

Kraj Vysočina

Výroční zpráva 2023

1. O VYSOČINĚ	4
2. SAMOSPRÁVA	6
3. HOSPODAŘENÍ KRAJE	11
4. MAJETEK A INVESTICE	17
5. FOND VYSOČINY	25
6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ	28
7. DOPRAVA	35
8. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD	44
9. ZDRAVOTNICTVÍ	48
10. SOCIÁLNÍ VĚCI	60
11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	72
12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ	80
13. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A RYBÁŘSTVÍ	90
14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH	97
15. ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽ A SPORT	109
16. EVROPSKÁ UNIE A ZAHRANIČNÍ VZTAHY	118
17. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ	130
18. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST	134
19. ROZVOJ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ	139
20. KRAJSKÝ ÚŘAD	145

Vážený čtenáři,

po 23 letech je bilancování fungování Kraje Vysočina sumarizované v pravidelné výroční zprávě příjemnou rutinou. Výroční zpráva nás v čase vrací k připomenutí si zásadních událostí, které se přirozeně staly historií, zpětně vyvolá diskuzi a zároveň obohacuje o poznání z už proběhlých skutečností, avšak s nadhledem, pochopením, znalostí souvislostí, následků i důsledků.

Na desítkách následujících stránkách Vám společně s členy Rady Kraje Vysočina a týmem pracovníků Krajského úřadu Kraje Vysočina předkládám výroční zprávu, která prostřednictvím ověřených dat poskytuje souhrnný pohled na fungování Kraje Vysočina v roce 2023.

Prioritou roku 2023 bylo především udržení a zvyšování kvality života obyvatel v regionu, úspěšné čerpání evropských dotací, intenzivní zavádění systému integrace Veřejné dopravy Vysočiny, ale také modernizace školských zařízení. Pozornost jsme věnovali zavádění moderního informačního modelu budov BIM v rámci pozemních a inženýrských staveb, zvyšování kybernetické bezpečnosti úřadu a příspěvkových organizací, rozvoji sociálně-zdravotního pomezí, rozšiřování nabídky středních škol o obory lyceí. Ještě před koncem roku se podařilo schválit historicky nejvyšší alokaci krajských peněz určených na rozvoj sportovní infrastruktury. Půlmiliarda z rozpočtu kraje pomůže obcím s rozšířenou působností s výstavbou a modernizací jejich sportovních objektů, areálů a tělocvičen. Kraj v minulosti nikdy nezajišťoval tak vysokou podporu sportu. Radost máme i z pokračování úspěšného projektu Vysočina v pohybu – osvětové akce, která otevřela zdarma pět desítek sportovišť po celém regionu a ve svém druhém ročníku oslovila více než deset tisíc lidí.

Děkujeme všem, kteří se podílí na úspěšném fungování Kraje Vysočina, i všem, kteří pod jeho hlavičkou zajišťují veřejné služby. Kvalita života významně souvisí s odhodláním, pracovitostí a ochotou hledat kompromisy, ze kterých má společnost maximální užitek.

Mgr. Vítězslav Schrek, MBA,
hejtman Kraje Vysočina

1

O VYSOČINĚ

1. O VYSOČINĚ

- Vysočina je pátý největší region České republiky a její rozloha činí 6 796 km². Zabírá zhruba 9 % celkové plochy státu.
- Název kraje přímo napovídá, že se nachází na podstatné části Českomoravské vrchoviny – geomorfologické oblasti na pomezí Čech a Moravy s typickou zvlněnou krajinou o nadmořské výšce 530 m n. m. Nejvyšším vrcholem v kraji je Javořice u Telče (837 m n. m.).
- Podhorský ráz kraje s sebou nese také velmi ojedinělý styl osídlení. Průměrnou obcí Kraje Vysočina je malá vesnice do 800 obyvatel, nepříliš vzdálená od místního centra – městečka do 10 000 obyvatel.
- Pouhá čtyři města kraje mají více než 20 000 obyvatel a jen v jednom z nich žije přes 50 000 obyvatel. Celkem má kraj 517 598 obyvatel (k 31. 9. 2023). Na jednom čtverečním kilometru žije zhruba 76 obyvatel, což je třetí nejnižší číslo mezi českými kraji. Kraj Vysočina je tak svým charakterem osídlení nejvenkovštější region Česka.
- Krajským městem Kraje Vysočina je Jihlava (nejvýše položené krajské město). Kraj se administrativně člení na 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Celkově je v kraji 704 obcí, což je druhý nejvyšší počet mezi kraji.

OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Bystřice nad Pernštejnem, Havlíčkův Brod, Humpolec, Chotěboř, Jihlava, Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou, Nové Město na Moravě, Pacov, Pelhřimov, Světlá nad Sázavou, Telč, Třebíč, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou

2

SAMOSPRÁVA

2. SAMOSPRÁVA

HEJTMAN KRAJE VYSOČINA

Nejvyšším představitelem kraje je hejtman. Zastupuje kraj navenek, vede jednání rady i zastupitelstva. Hejtmanem Kraje Vysočina je Mgr. Vítězslav Schrek, MBA.

RADA KRAJE VYSOČINA

Rada je výkonným orgánem samosprávného kraje. Na Vysočině má devět členů. Složení rady kraje od 18. 11. 2020:

Schrek Vítězslav, Mgr., MBA

hejtman

krizové řízení a bezpečnost, vnější vztahy, externí komunikace Kraje Vysočina, RHSD

Hajnová Hana, Mgr.

1. náměstkyně hejtmána

regionální rozvoj, územní plán a stavební řád, Fond Vysočiny, NNO

Novotný Vladimír, Ing.

2. náměstek hejtmána

zdravotnictví, analýzy a podpora řízení, veřejnosprávní kontrola u PO, přezkoumání hospodaření obcí

Houška Miroslav, Ing.

náměstek hejtmána

ekonomika, doprava a silniční hospodářství

Fabeš Roman, Mgr.

náměstek hejtmána

kultura, památková péče, cestovní ruch a mezinárodní vztahy

Břížďala Jan, RNDr.

radní

školství, mládež a sport, informatika a komunikační technologie

Hájek Pavel, Ing.

radní

lesní a vodní hospodářství, zemědělství, životní prostředí

Janoušek Karel, Mgr.

radní

majetek

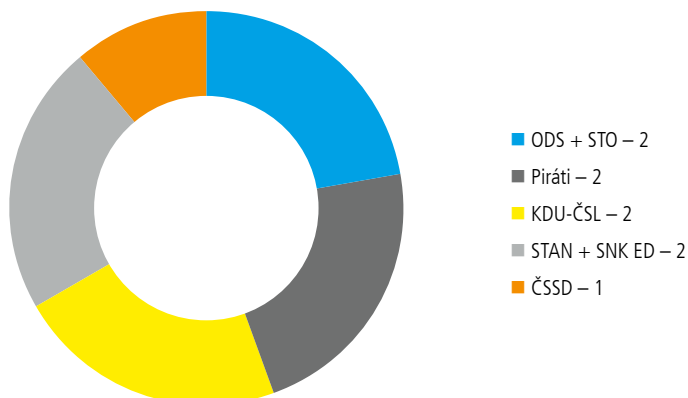

Tourek Jan, Mgr.

radní

sociální věci

Politické složení Rady Kraje Vysočina

V roce 2023 se Rada Kraje Vysočina (dále jen „RK“) sešla celkem na 38 jednáních.

V roce 2023 se uskutečnila tradiční setkání členů RK se starosty všech obcí Kraje Vysočina, a to 16. ledna v Třešti a 13. listopadu v Polné.

V roce 2023 se uskutečnilo jedno setkání členů RK se starosty obcí II. a III. stupně dne 6. března a jedno setkání členů RK s poslanci a senátory za Kraj Vysočina, a to 13. února – obě v sídle Krajského úřadu Kraje Vysočina.

Rada zřizuje jako pomocné a poradní orgány pro svá rozhodnutí komise:

KOMISE RADY KRAJE VYSOČINA

Bezpečnostní komise Rady Kraje Vysočina	Komise sociální a pro oblast protidrogové politiky	Dopravní komise
Komise pro zemědělství	Komise pro životní prostředí	Zdravotní komise
Komise pro informatiku a Smart region	Komise kultury, cestovního ruchu a vnějších vztahů	Komise pro sport a volný čas
	Komise Rady Kraje Vysočina pro výstavbu nového jaderného zdroje v lokalitě Dukovany	

2. SAMOSPRÁVA

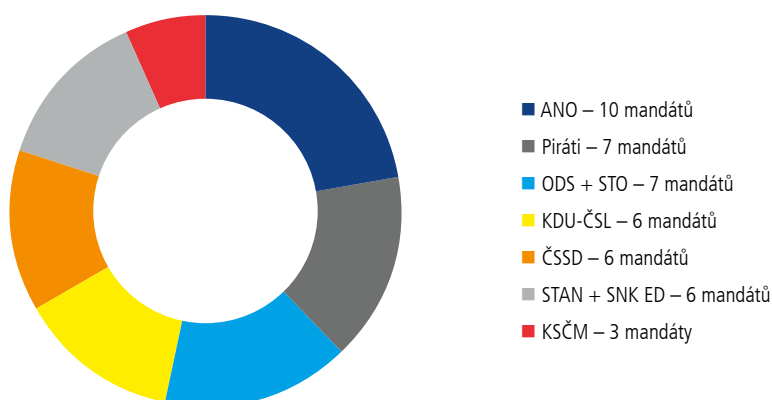
ZASTUPITELSTVO KRAJE VYSOČINA

Zastupitelstvo je nejvyšším samosprávným orgánem kraje. V Kraji Vysočina má 45 členů.

Zastupitelé Kraje Vysočina:

Bárta Petr	ODS + STO	Kukla Martin, Ing.	ANO
Bártová Martina, Mgr.	ODS + STO	Lednická Blanka, Bc.	Piráti
Běhounek Jiří, MUDr.	ČSSD	Malý Vladimír	ČSSD
Břížďala Jan, RNDr.	Piráti	Mrkos Martin, Ing., ACCA	STAN + SNK ED
Burda Jan, Bc.	STAN + SNK ED	Navrátil Zdeněk, Mgr.	STAN + SNK ED
Černý Radek, MUDr.	ODS + STO	Nevoral Marek	KSČM
Decroix Eva, Mgr., MBA	ODS + STO	Nováková Eva, Bc.	Piráti
Dudíková Marie, Mgr.	KDU-ČSL	Novotný Vladimír, Ing.	ČSSD
Dvořák Karel	KSČM	Pacal Pavel, Mgr.	STAN + SNK ED
Fabeš Roman, Mgr.	STAN + SNK ED	Pašek Roman	Piráti
Faltus Zdeněk, MUDr.	ANO	Pokorný Jiří, Ing.	ANO
Fialová Jana, Ing., MBA	ČSSD	Schrek Vítězslav, Mgr.	ODS + STO
Franěk Pavel, Mgr.	ANO	Slávka Vladimír, Ing.	ANO
Hajnová Hana, Mgr.	Piráti	Smažil František, Ing.	ANO
Hájek Pavel, Ing.	STAN + SNK ED	Škaryd Tomáš, Ing.	ČSSD
Houška Miroslav, Ing.	KDU-ČSL	Tourek Jan, Mgr.	KDU-ČSL
Hrůza Miloš	ANO	Vopěnka Otto, Ing.	ANO
Hyský Martin, Ing., Bc.	ČSSD	Vystrčil Miloš, RNDr.	ODS + STO
Janoušek Karel, Mgr.	ODS + STO	Wiche Jiří, Ing.	Piráti
Janoušek Pavel, Ing.	KDU-ČSL	Zahradníček Josef	KSČM
Kaňkovský Vít, MUDr.	KDU-ČSL	Zlesák Radek, Ing.	ANO
Klement Josef, Ing.	KDU-ČSL		
Knežik Pavel	Piráti		
Kobrllová Bohumila, Mgr. et Mgr.	ANO		

Politické složení Zastupitelstva Kraje Vysočina

2. SAMOSPRÁVA

V roce 2023 proběhlo celkem sedm jednání Zastupitelstva Kraje Vysočina, a to v těchto termínech:
7. 2., 14. 3., 9. 5., 13. 6., 12. 9., 7. 11., 12. 12.

Zastupitelstvo zřizuje jako pomocné a poradní orgány pro svá rozhodnutí výbory:

Výbory Zastupitelstva Kraje Vysočina	
Finanční výbor	Kontrolní výbor
Výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost	Výbor regionálního rozvoje
Výbor pro rozvoj strategických projektů, životní prostředí a MA 21	Výbor pro udělování medailí Kraje Vysočina

Orgány kraje			
Zastupitelstvo kraje	Rada kraje	Hejtmán	Krajský úřad
Výbory zřizované zastupitelstvem kraje	Komise zřizované radou kraje		Odbory krajského úřadu
			Oddělení jednotlivých odborů

3

HOSPODAŘENÍ KRAJE

3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

Hospodaření Kraje Vysočina dosahuje dlouhodobě dobrých výsledků, a to i přestože kraj musel v předešlých letech čelit některým nepředvídatelným výzvám (koronavirová pandemie, geopolitická situace, vysoká míra inflace apod.).

Rozpočet Kraje Vysočina na rok 2023 byl schválen na 7. zasedání zastupitelstva v prosinci 2022. Jeho příprava a tvorba probíhala ve druhé polovině téhož roku, tedy od srpna do listopadu 2022. Logicky byla ovlivněna energetickou krizí. Proto byla v připravovaném rozpočtu na rok 2023 vytvořena tzv. energetická rezerva na případné pokrytí růstu cen energií. Obava z příkrého nárůstu cen energií v roce 2023 se ve skutečnosti nepotvrdila a energetická finanční rezerva nemusela být nakonec čerpána. Rezervované finanční prostředky proto mohly být v průběhu roku 2023 převedeny do Fondu strategických rezerv na financování strategických projektů.

Na straně příjmů byla rozpočtována částka 15 833 mil. Kč, na straně výdajů byla rozpočtována částka 16 745 mil. Kč a financování bylo plánováno ve výši 912 mil. Kč. V průběhu roku byl rozpočet upravován prostřednictvím rozpočtových opatření. Skutečné příjmy rozpočtu dosáhly

výše 22 402 mil. Kč, skutečné výdaje dosáhly výše 20 600 mil. Kč a financování činilo 969 mil. Kč.

Sdílené daňové příjmy dosáhly výše 8 002 mil. Kč, což byl oproti roku 2022 nárůst o 1 124 mil. Kč. Při tvorbě rozpočtu Kraje Vysočina na rok 2023 se v oblasti daňových příjmů vycházelo z platné legislativy, zejména ze zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. Pro kraj je velmi důležité, aby se podíl daňových příjmů na celkových příjmech nesnižoval a role daňových příjmů v rozpočtu kraje byla co možná nejvyšší. Jsou spolu s nedaňovými příjmy a příjmy kapitálovými tzv. vlastními příjmy kraje, o nichž může kraj rozhodovat sám. Mohou tak sloužit k prosazování regionálních zájmů a uspokojování oprávněných potřeb obyvatelstva.

Na rozpočtové saldo měla vliv také výdajová stránka rozpočtu. V plné míře nebyly čerpány některé plánované výdaje. Shora je uvedena nevyčerpaná 500milionová energetická rezerva. Stejně tak stomilionová „rezervní“ položka, o kterou byly v rozpočtu navýšeny výdaje pro stavby v pozemním stavitelství. Ty se v průběhu roku 2023 díky dobře soutěženým cenám ve veřejných zakázkách ukázaly jako nepotřebné. Také byly odloženy finanční podpory pro výstavbu Horácké multifunkční arény Jihlava a hokejového stadionu v Třebíči. Jejich realizace byly přesunuty do roku 2024.

Kraj Vysočina vnímá jako jednu ze svých priorit investiční obnovu a rozvoj v území, čemuž odpovídají kapitálové (investiční) výdaje, které tvořily 16,4 % celkových výdajů kraje za rok 2023.

V roce 2023 se kraji dařilo dále snižovat dluhové zatížení splátkami úvěrů vůči Evropské investiční bance, které jsou hrazeny v souladu s podmínkami z uzavřených závazků. Splátky úvěru nejsou v poměru k celkovým výdajům pro kraj zatěžující, dosahují výše cca 40,4 mil. Kč ročně. Celková nesplacená výše úvěru EIB činila k 31. 12. 2023 celkem 241,9 mil. Kč a poslední splátka bude uhrazena v roce 2031. Ke konci roku 2022 byl čerpán kontokorentní úvěr vedený u Československé obchodní banky, a. s., na spolufinancování evropských projektů ve výši 35,3 mil. Kč. Začátkem roku 2023 se větší část kontokorentního úvěru podařilo splatit z disponibilního zůstatku kraje a v průběhu roku byla splacena zbývající část.

Údaje vztahující se k hospodaření kraje, které jsou uvedeny v této výroční zprávě, jsou ve větší podrobnosti a komplexnosti rozebrány v závěrečném účtu kraje za rok 2023.

Ing. Miroslav Houška,
náměstek hejtmana pro oblast ekonomiky,
dopravy a silničního hospodářství

3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

Kraj dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, hospodaří za podmínek daných zákonem podle vlastního rozpočtu. Rozpočet Kraje Vysočina na rok 2023 byl schválen na 7. zasedání zastupitelstva kraje dne 13. 12. 2022. Rozpočet byl na straně příjmů schválen ve výši 15 833 259 tis. Kč, na straně výdajů ve výši 16 745 186 tis. Kč a financování bylo plánováno ve výši 911 927 tis. Kč.

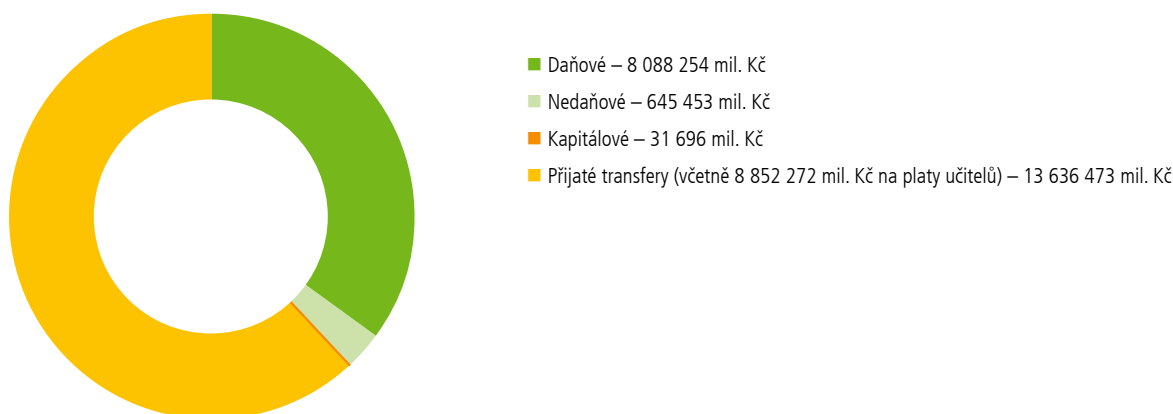
V roce 2023 tvořily skutečné příjmy Kraje Vysočina 22 401 871 tis. Kč, skutečné výdaje pak činily 20 600 420 tis. Kč. Po zapojení tzv. financování (na straně příjmů ve výši 2 003 223 tis. Kč a na straně výdajů ve výši 1 034 514 tis. Kč) hospodařil Kraj Vysočina tak, že bylo dosaženo převahy zdrojů nad výdaji ve výši 2 770 160 tis. Kč.

PŘÍJMY KRAJE VYSOČINA V ROCE 2023

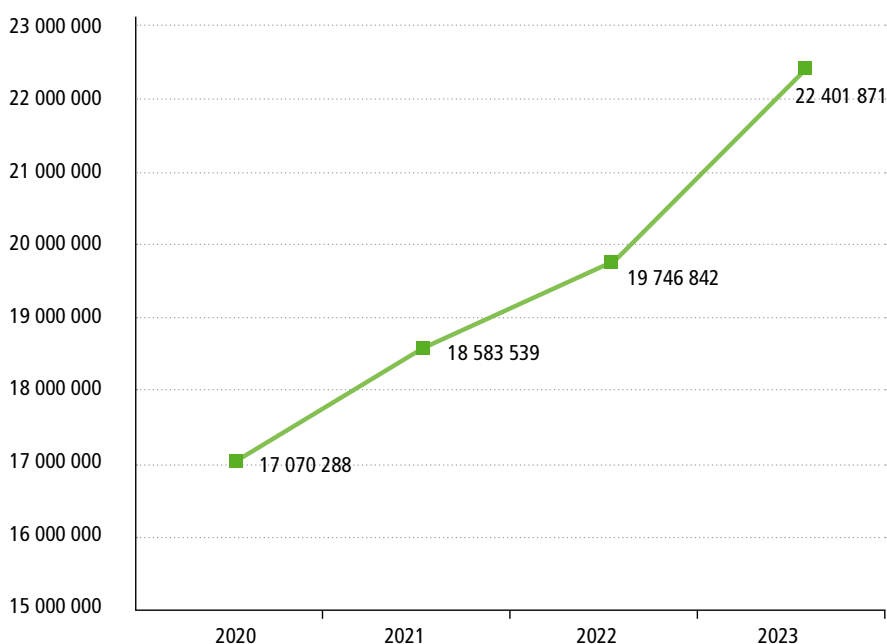
Celkové příjmy Kraje Vysočina v roce 2023 činily 22 401 871 tis. Kč. Jejich plnění vůči upravenému rozpočtu představovalo 105 %. Z celkového inkasovaného objemu příjmů tvořily největší část přijaté transfery (61 %), z nich zejména transfery na přímé výdaje na vzdělávání pro obecní a krajské školy a transfery pro soukromé školy. Druhou největší část (36 %) tvořily daňové příjmy. Spolu s nedaňovými příjmy a příjmy kapitálovými se jedná o tzv. vlastní příjmy kraje, tedy ty, o nichž může kraj rozhodovat sám.

Struktura příjmů rozpočtu Kraje Vysočina v roce 2023

(celkové příjmy 22 402 mil. Kč)

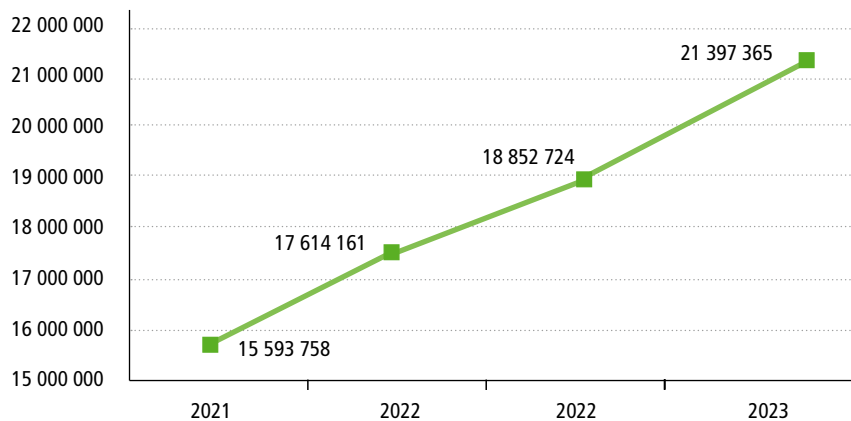

Vývoj příjmů rozpočtu Kraje Vysočina (v tis. Kč)

3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

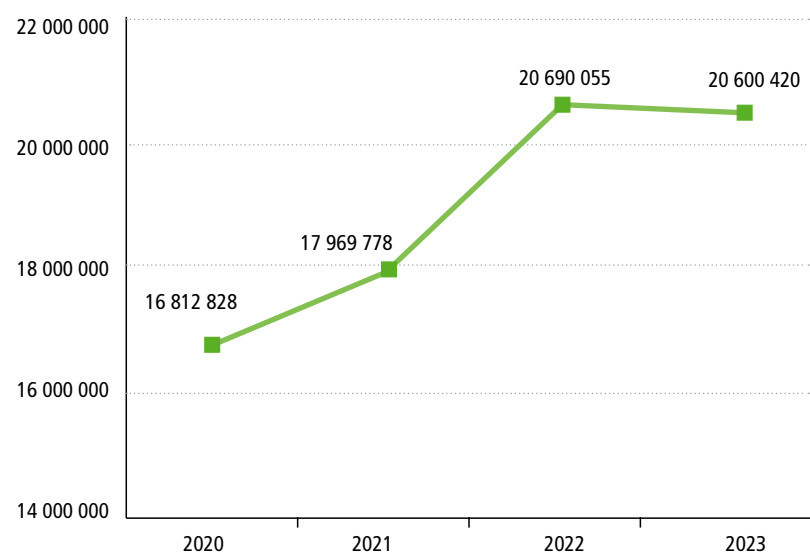
Vývoj příjmů rozpočtu Kraje Vysočina – bez příjmů kapitoly Evropské projekty (v tis. Kč)

VÝDAJE KRAJE VYSOČINA V ROCE 2023

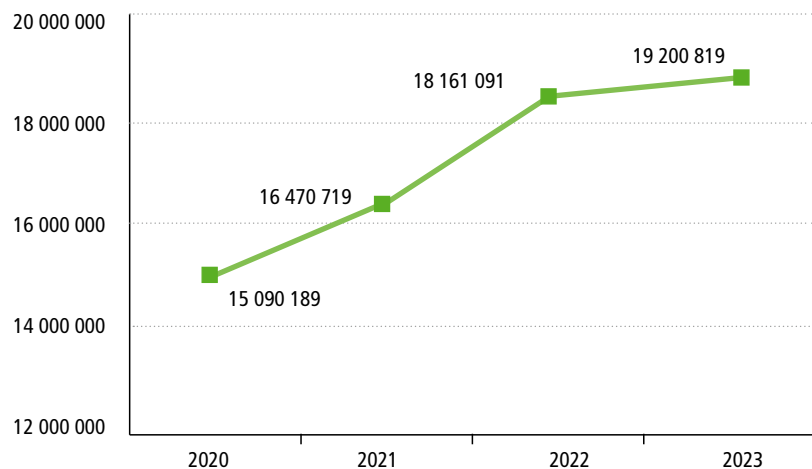
Celkové výdaje Kraje Vysočina v roce 2023 činily 20 600 420 tis. Kč a byly čerpány na 91 % upraveného rozpočtu. Výdajová část rozpočtu Kraje Vysočina byla členěna dle svého charakteru na jednotlivé oblasti – kapitoly rozpočtu. Na celkovém čerpání rozpočtu výdajů se nejvíce podílela kapitola Školství, mládeže a sportu (48,85 % všech výdajů rozpočtu kraje), a to zejména ve formě přímých výdajů na vzdělávání pro krajské a obecní školy (částka 8 852 272 tis. Kč) a dotací pro soukromé školy (částka 406 454 tis. Kč). Druhou objemově největší rozpočet výdajů představovala kapitola Doprava (18,95 % všech výdajů), kde největší částku tvořil příspěvek zřizované příspěvkové organizaci Krajské správě a údržbě silnic Vysočiny (2 002 077 tis. Kč) a druhou nejvyšší položkou byly výdaje na úhradu prokazatelných ztrát v silniční a železniční dopravě (1 479 589 tis. Kč). Další objemově významné kapitoly byly kapitola Sociální věci (7,61 % výdajů), kapitola Zdravotnictví (6,98 % výdajů), Evropské projekty (6,79 % výdajů) a kapitola Nemovitý majetek (2,99 % výdajů). Od roku 2019 se změnil systém poskytování systémových dotací, kdy došlo v rámci harmonizace a komplexnosti dotační politiky Kraje Vysočina ke sjednocení pod Fond Vysočiny. Finanční prostředky vyčleněné pro rok 2023 pro dotační politiku kraje dosáhly výše 333 000 tis. Kč.

Vývoj výdajů rozpočtu Kraje Vysočina (v tis. Kč)

3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

Vývoj výdajů rozpočtu Kraje Vysočina – bez výdajů kapitoly Evropské projekty (v tis. Kč)

Struktura výdajů rozpočtu Kraje Vysočina v roce 2023 dle kapitol (celkové výdaje 20 600 mil. Kč)

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE KRAJE VYSOČINA

Kraj, jakožto územní samosprávný celek, může k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností, zřizovat příspěvkové organizace. Příspěvkové organizace kraj zřizuje pro takové činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.

Počet zřizovaných příspěvkových organizací podle odvětví k 31. 12. 2022	
Doprava	1
Kultura a cestovní ruch	10
Sociální péče	18
Zdravotnictví	8
Školství	55
Územní rozvoj	1
Celkem	93

Z prostředků Kraje Vysočina bylo formou příspěvku na provoz a investičního příspěvku v roce 2023 poskytnuto zřizovaným příspěvkovým organizacím celkem 2 985 529 tis. Kč (bez dotací ze státního rozpočtu, strukturálních fondů a z jiných veřejných rozpočtů).

3. HOSPODAŘENÍ KRAJE

Přehled poskytnutých příspěvků z prostředků kraje v roce 2023 podle odvětví (v tis. Kč)	Příspěvek na provoz	Investiční příspěvek
Doprava*	1 383 821	45 757
Kultura a cestovní ruch	248 165	7 620
Sociální péče	83 788	3 741
Zdravotnictví	423 662	153 636
Školství	600 809	16 814
Územní rozvoj**	17 716	0
Celkem	2 757 961	227 568

* včetně příspěvku na opravy a rekonstrukce silnic II. a III. třídy a mostů

** včetně příspěvku na administraci projektů z kapitoly Analýzy a podpora řízení

Přehled dosažených výsledků hospodaření k 31. 12. 2023 podle odvětví (v tis. Kč)	
Doprava	-16 343
Kultura a cestovní ruch	1 486
Sociální péče	5 400
Zdravotnictví	50 873
Školství	9 565
Územní rozvoj	336
Celkem	51 317

Celkový přehled hospodaření příspěvkových organizací Kraje Vysočina za rok 2023	
Počet příspěvkových organizací hospodařících vyrovnaně nebo se ziskem	86
Celková výše kladného výsledku hospodaření (v tis. Kč)	89 854
Počet příspěvkových organizací se ztrátou	7
Celková výše ztráty (v tis. Kč)	-38 537
Saldo hospodaření příspěvkových organizací (v tis. Kč)	51 317

VZTAH ROZPOČTU KRAJE K ROZPOČTU OBCÍ A DOBROVOLNÉHO SVAZKU OBCÍ (DSO)

Z finančních prostředků Kraje Vysočina byly obcím poskytnuty dotace v celkové výši 241 082 tis. Kč a DSO prostředky ve výši 29 375 tis. Kč.

Kromě výše uvedených dotací byly v roce 2023 obcím ze státního rozpočtu prostřednictvím Kraje Vysočina poskytnuty účelové dotace ve výši 685 288 tis. Kč a DSO prostředky ve výši 2 623 tis. Kč. Finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům obcí Kraje Vysočina pak činil 630 695 tis. Kč.

4

MAJETEK A INVESTICE

Kraje jsou veřejnoprávní korporací, mají vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastních rozpočtů. Kraje vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Výše uvedené je jedním ze základních ustanovení zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění.

I Kraj Vysočina vlastní rozsáhlý majetek, jehož podstatnou součástí je majetek nemovitý – pozemky, budovy, silnice II. a III. třídy a další. Jedná se o stovky budov, tisíce pozemků, více než 4 500 km silnic a další soubory a součásti nemovitostí. Péče o tento majetek a jeho rozvoj je trvalá, nikdy nekončící činnost a velká starost spojená s odpovědností. Tomu odpovídá i rozsah majetkoprávních úkonů a činností, které se váží na hospodaření s nemovitým majetkem kraje. Samosprávné orgány kraje na každém zasedání rozhodují o majetkoprávních úkonech, nabývání a převodech nemovitostí, investicích, opravách, rozvojových záměrech a dalších záležitostech souvisejících s péčí o nemovitý majetek.

V roce 2023 jsme se zaměřili na několik klíčových oblastí. Byla to zejména efektivní správa majetkového portfolia kraje. Naším cílem je zajistit, aby majetek kraje byl využíván efektivně a smysluplně v rámci všech investic a modernizací. V neposlední řadě je důležité zvýšení transparentnosti a zlepšení dostupnosti informací pro veřejnost o krajském majetku.

V roce 2023 byly realizovány desítky stavebních akcí, uzavřeny stovky smluvních vztahů, vykoupeny a převedeny desítky tisíc metrů čtverečních pozemků. K tomuto přispělo i účinné využívání různých zdrojů na spolufinancování významných investičních akcí, zejména státního rozpočtu a fondů Evropské unie. Nezbytnou podmínkou a předpokladem pro výkon těchto činností je optimální portfolio nemovitého majetku. Jeho řádná správa, péče a rozvoj.

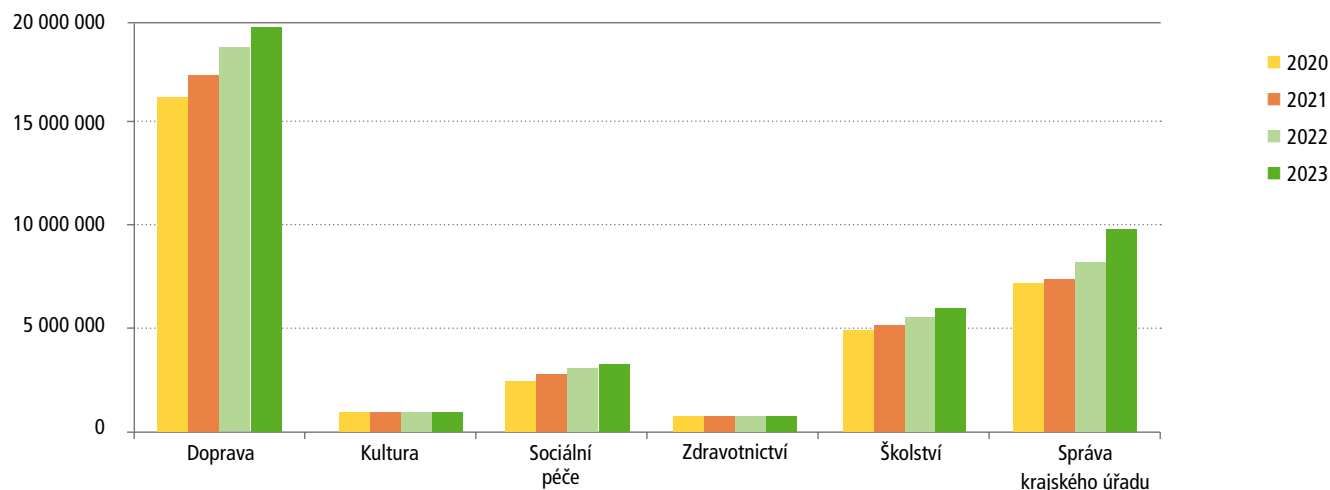
Výdaje na správu a rozvoj nemovitého majetku tvoří významnou část celkových výdajů kraje. Proto musíme posuzovat požadavky a potřeby pečlivě a zodpovědně. Rozhodování o jejich účelnosti a efektivitě není jen z pohledu jednorázových výdajů na stavbu, ale po dokončení stavby i z hlediska dalších provozních nákladů. Rok 2023 lze označit za období, v němž se podařilo zahájit a samozřejmě i dokončit řadu významných staveb pro občany našeho kraje. Novou výstavbou a rekonstrukcemi zlepšujeme služby, které zajišťuje a poskytuje Kraj Vysočina.

Věřím, že investice do nemovitého majetku kraje a jeho řádná správa přináší pozitivní výsledky pro celý region Vysočiny, včetně zlepšení kvality života našich obyvatel.

Mgr. Karel Janoušek,
radní Kraje Vysočina pro oblast majetku

4. MAJETEK A INVESTICE

Hodnota nemovitého majetku Kraje Vysočina a zřizovaných příspěvkových organizací (v tis. Kč)

Hodnota nemovitého majetku Kraje Vysočina a zřizovaných příspěvkových organizací (v tis. Kč)

Rezort	2020	2021	2022	2023
Doprava	16 324 034	17 459 481	18 833 984	19 858 323
Kultura	845 535	847 831	848 020	855 478
Sociální péče	2 357 623	2 694 181	3 069 284	3 160 525
Zdravotnictví	633 604	639 935	648 445	678 037
Školství	4 997 337	5 199 126	5 564 963	5 878 602
Správa krajského úřadu	7 208 294	7 385 254	8 140 101	9 630 188
Celkem	32 366 427	34 225 807	37 104 797	40 061 152

Aktiva Kraje Vysočina a zřizovaných příspěvkových organizací celkem (v tis. Kč)

	2020	2021	2022	2023
Aktiva celkem:	41 020 263	44 285 543	47 421 748	51 950 671
Dlouhodobý nehmotný majetek	526 283	546 608	662 118	863 734
z toho: nehmotný majetek	511 056	538 609	606 175	858 998
nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	15 227	7 999	55 943	4 736
poskytnuté zálohy	0	0	0	0
Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	-405 850	-415 774	-432 079	-474 067
Dlouhodobý hmotný majetek	43 822 511	46 682 638	49 781 250	52 439 996
z toho: nemovitý majetek	32 366 426	34 225 807	37 104 797	40 061 152
movitý majetek	8 546 480	8 823 695	9 339 282	10 303 226
nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	2 909 546	3 632 555	3 334 856	2 073 791
dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	0	0	0	0
poskytnuté zálohy	59	581	2 316	1 828
Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku	-12 139 279	-12 763 982	-13 366 532	-13 985 358
Dlouhodobý finanční majetek (akcie, podílové listy)	105 692	105 692	5 742	5 742
Zásoby	321 133	339 343	353 670	353 523
Finanční majetek (ceniny, běžné účty, účty fondů)	5 551 448	6 640 528	4 546 412	6 883 796
Pohledávky za odběrateli a zaměstnanci, zálohy	3 257 509	3 169 723	6 442 592	7 533 537
Opravné položky k pohledávkám	-19 184	-19 232	-571 425	-1 670 233

4. MAJETEK A INVESTICE

Přehled rozsahu investiční a neinvestiční výstavby v oblasti pozemního stavitelství

Rezort	Výdaje na stavební práce a služby v tis. Kč hrazené z kapitoly Nemovitý majetek, rozpočtu kraje
Školství	343 156
Sociální péče	172 220
Zdravotnictví	7 375
Kultura	36 937
Sídlo kraje	703
Celkem	560 391

Výdaje Kraje Vysočina na provedení stavebních prací a souvisejících služeb v oblasti pozemního stavitelství, hrazené plně z rozpočtu kraje, dosáhly v roce 2023 hodnoty 560 391 tis. Kč. Finanční krytí bylo zajištěno především z vlastních rozpočtových prostředků kraje, nicméně řada staveb byla spolufinancována také z vnějších zdrojů. Podařilo se dokončit a zahájit několik desítek staveb a projekčně a inženýrsky připravit celou řadu dalších významných investic, u kterých se předpokládá zahájení v roce 2024.

V oblasti školství a školských zařízení bylo proinvestováno 343,156 mil. Kč. Podstatná část těchto prostředků byla prostavěna na akcích: VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou – tělocvična, SPŠ a SOU Pelhřimov – rekonstrukce dílen, ul. Křemešnická, SUPŠ Jihlava-Helenín – rekonstrukce DM, SŠ PTA Jihlava – rekonstrukce ručních dílen Polenská, SŠ řemesel a služeb Moravské Budějovice – rekonstrukce domova mládeže, Dětský domov Jemnice – oprava venkovních omítek a výplní otvorů Budkov, OA, SZŠ a SOŠS Jihlava – oprava tělocvičny, Gymnázium a OA Pelhřimov – venkovní hřiště, zřízení lezecké stěny, VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou – hala Strojírenská – statické zajištění, VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou – rekonstrukce výdejny jídel Strojírenská, Gymnázium Humpolec – opravy stavebních konstrukcí budov, SZŠ a VOŠŽ Žďár nad Sázavou – zázemí praxe Nové Město na Moravě – rekonstrukce ZTI, elektro, SPŠ Třebíč – rekonstrukce bytových jader a pokojů DM, SOŠ Nové Město na Moravě – rekonstrukce sociálního zařízení I. NP, Gymnázium Jihlava – revitalizace dvorního traktu, SOŠ, SOU a ZŠ Třešť – rekonstrukce 24 pokojů na DM Třešť, Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou – oprava střechy kuchyně a internátu, OA a HŠ Třebíč – rekonstrukce pro kadeřnictví, SOŠ, SOU a ZŠ Třešť – oprava kotelny a rozvodů ÚT v hlavní budově školy v Černovicích, Gymnázium Jihlava – oprava technického zázemí. Uvedené stavební akce jsou seřazeny sestupně dle výše investičních nákladů. V roce 2023 bylo z 69 akcí obsažených v příloze M1 – Školství, kapitoly Nemovitý majetek, schváleného rozpočtu kraje, dokončeno 25 stavebních akcí. Rozestavěných akcí bylo 11 a 33 akcí bylo v přípravě.

V oblasti zdravotnictví bylo proinvestováno 172,220 mil. Kč. Podstatná část těchto prostředků byla prostavěna na akcích: Nemocnice Havlíčkův Brod – lůžkový hospic v Kraji Vysočina, Nemocnice Jihlava – rekonstrukce stravovacího provozu, Nemocnice Nové Město na Moravě – rekonstrukce vstupního pavilonu, Nemocnice Nové Město na Moravě – stavební úpravy ODN 2 a 3, Nemocnice Třebíč – parkovací dům, Nemocnice Pelhřimov – přístavba NMR, Nemocnice Havlíčkův Brod – stavební úpravy jednotky intenzivní péče. Uvedené stavební akce jsou seřazeny sestupně dle výše investičních nákladů. V roce 2023 bylo z 34 akcí obsažených v příloze M2 – Zdravotnictví, kapitoly Nemovitý majetek, schváleného rozpočtu kraje, dokončeno osm stavebních akcí. Rozestavěných akcí bylo devět a 17 akcí bylo v přípravě.

V oblasti kultury bylo proinvestováno 7,375 mil. Kč. Podstatná část těchto prostředků byla prostavěna na akcích: Horácké divadlo Jihlava – oprava garáží Gorkého 13, Muzeum Vysočiny Pelhřimov – společný depozitář v Pelhřimově, Muzeum Vysočiny Pelhřimov – návštěvnícké centrum hradu Kámen, Krajská knihovna Vysočiny Havlíčkův Brod – zpřístupnění východní fasády. Uvedené stavební akce jsou seřazeny sestupně dle výše investičních nákladů. V roce 2023 byla ze sedmi akcí obsažených v příloze M3 – Kultura, kapitoly Nemovitý majetek, schváleného rozpočtu kraje, dokončena jedna stavební akce. Rozestavěny byly dvě akce a čtyři akce byly v přípravě.

V oblasti sociální péče bylo proinvestováno 36,937 mil. Kč. Podstatná část těchto prostředků byla prostavěna na akcích: Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou – rekonstrukce terasy, výtahů a venkovní zpevněné plochy, Domov pro seniory Havlíčkův Brod – výtah a stavební úpravy budovy č. p. 2119, Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou – rekonstrukce EPS, Domov Lidmaň – administrativní budova – oprava fasády, Domov Nové Syrovice – rekonstrukce EPS, Domov Černovice–Lidmaň – Havárie plynové kotelny Černovice, Domov ve Věži – nová budova. Uvedené stavební akce jsou seřazeny sestupně dle výše investičních nákladů. V roce 2023 bylo z 16 akcí obsažených v příloze M4 – Sociální věci, kapitoly Nemovitý majetek, schváleného rozpočtu kraje, dokončeno pět stavebních akcí. Rozestavěné akce byly dvě a devět akcí bylo v přípravě.

V rámci investiční činnosti směřované do sídla kraje bylo v roce 2023 proinvestováno 0,703 mil. Kč. Byla vybudována, mimo jiné, zpevněná parkovací plocha v rámci realizace stavby Krajský úřad Kraje Vysočina – budova E. K závěru roku 2023 byla ze dvou akcí obsažených v příloze M5 – sídlo kraje, kapitoly Nemovitý majetek, schváleného rozpočtu kraje, dokončena jedna akce a jedna akce byla v přípravě.

Kromě výše uvedených stavebních akcí, které byly plně hrazené z kapitoly Nemovitý majetek, schváleného rozpočtu kraje, byly a jsou realizovány další stavební akce spolufinancované z vnějších zdrojů. Především z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), z Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), případně z prostředků státního rozpočtu.

4. MAJETEK A INVESTICE

V rámci těchto programů byla dokončena jedna stavební akce v oblasti školství a jedna stavební akce v oblasti sociální péče. V závěru roku byly ve fázi realizace tři stavební akce v oblasti školství, tři stavební akce v oblasti zdravotnictví a jedna stavební akce v oblasti kultury. Ve fázi přípravy bylo v závěru roku sedm stavebních akcí v oblasti školství, tři stavební akce v oblasti zdravotnictví, jedna stavební akce v oblasti kultury, 11 stavebních akcí v oblasti sociální péče a jedna stavební akce týkající se sídla kraje.

VÝZNAMNÉ INVESTICE A OPRAVY NEMOVITÉHO MAJETKU V ROCE 2022 A PŘIPRAVOVANÉ ZÁMĚRY

Dokončené stavby

- Akademie Světla n. S., SŠ a VOŠ – zřízení studny Lipnice nad Sázavou, výdaje 1,56 mil. Kč,
- Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou – oprava střechy kuchyně a internátu, výdaje 6,46 mil. Kč,
- Gymnázium Havlíčkův Brod – oprava dvora a rekonstrukce učeben, výdaje 3,09 mil. Kč,
- Gymnázium Jihlava – oprava technického zázemí, výdaje 6,72 mil. Kč,
- OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava – oprava tělocvičny, výdaje 18,50 mil. Kč,
- GOB a SOŠ Telč – prosklená stěna schodiště hlavní budovy, výdaje 3,76 mil. Kč,
- SOŠ, SOU a ZŠ Třešť – oprava kotelny a rozvodů ÚT v hlavní budově školy v Černovicích, výdaje 5,63 mil. Kč,
- Gymnázium Jihlava – rekonstrukce laboratoře chemie, výdaje 4,13 mil. Kč,
- Dětský domov, Humpolec – oprava podlah, výdaje 3,08 mil. Kč,
- Gymnázium Humpolec – opravy stavebních konstrukcí budov, výdaje 11,84 mil. Kč,
- Gymnázium a OA Pelhřimov – venkovní hřiště, zřízení lezecké stěny, výdaje 13,86 mil. Kč,
- SPŠ a SOU Pelhřimov – rekonstrukce bytu na kadeřnictví, ulice Růžová, výdaje 3,62 mil. Kč,
- SPŠ Třebíč – rekonstrukce bytových jader a pokojů domova mládeže, výdaje 46,60 mil. Kč,
- OA a HŠ Třebíč – Rekonstrukce pro kadeřnictví, výdaje 15,99 mil. Kč,
- SŠ řemesel a služeb Moravské Budějovice – rekonstrukce domova mládeže, výdaje 16,99 mil. Kč,
- Gymnázium Třebíč – rekonstrukce výtahu, výdaje 2,46 mil. Kč,
- VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou – tělocvična, výdaje 145,35 mil. Kč,
- Gymnázium Vincence Makovského Nové Město na Moravě – oprava podlah – chodby, výdaje 6,25 mil. Kč,
- SOŠ Nové Město na Moravě – rekonstrukce sociálního zařízení I. NP, výdaje 7,82 mil. Kč,
- Gymnázium Žďár n. S. – altán pro výuku, výdaje 1,78 mil. Kč,
- Gymnázium Žďár n. S. – rekonstrukce ležatých rozvodů kanalizace, výdaje 3,56 mil. Kč,
- VOŠ a SPŠ Žďár n. S. – rekonstrukce výdejny jídel Strojírenská, výdaje 12,84 mil. Kč,
- SZŠ a VOŠZ Žďár n. S. – zázemí praxe Nové Město na Moravě – rekonstrukce ZTI, elektro, výdaje 9,73 mil. Kč,
- VOŠ a SPŠ Žďár n. S. – hala Strojírenská – statické zajištění, výdaje 16,24 mil. Kč,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – rekonstrukce slaboproudu, hlavní budova, výdaje 4,36 mil. Kč,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – stavební úpravy jednotky intenzivní péče, výdaje 5,82 mil. Kč,
- Nemocnice Jihlava – rekonstrukce stravovacího provozu, výdaje 292,49 mil. Kč,
- Nemocnice Jihlava – rekonstrukce tepelných zdrojů, výdaje 53,98 mil. Kč,
- Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou – oprava podlah a izolací, výdaje 0,53 mil. Kč,
- Nemocnice Pelhřimov – odstranění závad heliportu, výdaje 1,19 mil. Kč,
- Nemocnice Třebíč – rekonstrukce výtahů v pavilonu U, výdaje 5,87 mil. Kč,
- Krajská knihovna Vysočiny Havlíčkův Brod – zpřístupnění východní fasády, výdaje 0,45 mil. Kč,
- Domov pro seniory Havlíčkův Brod – výtah a stavební úpravy budovy č. p. 2119, výdaje 10,17 mil. Kč,
- Domov Lidmaň – administrativní budova – oprava fasády, výdaje 2,10 mil. Kč,
- Domov Černovice–Lidmaň – havárie plynové kotelny Černovice, výdaje 1,40 mil. Kč,
- Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou – rek. terasy, výtahů a venkovní zpevněné plochy, výdaje 18,48 mil. Kč,
- Domov bez zámku Náměšť nad Oslavou – přístavba výtahu Hrotovice, výdaje 0,41 mil. Kč,
- Krajský úřad Kraje Vysočina – budova E – parkovací plocha, výdaje 0,50 mil. Kč,
- Domov Háj IV. – Golčův Jeníkov, výdaje 37,72 mil. Kč, spolufinancováno z IROP,
- VOŠ Bystřice n. P. – dílny, výdaje 11,13 mil. Kč, spolufinancováno z OPŽP.

Rozestavěné stavby

- DD Nová Ves u Chotěboře – oprava oken, náklady 4,68 mil. Kč,
- SUPŠ Jihlava-Helenín – rekonstrukce DM, náklady 149,45 mil. Kč,
- Gymnázium Jihlava – revitalizace dvorního traktu, náklady 33,27 mil. Kč,
- SŠ PTA Jihlava – rekonstrukce ručních dílen Polenská, náklady 47,60 mil. Kč,
- SOŠ, SOU a ZŠ Třešť – rekonstrukce 24 pokojů v domově mládeže Třešť, náklady 19,72 mil. Kč,
- SOŠ, SOU a ZŠ Třešť – modernizace učeben, ulice K Valše, náklady 7,33 mil. Kč,
- SPŠ a SOU Pelhřimov – rekonstrukce dílen, ul. Křemešnická, náklady 118,84 mil. Kč,
- Gymnázium a SOŠ Moravské Budějovice – rekonstrukce učebny hudebny a oken v kotelně, náklady 3,03 mil. Kč,

4. MAJETEK A INVESTICE

- Dětský domov Jemnice – oprava venkovních omítek a výplní otvorů Budkov, náklady 21,74 mil. Kč,
- SŠ řemesel a služeb Moravské Budějovice – rek. areálu, kanalizace a dvora, Tovač. sady, náklady 3,29 mil. Kč,
- VOŠ a SOŠ Bystřice nad Pernštejnem – výměna oken, náklady 17,94 mil. Kč,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – rekonstrukce energocentra, náklady 41,77 mil. Kč,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – odstranění závad na heliportu, náklady 1,73 mil. Kč,
- Nemocnice Pelhřimov – přístavba NMR, náklady 26,22 mil. Kč,
- Nemocnice Třebíč – parkovací dům, náklady 135,90 mil. Kč,
- Nemocnice Třebíč – rekonstrukce areálové kanalizace, náklady 4,65 mil. Kč,
- Nemocnice Nové Město na Moravě – rekonstrukce vstupního pavilonu, náklady 177,80 mil. Kč,
- Nemocnice Nové Město na Moravě – stavební úpravy ODN 2, 3, náklady 17,93 mil. Kč,
- Horácké divadlo Jihlava – oprava garáží Gorkého 13, náklady 5,78 mil. Kč,
- Muzeum Vysočiny Pelhřimov – návštěvnické centrum hradu Kámen, náklady 45,01 mil. Kč,
- Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou – rekonstrukce EPS, náklady 8,09 mil. Kč,
- Domov Nové Svyrovice – rekonstrukce EPS, náklady 6,43 mil. Kč,
- ZZS Kraje Vysočina – výjezdové stanoviště Telč, náklady 22,52 mil. Kč, spolufinancováno z IROP,
- Muzeum Vysočiny Pelhřimov – Hrad Kámen – nové expozice a revitalizace objektu, náklady 68,34 mil. Kč, spolufinancováno z IROP,
- Úspory energií – SPŠ a SOU Pelhřimov – dílny Kamenice nad Lipou, náklady 53,33 mil. Kč, spolufinancováno z OPŽP,
- Úspory energií – SPŠ a SOU Pelhřimov – budova A, Křemešnická, náklady 35,81 mil. Kč, spolufinancováno z OPŽP,
- Úspory energií – SPŠ Třebíč – dílny Žďárského, náklady 92,96 mil. Kč, spolufinancováno z OPŽP,
- Úspory energií – Nemocnice Havlíčkův Brod – rekonstrukce a příst. budovy inf. oddělení, náklady 168,38 mil. Kč, spolufinancováno z OPŽP,
- Lůžkový hospic v Kraji Vysočina, náklady 92,93 mil. Kč, spolufinancováno z prostředků státního rozpočtu.

Připravované záměry

- VOŠ, OA a SOUT Chotěboř – dostavba dílen odborného výcviku,
- ZŠ a Praktická škola Havlíčkův Brod – zřízení skladu,
- OA a HŠ Havlíčkův Brod – oprava ZTI v budově internátu,
- Gymnázium Havlíčkův Brod – oprava ÚT,
- SOŠ a SOU Třešť – rekonstrukce střechy hlavní budovy školy v Černovicích,
- SUPŠ Jihlava-Helenín – oprava střešního pláště dílen,
- OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava – rekonstrukce objektů v souladu s PBŘ,
- SUPŠ Jihlava-Helenín – rekonstrukce opěrné zdi a oplocení,
- Gymnázium Jihlava – vestavba učeben v půdním prostoru,
- SŠ PTA Jihlava – rekonstrukce areálových komunikací,
- ČZA v Humpolci, střední škola – oprava vstupu,
- Základní škola Pelhřimov, Komenského 1326 – oprava podhledů,
- SPŠ a SOU Pelhřimov – oprava střechy, ul. Růžová,
- ZŠ Třebíč Cyrilometodějská 22 – výstavba nového objektu,
- SPŠ Třebíč – rekonstrukce pokojů, větrání a elektroinstalace domova mládeže,
- OA a HŠ Třebíč – rekonstrukce 2. NP, vestibulu a PBŘ T. Bati,
- Gymnázium Třebíč – oprava výtahu a oken přístavby,
- Střední škola stavební Třebíč – oprava povrchů nádvoří,
- Střední škola stavební Třebíč – dílna odborného výcviku,
- Dětský domov Náměšť nad Oslavou – sanace vlhkosti,
- Střední škola stavební Třebíč – přístavba domova mládeže,
- SŠ řemesel a služeb Moravské Budějovice – stavební úpravy a přístavba, ul. Chelčického,
- Gymnázium a SOŠ Moravské Budějovice – hřiště,
- Střední škola stavební Třebíč – oprava fasády,
- ZŠ a Praktická škola Moravské Budějovice – tréninkový byt,
- Střední odborná škola Nové Město na Moravě – rekonstrukce ČOV,
- Střední odborná škola Nové Město na Moravě – rekonstrukce zázemí autoškoly a rekonstrukce ZTI,
- Gymnázium a SG Nové Město na Moravě – oprava fasády,
- HŠ Světlá a SOŠ řemesel Velké Meziříčí – rekonstrukce ÚT + elektro, dolní dílna,
- Dětský domov Rovečné – rekonstrukce ÚT,
- SOŠ Nové Město na Moravě – oprava areálové kanalizace Petrovice,
- Gymnázium Bystřice nad Pernštejnem – rekonstrukce soc. zařízení a ZTI,
- VOŠ a SPŠ Žďár nad Sázavou – rekonstrukce domova mládeže chlapci,
- Gymnázium Žďár nad Sázavou – rekonstrukce podkroví – I. etapa,

4. MAJETEK A INVESTICE

- Nemocnice Havlíčkův Brod – stavební úpravy ARO,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – přístavba hlavní budovy,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – stavební úpravy COS,
- Nemocnice Havlíčkův Brod – rekonstrukce a přístavba budovy infekčního oddělení,
- Nemocnice Jihlava – pavilon rehabilitační, následné a geriatrické péče a parkovací dům,
- Nemocnice Jihlava – rekonstrukce pavilonu GYNPOR,
- Nemocnice Jihlava – oprava střešního pláště interního pavilonu,
- ZZS Kraje Vysočina – výjezdová základna Humpolec,
- ZZS Kraje Vysočina – výjezdová základna Náměšť nad Oslavou,
- ZZS Kraje Vysočina – výjezdová základna Bystřice nad Pernštejnem,
- Nemocnice Pelhřimov – rekonstrukce stravovacího provozu,
- Nemocnice Pelhřimov – rekonstrukce staré budovy HTS,
- Nemocnice Třebíč – stavební úpravy 1. NP pavilonu U,
- Nemocnice Třebíč – rekonstrukce budovy S na LDN,
- Nemocnice Třebíč – pavilon M – pandemická opatření,
- Nemocnice Třebíč – sanace vlhkosti v suterénu pavilonu N,
- Nemocnice Nové Město na Moravě – rekonstrukce pavilonu gynekologie,
- Nemocnice Nové Město na Moravě – dialýza,
- Nemocnice Nové Město na Moravě – garáž pro sanitky v Bystřici nad Pernštejnem,
- Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě – oprava fasády budovy v Komenského ulici,
- Muzeum Vysočiny Pelhřimov – společný depozitář v Pelhřimově,
- Horácká galerie v Novém Městě na Moravě – rekonstrukce hospodářského objektu,
- Domov ve Věži – nová budova,
- Domov důchodců Proseč u Pošné – rekonstrukce vytápění,
- Domov důchodců Proseč–Obořiště – rekonstrukce EPS,
- Domov důchodců Proseč u Pošné – rekonstrukce EPS,
- Domov Nové Syrovice – rekonstrukce domku bydlení,
- Domov Nové Syrovice – rekonstrukce přístavby zámku, zámecké zdi a oplocení,
- Domov pro seniory Třebíč, M. Curieových – rekonstrukce výplní otvorů,
- Domov pro seniory Třebíč, M. Curieových – oprava venkovní kanalizace,
- Domov pro seniory Třebíč, Koutkova-Kubešova – rekonstrukce střechy,
- Krajský úřad Kraje Vysočina – chytrá budova B,
- Gymnázium Žďár nad Sázavou – 2. etapa přírodovědeckého víceúčelového centra v podkroví školy,
- Gymnázium Vincence Makovského Nové Město na Moravě – badatelská půda,
- Obchodní akademie a Hotelová škola Třebíč – zkvalitnění materiálních podmínek v procesu odborného vzdělávání a rozvoj klíčových kompetencí žáků,
- Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou – přístavba dílny pro instalaci CNC center a plánovaná rekonstrukce střechy,
- SPŠS akademika Stanislava Bechyně – přístavba a vestavba školy,
- ZZS Kraje Vysočina – výjezdová základna Velké Meziříčí,
- Muzeum Vysočiny Jihlava – edukační centrum a zázemí Muzea Vysočiny Jihlava,
- Transformace Domova ve Zboží – Havlíčkův Brod (jeden objekt),
- Transformace Domova ve Zboží – Přibyslav (tři objekty),
- Transformace Domova Černovice–Lidmaň – Telč (dva objekty),
- Transformace Domova Černovice–Lidmaň – Polná (tři objekty),
- Transformace Domova Černovice–Lidmaň – Brtnice (dva objekty),
- Transformace Domova Černovice–Lidmaň – Kamenice nad Lipou – Gabrielka (dva objekty),
- Transformace Domova Černovice–Lidmaň – Pacov (dva objekty),
- Transformace Domova Černovice–Lidmaň – Police (tři objekty),
- Transformace Domova Kamélie Křižanov – Křižanov (jeden objekt),
- Úspory energií – fotovoltaická elektrárna (FVE), Domov Ždírec,
- Úspory energií – fotovoltaická elektrárna (FVE), parkovací dům Nemocnice Třebíč,
- Úspory energií – fotovoltaická elektrárna (FVE), budova D KrÚ,
- Úspory energií – OA a HŠ Třebíč, objekt v Náměšti nad Oslavou,
- Úspory energií – Dětský domov Jemnice, ulice Třešňová,
- Úspory energií – Nemocnice Pelhřimov, stravovací provoz,
- Úspory energií – Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou.

4. MAJETEK A INVESTICE

MAJETKOPRÁVNÍ AGENDY

Podstatná část majetkoprávních agend se týkala dopravních staveb připravovaných a realizovaných krajem na silnicích II. a III. třídy. Majetkoprávní příprava dopravních staveb je náročná na rozsah úkonů, jejich složitost a stále komplikovanější jednání s vlastníky pozemků. Tato majetkoprávní příprava a úkony probíhaly na desítkách staveb a v roce 2023 bylo uzavřeno téměř 1 800 smluvních vztahů.

Kraj Vysočina průběžně, dle svých možností a dohod dosažených s vlastníky pozemků, řeší majetkoprávní vypořádání pozemků pod stávajícími silnicemi II. a III. třídy. Probíhala jednání s vlastníky, uzavírání kupních smluv s fyzickými a právními osobami a bezúplatné převody pozemků z vlastnictví státu a státních organizací, měst a obcí. Refundace od Ministerstva financí ČR za výkupy pozemků pod stávajícími silnicemi II. a III. třídy byla v roce 2023 poskytnuta ve výši 7,950 mil. Kč.

V roce 2023 byly vykoupeny pozemky pod stávajícími a nově budovanými silnicemi od fyzických a právnických osob v celkové výši 64,31 mil. Kč a bylo uzavřeno 339 kupních smluv. Pro nově budované pozemní, neliniové stavby byly v roce 2023 od fyzických a právnických osob vykoupeny pozemky v celkové výši 9,24 mil. Kč.

Další z činností bylo také průběžné narovnávání vlastnických vztahů k pozemkům mezi krajem a státem a mezi krajem a městy a obcemi. Jednalo se o téměř stovku případů a vypořádány/převedeny byly desetitisíce m² pozemků. Až na výjimečné případy Kraj Vysočina s městy a obcemi řeší vzájemné převody pozemků bezúplatně, v případech nekomerčního využívání předmětných pozemků.

Rozsáhlá majetkoprávní agenda je vázána také na aktivity jiných investorů, kteří svými záměry zasahují do pozemků a pozemních komunikací ve vlastnictví kraje. V roce 2023 bylo uzavřeno více než 335 majetkoprávních smluv s občany, městy a obcemi a s podnikatelskými subjekty. Například smluvních vztahů v oblasti služebností – věcných břemen na pozemcích kraje bylo uzavřeno 914. Příjem kraje z úhrad za služebnosti byl ve výši 7,26 mil. Kč.

V roce 2023 kraj dále optimalizoval portfolio svých nemovitostí. Nemovitosti, které přestaly být pro kraj či jeho příspěvkové organizace potřebné a nebylo hospodárné je nadále držet ve vlastnictví, kraj prodal zájemcům o jejich koupi. Výnos z prodeje nemovitého majetku přesáhl 30,73 mil. Kč. Tyto získané finanční prostředky byly zapojeny do hospodaření kraje.

5

FOND VYSOČINY

5. FOND VYSOČINY

Po rozhodnutí ze strany zastupitelstva kraje byly již pátým rokem pod hlavičkou Fondu Vysočiny (dále i „FV“) vyhlášovány všechny systémové dotační tituly kraje, které měly v předchozích letech mnohdy různou formu. Rozvojové prostředky určené pro tyto účely jsou Krajem Vysočina rozdělovány žadatelům na základě transparentních pravidel – výzev programů. U všech programů FV jsou používány jednotné formuláře a uzavírány obdobné smlouvy o poskytnutí dotace. Vše s cílem, aby byl celý systém poskytování dotací pro potenciální žadatele přehledný a jednoduchý. V rámci FV jsou realizovány dotační tituly soutěžního i nesoutěžního charakteru, kdy o výběru projektů určených k podpoře rozhodují buď odborné řídicí výbory na základě vyhodnocení předem daných kritérií, nebo čas podání žádostí, případně jen splnění administrativních podmínek programu.

Kraj vyhláší programy FV zaměřené na nejrůznější témata, přičemž žadatelem může být prakticky kdokoli, počínaje obcemi či svazky obcí až po neziskové organizace, podnikatelské subjekty i jednotlivce. Programy FV vyhláší ve průběhu roku na svých zasedáních zastupitelstvo kraje a jednotlivé programy garantuje věcně příslušný odbor krajského úřadu. Tento odbor (garant) odpovídá za kompletní administraci programu – od sběru žádostí přes vyhodnocení grantu až po sběr závěrečných vyúčtování a vyplácení přiznaných podpor.

V roce 2023 kraj v rámci 35 vyhlášených programů uspokojil 1 918 žadatelů, což je více než 78 % ze všech došlých žádostí, a mezi tyto projekty rozdělil částku odpovídající 330,6 mil. Kč. Podmínkou pro přidělení peněz je i vlastní podíl žadatelů, který v roce 2023 představoval částku 807 mil. Kč. S podporou z Fondu Vysočiny tak v podstatě napříč celým územím kraje byly (či teprve budou) zrealizovány projekty v celkové hodnotě za více než 1,138 mld. Kč. Porovnání s předchozími roky je uvedeno v tabulce níže. Meziroční čísla za posledních pět let jsou však neporovnatelná s ročními daty za období do roku 2018, protože změnou dotační politiky se pod Fond Vysočiny dostalo množství dotačních titulů, které měly v předchozích letech jinou formu. Průměrná výše vlastních prostředků žadatelů na jednu korunu vydanou z Fondu Vysočiny v roce 2023 dosáhla 2,44 Kč (v roce 2022 dosahovala 2,94 Kč). Velikost tohoto ukazatele je ovlivněna zejména existencí programů, které pomáhají žadatelům spolufinancovat již podpořené projekty z jiných zdrojů, jako jsou státní či evropské dotační tituly, a FV tak nemusí být v těchto případech hlavním zdrojem finanční pomoci (například programy v oblasti vodohospodářství nebo cykloturistiky). Od doby založení Fondu Vysočiny v roce 2002 až do konce roku 2023 bylo vyhlášeno celkem 592 programů v objemu za více než 2,728 mld. Kč. Podporu pro své projekty získalo více než 24,5 tis. žadatelů z cca 36,5 tis. podaných žádostí.

Statistický přehled využívání programů Fondu Vysočiny za roky 2018–2023

Fond Vysočiny (FV)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet vyhlášených programů	21	38	42	29	37	35
Objem vyhlášených programů (mil. Kč)	67,0	369,1	385,4	264,1	330,0	333,6
Počet podaných žádostí	1 040	3 753	3 595	1 890	2 333	2 454
Počet uspokojených žádostí	729	3 280	3 037	1 591	1 897	1 918
Přidělená podpora (mil. Kč)	62,3	353,4	371,6	256,1	315,7	330,6
Vlastní podíl žadatelů (mil. Kč)	125,8	573,2	518,7	1 022,1	929,0	807,0

Zdroj: www.fondvysociny.cz

www.fondvysociny.cz

Z hlediska množství evidovaných žádostí dle typu žadatele jednoznačně převažovaly žádosti došlé od municipalit, které byly oprávněnými žadatelí v 24 z 35 programů – celkem jich bylo 1 503 a tvořily cca 61,2 % všech žádostí. Druhou nejvýznamnější skupinu tvořily nestátní neziskové organizace (zapsané spolky, církevní organizace, nadace, o. p. s. apod.), a to 26 % (637 žádostí). Tyto dvě skupiny tvořily dohromady více jak 87 % všech žádostí. Na ostatní typy subjektů připadalo jen necelých 13 % žádostí. Celkem na 1 250 projektů měst a obcí bylo schváleno 206,8 mil. Kč. K této sumě by měly obce dle uzavřených smluv o poskytnutí dotace přidat dalších téměř 523,9 mil. Kč. Druhá největší částka putovala k neziskovým organizacím, a to ve výši 77,1 mil. Kč. Na dalším místě jsou pak se znatelným odstupem svazky obcí s dotací 27,2 mil. Kč.

Z tematického hlediska největší část podpory – cca 1/3 směřovala do oblasti životního prostředí (cca 104,7 mil. Kč), kde byl dominantní program Stavby ve vodním hospodářství, ale podporována byla například i problematika nakládání s odpady nebo ekologická výchova. Druhou největší oblastí z hlediska velikosti rozdělené dotace byla sociální oblast (více jak 44,2 mil. Kč), a to nejen díky programu Provozování domácí specializované paliativní péče, ale i podpoře dobrovolnictví nebo mateřských a rodinných center či seniorské politiky obcí. Pod toto téma věcně patří i program Prevence kriminality zaměřený na specifickou primární prevenci rizikového chování na školách či na podporu aktivit v rámci sekundární a terciární prevence.

5. FOND VYSOČINY

FOND VYSOČINY

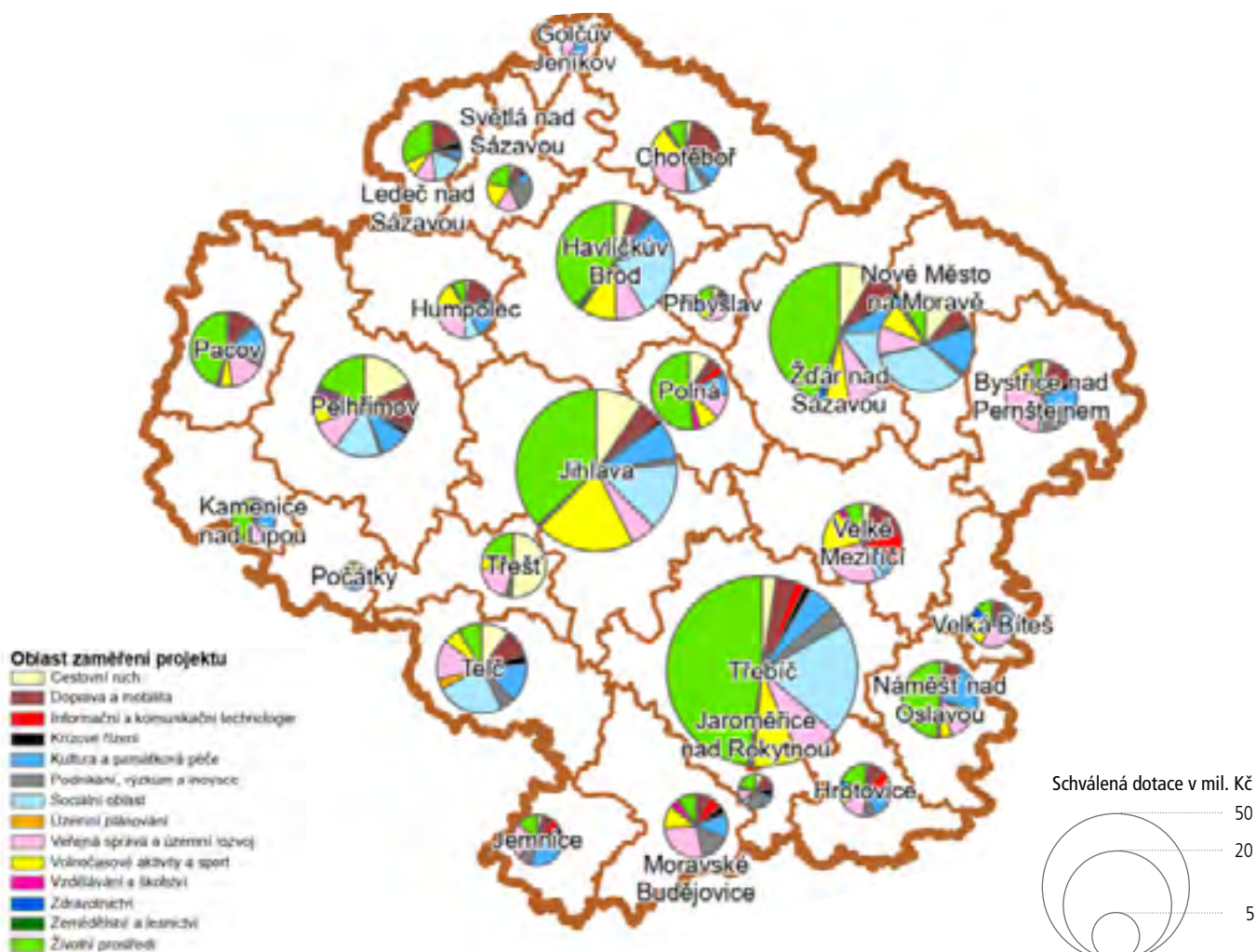
Mezi další významné oblasti podpory patřila „veřejná správa a územní rozvoj“ s 371 úspěšnými žádostmi a částkou 39,8 mil. Kč, kam věcně spadá velké množství projektů podaných v rámci programu Obnova venkova Vysočiny, ale například i projekty zaměřené na zajištění akceschopnosti jednotek požární ochrany obcí nebo program cílený na udržení vybraných služeb ve venkovských obcích.

Podobné sumy směřovaly do oblastí volného času a sportu (34,2 mil. Kč) a do oblasti kultury a památkové péče (32,7 mil. Kč). V rámci tématu volného času a sportu byly podporovány aktivity vedoucí k dlouhodobé činnosti dětí a mládeže, ale i sportování hendikepovaných nebo účast na vrcholných soutěžích ve sportovních disciplínách. V oblasti kultury pak bylo možné obnovovat památkové objekty, pořádat postupové přehlídky či nejrůznější kulturní akce.

V oblasti dopravy a mobility (souhrnné dotace ve výši 23,7 mil. Kč) mohli žadatelé s podporou z FV realizovat opravy místních komunikací nebo chodníků a modernizace zastávek veřejné linkové dopravy. V neposlední řadě je třeba zmínit téma cestovního ruchu, kdy v rámci programů Cyklooprava a cyklo-turistika, Infrastruktura cestovního ruchu či Turistická informační centra bylo podpořeno celkem 89 žadatelů částkou 23,6 mil. Kč s cílem pomoci těmto subjektům v rozšíření a zatraktivnění turistické nabídky našeho regionu. Podporovány byly i projekty z dalších oblastí (informatika, zdravotnictví, zemědělství, územní plánování a další). Velikost podpory však nedosahovala takového rozsahu jako u výše zmíněných oblastí.

Dlouhodobě nejvyužívanější zdroj informací o FV představují webové stránky www.fondvysociny.cz, které jsou komplexním zdrojem informací o všech dotačních titulech kraje. Na tomto webu jsou k dispozici veškeré potřebné informace – výzvy jednotlivých programů, formuláře žádostí, kontakty na osoby, v jejichž gesci je program realizován apod. I nadále je možné využívat abonentní systém, jehož prostřednictvím jsou na základě registrace platné e-mailové adresy rozesílány informace o nově vyhlášených dotacích. Informace o FV jsou šířeny i prostřednictvím standardních webových stránek kraje (tiskové zprávy) nebo pomocí speciálního webu zaměřeného na obce, popř. pomocí krajem vydávaných tiskovin (noviny Kraj Vysočina). Uvedené zdroje výrazně zvyšují informovanost potenciálních žadatelů o nových programech Fondu Vysočiny ihned po jejich vyhlášení.

Podpořené projekty dle oblasti podpory ve správních obvodech pověřených obecních úřadů

6

REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Rok 2023 byl do značné míry zasažen dozvuky energetické krize z roku 2022. Kraji Vysočina se přesto podařilo i v tomto nelehkém období zajistit dodávky energií pro sebe a jím zřízené příspěvkové organizace, tedy nemocnice, školy, domovy pro seniory a další. Vlivem zhoršení geopolitické situace v Evropě bylo nezbytně nutné zintenzivnit práce na snížení energetické náročnosti budov v majetku kraje a tím snížit energetickou závislost na dodávkách zejména zemního plynu.

V rámci kraje jsme v roce 2023 intenzivně pracovali na projektové přípravě za účelem zlepšení energetické udržitelnosti a efektivity v rámci regionu prostřednictvím využívání obnovitelných zdrojů energie. Tento krok představuje důležitou fázi v plánování udržitelné energetické budoucnosti Kraje Vysočina a zároveň otevírá cestu k realizaci ekologicky šetrných projektů, které přispějí k redukci emisí a snížení energetické náročnosti krajských budov. Podařilo se nám v tomto roce připravit projekty na realizaci 15 samostatných fotovoltaických elektráren a celou řadu dalších projektů, které budou realizovány v rámci rozsáhlejších rekonstrukcí objektů. Tato obnova je klíčovou součástí našeho závazku zlepšovat veřejné služby a zajišťovat, že naše školy, nemocnice, domovy pro seniory i ostatní objekty jsou kvalitně a moderně vybaveny. Díky tomu vytváříme zdravější a pohodlnější prostředí pro všechny uživatele těchto zařízení a zároveň přitom přispíváme k naplňování zelených cílů, zejména k významné úspoře energií. Dalším klíčovým krokem v našem úsilí je vzdělávání a osvěta. Podařilo se nám v roce 2023 uspořádat konferenci Obnovitelné zdroje energie 2023, kde byli zástupci měst a obcí informováni o nejnovějším vývoji ohledně změn v legislativě, které přispívají k dalšímu rozvoji obnovitelných zdrojů a jejich využití i v rámci jednotlivých komunit, prostřednictvím komunitní energetiky.

Kraj Vysočina se stal také hlavním hybatelem a signatářem memoranda k iniciativě Vodíková Vysočina. Ta má za cíl rozvíjet inovační potenciál v podobě využití vodíku a vyhledávat příležitosti jeho využití, například v bezemisní dopravě nebo jako možného prostředku pro ukládání energie. V rámci této platformy se s ostatními partnery podařilo uspořádat popularizační akci Den vodíku na Vysočině, jejíž program zahrnoval sérii přednášek pro studenty i odbornou veřejnost, a na ni navazující akci pro širokou veřejnost se zaměřením na nové trendy ve vodíkové dopravě. Využili jsme dobrých vztahů a spolupráce s partnerskými regiony v Evropském regionu Dunaj-Vltava a s Vodíkovou Vysočinou se dojeli inspirovat do Dolního Bavorska, jak tam staví pilotní projekty vodíkových hospodářství.

V roce 2023 jsme nezapomínali ani na systémovou dotační podporu regionu prostřednictvím Fondu Vysočiny, která činila celkových 333 mil. Kč. Na oblast regionálního rozvoje připadla cca třetina této částky, která v této oblasti směřovala primárně na pomoc obcím. Vládkovou lodí regionální politiky na Vysočině je rozvoj venkova a podpora malých obcí, a to již od dob vzniku kraje.

A na závěr bych ráda uvedla další skvělý výsledek z tradiční soutěže Vesnice roku, která každoročně nabízí příležitost zviditelnit výsledky práce obecních samospráv, občanů, spolků a dalších organizací ve prospěch rozvoje jejich obce. Vesnicí roku Kraje Vysočina 2023 se stala Nová Ves u Nového Města na Moravě, která pak v celostátním kole získala Cenu veřejnosti v internetovém hlasování. To je ta nejlepší motivace do dalšího ročníku!

Mgr. Hana Hajnová,
náměstkyně hejtmana pro oblast regionálního rozvoje,
územního plánu a stavebního řádu, Fond Vysočiny a NNO

6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Stejně jako v minulých letech také v roce 2023 pokračovala činnost Regionální stálé konference (RSK) a jejich tematických pracovních skupin. RSK je jedním z podstatných prvků systému koordinace územní dimenze, do kterého aktivně vstupuje a v němž by svou činností měla přispívat k naplnění tohoto konceptu nejen v rámci dobíhajícího programového období EU, ale návazně i nového období 2021–2027. Tematický záběr RSK se v čase postupně rozšířil také mimo problematiku fondů EU. Regionální stálá konference prostřednictvím sekretariátu plnila úkoly vzešlé z Národní stálé konference (NSK), řídicích orgánů operačních programů, popřípadě ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR), které plní funkci koordinátora agendy územní dimenze.

Hlavním úkolem v roce 2023 byla příprava Regionálního akčního plánu (RAP) a potenciálních záměrů pro čtyři tematické oblasti, které RAP obsahuje: silnice II. třídy, zdravotnická záchraná služba, střední školství a deinstitucionalizace sociální péče. RAP se dále v roce 2023 rozšířil o novou aktivitu speciální školství, které původně bylo součástí aktivity střední školství a samostatně bylo v RAP vyčleněno z důvodu vysokého převisu absorpční kapacity. Další klíčové úkoly RSK zahrnovaly přípravu a připomínkování strategických dokumentů ve vazbě na programové období 2021–2027 (návrhy výzev v rámci operačních programů a některých komponent Národního plánu obnovy, návrh úpravy pravidel spolufinancování fondů EU ve vazbě na úspory ve státním rozpočtu apod.), dělení území Kraje Vysočina pro účely místních akčních plánů rozvoje vzdělávání IV či podporu absorpční kapacity a informování potenciálních žadatelů o dostupných evropských a národních dotačních titulech. RSK se dále ve spolupráci s aktéry v území a na národní úrovni podílela na koordinačních činnostech v rámci komponent Národního plánu obnovy 2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží (oblast strategických/specifických brownfields) a 4.1 Systémová podpora veřejných investic.

V rámci své činnosti dále RSK v roce 2023 převzala záštitu nad několika odbornými konferencemi, jejichž cílem bylo informovat partnerské subjekty v území o aktuálních možnostech a podmínkách získání podpory v rámci operačních programů a dalších dotačních titulů na rozvojové potřeby území a diskutovat aktuální otázky a témata související s rozvojem regionu. Uskutečnila se již tradiční konference týkající se krajské dotační politiky, kde byly účastníkům představeny připravované programy Fondu Vysočiny na rok 2024, a proběhly dvě odborné konference věnované vysoce aktuální problematice energetiky. Konference s názvem Obnovitelné zdroje energie 2023 se zaměřila na připravované legislativní změny v energetice (tzv. LEX OZE II), představila dobrou praxi a zkušenosti obcí s využíváním obnovitelných zdrojů energie a přehled současných a připravovaných možností dotační podpory na tuto oblast z fondů EU či Modernizačního fondu. Ve spolupráci se členy nově vzniklé platformy Vodíková Vysočina dále kraj uspořádal konferenci Den vodíku v Kraji Vysočina se zaměřením na problematiku uplatnění vodíku a vodíkových technologií v praxi, zejména v odvětví dopravy.

RSK se rovněž v roce 2023 ve spolupráci s MMR podílela na činnostech souvisejících s koordinací rozvoje tzv. hospodářsky a sociálně ohrožených území (HSOÚ). HSOÚ jsou obecně vnímána jako území se zhoršenými podmínkami pro obyvatele a slabším hospodářským výkonem. Na Vysočině se jedná o osm z celkového počtu 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP), zejména v periferních částech kraje. V roce 2023 pokračoval sběr dat a mapování rozvojových potřeb. MMR pro rok 2024 zvažuje rovněž nastavení národního dotačního titulu k řešení problémů HSOÚ.

Pozadu nezůstala ani každoroční práce na strategických dokumentech kraje. Na jednání zastupitelstva kraje v červnu 2023 bylo předloženo pravidelné vyhodnocení naplňování stávající Strategie rozvoje Kraje Vysočina (SRK) za rok 2022, které má dvě části. Tou první je vyhodnocení z hlediska krajského rozpočtu, kdy výdaje z rozpočtu kraje (primárně dotačních titulů kraje a významnějších investičních akcí) jsou přiřazeny k jednotlivým opatřením SRK. Výsledkem je informace, kolik krajských peněz směřuje do jednotlivých oblastí definovaných v tomto základním koncepčním dokumentu kraje. Druhá část vyhodnocení řeší vývoj monitorovacích indikátorů, zda v rámci některých opatření SRK nedochází k nežádoucímu vývoji. Aktualizován byl i Profil kraje, který tvoří analytickou část SRK a s využitím širokého spektra statistických údajů z různých zdrojů hodnotí situaci v regionu a poskytuje informace o nejrůznějších oblastech, jako je stav a pohyb obyvatelstva, dopravní infrastruktura, trh práce nebo vývoj hospodářství v regionu.

Odbor regionálního rozvoje je každoročně zapojen i do zpracovávání nejrůznějších podpůrných dokumentů v různých tématech. V roce 2023 se například jednalo o analýzu návštěvnosti kraje na základě dat mobilního operátora, zhodnocení nevhodného dopravního napojení na firmy umístěné v průmyslové zóně v lokalitě Okříšky – Přibyslavice – Nová Ves nebo přípravu zadávací dokumentace na socioekonomickou studii týkající se dopadů na region ve vazbě na výstavbu nového bloku v lokalitě JE Dukovany. V neposlední řadě je třeba zmínit reedici Tematického atlasu Kraje Vysočina.

Ve vazbě na schválenou územní energetickou koncepci a Energetickou politiku Kraje Vysočina, jež definuje a zavádí systém managementu hospodaření s energií na majetku kraje, byl pro rok 2023 opět připraven akční plán, v pořadí již pátý, který stanovoval konkrétní opatření k realizaci energetického managementu. V oblasti energetiky Kraj Vysočina pokračoval v monitoringu a vyhodnocování spotřeby energií v budovách ve svém majetku, a to v rámci zavedeného systému energetického managementu. Na základě výstupů z expertních analýz majetku kraj následně realizuje projekty na zateplování či snižování energetické náročnosti budov v majetku kraje (nemocnice, školy aj.) nebo výstavby nových objektů v pasivním standardu. Rok 2023 byl ve znamení postupného uklidňování a stabilizace trhu s energiemi a Kraj Vysočina a jím zřízené příspěvkové organizace ušetřily výraznou část prostředků, které byly pro tento rok na energie vyčleněny. S ohledem na stabilizaci trhu s energiemi pak Kraj Vysočina pořídil energie na rok 2024 prostřednictvím obchodního modelu s jednorázovou fixací ceny na celý rok. V rámci energetického managementu je řada aktivit zaměřena na snížení spotřeb energií. V roce 2023 byly realizovány projekty zateplení objektů areálu dílen a učeben v ulici Žďárského SPŠ Třebíč, dílen v Kamenici nad Lipou a budovy A v ulici Křemešnická SPŠ a SOU Pelhřimov, domova mládeže SUPŠ Jihlava-Helenín, dílen Agro-technické střední školy Bystřice nad Pernštejnem a byla dokončena výstavba Pavilonu péče o rodinu Nemocnice Pelhřimov v pasivním energetickém standardu. V rámci Operačního programu Životní prostředí 2021–2027 byly podány projektové žádosti na fotovoltaickou elektrárnu parkovacího domu Nemocnice Třebíč, Domova Ždírec a budovy D krajského úřadu. Koncem října 2023 pak provedla certifikační autorita dozorový audit na zavedený systém energetického managementu v podmínkách Kraje Vysočina a příspěvkových organizací kraje.

6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Od roku 2004 je Kraj Vysočina zapojen do místní Agendy 21 a projektu Zdravý kraj. V rámci těchto témat se snaží šířit osvětu zdraví a udržitelného rozvoje a zapojovat veřejnost do rozvoje regionu. Tradiční dubnová úklidová akce Čistá Vysočina proběhla v termínu 10.–23. 4. 2023. Zapojilo se do ní rekordních více než 30 tisíc dobrovolníků, sdružených v 751 skupinách, kteří sesbírali 66 tun odpadu, což je méně než v roce 2022. V rámci ankety Skutek roku Kraj Vysočina ocenil na Zámku v Třebíči deset počinů, které v roce 2022 pomohly rozvíjet region.

Kraj Vysočina systematicky podporuje tzv. Zdravé školy, zapojené do programu Světové zdravotnické organizace Škola podporující zdraví, a realizátory místní Agendy, kterých bylo v minulém roce 46. V porovnání s ostatními kraji má Kraj Vysočina dlouhodobě nejvyšší počet realizátorů místní Agendy 21.

Na poli mezinárodní spolupráce patří Kraj Vysočina mezi aktivní členy Evropského regionu Dunaj-Vltava (ERDV), kde spolupracuje s dalšími šesti členskými regiony z Německa (Horní Falc, Dolní Bavorsko), Rakouska (Horní Rakousko, Dolní Rakousko) a České republiky (Plzeňský kraj, Jihočeský kraj). V rámci rotujícího předsednictví sedmi partnerských regionů předsedalo v roce 2023 Evropskému regionu Dunaj-Vltava Dolní Bavorsko. To převzalo předsednictví od Dolního Rakouska a pokračovalo na základě politické shody všech partnerských regionů v aktivitách v rámci střednědobého tématu ERDV – Prostor pro Společnost 4.0, které spadají do třech hlavních podtémat: Průmysl 4.0, Zdravotnictví a Cestovní ruch. Stejně jako region Dolní Rakousko se i Dolní Bavorsko věnovalo především tématu Zdravotnictví a dále tématu Průmysl 4.0.

Partnerské regiony pokračovaly v realizaci řady aktivit, a to prezenčně, hybridně i on-line formou, s cílem naplňovat témata Průmysl 4.0, Zdravotnictví a Cestovní ruch, která jsou považována za podtémata společného střednědobého tématu ERDV – Prostor pro Společnost 4.0. Podrobné informace o aktivitách Evropského regionu Dunaj-Vltava v roce 2023 naleznete v kapitole 16 – Evropská unie a zahraniční vztahy.

Rok 2023 byl prvním, kdy byly připravovány a schvalovány přeshraniční projekty v rámci Programu spolupráce Interreg V-A Rakousko – Česko 2021–2027. Koncem roku bylo na monitorovacím výboru schváleno 20 projektů, v devíti z nich bude zapojena organizace z Vysočiny. Za zmínku stojí například projekt Healthcross MED NET zaměřený na udržitelnou přeshraniční spolupráci zdravotnických subjektů v oblastech paliativní péče, digitálního vzdělávání a invazivní kardiologie. Byly také podpořeny dva Fondy malých projektů pro oblast kultury a cestovního ruchu a také pro spolupráci people-to-people.

Stejně jako v předchozích letech kraj poskytl účelovou dotaci Krajskému koordináčnímu a servisnímu středisku KOUS Vysočina, z. s., ve výši 300 000 Kč na projekt s názvem Společně pro neziskovky v Kraji Vysočina 2023, který se zaměřuje na podporu nestátních neziskových organizací působících na Vysočině. V pravidelných intervalech se v průběhu celého roku 2023 konala také setkání zástupců krajského úřadu a KOUS Vysočina, z. s., s cílem předat si aktuální informace v oblasti neziskových organizací.

S cílem podporovat rozvoj podnikatelského prostředí v kraji byly realizovány i další aktivity, jako například poskytnutí účelové dotace ve výši 1,5 mil. Kč Krajské hospodářské komoře Kraje Vysočina na zajištění provozu sítě šesti digitálních center, vzdělávání jejich pracovníků a vzdělávání firem formou odborných konferencí a seminářů v oblasti digitalizace, Průmysl 4.0, umělé inteligence a dalších témat. S cílem posílení konkurenceschopnosti na trhu a posílení dovedností klíčových pracovníků bylo připraveno specifické vzdělávání také např. pro sociální podniky z Vysočiny. Pod názvem Akademie sociálního podnikání proběhlo v období únor až září 2023 celkem šest vzdělávacích modulů. Kraj Vysočina jako již tradičně podpořil řadu odborných konferencí a vzdělávacích akcí realizovaných partnery v území (VŠPJ, CzechInvest, klastr CzechImplant atd.) a uspořádal Veletrh dotačních příležitostí, v rámci kterého mají podnikatelé příležitost nejen konzultovat své záměry, ale také načerpat informace o dotačních titulech či dalších formách podpory z nejjednodušších operačních programů a dalších zdrojů financování v Česku. V roce 2023 byla ve spolupráci s agenturou CzechInvest vyhlášena soutěž pro začínající podnikatele STARTupUJ NA VYSOČINĚ, kterou doplňovala série vzdělávacích webinářů pro zájemce o podnikání. Stejně jako v předchozích letech prezentoval kraj své podnikatelské prostředí na různých akcích v rámci mezinárodní spolupráce, a to jak v rámci aktivit realizovaných např. Evropským regionem Dunaj-Vltava (ERDV), Dohody 3+1 (Dohoda o spolupráci mezi Spolkovou zemí Dolní Rakousko a Kraji Vysočina, Jihomoravským a Jihočeským krajem), v rámci prezentace na Smart City Summit Expo na Taiwanu nebo v rámci četných zahraničních návštěv v regionu. Spolupráce kraje v rámci přeshraničního uskupení ERDV se v roce 2023 nově zaměřila také na téma cirkulární ekonomiky. Pro podnikatelský sektor byly připraveny dva vzdělávací a síťovací semináře, z nichž jeden proběhl na Vysočině, série inspiračních webinářů pod názvem 60 Minutes Circular nebo inspirativní cesta k tématu udržitelnosti v Horní Falci. Za podpory partnerů z evropského regionu se v roce 2023 uskutečnila také poznávací cesta do Dolního Bavorska, jejímž tématem byl vodík a jeho využití v dopravě. Cesty se zúčastnili zájemci o toto téma z řad podnikatelů a členů nově ustanovené platformy Vodíková Vysočina. V roce 2023 hostil kraj také setkání teritoriálních paktů zaměstnanosti z celé ČR, které se zaměřilo na téma energetiky a aktuální potřeby lidských zdrojů v této oblasti, v Kraji Vysočina také například v souvislosti s dostavbou Jaderné elektrárny Dukovany. S podporou Národního plánu obnovy Kraj Vysočina v roce 2023 rovněž zahájil rozsáhlé mapování kulturních a kreativních průmyslů na Vysočině. Dvouletý projekt potrvá až do roku 2025. Klade si za cíl získat ucelená data o struktuře a odvětvovém členění podnikatelských aktivit, jejichž základem je tvořivost a talent, dále pak o jejich podílu na ekonomice a zaměstnanosti regionu a nastavit koncepci podpory jejich dalšího rozvoje.

V oblasti rozvoje vědy a výzkumu podpořil Kraj Vysočina celkovou částkou 365 tis. Kč celkem tři projekty tzv. regionální výzkumné spolupráce realizované místními subjekty ve spolupráci s ústavu Akademie věd ČR. Kraj i nadále podporuje rozvoj Vysoké školy polytechnické Jihlava jako jediné veřejné vysoké školy se sídlem na Vysočině. V roce 2023 částkou 6,3 mil. Kč zajistil financování projektu Podpora Kraje Vysočina rozvoji Vysoké školy polytechnické Jihlava v letech 2022–2026, který se zaměřuje především na udržení stávajícího počtu akreditovaných studijních programů, jejich navýšení s důrazem na technické programy a propojení bakalářských a magisterských studijních programů s potřebami regionálního trhu práce s cílem zvýšit konkurenceschopnost studentů školy na trhu práce.

6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Také v roce 2023 pokračovala výměna kotlů na tuhá paliva v rodinných domech za finanční podpory z tzv. kotlíkových dotací. V končícím 3. kole kotlíkových dotací bylo podpořeno téměř 3 000 žádostí financovaných z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 a na dalších 922 žádostí získal Kraj Vysočina finanční prostředky z programu Nová zelená úsporám – Adaptační a mitigační opatření (AMO).

V rámci nových podmínek Operačního programu Životní prostředí 2021–2027 byly kotlíkové dotace nově zacíleny na nízkopříjmové domácnosti. Rada Kraje Vysočina rozhodla o schválení 788 žádostí o dotaci, které podaly domácnosti složené ze seniorů a dále domácnosti s nižšími příjmy. S ohledem na specifický charakter této cílové skupiny projektu bylo příjemcům umožněno požádat o vyplacení až 60 % dotace dopředu, na základě zálohové faktury vystavené dodavatelem. Odpadla tedy nutnost mít na výměnu kotle našetřenou celou částku.

V průběhu roku 2023 vyhlásil Kraj Vysočina i druhé kolo Kotlíkových dotací v Kraji Vysočina pro nízkopříjmové domácnosti, ve kterém bude umožněno případným zájemcům o výměnu kotle nespĺňujícího alespoň 3. emisní třídu podat žádost o dotaci až do 31. 8. 2024, tedy až do termínu, kdy začne platit zákaz používání těchto nevyhovujících kotlů.

Od roku 2015, kdy byla vyhlášena první výzva k podávání žádostí do programu kotlíkových dotací, již bylo schváleno 9 441 žádostí v souhrnném objemu přes jednu miliardu korun.

Počty schválených žádostí o dotaci:

Projekt	Počet žádostí	Schválené prostředky
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina I	2 298	261 208 199,10 Kč
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina II	2 466	245 659 950,59 Kč
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina III	2 872	306 658 544,27 Kč
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina III – AMO	922	96 344 029,96 Kč
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina pro nízkopříjmové domácnosti	788	116 229 850,35 Kč
Kotlíkové dotace v Kraji Vysočina pro nízkopříjmové domácnosti	95	14 064 749,70 Kč
Celkem	9 441	1 040 165 323,97 Kč

Za uplynulých devět let, během kterých bylo vyhlášeno pět kol kotlíkových dotací, byl ze strany žadatelů o dotaci patrný odklon od tradičních kotlů s ručním přikládáním a naopak zvýšený zájem o modernější a pohodlnější způsoby vytápění. Zatímco v prvním kole kotlíkových dotací bylo zažádáno o finanční prostředky na pořízení tepelného čerpadla pouze v 17 % případů, v posledních dvou kolech již měla tepelná čerpadla více než 40% podíl.

Zájem o jednotlivé typy zdrojů tepla ze strany žadatelů o dotaci:

Nový zdroj tepla	KD I		KD II		KD III		KD Nízkopříjmové			
Kotel spalující výhradně uhlí	247	11 %	Nepodporováno		Nepodporováno		Nepodporováno		Nepodporováno	
Kotel na uhlí a biomasu	790	34 %	508	21 %	Nepodporováno		Nepodporováno		Nepodporováno	
Kotel spalující biomasu	586	26 %	689	28 %	1 293	34 %	364	46 %	60	58 %
Plynový kotel	279	12 %	662	27 %	1 257	33 %	86	11 %	Nepodporováno	
Tepelné čerpadlo	396	17 %	607	25 %	1 244	33 %	338	43 %	35	42 %
Celkem	2 298	100 %	2 466	100 %	3 794	100 %	788	100 %	95	100 %

6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Do konce roku 2023 byla vyplacena dotace na 8 282 úspěšně zrealizovaných výměn kotlů v objemu téměř 900 mil. Kč. Žadatelé, kterým byla schválena dotace v rámci Kotlíkových dotací v Kraji Vysočina pro nízkopříjmové domácnosti II, mají na realizaci svého projektu čas až do konce srpna 2025.

Podpora z Fondu Vysočiny v oblasti regionálního rozvoje pro rok 2023 zahrnovala celkem pět programů. Objemově největším programem je každoročně Obnova venkova Vysočiny. V rámci programu jsou podporovány téměř všechny obce. Předmětem projektů může být stavební úprava libovolných typů objektů ve vlastnictví obce (obecní úřady, školy, sklady, kulturní zařízení, zařízení sociální péče, čekárny na zastávkách hromadné dopravy, tělovýchovná zařízení, hasičské zbrojnice apod.), dále lze upravovat veřejná prostranství včetně mobiliáře a revitalizovat zeleň či opravovat nebo budovat obecní infrastrukturu (kanalizace, místní komunikace, chodníky, místní rozhlas apod.). V rámci programu je možné pořizovat také komunální nebo hasičskou techniku, a to včetně použité. Celkem bylo podpořeno 611 obcí.

Další program, který byl vyhlášen v gesci odboru, byl zaměřen na podporu inovačních aktivit podnikatelských subjektů vedoucích k posílení jejich konkurenceschopnosti. Program Inovační vouchery podporoval spolupráci s výzkumnými institucemi a se subjekty poskytujícími poradenství v oblasti digitální transformace podniku. Celkem podnikatelské subjekty předložily osm žádostí, přičemž všechny byly podpořeny.

Druhým programem v oblasti podpory podnikání byl program s názvem Rozvoj podnikatelů. Program pomáhal malým podnikatelům v pořizování nejmodernějších technologií, strojů a zařízení, které jim umožňují lepší uplatnění na trhu. Již podruhé byl tento program zacílen pouze na podnikatelské subjekty působící v hospodářsky a sociálně ohrožených územích, která jsou definována ve Strategii regionálního rozvoje ČR. Celkem bylo podpořeno 59 žadatelů.

V roce 2023 byl vyhlášen také program na podporu zavádění principů místní Agendy 21 a Zdraví 2030, kde byly podporovány projekty obcí, nestátních neziskových organizací a škol zaměřené na zajištění osvětových kampaní, výstav a prezentací, kulatých stolů a veřejných fór, na tvorbu informačních materiálů a dalších nástrojů přispívajících k zapojování veřejnosti do plánování rozvoje. Školy podporující zdraví mohly své projekty zaměřit na zavádění principů zdravého životního stylu, činnost dětských zastupitelstev, žákovských nebo studentských parlamentů, na sportovní aktivity žáků, zapojení do osvětových kampaní v oblasti zdraví a ochrany životního prostředí, prevenci úrazů apod. Celkem bylo podpořeno 29 takto zaměřených žádostí.

Koncem roku 2023 byl vyhlášen nový dotační program Sportovní infrastruktura 2024, jehož cílem je podpořit obce s rozšířenou působností na území Kraje Vysočina za účelem zkvalitnění nebo rozšíření podmínek pro sportovní vyžití v přirozených spádových centrech kraje, která svou úrovní sportovní infrastruktury poskytují nabídku organizovaného sportu, ale i volnočasových pohybových aktivit nejen pro obyvatele města, ale i pro jeho široké okolí. Na výstavbu nových, případně modernizaci stávajících sportovních zařízení bylo v rámci výzvy alokováno celkem 500 mil. Kč. Termín příjmu žádostí o dotaci byl pro obce s rozšířenou působností stanoven od 1. 2. 2024.

Poslední program s názvem Venkovské služby podporoval provozní náklady nejen prodejen potravin, ale i dalších služeb na venkově, jako jsou venkovské pošty, turistické atraktivita, knihovny či objekty, kde je poskytována primární zdravotní péče. Převážná většina žádostí však cílila na venkovské obchůdky, které jsou pro určité skupiny obyvatel, typicky pro starší občany nebo maminky na mateřské dovolené, mnohdy jedinou šancí, jak si nakoupit základní potraviny. Opomíjený efekt existence místních obchodů je sociální, kdy se na malé obci často jedná o jedno z posledních míst, kde se občané mohou setkávat. Celkem bylo v roce 2023 uspokojeno 129 žádostí. Tímto programem kraj proaktivně podporuje udržení dostupnosti služeb na venkově, které jsou v posledních letech bohužel postupně omezovány.

Programy Fondu Vysočiny z oblasti regionálního rozvoje v roce 2023

Název a zaměření programu	Rozdělená podpora z FV (Kč)	Vlastní podíl úspěšných žadatelů (Kč)	Celkový objem realizovaných projektů (Kč)
Obnova venkova Vysočiny 2023 (podpora obnovy majetku obcí)	90 000 000	166 279 918	256 279 918
Inovační vouchery 2023 (podpora inovačních aktivit podnikatelských subjektů)	1 166 716	388 571	1 555 287
Místní Agenda 21 a Zdraví 2020 v Kraji Vysočina 2023	1 531 800	1 353 537	2 885 337
Rozvoj podnikatelů 2023 (podpora zvýšení konkurenceschopnosti malých podniků)	8 100 000	15 203 969	23 303 969
Venkovské služby 2023 (podpora provozních nákladů objektů veřejných služeb)	7 000 000	4 937 525	11 939 525
Prostředky celkem	107 798 516	188 163 520	295 962 036

Kraj Vysočina myslí i na své územní partnery vyvíjející činnost v oblasti rozvoje venkova. Jednotlivým místním akčním skupinám byly v souhrnu poskytnuty finanční dary ve výši 985 tis. Kč na jejich rozvojové a podpůrné aktivity, které nelze financovat z evropských prostředků. Sdružení místních samospráv pak byla poskytnuta dotace ve výši 120 tis. Kč na činnost krajského manažera zajišťujícího koordináční a poradenské služby pro členské obce.

6. REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Ve výčtu činností, které podporují rozvoj venkova, není možné opomenout tradiční a oblíbenou soutěž Vesnice roku, na jejíž organizaci se kraj jako partner podílí. V roce 2023 se Vesnicí Kraje Vysočina stala obec Nová Ves u Nového Města na Moravě, která v celostátním kole získala Cenu veřejnosti.

Výsledky krajského kola soutěže Vesnice roku 2023	
Vesnice Vysočiny (Zlatá stuha)	Nová Ves u Nového Města na Moravě (okres Žďár nad Sázavou)
Modrá stuha za společenský život	Štěměchy (okres Třebíč)
Bílá stuha za činnost mládeže	Dlouhé (okres Žďár nad Sázavou)
Zelená stuha za péči o zeleň a životní prostředí	Veselá (okres Pelhřimov)
Oranžová stuha za spolupráci se zemědělským subjektem	Smrčná (okres Jihlava)
Diplom za vzorné vedení kroniky	Veselý Žďár (okres Havlíčkův Brod)
Diplom za příkladnou péči o krajinu	Bohuslavce (okres Jihlava)
Diplom za rozvoj sportovních aktivit pro děti a mládež	Čáslavice (okres Třebíč)
Diplom za rozvoj sportovního areálu	Litohoř (okres Třebíč)
Diplom za práci s mládeží	Polnička (okres Žďár nad Sázavou)
Cena Vesnická knihovna Kraje Vysočina	Sněžné (okres Žďár nad Sázavou)
Zlatá cihla v Programu obnovy venkova – kategorie A	Vilémovice: Kaple sv. Jana Nepomuckého (okres Havlíčkův Brod)
Zlatá cihla v Programu obnovy venkova – kategorie B	Radňovice: Kulturní dům (okres Žďár nad Sázavou)
Zlatá cihla v Programu obnovy venkova – kategorie C	Ždírec nad Doubravou: Hasičská zbrojnice (okres Havlíčkův Brod)
Cena naděje pro živý venkov	Číměř (okres Třebíč)

7

DOPRAVA

Díky zajištění stabilního financování, a to jak z rozpočtu kraje, evropských fondů, tak i ze strany Státního fondu dopravní infrastruktury, došlo k postupnému zlepšování stavebního stavu silniční sítě v majetku Kraje Vysočina. Situace je nejvíce patrná na stavebně technickém stavu mostních objektů. Podrobnosti jak ke stavu silniční sítě, tak i k zajištění dopravní obslužnosti území Kraje Vysočina, jsme uvedli na následujících stránkách. Kvalitní silnice a dobré dopravní spojení jsou totiž pro rozvoj regionu velmi důležité.

Kraj je vlastníkem více než 4 500 kilometrů silnic II. a III. třídy včetně jejich součástí a příslušenství (mostů, propustků, svodidel, dopravního značení). Zabývá se jejich údržbou a opravami, stejně jako investiční činností, bezpečností silničního provozu a vykonává spoustu dalších povinností s dopravou spojených. Také objednává a platí základní dopravní obslužnost v regionu, tedy autobusové a vlakové spojení. Doprava je v krajském rozpočtu jednou z největších výdajových kapitol.

Rok 2023 znamenal v oblasti dopravy velmi intenzivní investiční činnost. Finančním zdrojem pro její zajištění byly prostředky z rozpočtu kraje, Státního fondu dopravní infrastruktury a evropských dotací.

Z rozpočtu kraje byly vyčleněny investiční prostředky ve výši 235,8 mil. Kč na rekonstrukce silnic v průtazích obcí.

Prostředky ze Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši přes 538,76 mil. Kč investoval kraj do oprav a rekonstrukcí silnic a mostů, do přípravy nových akcí na silniční síti a k realizaci dvou okružních křižovatek.

K největším finančním příležitostem, které byly v roce 2023 využity, patří evropské dotace. Na realizace projektů v silničním hospodářství bylo vynaloženo 496 mil. Kč z Integrovaného regionálního operačního programu.

Kraj Vysočina v roce 2023 financoval zajištění dopravní obslužnosti prostřednictvím dopravců na svém území a zaplatil tak více než 1,479 mld. Kč.

Česká republika, na základě Smlouvy o zajištění stabilního financování regionální železniční dopravy prostřednictvím Ministerstva dopravy ČR, přispěla na zajištění drážní dopravy částkou ve výši 152 097 899 Kč. Doplatek na jednoho obyvatele kraje tak v přepočtu činí více než 3 150 Kč za rok.

V roce 2023 zajišťovali dopravní obslužnost na základě objednávky Kraje Vysočina dva drážní dopravci a sedm linkových dopravců.

V roce 2023 se rozšířila jak územní platnost tarifu VDv, tak také došlo k postupné dopravní optimalizaci jízdních řádů. Konkrétně v oblasti západní části okresu Jihlava.

Poprvé od roku 2019 došlo ve veřejné dopravě v regionu k nárůstu cestujících.

Ing. Miroslav Houška,
náměstek hejtmána pro oblast ekonomiky,
dopravy a silničního hospodářství

7. DOPRAVA

Kraj Vysočina je vlastníkem silnic II. a III. třídy v celkové délce 4 541,6 km. Územím Kraje Vysočina prochází dálnice D1 (ve vlastnictví státu) o celkové délce 92,5 kilometru a silnice I. třídy (ve vlastnictví státu) v celkové délce 423,1 km.

Okres	Dálnice D1 délka km	I. třída délka km	II. třída délka km	III. třída délka km	Celkem délka km
Havlíčkův Brod	11,6	115,0	242,2	700,5	1 069,3
Jihlava	21,8	64,1	328,5	380,9	795,4
Pelhřimov	20,1	68,0	290,8	603,7	982,6
Třebíč	–	71,0	336,0	666,7	1 073,7
Žďár nad Sázavou	39,0	105,0	429,0	563,3	1 136,3
Kraj Vysočina celkem	92,5	423,1	1 626,5	2 915,1	5 057,2

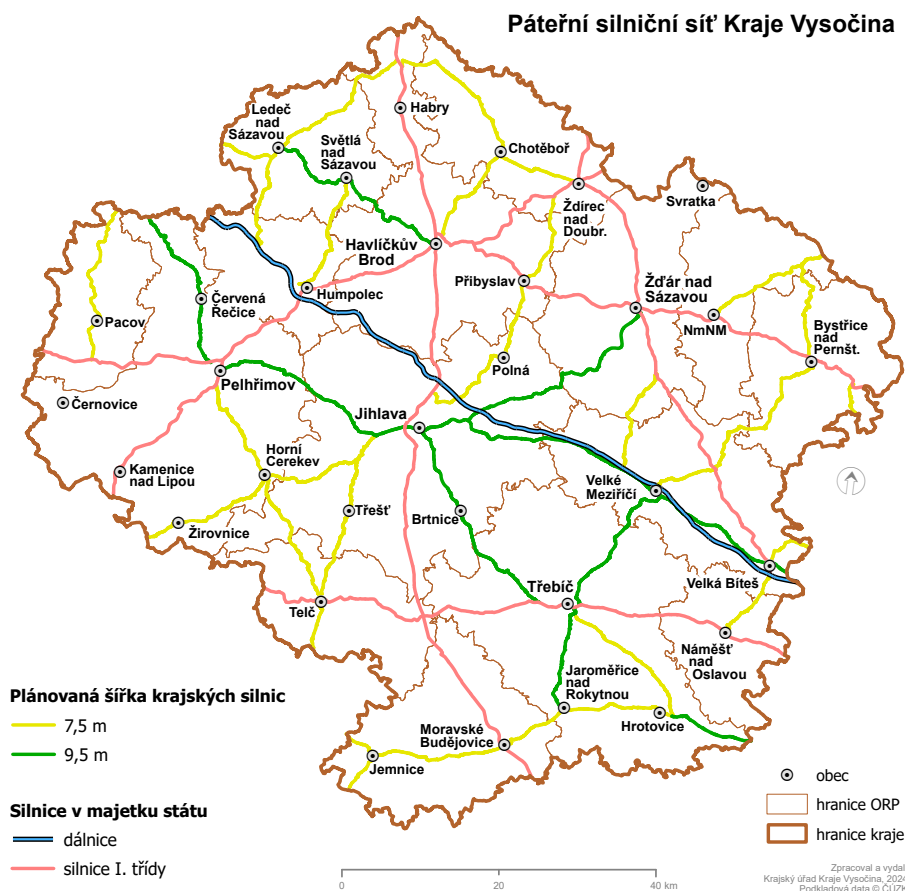
Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR – Odbor silniční databanky a NDIC (stav k 1. 1. 2024)

Kraj Vysočina je se svým celkovým počtem kilometrů silnic na čtvrtém místě v rámci celé České republiky. Nejvyšší počet kilometrů silnic je ve Středočeském kraji (9 663 km), dále Jihočeském kraji (6 149 km) a Plzeňském kraji (5 142 km).

Páteří silniční sítě Kraje Vysočina

Páteří silniční sítě Kraje Vysočina tvoří základní a rozhodující komunikační spojení významných center osídlení regionu a zabezpečuje propojení mezi okresy a sousedními kraji. Při vymezení jejího rozsahu byla uplatněna tři kritéria, a to propojení významných center, intenzita dopravy a celistvost páteří silniční sítě. Návrh šířkového uspořádání se opírá o následující kritéria: dopravní význam, intenzitu dopravy a homogenitu tahu. Její aktuální podobu schválilo krajské zastupitelstvo v roce 2018.

Páteří silniční sítě Kraje Vysočina vychází z Koncepce rozvoje silniční sítě na území Kraje Vysočina, která byla schválena v roce 2017. Zahrnuje 92,5 km dálnice D1, 423,1 km silnic I. třídy (obojí ve vlastnictví státu) a 680,5 km silnic II. a III. třídy (obojí ve vlastnictví kraje). Cílem je postupná modernizace páteří silniční sítě ve vlastnictví kraje v celé délce na technické parametry kategorií S 9,5 nebo S 7,5 (šíře vozovky 9,5 metru a 7,5 metru mezi sloupky nebo svodidly), a to do roku 2050.

7. DOPRAVA

MOSTY NA VYSOČINĚ

V Kraji Vysočina je celkem 1 157 mostních objektů. Z toho ve vlastnictví státu na dálnici D1 se nachází 99 mostů a na silnicích I. třídy 180 mostů. Ve vlastnictví kraje se na silnicích II. a III. třídy nachází 878 mostů.

Okres	Dálnice D1 počet mostů	I. třída počet mostů	II. třída počet mostů	III. třída počet mostů	Celkem počet mostů
Havlíčkův Brod	7	47	54	117	225
Jihlava	19	40	77	74	210
Pelhřimov	15	33	63	86	197
Třebíč	0	23	70	88	181
Žďár nad Sázavou	58	37	117	132	344
Kraj Vysočina celkem	99	180	381	497	1 157

Celkový stav mostů ve vlastnictví Kraje Vysočina

Stav*	Počet mostů k								
	31. 12. 2015	31. 12. 2016	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2020	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2023
I	105	106	111	132	138	155	157	171	190
II	79	84	93	97	107	110	122	130	131
III	165	164	160	159	156	151	151	151	153
IV	328	325	319	309	306	307	303	294	284
V	131	130	131	129	131	128	125	118	105
VI	59	57	50	37	31	22	17	14	13
VII	4	5	4	3	1	2	0	0	1
Nestanoven	0	0	0	1	0	2	0	0	1
Celkem	871	871	868	867	870	877	875	878	878

*Stav: I – výborný stav, II – velmi dobrý stav, III – dobrý stav, IV – uspokojivý stav, V – špatný stav, VI – velmi špatný stav, VII – havarijný stav

Celkem bylo v roce 2023 rekonstruováno či opraveno 52 mostů v majetku Kraje Vysočina. Aktuálně evidujeme jeden most ve stavu VII. Ve velmi špatném stavu (zařazeno do stupně VI) je celkem 13 mostů.

Od roku 2016 dochází díky zajištění finančních prostředků na rekonstrukce, opravy a stavební a nestavební údržbu mostů k neustálému zlepšování stavu mostů.

V roce 2023 došlo k dalšímu zlepšení stavu mostů oproti minulým letům, a to zejména díky čerpání příspěvku SFDI pro opravy II. a III. třídy (navýšení příspěvku oproti roku 2022). Za finanční prostředky bylo rekonstruováno celkem 21 mostů, jeden most byl opraven a u dvou mostů proběhla stavební údržba v rámci opravy silnice. Se zřizovatelem přidělených investičních prostředků Krajskou správou a údržbou silnic Vysočiny (KSÚSV) se v rámci kapitoly rozpočtu D1B podařilo zrekonstruovat jeden most. Další 26 mostů bylo opraveno v rámci stavební údržby mostů z prostředků kapitoly rozpočtu D1A.

Jeden most byl zrekonstruován z kapitoly D2 v rámci opravy silnice.

Celkem osm mostů bylo rekonstruováno za spolufinancování z Integrovaného regionálního operačního programu (tři mosty v rámci akce II/128, II/150 Lukavec – hr. kraje; jeden most v rámci akce II/152 Jemnice – průtah; jeden most v rámci akce II/353 Stáj–Zhoř, 1. stavba; dva mosty v rámci akce II/353 Stáj–Zhoř, 2. stavba a jeden most v rámci akce II/152 Hrotovice–Dukovany, 1. stavba).

OBNOVA SILNIČNÍ SÍTĚ NA VYSOČINĚ V ROCE 2023

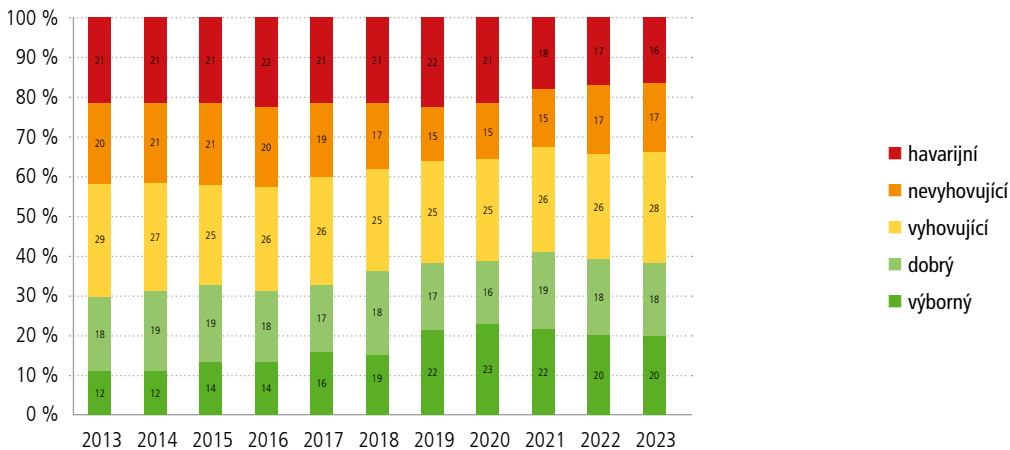
Správou a údržbou silnic II. a III. třídy ve vlastnictví Kraje Vysočina je pověřena Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvková organizace. V roce 2023 zaměstnávala 658 zaměstnanců (oproti roku 2022 pokles o čtrnáct zaměstnanců). Příspěvek na provoz Krajské správy a údržby silnic Vysočiny v roce 2023 činil 1 676,820 mil. Kč.

Na souvislou opravu silnic a mostů bylo vynaloženo 793,382 mil. Kč. Náklady na běžnou údržbu silniční sítě Kraje Vysočina pak činily 785,438 mil. Kč a na odpisy silničního majetku bylo určeno 98 mil. Kč. Příspěvek na investice Krajské správy a údržby silnic Vysočiny v roce 2023 činil 300,675 mil. Kč. Celkem bylo opraveno a rekonstruováno 155,226 km silnic.

Z rozpočtu Kraje Vysočina byla na silnicích II. a III. třídy realizována investiční výstavba v celkové výši 235,789 mil. Kč. Celkem bylo z rozpočtu kraje rekonstruováno 7,129 km silnic.

V roce 2023 byly rovněž poskytnuty finanční prostředky z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury v celkové výši 538,760 mil. Kč, z toho 245,761 mil. Kč na investice (rekonstrukce 21 mostů) a 292,999 mil. Kč na opravy silnic a mostů (opraveno 33,425 km silnic, jeden most a u dvou mostů proběhla stavební údržba v rámci opravy silnice).

Vývoj stavu komunikací II. a III. třídy v Kraji Vysočina

ZAJIŠTĚNÍ EXTERNÍCH ZDROJŮ PRO FINANCOVÁNÍ SILNIČNÍ SÍTĚ KRAJE VYSOČINA

V roce 2023 bylo na takto realizované projekty vynaloženo 496 mil. Kč. Objem přijaté pomoci z Integrovaného regionálního operačního programu v roce 2023 činil 361 mil. Kč. Tato suma se týká projektů, které byly dokončeny v roce 2023, a projektů v realizaci, kde se jedná o průběžné přijetí dotací.

Stavby zahájené v roce 2023:

II/360 Trnava – Rudíkov, 1. stavba

II/130 Golčův Jeníkov – křiž. s D1, úsek 2, část I.

DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST V ROCE 2023

Rozsah základní dopravní obslužnosti kraje stanovuje Zastupitelstvo Kraje Vysočina. Na veřejnou linkovou osobní (autobusovou) dopravu Kraj Vysočina přispěl dopravcům 829 434 591,12 Kč.

Do základní dopravní obslužnosti je zařazeno téměř 297 linek, což znamená přibližně 4 403 spojů. Dále je na Vysočině umístěných celkem cca 2 885 zastávek autobusů.

7. DOPRAVA

Rozsah základní dopravní obslužnosti veřejnou linkovou osobní dopravou (údaje za skutečnost)

	2019	2020	2021	2022	2023
Počet ujetých km (mil.)	18,5	19,0	19,6	21,5	21,99
Úhrada ztrát dopravcům (mil. Kč)	384,452	608,661	645,256	703,252	829,435

Na veřejnou drážní osobní (vlakovou) dopravu kraj přispěl 650 153 554,78 Kč.

Kraj má smlouvu o závazku veřejné služby – základní dopravní obslužnosti – uzavřenou se dvěma dopravci (České dráhy, a. s., a Railway Capital, a. s.).

Dopravní obslužnost území Kraje Vysočina je zajišťována i prostřednictvím smluv se sousedními kraji.

Denně jezdí na Vysočině přes 450 vlaků regionální dopravy, které ročně najedou přes čtyři miliony kilometrů.

Rozsah základní dopravní obslužnosti veřejnou drážní osobní dopravou (údaje za skutečnost)

	2019	2020	2021	2022	2023
Počet ujetých km (mil.)	4,24	4,46	4,57	4,54	4,42
Úhrada ztrát dopravcům (mil. Kč)	324,858	461,959	461,959	664,742	650,154

Financování veřejné drážní osobní dopravy probíhá z rozpočtu Kraje Vysočina. Současně Kraj Vysočina na základě Smlouvy o zajištění stabilního financování regionální železniční osobní dopravy dostává do svého rozpočtu finanční prostředky od České republiky jako podíl na zajištění regionální drážní dopravy. V roce 2023 na základě Smlouvy o zajištění stabilního financování regionální železniční dopravy, uzavřené mezi Českou republikou a jednotlivými kraji za účasti Asociace krajů České republiky, bylo drážním dopravcům v Kraji Vysočina poskytnuto 152 097 899 Kč.

Rozdělení autobusových dopravců do jednotlivých skupin dle smluv s dopravci k 31. 12. 2023

Dopravce	Oblast	Podoblast
ZDAR	Bystřicko a Velkomeziříčsko	1
BDS-BUS		2
Zlatovánek		3
ZDAR	Žďárské vrchy	1
Zlatovánek		2
ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY	Havlíčkovobrodsko	1
ICOM transport	Jihlavsko, Telčsko, Polensko	1
ARRIVA VÝCHODNÍ ČECHY		2
Tourbus		3
TRADO-BUS	Moravskobudějovicko	1
TRADO-BUS	Třebíčsko	1
BDS-BUS		3
ICOM transport	Humpolecko	1
ICOM transport	Pelhřimovsko	1

STÁTNÍ SPRÁVA – ČINNOST ODDĚLENÍ DOPRAVY ZA ROK 2023

Důležitou součástí agendy byla metodická pomoc pro obce Kraje Vysočina na úseku účelových komunikací, taxi a bezpečnosti silničního provozu.

Odbor dopravy a silničního hospodářství uspořádal krajské kolo Dopravní soutěže mladých cyklistů České republiky, které se uskutečnilo 8. června na dětském dopravním hřišti v Jihlavě. Soutěž je určena pro žáky základních škol, kteří soutěží v kategorii mladší a starší žáci. Finále nejlepších soutěžních družstev z Kraje Vysočina se v roce 2023 zúčastnilo 80 soutěžících.

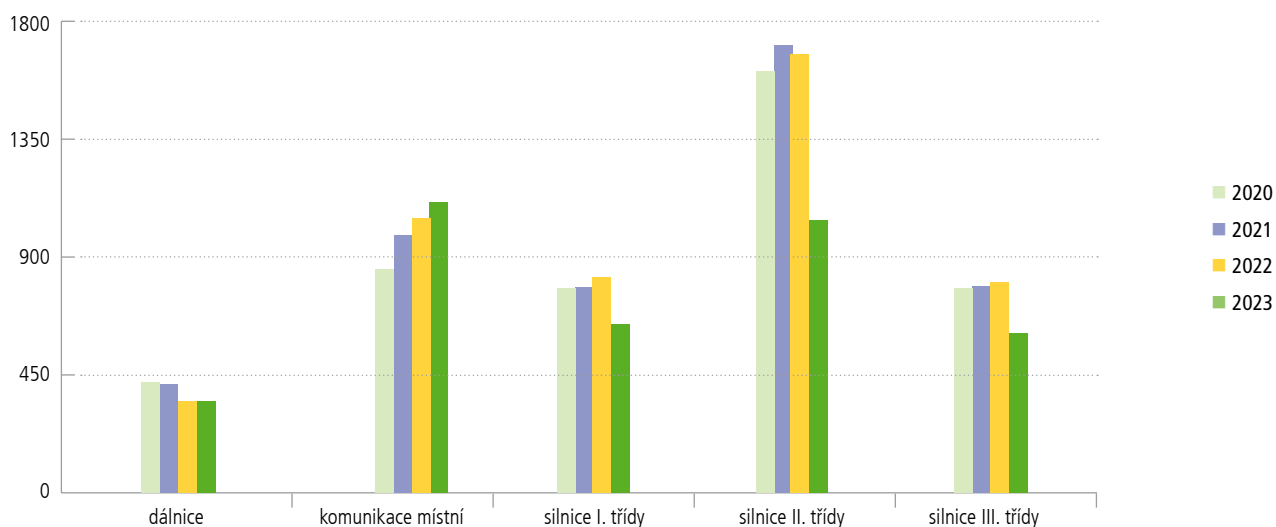
Cílem soutěže je vedení žáků ke správnému a bezpečnému chování v provozu na pozemních komunikacích a ke snižování počtu a následků dopravních nehod u dětských účastníků silničního provozu. Soutěžící absolují pět disciplín v oblastech zvládnutí teoretických i praktických dovedností spojených s provozem na pozemních komunikacích, jízdou zručnosti, první pomocí a orientací na komunikacích. Vítězná družstva z krajského kola reprezentují Kraj Vysočina v celostátním finále pořádaném Ministerstvem dopravy ČR.

BEZPEČNOST SILNIČNÍHO PROVOZU NA VYSOČINĚ

Dopravní nehody na Vysočině

	2020	2021	2022	2023
Počet nehod				
Dálnice	411	412	345	345
Komunikace místní	853	989	1 055	1 140
Silnice I. třídy	772	786	828	503
Silnice II. třídy	1 599	1 708	1 760	1 018
Silnice III. třídy	783	795	835	499
Lehce zraněno				
Dálnice	31	62	60	54
Komunikace místní	137	204	217	238
Silnice I. třídy	242	271	275	295
Silnice II. třídy	422	410	473	588
Silnice III. třídy	254	203	186	229
Těžce zraněno				
Dálnice	4	7	7	10
Komunikace místní	9	18	17	16
Silnice I. třídy	28	12	23	19
Silnice II. třídy	46	25	34	35
Silnice III. třídy	24	10	11	13
Usmrceno				
Dálnice	3	2	4	5
Komunikace místní	5	0	2	2
Silnice I. třídy	12	9	11	11
Silnice II. třídy	14	10	8	8
Silnice III. třídy	3	3	5	4
Celkem počet nehod	4 418	4 690	4 912	3 563
Celkem lehce zraněno	1 086	1 150	1 225	1 411
Celkem těžce zraněno	111	72	92	94
Celkem usmrceno	37	24	30	31

Nehody v Kraji Vysočina

Dotace v oblasti bezpečnosti silničního provozu

Prostředky proplacené z programu Bezpečná silnice v roce 2023 činily 1 427 051 Kč (proplaceno z programu Bezpečná silnice 2022 ve výši 662 994 Kč a z programu Zastávky veřejné linkové dopravy 2023 ve výši 627 051 Kč).

Na úseku dopravy – oddělení dopravy vedlí pracovníci správní řízení:

	Počet 2022	Počet 2023	Finanční částka (v Kč) 2022	Finanční částka (v Kč) 2023
Rozhodnutí o pokutě	74	92	811 000	1 006 000
Odvolání 111/1994 Sb.	1	9	–	–
Odvolání 56/2001 Sb.	5	8	–	–
Odvolání 361/2000 Sb.	202	163	–	–
Stanoviska ND	280	73	–	–
Stanoviska OD	25	17	–	–
Finanční způsobilost	1 342	1 312	–	–
Eurolicence – ND	906	1 086	–	–
Eurolicence – OD	16	31	–	–
Rozhodnutí o schválení JŘ, licence	1 426	1 219	–	–
Kauce – rozhodnutí o pokutě	125	124	4 102 700	3 380 000
Vydání osvědčení řidiče – ND	126	160	–	–
SOD na silnici – kontrolovaných vozidel	124	103	–	–
SOD u dopravce	48	42	–	–
Kontrola STK	10	10	–	–
Kontrola OD	5	4	–	–

ND – nákladní doprava, OD – osobní doprava, SOD – státní odborný dozor, STK – stanice technické kontroly, JŘ – jízdní řády

7. DOPRAVA

Na úseku silničního hospodářství – oddělení dopravy vedlí pracovníci správní řízení:

	Počet – rok 2022	Počet – rok 2023
Rozhodnutí – 13/1997 Sb.	170	129
Rozhodnutí – 183/2006 Sb.	38	53
Vyjádření k PD	162	132
Stanovení DZ	190	195
Odvolání – 13/1997 Sb.	23	24
Odvolání – 183/2006 Sb.	10	10
Odstraněné reklamy	16	10

PD – projektová dokumentace, DZ – dopravní značení

Organizace zřizovaná krajem v oblasti dopravy a silničního hospodářství:

Organizace	Počet zaměstnanců	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz od kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvková organizace	658	1 833 011	1 816 668	-16 343	1 383 821	45 757
Celkem doprava	658	1 833 011	1 816 668	-16 343	1 383 821	45 757

8

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD

Odbor územního plánování a stavebního řádu v roce 2023 vycházel v oblasti své působnosti ze zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), a souvisejících právních předpisů. V oblasti stavebního řádu také ze zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací.

Činnost odboru byla v lednu 2023 ovlivněna přijetím zákona č. 19/2023 Sb., energetický zákon, který novelizoval ustanovení stavebního zákona v oblasti územního plánování a řeší dopady Nařízení Rady (EU) 2022/2577 na postupy územního plánování a následně i povolovacích procesů. Novela stavebního zákona se dotýká nového úkolu územního plánování i doplněné definice charakteru území ve vztahu výroben elektřiny z obnovitelných zdrojů v územně plánovací dokumentaci a objasňuje dopady novely zákona na umísťování staveb v nezastavěném území.

Územní plánování představuje v rámci Kraje Vysočina především pořizování územně analytických podkladů a územně plánovací dokumentace kraje. V roce 2023 proběhlo společně jednání návrhu Aktualizace č. 9 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina. Touto aktualizací jsou platné Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina uváděny do souladu s Politikou územního rozvoje ČR.

Významnou oblastí činnosti odboru územního plánování a stavebního řádu je administrace dotací na pořízení územního plánu prostřednictvím Fondu Vysočiny, které motivují obce k pořízení územního plánu. V roce 2023 byly obcím přiznány dotace v celkové výši téměř jednoho mil. Kč. Za celou dobu realizace tohoto programu získaly obce od Kraje Vysočina více než 76 mil. Kč a počet obcí s územním plánem tak překročil 662.

Oddělení stavebního řádu se ve své činnosti zaměřuje především na přenesenou působnost státní správy, konkrétně na přezkoumání rozhodnutí stavebních úřadů prvního stupně. Činnost oddělení se ustálila i o prvoinstanční projednávání záměrů a vydávání územních rozhodnutí o vyvlastnění pro tyto stavby dle zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury. Počet žádostí o vyvlastnění v roce 2023 prudce stoupl. Práce celého oddělení si zaslouží ocenění, protože většina jeho rozhodnutí byla v případě odvolání nebo žaloby potvrzena.

Po schválení Poslaneckou sněmovnou a souhlasu Senátu byla prezidentem 22. května 2023 podepsána novela nového stavebního zákona. Nový stavební zákon nabývá účinnosti k 1. 1. 2024 pro tzv. vyhrazené stavby (infrastrukturní stavby, jako např. dálnice). Pro jiné než vyhrazené stavby nabývá účinnosti od 1. 7. 2024. Tato skutečnost se promítla do zaběhnuté činnosti odboru a druhé pololetí roku 2023 se všichni pracovníci odboru připravovali na změny v procesech územního plánování a stavebního řádu a digitalizace procesů v těchto oblastech, které mají vejít v účinnost od 1. 7. 2024.

Mgr. Hana Hajnová,
náměstkyně hejtmána pro oblast regionálního rozvoje,
územního plánu a stavebního řádu, Fond Vysočiny, NNO

8. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD

V oblasti územního plánování se činnost v roce 2023 zaměřila na proces společného jednání o návrhu Aktualizace č. 9 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina a následného vyhodnocení výsledku projednání. Aktualizací č. 9 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina jsou platné Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina uváděny do souladu s Politikou územního rozvoje ČR.

Počátkem roku 2023 byla na základě výběrového řízení uzavřena smlouva o dílo na zpracování Aktualizace č. 10 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina, jejímž předmětem je vymezení koridoru pro umístění vysokorychlostní tratě (VRT), včetně jejího propojení se stávající konvenční sítí u Světlé nad Sázavou a u Velké Bíteše. Termín odevzdání návrhu dokumentace pro veřejné projednání je první kvartál 2024. Náklady na dokumentaci uhradí oprávněný žadatel, kterým je Správa železnic, s. o.

V první polovině roku 2023 byl dále oprávněným investorem – Ředitelstvím silnic a dálnic ČR podán návrh na pořízení Aktualizace č. 11 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina. Předmětem aktualizace je úprava stávajících a vymezení nových koridorů pro umístění staveb na silnicích I/19, I/34, I/37 a I/38. Náklady na dokumentaci Aktualizace č. 11 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina uhradí žadatel. Zastupitelstvo kraje v červnu 2023 na základě podaného návrhu rozhodlo o pořízení Aktualizace č. 11 Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina zkráceným postupem. V listopadu pak byla s vybraným zhotovitelem uzavřena smlouva o dílo.

Oddělení územního plánování vykonávalo i v roce 2023 svou kontrolní činnost, v jejímž rámci byly provedeny kontroly úřadů územního plánování ve Velkém Meziříčí, Náměšti nad Oslavou, Světlé nad Sázavou, Moravských Budějovicích a Havlíčkově Brodě. Závěry kontrol způsobu pořizování územních plánů obcí byly zobecněny a poskytnuty ostatním pořizovatelům k využití.

Pro úřady územního plánování byly svolány dvě tematické metodické porady, které byly zaměřeny převážně na připravovanou změnu legislativy na úseku stavebního práva, postupy pořizování územně analytických podkladů a územně plánovacích dokumentací a standardizaci územních plánů.

Důležitou součástí práce oddělení územního plánování odboru územního plánování a stavebního řádu je i administrace dotací pro vznik územních plánů obcí z rozpočtu Fondu Vysočiny. Tento systém dotací představuje dlouholetou dobrou a praxí prověřenou zkušenost Kraje Vysočina. Od roku 2003 do roku 2023 totiž byly poskytnuty dotace obcím z kraje v celkovém objemu 76 119 622 Kč. V roce 2023 dotaci získalo celkem osm obcí v celkové výši 933 314 Kč.

V současné době má platný územní plán 662 obcí Kraje Vysočina. Obce jsou systémem motivovány k pořízení územního plánu, jenž odpovídá podmínkám stavebního zákona a formou svého zpracování i současnému projekčnímu standardu. Schválení územního plánu je pro město či obec základním předpokladem pro možnost získat dotace z nejrůznějších zdrojů (Fond Vysočiny, státní nebo evropské fondy a grantové programy).

Kraj Vysočina vytvořil webovou aplikaci Projednávání územních plánů. Tato aplikace na jednom místě shromažďuje veškerá data o územně plánovací činnosti v Kraji Vysočina, a to formou mapového atlasu nebo evidenčních aplikací. Novinkou je, že veřejnost může nahlédnout do dokumentace projednávaného územního plánu prostřednictvím jednoduché webové aplikace.

Portál územního plánování Kraje Vysočina, spuštěný v roce 2021, byl v roce 2023 dále rozvíjen a doplňován o nové územně analytické podklady. Ty směřovaly do jednotného datového skladu pro celé území Kraje Vysočina, který je napojen na výdejní modul sloužící projektantům a veřejné správě. V rámci evidence územně plánovací činnosti či mapových služeb byla řešena integrace městských portálů obcí s rozšířenou působností na Portál územního plánování Kraje Vysočina. S portálem územního plánování jsou, nejen na metodických poradách, seznamování pracovníci stavebních úřadů (SÚ) a úřadů územního plánování (ÚÚP) a velká většina z nich ho ke své činnosti používá.

V oblasti stavebního řádu bylo odborem územního plánování a stavebního řádu v roce 2023 vydáno celkem 147 rozhodnutí a opatření v odvolacích či přezkumných řízeních.

Výsledky přezkumných řízení ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR:

- jedno rozhodnutí odboru územního plánování a stavebního řádu bylo potvrzeno,
- žádné rozhodnutí nebylo zrušeno.

Výsledky řízení o žalobách ve správním soudnictví:

- tři rozhodnutí odboru územního plánování a stavebního řádu byla soudem potvrzena,
- tři rozhodnutí odboru byla soudem zrušena,
- jedna kasační žaloba byla rozhodnuta v náš prospěch.

Rok 2023 znamenal také pokračování činností v rámci kompetencí, jež byly do působnosti odboru územního plánování a stavebního řádu přeneseny v roce 2020, a to na základě novely zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací. Tato novela přenesla do působnosti krajských úřadů výkon prvoinstančního stavebního úřadu pro umístění staveb dopravní infrastruktury a také výkon prvoinstančního vyvlastňovacího úřadu v případě staveb dopravní infrastruktury.

8. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD

Na úseku výkonu prvoinstančního stavebního úřadu pro umísťování staveb dopravní infrastruktury bylo v roce 2023 vydáno devět územních rozhodnutí pro významné dopravní stavby v Kraji Vysočina.

Na úseku výkonu prvoinstančního vyvlastňovacího úřadu v případě staveb dopravní infrastruktury bylo v roce 2023 podáno 27 žádostí o vyvlastnění, z nichž 13 bylo v tomto roce ukončeno. Z těchto údajů je patrné, že krajskému úřadu, jako příslušnému vyvlastňovacímu úřadu, prudce stoupl počet žádostí o vyvlastnění (předchozí rok šest žádostí).

Metodická pomoc pro prvoinstanční stavební úřady v Kraji Vysočina probíhala v roce 2023 formou dvou metodických porad za účasti zástupců všech stavebních úřadů kraje, a to v dubnu a prosinci.

Důležitou součástí agendy oddělení stavebního řádu odboru územního plánování a stavebního řádu byla i v roce 2023 kontrolní činnost, při níž byla u prvoinstančních stavebních úřadů ve Žďáru nad Sázavou, Chotěboři, Horní Cerekvi, Brtnici, Třešti, Habrech, Žirovnici, Nové Říši, Pelhřimově a Havlíčkově Brodě zjišťována úroveň dodržování zákonných předpisů a postupů při výkonu státní správy v přenesené působnosti. Při těchto kontrolách nebyly zjištěny takové závady, které by vyžadovaly přijetí nápravných opatření. Poznatky a závěry z kontrol byly s uvedenými stavebními úřady projednány a poté opět zobecněny a zkušenosti předány ostatním stavebním úřadům k využití.

9

ZDRAVOTNICTVÍ

Loňský rok byl opět náročný. Tentokrát to nebyl Covid-19, který by našim zdravotnickým zařízením komplikoval situaci, ale bylo to mnoho výzev právě v důsledku této epidemie.

Naše nemocnice se potýkaly s dlouhými čekacími dobami na operace, a tedy zvýšeným tlakem na naše zdravotníky. K tomu jsme dokončovali mnoho investic v našich nemocnicích a připravovali nové. Největší z nich – v pelhřimovské nemocnici se podařilo dokončit. Dalšími investicemi byly rekonstrukce a přístavba infekčního pavilonu v Nemocnici Havlíčkův Brod, rekonstrukce vstupního pavilonu v Nemocnici Nové Město na Moravě, zahájení stavby parkovacího domu v Nemocnici Třebíč a přípravné práce výstavby pavilonu rehabilitační, následné a geriatrické péče a parkovacího domu v Nemocnici Jihlava. Navzdory těmto výzvám a komplikacím se podařilo udržet hospodaření nemocnic znovu v černých číslech. Samozřejmě nás stále trápí personální problémy. Vše v roce 2023 umocnil protest lékařů proti nadměrné přesčasové práci. Jsme rádi, že došlo k dohodě a naše nemocnice mohou poskytovat zdravotní péči našim občanům bez omezení a dohánět utlumenou operativu. Naší snahou je ještě více motivovat a hledat další odborný personál. To je to, co ve spolupráci se zdravotníky můžeme udělat pro přijatelné podmínky našich zdravotníků a pro dostupnost zdravotní

péče v kraji. Nadále pokračujeme v podpoře motivace pro práci v našem kraji, a to nejen v našich nemocnicích, ale i v terénu. Proto jsme zavedli další motivační programy. V rámci Fondu Vysočiny došlo k navýšení rozpočtu na 2 mil. Kč, aby mohly být podpořeny všechny žádosti o podporu zřízení nových ordinací zubních lékařů a nově i pediatrů. Ještě jednou děkujeme všem našim zaměstnancům za jejich práci a rozvoj zdravotnictví Kraje Vysočina.

Ing. Vladimír Novotný,

náměstek hejtmána pro oblast zdravotnictví, analýzy a podpory řízení, RHSD,
veřejnosprávní kontroly u PO, přezkoumání hospodaření obcí

Přehled poskytovatelů zdravotních služeb na Vysočině

Poskytovatelé zdravotních služeb zřizovaní Krajem Vysočina

- Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace, Havlíčkův Brod,
- Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace, Jihlava,
- Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace, Nové Město na Moravě,
- Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace, Pelhřimov,
- Nemocnice Třebíč, příspěvková organizace, Třebíč,
- Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, příspěvková organizace, Jihlava,
- Dětské centrum Jihlava, příspěvková organizace, Jihlava,
- Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, příspěvková organizace, Kamenice nad Lipou

Zařízení zajišťující služby na úseku ochrany zdraví před alkoholismem

- Protialkoholní záchytná stanice Jihlava,
- PATEB s. r. o., Jemnice.

Zařízení následné péče

- Nemocnice Počátky, s. r. o., Počátky,
- Vysočinské nemocnice s. r. o., Humpolec,
- Vysočinské nemocnice s. r. o., Ledec-Háj

Psychiatrické nemocnice a odborné ústavy

- Psychiatrická nemocnice Havlíčkův Brod,
- Psychiatrická nemocnice Jihlava,
- Dětská psychiatrická nemocnice, Velká Bíteš,
- Vysočinské nemocnice s. r. o. (Plicní léčebna Humpolec),
- Rehabilitační ústav pro cévní choroby mozkové spol. s r. o., Chotěboř

Privátní nemocnice

- Nemocnice sv. Zdislavy, a. s., Mostiště, Velké Meziříčí

Kraj zřizuje pět nemocnic. V roce 2023 v nich bylo pro pacienty k dispozici 2 585 lůžek.

Počty lůžek v nemocnicích Kraje Vysočina v roce 2023	
Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	534
Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace	710
Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace	465
Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace	340
Nemocnice Třebíč, příspěvková organizace	536
Celkem	2 585

9. ZDRAVOTNICTVÍ

Hospodaření poskytovatelů zdravotních služeb v letech 2021, 2022 a 2023 (v tis. Kč)

Název organizace	Výnosy			Náklady			Hospodářský výsledek		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dětské centrum Jihlava, p. o.	30 311,57	29 028,51	29 462,13	30 311,57	29 028,51	29 462,13	0,00	0,00	0,00
Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	1 501 220,26	1 493 131,56	1 590 207,43	1 500 701,76	1 493 126,82	1 581 494,39	518,50	4,75	8 713,04
Nemocnice Jihlava, p. o.	3 143 291,83	3 318 287,40	3 712 926,43	3 130 479,78	3 310 247,69	3 680 158,35	12 812,06	8 039,71	32 768,08
Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	1 357 421,88	1 312 039,51	1 351 071,77	1 357 182,19	1 311 921,49	1 350 787,53	239,70	118,02	284,23
Nemocnice Pelhřimov, p. o.	914 181,62	924 741,70	982 548,18	903 915,00	923 609,71	974 140,99	10 266,62	1 131,99	8 407,19
Nemocnice Třebíč, p. o.	1 298 133,17	1 343 649,88	1 408 569,27	1 284 644,14	1 343 304,83	1 408 165,22	13 489,03	345,05	404,05
Trojlistek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	23 224,92	23 282,49	27 443,63	23 074,39	23 282,49	27 146,75	150,54	0,00	296,87
Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, p. o.	521 972,87	496 442,26	528 952,04	516 030,64	496 442,26	528 952,04	5 942,23	0,00	0,00
Celkem	8 789 758,12	8 940 603,31	9 631 180,88	8 746 339,47	8 930 963,80	9 580 307,40	43 418,68	9 639,52	50 873,46

Hospodaření poskytovatelů zdravotních služeb za rok 2023 (v tis. Kč)

Příspěvkové organizace zřízené krajem	2023					
	Průměrný počet zaměstnanců přepočtený	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz od kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Dětské centrum Jihlava, p.o.	33,08	29 462,13	29 462,13	0,00	28 855,17	0,00
Nemocnice Havlíčkův Brod, p.o.	1 115,42	1 590 207,43	1 581 494,39	8 713,04	23 781,17	2 754,47
Nemocnice Jihlava, p. o.	1 596,63	3 712 926,43	3 680 158,35	32 768,08	25 516,59	22 659,52
Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	1 025,14	1 351 071,77	1 350 787,53	284,23	10 864,47	12 979,82
Nemocnice Pelhřimov, p. o.	713,37	982 548,18	974 140,99	8 407,19	44 144,54	67 550,08
Nemocnice Třebíč, p. o.	976,05	1 408 569,27	1 408 165,22	404,05	32 496,69	0,00
Trojlistek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	28,91	27 443,63	27 146,75	296,87	16 843,50	0,00
Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina, p. o.	369,48	528 952,04	528 952,04	0,00	241 160,24	47 692,00
Celkem	5 858,08	9 631 180,88	9 580 307,40	50 873,46	423 662,38	153 635,88

9. ZDRAVOTNICTVÍ

Provozní a investiční dotace nemocnicím (v Kč)

Poskytovatel	Položky	Typ příspěvku	Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	Nemocnice Jihlava, p. o.	Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	Nemocnice Pelhřimov, p. o.	Nemocnice Třebíč, p. o.	Celkový součet
Kraj	Provoz	Bez UZ	3 822 950,00	12 722 658,00	3 300 464,62	19 858 079,82	2 825 622,08	42 529 774,52
		Nájemné ze smluv o nájmu zdravotnických zařízení	11 898 217,00	0,00	0,00	10 821 222,00	18 991 067,00	41 710 506,00
		LPS včetně prohlídek těl zemřelých	5 300 000,00	5 805 000,00	5 300 000,00	5 300 000,00	5 300 000,00	27 005 000,00
		Zvyšování IT vybavení pro PO kraje	0,00	0,00	64 008,00	200 000,00	0,00	264 008,00
		Paliativní péče	0,00	0,00	0,00	3 410 000,00	0,00	3 410 000,00
		Náborové příspěvky	2 760 000,00	5 030 000,00	2 200 000,00	973 000,00	5 380 000,00	16 343 000,00
		Zapojení přebytku hospodaření z minulých let	0,00	1 958 934,00	0,00	3 582 234,84	0,00	5 541 168,84
	Celkem položka	23 781 167,00	25 516 592,00	10 864 472,62	44 144 536,66	32 496 689,08	136 803 457,36	
	Investice	Bez UZ*	2 573 900,00	0,00	0,00	65 285 641,58	0,00	67 859 541,58
		Nájemné ze smluv o nájmu zdravotnických zařízení	0,00	19 432 192,00	12 763 828,00	0,00	0,00	32 196 020,00
		Zapojení přebytku hospodaření z minulých let	0,00	3 227 326,00	0,00	2 264 435,36	0,00	5 491 761,36
		Zvyšování IT vybavení pro PO kraje	180 570,00	0,00	215 992,00	0,00	0,00	396 562,00
	Celkem	2 754 470,00	22 659 518,00	12 979 820,00	67 550 076,94	0,00	105 943 884,94	
	Celkem	26 535 637,00	48 176 110,00	23 844 292,62	111 694 613,60	32 496 689,08	242 747 342,30	

*UZ – Účelový znak, KrÚ – Krajský úřad Kraje Vysočina, PO – příspěvkové organizace, LPS – lékařská pohotovostní služba

Dotace státu do nemocnic (v Kč)

Poskytovatel	Položky	Typ příspěvku	Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	Nemocnice Jihlava, p. o.	Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	Nemocnice Pelhřimov, p. o.	Nemocnice Třebíč, p. o.	Celkový součet
Stát	Provoz	Neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 1	0,00	1 213 000,00	1 496 000,00	895 000,00	0,00	3 604 000,00
		IROP – Integrovaný regionální OP – program č. 1170	6 860,09	0,00	12 349,56	52 946,59	53 739,12	125 895,36
		IROP – Integrovaný regionální OP – program č. 1170	674 108,58	8 725 331,78	658 368,56	2 221 746,55	9 172 368,75	21 451 924,22
		Specializační vzděl. zdravotnických pracovníků – REZ*	3 520 731,00	6 706 098,00	4 594 098,00	2 382 609,00	6 746 237,00	23 949 773,00
		Specializační vzdělávání nelékařů	889 847,00	1 114 217,00	541 899,00	533 950,00	492 244,00	3 572 157,00
		Operační program zaměstnanost – OPZ, neinvestiční	0,00	7 595,16	0,00	0,00	0,00	7 595,16
		Operační program zaměstnanost – OPZ, neinvestiční	0,00	75 502,84	0,00	0,00	0,00	75 502,84
		Mimořádný dotační program pro poskytovatele lůžkové péče	5 800 000,00	3 560 000,00	4 488 000,00	1 168 000,00	5 808 000,00	20 824 000,00
		Mimořádný dotační program na kompenzaci nákladů	12 275 055,83	2 794 546,54	7 393 450,91	380 333,00	1 289 263,02	24 132 649,30
	Celkem	23 166 602,50	24 196 291,32	19 184 166,03	7 634 585,14	23 561 851,89	97 743 496,88	
	Investice	IROP* – Integrovaný regionální OP – program č. 1170	1 284 411,85	0,00	767 485,67	557 177,99	815 894,73	3 424 970,24
		IROP* – Integrovaný regionální OP – program č. 1170	49 695 313,61	162 942 312,33	73 762 192,34	36 016 295,00	79 347 823,66	401 763 936,94
		Transfery organizacím ÚSC	0,00	0,00	0,00	433 699,00	0,00	433 699,00
	Celkem	50 979 725,46	162 942 312,33	74 529 678,01	37 007 171,99	80 163 718,39	405 622 606,18	
	Celkem	74 146 327,96	187 138 603,65	93 713 844,04	44 641 757,13	103 725 570,28	503 366 103,06	

*IROP – Integrovaný operační program, *REZ – rezidenční místa

9. ZDRAVOTNICTVÍ

VÝVOJ DOTACÍ – PROVOZNÍ A INVESTIČNÍ DOTACE POSKYTOVATELŮM ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

Dotace na investice do zdravotnictví (v tis. Kč)

Organizace	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkový součet
Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	42 077,92	5 049,75	11 460,00	650,00	2 460,72	5 814,09	7 689,70	2 784,93	2 660,32	620,00	2 754,47	42 077,92
Nemocnice Jihlava, p. o.	206,13	24 308,33	22 140,33	12 280,80	2 819,92	6 612,88	15 354,54	23 651,35	6 340,00	17 483,50	22 659,52	153 857,30
Nemocnice Pelhřimov, p. o.	168,75	524,37	7 344,15	1 297,85	2 371,50	477,61	877,69	7 977,47	13 057,92	115,56	67 550,08	101 762,95
Nemocnice Třebíč, p. o.	1 952,61	614,21	6 871,57	2 620,00	1 354,64	1 035,50	11 559,21	5 277,24	180,07	620,00	0,00	32 085,05
Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	2 859,42	2 330,67	1 270,00	12 375,58	2 251,41	883,40	2 151,00	16 391,50	12 449,78	13 067,06	12 979,82	79 009,64
Dětské centrum Jihlava, p. o.	101,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	101,66
Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	100,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,51
ZZS Kraje Vysočina, p. o.	67,32	14 000,00	0,00	0,00	474,15	0,00	250,00	400,00	572,80	0,00	0,00	15 764,27
Celkem	47 534,32	46 827,33	49 086,05	29 224,23	11 732,34	14 823,48	37 882,14	56 482,49	35 260,89	31 906,12	105 943,89	424 759,30

Příspěvek na provoz (v tis. Kč)

Poskytovatel zdravotních služeb	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Celkový součet
Nemocnice Havlíčkův Brod, p. o.	19 907,15	27 812,85	7 026,80	16 811,30	21 187,90	41 774,88	40 240,83	35 977,58	20 577,86	23 374,93	23 781,17	278 473,25
Nemocnice Jihlava, p. o.	19 120,72	46 723,70	19 952,88	19 841,04	25 068,70	55 002,07	69 227,83	44 080,62	41 376,27	24 333,27	25 516,59	390 243,69
Nemocnice Pelhřimov, p. o.	23 481,53	25 078,26	17 661,36	15 686,72	16 737,32	30 295,60	30 908,57	28 050,37	20 434,77	26 281,24	10 864,47	245 480,21
Nemocnice Třebíč, p. o.	27 783,68	45 445,27	13 488,41	16 436,91	23 492,75	63 119,14	43 383,55	37 240,80	27 677,67	29 802,68	44 144,54	372 015,40
Nemocnice Nové Město na Moravě, p. o.	40 891,82	27 188,43	18 971,83	19 720,31	21 632,04	38 694,01	40 365,95	27 249,15	12 968,16	10 107,07	32 496,69	290 285,46
Dětské centrum Jihlava, p. o.	17 024,55	17 435,97	17 432,77	18 178,37	19 699,12	22 939,17	23 114,17	23 983,17	26 242,75	27 760,00	28 856,00	242 666,04
Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	10 969,46	10 953,87	10 923,40	12 074,70	13 044,25	14 295,70	15 243,85	10 084,00	16 679,00	16 319,00	17 494,00	148 081,23
ZZS Kraje Vysočina, p. o.	167 888,62	168 180,43	167 628,16	173 384,55	188 280,24	212 177,84	226 232,45	234 598,23	282 662,08	264 802,00	287 492,00	2 373 326,60
Celkem	327 067,53	368 818,78	273 085,61	292 133,90	329 142,32	478 298,41	488 717,20	441 263,92	448 618,56	422 780,19	470 645,46	4 340 571,88

Dotace kraje ostatním poskytovatelům zdravotních služeb (v tis. Kč)

Položka	Dětské centrum Jihlava, p. o.	Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	ZZS Kraje Vysočina, p. o.	Celkový součet
Provoz	28 856,00	17 494,00	287 492,00	333 842,00
Investice	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkový součet	28 856,00	17 494,00	287 492,00	333 842,00

Dotace státu ostatním poskytovatelům zdravotních služeb (v tis. Kč)

Položka	Dětské centrum Jihlava, p. o.	Trojlístek – centrum pro děti a rodinu Kamenice nad Lipou, p. o.	ZZS Kraje Vysočina, p. o.	Celkový součet	
Provoz	13307 – Trans. na státní příspěvek pro děti vyžadující okamžitou péči	491,88	3 768,36	0,00	4 260,24
	35018 – Přípravenost poskytovatele ZZS na řešení mimořádných událostí a krizových situací	0,00	0,00	5 040,25	5 040,25
Provoz celkem	491,88	3 768,36	5 040,25	9 300,49	

MOTIVAČNÍ OPATŘENÍ K PERSONÁLNÍMU ZABEZPEČENÍ POSKYTOVATELŮ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB ZŘIZOVANÝCH KRAJEM VYSOČINA

Jednu z možností řešení personálního zabezpečení poskytovatelů zdravotních služeb spatřuje Kraj Vysočina v zavedení motivačních stipendií. Za rok 2023 bylo do stipendijního programu zařazeno 38 mediků, kterým byla vyplacena celková částka 3 040 000 Kč, přičemž výše stipendia činila 80 000 Kč na jeden akademický rok. Ve stejném roce bylo do stipendijního programu zařazeno 15 studentů vykonávajících přípravu na nelékařské zdravotnické povolání. Byla jim vyplacena celková částka 750 000 Kč, přičemž výše stipendia činila 50 000 Kč na jeden školní/akademický rok. V oboru zubního lékařství bylo do stipendijního programu zařazeno 15 studentů, kterým byla vyplacena celková částka 1 200 000 Kč. Výše stipendia činila 80 000 Kč na jeden akademický rok. V roce 2023 bylo motivační opatření rozšířeno na možnost čerpání stipendia pro studenty medicíny, kteří mají zájem poskytovat péči v oboru všeobecné praktické lékařství a v oboru pediatrie. V daném roce bylo poskytnuto stipendium dvěma žadatelům v oboru všeobecné praktické lékařství a vyplaceno 200 000 Kč, přičemž výše stipendia činila 100 000 Kč na jeden akademický rok.

Co se týče poskytnutí náborových příspěvků poskytovatelům zdravotních služeb zřizovaných Krajem Vysočina, za rok 2023 bylo vyplaceno celkem 16 843 000 Kč. Z toho byla vyplacena částka 7 300 000 Kč 43 lékařům a 9 543 000 Kč 113 nelékařským pracovníkům.

PODPORA SPECIALIZAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VŠEOBECNÝCH PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ A PEDIATRŮ

Kraj Vysočina zavedl motivační opatření zaměřené na podporu specializačního vzdělávání všeobecných praktických lékařů a pediatriů.

Dosud byla uzavřena smlouva s 18 žadateli v oboru všeobecné praktické lékařství a se dvěma žadateli v oboru pediatrie, kterým byla poskytnuta podpora ve výši 6 217 200 Kč.

V roce 2023 byla uzavřena smlouva o finanční podpoře se šesti uchazeči a zároveň byla uzavřena darovací smlouva s akreditovanými zařízeními. Celkově byla v roce 2023 vyplacena finanční podpora žadatelům a akreditovaným zařízením ve výši 1 168 500 Kč. Žadatel o finanční podporu se uzavřením smlouvy o finanční podpoře zavazuje působit jako poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství nebo pediatrie v Kraji Vysočina v úvazku minimálně 20 hodin týdně po dobu minimálně pěti let.

9. ZDRAVOTNICTVÍ

Vyplacené náborové příspěvky zdravotnickým zařízením zřizovaným Krajem Vysočina a ZKS Kraje Vysočina v roce 2023

Havlíčkův Brod obor / počet zdrav.		Jihlava obor / počet zdrav.		Nové Město na Moravě obor / počet zdrav.		Pelhřimov obor / počet zdrav.		Třebíč obor / počet zdrav.		ZKS Kraje Vysočina obor / počet zdrav.	
lékař/9; nelékař/2	1 480 000	lékař/2; nelékař/19	2 050 000	lékař/7; nelékař/1	1 180 000	nelékař/2	153 000	lékař/9; nelékař/24	2 600 000		
lékař/9; nelékař/2	1 480 000	lékař/2; nelékař/19	2 050 000	lékař/7; nelékař/1	1 180 000	nelékař/2	153 000	lékař/9; nelékař/24	2 600 000		
		nelékař/1; vratka	-80 000								
nelékař/1	90 000					nelékař/2	180 000	nelékař/2	170 000		
								nelékař/4	340 000		
								lékař/1; nelékař/2	640 000		
						nelékař/3	270 000				
nelékař/1	150 000							lékař/2	200 000		
		lékař/2; nelékař/28	3 060 000								
								nelékař/3	290 000		
						nelékař/2	180 000	nelékař/3; lékař/1	630 000		
lékař/1	100 000					lékař/1	100 000	nelékař/3	210 000		
nelékař/1	150 000										
								lékař/1; nelékař/1	180 000	lékař/1	500 000
								nelékař/3; vratka	-220 000		
lékař/3; nelékař/1	790 000							nelékař/5	340 000		
				lékař/3; nelékař/6	1 020 000	nelékař/1	90 000				
Celkem:	2 760 000		5 030 000		2 200 000		973 000		5 380 000	500 000	16 843 000

Přehled vyplacených stipendií Krajem Vysočina medikům za rok 2023

Havlíčkův Brod		Jihlava		Nové Město na Moravě		Pelhřimov		Třebíč	
pediatrie	80 000 Kč	ARO	80 000 Kč	ortopedie a traumatol.	80 000 Kč	pediatrie	80 000 Kč	chirurgie	80 000 Kč
ortopedie	80 000 Kč	kožní	80 000 Kč			vnitřní lék.	80 000 Kč	chirurgie	80 000 Kč
pediatrie	80 000 Kč	urgentní příjem	80 000 Kč			pediatrie	80 000 Kč	ORL	80 000 Kč
vnitřní lékařství	80 000 Kč	ortopedie a traumatol.	80 000 Kč			interní medicína	80 000 Kč	chirurgie	80 000 Kč
ortopedie	80 000 Kč	urologie	80 000 Kč			chirurgie	80 000 Kč	infekční	80 000 Kč
vnitřní lékařství	80 000 Kč	urologie	80 000 Kč					interní odd.	80 000 Kč
chirurgie	80 000 Kč	interní odd.	80 000 Kč					interní odd.	80 000 Kč
		dětské odd.	80 000 Kč					chirurgie	80 000 Kč
								interní odd.	80 000 Kč
								interní odd.	80 000 Kč
								pediatrie	80 000 Kč
								dermatoven.	80 000 Kč
								infekční	80 000 Kč
								chirurgie	80 000 Kč
								gyn. a por.	80 000 Kč
								interní odd.	80 000 Kč
								hem. a tran.	80 000 Kč
Celkem	560 000 Kč		640 000 Kč		80 000 Kč		400 000 Kč	1 360 000 Kč	3 040 000 Kč

Přehled vyplacených stipendií Krajem Vysočina NLZP za rok 2023

Havlíčkův Brod		Jihlava		Nové Město na Moravě		Pelhřimov		Třebíč		
porodní asist.	50 000 Kč	všeob. sestra	50 000 Kč			radiol. asist.	50 000 Kč	radiol. asist.	50 000 Kč	
porodní asist.	50 000 Kč	všeob. sestra	50 000 Kč			všeob. sestra	50 000 Kč	radiol. asist.	50 000 Kč	
všeob. sestra	50 000 Kč	všeob. sestra	50 000 Kč			radiol. asist.	50 000 Kč			
porodní asist.	50 000 Kč	všeob. sestra	50 000 Kč			radiol. asist.	50 000 Kč			
		všeob. sestra	50 000 Kč							
Celkem	200 000 Kč		250 000 Kč		0 Kč		200 000 Kč		100 000 Kč	750 000 Kč

Zdravotnická záchranná služba – výjezdová stanoviště

Oblast	Výjezdové stanoviště		Posádky			
			RLP	RZP	RV	LZS
Jihlava	Jihlava	den		3	1	1
		noc		(2)	(2)	
	Telč	den	1			
		noc		(1)		
Havlíčkův Brod	Havlíčkův Brod		1 (1)		1 (1)	
	Chotěboř			1 (1)		
	Ledeč nad Sázavou			1 (1)		
	Přibyslav			1 (1)		
	Habry			1 (1)		
Pelhřimov	Pelhřimov			1 (1)	1 (1)	
	Pacov			1 (1)		
	Počátky			1 (1)		
	Humpolec		1 (1)			
	Kamenice nad Lipou			1 (1)		
Třebíč	Třebíč	den		2	1 (1)	
		noc		(1)		
	Jemnice			1 (1)		
	Moravské Budějovice		1 (1)			
	Náměšť nad Oslavou	den	1			
		noc		(1)		
Velká Bíteš			1 (1)			
Nové Město na Moravě	Nové Město na Moravě			1 (1)	1 (1)	
	Bystřice nad Pernštejnem			1 (1)		
	Velké Meziříčí		1 (1)			
	Žďár nad Sázavou			1 (1)		
Celkem ZZS Kraje Vysočina			6 (4)	18 (18)	5 (6)	1

RLP – výjezdová skupina rychlé lékařské pomoci, RZP – výjezdová skupina rychlé zdravotnické pomoci, RV – výjezdová skupina typu rendez-vous, LZS – vzletová skupina zdravotnické záchranné služby, údaj v závorce znamená počet posádek pro noční službu

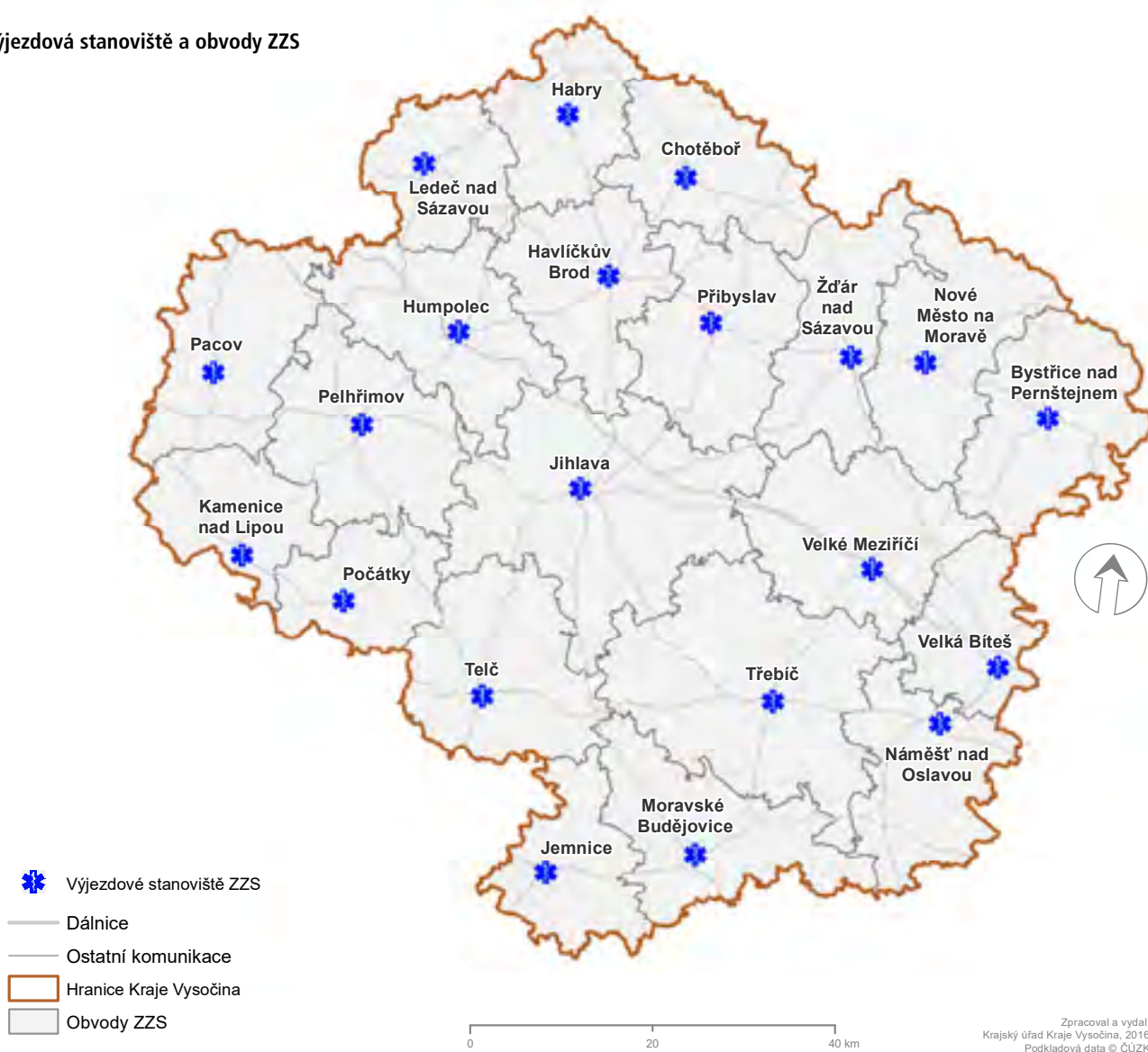
9. ZDRAVOTNICTVÍ

ZDRAVOTNICKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA KRAJE VYSOČINA

Přednemocniční neodkladnou péči zajišťuje na Vysočině jediná příspěvková organizace zřízená krajem – Zdravotnická záchranná služba Kraje Vysočina. Zdravotnická záchranná služba se organizačně dělí na pět oblastních středisek, která sídlí v těsné blízkosti krajských nemocnic. Dojezdové časy se daří v naprosté většině výjezdů dodržovat v limitech stanovených právními předpisy (do dvaceti minut). Na 21 stanovištích funguje 29 výjezdových skupin a na stanovišti v Jihlavě jedna vzletová skupina letecké záchranné služby.

Celkový počet výjezdů pozemní záchranné služby v roce 2023 činil 48 020, u letecké záchranné služby bylo uskutečněno celkem 742 vzletů. Celkem bylo ošetřeno 32 711 unikátních pacientů (v případě, že je každé rodné číslo započítáno pouze jedenkrát). Vzhledem k faktu, že někteří pacienti byli ošetřeni opakovaně, zvedl se celkový počet ošetřených osob na 43 725. V roce 2023 byly nejčastějšími důvody výjezdů ZZS KV somatické obtíže, kvůli nimž bylo uskutečněno celkem 33 537 výjezdů (téměř 70 % všech výjezdů). Zdravotníci se tak nejčastěji setkávali s diagnózami jako dušnost, kolaps, horečka, vysoký krevní tlak nebo bolest na hrudi. Konkrétně 934 výjezdů bylo uskutečněno z důvodu cévní mozkové příhody a 652 výjezdů pro srdeční problémy. Skoro devět a půl tisíce výjezdů bylo provedeno k pacientům s úrazy a 2 027 zásahů si vyžádaly dopravní nehody. S diagnózou psychiatrického onemocnění pak bylo spojeno 1 642 výjezdů krajských záchranářů.

Výjezdová stanoviště a obvody ZZS

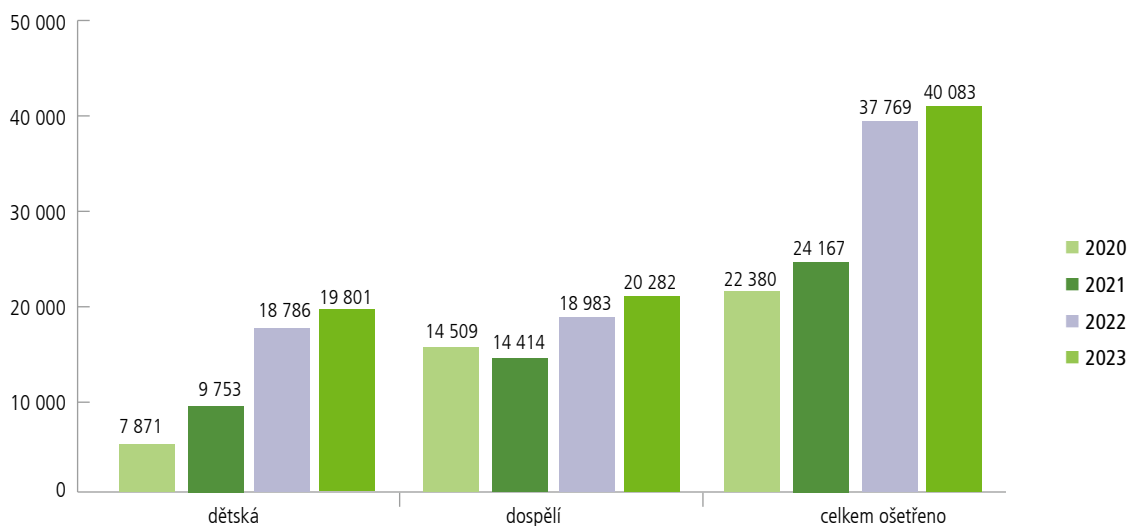

9. ZDRAVOTNICTVÍ

LÉKAŘSKÁ POHOTOVOSTNÍ SLUŽBA

Lékařská pohotovostní služba je realizována prostřednictvím pěti krajských nemocnic. Na její zajištění v roce 2023 kraj poskytl 27 mil. Kč.

Lékařská pohotovostní služba

PROTIALKOHOLNÍ ZÁCHYTNÁ STANICE

V roce 2023 měla protialkoholní záchytná stanice v Jihlavě (jediná v Kraji Vysočina) celkem 1 395 záchyťů, z toho bylo 1 186 mužů a 209 žen. Opakovaně od začátku evidence bylo zachyceno 456 osob, za rok 2023 bylo opakovaně zachyceno 164 osob. Průměrný věk zadržených byl 42 let, nejmladší měl 16 let, nejstaršímu bylo 87 let.

Provozovatelem protialkoholní záchytné stanice je Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace.

Kraj Vysočina uhradil provozovateli záchytné stanice za provoz v roce 2023 částku 10 mil. Kč včetně DPH.

10

SOCIÁLNÍ VĚCI

Mám pocit, že v roce 2023 jsme se v sociální oblasti mohli konečně tak trochu nadechnout a síly směřovat do běžného chodu sociálních služeb. Tragické události, kterými byl Covid-19 (2021) a začátek války na Ukrajině (2022), práci odboru sociálních věcí a poskytovatelů sociálních služeb v tomto roce stále ovlivňovaly, ale jejich dopad již nebyl tak výrazný, jako tomu bylo v předchozích dvou letech.

O to více jsme se mohli po celý rok ve všech oblastech sociální, rodinné a seniorské politiky věnovat novým věcem. Hlavní důraz jsme kladli na komunikaci, propojování a setkávání zaměstnanců státní správy, samosprávy (krajské i obecní) a poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb. Pravidelně se začali scházet sociální pracovníci působící u nás na kraji, ve všech obcích s rozšířenou působností a zdravotnických a sociálních zařízeních. Úspěšně jsme rozjeli i setkávání zaměstnanců poskytovatelů sociálních služeb dle jednotlivých profesí. V roce 2023 se uskutečnila setkání sociálních pracovníků a ekonomů. Hlavním cílem je seznamování a propojování lidí, jejich profesní vzdělávání a především sdílení dobré praxe. Potvrdilo se, že to funguje a chceme v tomto trendu pokračovat i v budoucnu.

Naše zřizovatelská působnost se i v roce 2023 vztahovala k osmnácti příspěvkovým organizacím, které tvoří domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem (včetně oddělení pro lidi s Alzheimerovou chorobou), domovy pro osoby se zdravotním postižením (především mentálním a kombinovaným) a domovy pro lidi, kteří ztratili schopnost sebeobsluhy v důsledku duševního onemocnění nebo závislosti na alkoholu. Výraznou událostí v této oblasti však bylo zahájení provozu nového Sociálního centra Kraje Vysočina, které do své organizační struktury zahrnuje i Domov Ždírec. Nové zařízení v areálu Nemocnice Jihlava od března 2023 nabízí služby domov pro seniory, domov se zvláštním režimem a odlehčovací službu o celkové kapacitě 136 lůžek. V průběhu roku 2023 tak probíhal intenzivní nábor nových zaměstnanců a následně i příjem klientů. Koncem roku 2023 bylo zařízení z více jak 2/3 obsazeno, přičemž nastavený harmonogram počítal s plnou obsazeností klientů a plným stavem zaměstnanců do konce března 2024, tedy do jednoho roku od zahájení provozu.

Stále více si uvědomujeme demografické prognózy stárnutí populace a touhu seniorů zůstat co nejdéle v jejich domácím prostředí, a proto jsme se v tomto roce intenzivně zaměřili na rozvoj a způsob financování terénní pečovatelské služby na území celého Kraje Vysočina. Mým cílem je kompletní pokrytí všech 704 obcí v kraji pečovatelskou službou a zajištění její dostupnosti pro občany sedm dní v týdnu, dvanáct hodin denně. V oblasti financování jsme pro všechny ORP v kraji připravili model participativního financování této služby, do kterého by se měly zapojit všechny obce v daném ORP. My jim na oplátku budeme garantovat dostupnost a kvalitu poskytovaných terénních pečovatelských služeb. Na toto téma proběhla jednání na úrovni všech ORP a všude byl navrhovaný záměr podpořen. Nastavení celého projektu (schválení memoranda mezi krajem a ORP, odsouhlasení výše příspěvku obcí do fondu ve výši 100 Kč/obyvatele, podepsání smluv mezi ORP a obcemi) proběhlo pilotně v ORP Velké Meziříčí a k jeho spuštění došlo od 1. 1. 2024. V roce 2025 a 2026 plánujeme postupné zapojování všech zbývajících ORP.

Ani tento rok v naší práci nechyběla realizace několika významných evropských projektů popsaných dále, a máme tak možnost velice intenzivně pracovat se specifickými cílovými skupinami, např. osobami s poruchou autistického spektra, neformálními pečujícími, pěstouny. Projekty umožňují nad rámec naší běžné agendy rozvíjet a zkvalitňovat systém služeb pro tyto ohrožené skupiny a realizovat mnoho aktivit vedoucích ke zkvalitnění jejich života.

Na závěr si dovoluji poděkovat mému krajskému týmu v odboru sociálních věcí za jejich snahu neustále tuto oblast posouvat vpřed a hledat nové cesty pro zkvalitňování sociálních služeb veřejnosti. Nejde to však bez spolupráce poskytovatelů sociálních služeb a zástupců obecních samospráv, a tak mé velké díky směřuje i jim. Kraj Vysočina patří v sociální, rodinné a seniorské oblasti mezi ty nejlepší kraje v ČR a doufám, že tomu tak bude i nadále.

Mgr. Jan Tourek,
radní pro oblast sociálních věcí

POKRAČOVÁNÍ POMOCI UPRCHLÍKŮM Z UKRAJINY

Během roku 2023 pokračovalo ubytování ukrajinských uprchlíků v obou zařízeních Kraje Vysočina, tj. v Domově Háj, konkrétně Humanitárním centru Humpolec, a v Domově Kamélie Křižanov. Obě centra se soustředovala na zajištění pomoci při adaptaci uprchlíků na život v ČR, zejména zajištění lékařské péče pro děti a dospělé a zajištění povinné školní docházky pro děti. Na začátku roku 2023 též pracovníci obou humanitárních center pomáhali klientům se zajištěním prodloužení režimu dočasné ochrany na území ČR. S ohledem na slábnoucí příliv uprchlíků z Ukrajiny došlo k 1. 9. 2023 k uzavření humanitárního centra Domova Kamélie v Křižanově, přičemž stávajícím klientům pracovníci centra pomohli s nalezením důstojného bydlení v regionu Velkomeziříčska. Zhruba dvacítku klientů, kteří spadali do kategorie tzv. zranitelných osob, byla přestěhována do humanitárního centra v Humpolci. Díky obětavosti pracovníků obou center zvládli uprchlíci přechod do nového pobytového režimu, který pro uprchlíky od 1. 7. 2023 představoval Lex Ukrajina V. Tento nový režim zároveň znamenal, že v humpoleckém humanitárním centru mohly být bezplatně ubytovány pouze tzv. zranitelné osoby. Nezanitelné osoby z řad uprchlíků, které žily se zranitelnými ve společné domácnosti, pak přispívaly na chod Humanitárního centra Humpolec příspěvkem, který odpovídal jejich tíživé sociální situaci. Celkový stav ubytovaných v Humanitárním centru Humpolec se stabilizoval na počtu zhruba 80 osob, z čehož cca 2/3 tvoří osoby zranitelné a zbytek pak osoby, které jsou sice nezranitelné, ale sdílí se zranitelnými uvedenou společnou domácnost.

Během měsíce dubna 2023 Kraj Vysočina, ve spolupráci s MPSV ČR, zařadil do struktury krajského úřadu pozici krajského koordinátora pro adaptaci a integraci osob s dočasnou ochranou. Stěžejním úkolem tohoto koordinátora byla pomoc uprchlíků z ukrajinské komunity při začleňování do života v České republice. Během roku 2023 bylo na území Kraje Vysočina evidováno přibližně 14 tisíc držitelů dočasné ochrany, jako válečných běženců z Ukrajiny.

SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST

Samostatná působnost kraje v oblasti sociálních věcí se týká především zřizování a provozování sociálních služeb a realizace rodinné a seniorské politiky na území Kraje Vysočina.

ZŘIZOVATELSKÁ PŮSOBNOST

Podstatná role spočívá především ve výkonu zřizovatelské působnosti k příspěvkovým organizacím zajišťujícím poskytování významné části sociálních služeb na území kraje. Jedná se o veřejné služby, které poskytujeme obyvatelům kraje prostřednictvím vlastních organizací. V roce 2023 šlo o osmáct zařízení – domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem (včetně oddělení pro lidi s Alzheimerovou chorobou), domovy pro osoby se zdravotním postižením (především mentálním a kombinovaným) a domovy pro lidi, kteří ztratili schopnost sebeobsluhy v důsledku duševního onemocnění nebo závislosti na alkoholu.

Při těchto zařízeních jsou provozovány i další sociální služby (komunitního typu) napomáhající sociálnímu začleňování zejména zdravotně postižených spoluobčanů, jako jsou například chráněná bydlení nebo denní stacionáře. Speciálním zařízením je Psychocentrum – manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, jež se zaměřuje na bezplatné poradenství v rodinných záležitostech, pomoc obětem domácího násilí, podílí se na zprostředkování náhradní rodinné péče, spolupracuje s odpovědnými orgány na úseku sociálně-právní ochrany dětí a spoluorganizuje vzdělávací aktivity.

Máme zavedeny postupy v řízení příspěvkových organizací, které zahrnují schvalování stěžejních dokumentů, jako například vizí, střednědobých plánů, rozpočtů a finančních plánů, investičních záměrů a dalších postupů včetně pravidel komunikace. Příspěvkovým organizacím v sociální oblasti, jejichž zřizovatelem je Kraj Vysočina, bylo v souladu s platnou metodikou v průběhu roku 2023 schváleno 11 návrhů organizačních řádů a 24 příkazů ředitelů, kterými se stanovují organizační struktury a počet zaměstnanců.

Protože rok 2023 byl již ve znamení uklidnění epidemiologické situace, začal se život v pobytových sociálních službách vracet do běžného režimu. Pořádala se tak celá řada společenských aktivit pro klienty, ať už z oblasti kulturní, sportovní či dalších volnočasových zážitků.

K tomu se organizace kraje čím dál více zabývají péčí o klienty, kteří jsou vysoce závislí na pomoci personálu a jejich možnost zapojení se do aktivního života je hodně omezená. Jedná se zejména o seniory ve velmi těžkém zdravotním stavu v zařízeních pro seniory, ale také klienty s Huntingtonovou chorobou nebo s poruchou autistického spektra ve specializovaných zařízeních. V roce 2023 jsme se ve spolupráci s příspěvkovými organizacemi ještě více zaměřili na řešení situace těžko umístitelných klientů, pro které neexistuje vhodná služba a přitom představují nevládnutelnou zátěž pro svou rodinu, nebo zbytečně blokují zdravotní služby. Personální vybavení i metody péče se musí těmto potřebám přizpůsobovat a s tím je spojena i zvýšená nákladovost poskytovaných služeb. V roce 2023 kraj podporoval právě rozvoj péče o klienty se specifickými potřebami a rozvoj služeb pro seniory, jejichž potřeba roste v důsledku stárnutí populace.

K tomu jedna příspěvková organizace – Domov pro seniory Humpolec – v průběhu roku 2022 již nebyla poskytovatelem sociálních služeb v důsledku realizace PPP projektu a její aktivity směřovaly pouze ke správě a vypořádání majetku a pomoci při zajištění humanitárního ubytování pro uprchlíky z Ukrajiny (tato organizace pak následně byla k 1. 1. 2023 sloučena s Domovem Háj).

V roce 2023 byla nadále průběžně vykonávána metodická činnost a podpora ve vztahu k příspěvkovým organizacím zřizovaným Krajem Vysočina v ob-

10. SOCIÁLNÍ VĚCI

lasti sociálních služeb. Metodická činnost se zaměřovala na zlepšení kvality poskytovaných sociálních služeb a sdílení dobré praxe zejména v souvislosti s realizací rozvojových projektů Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Kraje Vysočina. V této souvislosti např. došlo ke stanovení jednotného postupu pro přijímání klientů do pobytové služby sociální péče formou závazných pravidel rady kraje nebo kupříkladu pokračovala podpora v oblasti vykazování ošetrovatelské péče (reaudit ošetrovatelské péče). Podpora se dotkla i konkrétních oblastí v péči o klienty sociálních služeb, především pak těch, které prochází procesem transformace.

Metodická činnost i v roce 2023 probíhala rovněž formou návštěv organizací, které byly zaměřené na oblast ošetrovatelské péče, individuální plánování, materiálně technické zabezpečení poskytovaných služeb, vedení pořadníku žadatelů o službu a celkový chod organizace. Nově byla zahájena aktivita setkávání pracovních skupin zaměstnanců příspěvkových organizací Kraje Vysočina dle jednotlivých odborností; v roce 2023 se potkaly tyto skupiny: metodici a průvodci kvalitou poskytovaných sociálních služeb, vrchní sestry, sociální pracovníci a ekonomové.

Dalším způsobem předávání důležitých informací vedoucím pracovníkům příspěvkových organizací je pořádání pravidelných porad ředitelů organizací. V roce 2023 se uskutečnily dvě výjezdní porady spojené se vzděláváním ředitelů a další pracovní porada ředitelů byla uspořádána v příspěvkové organizaci a spojena s prohlídkou nově vybudovaného zařízení.

Přehled hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina za rok 2023

Příspěvkové organizace zřizované krajem	2023					
	Počet zaměstnanců	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Domov bez zámku Náměšť nad Oslavou, příspěvková organizace	72,84	59 853	59 857	4	2 334	1 400
Domov Černovice – Lidmaň, příspěvková organizace	183,05	153 195	153 375	180	3 789	
Domov důchodců Proseč u Pošné, příspěvková organizace	86,69	78 554	78 569	15	3 693	
Domov důchodců Proseč-Obořiště, příspěvková organizace	41,73	37 558	37 590	32	1 837	
Domov Háj, příspěvková organizace	90,32	74 264	75 639	1 375	3 162	
Domov Jeřábina Pelhřimov, příspěvková organizace	123,88	109 112	109 120	8	3 217	623
Domov Kamélie Křižanov, příspěvková organizace	143,95			0	6 052	
Domov Nové Syrovice, příspěvková organizace	54,91	53 562	53 619	57	3 513	
Domov pro seniory Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	143,59	137 749	137 794	45	13 340	
Domov pro seniory Mitrov, příspěvková organizace	92,25	80 449	80 493	44	2 866	
Domov pro seniory Náměšť nad Oslavou, příspěvková organizace	68,07	61 947	62 410	463	3 608	
Domov pro seniory Třebíč – Manž. Curieových, příspěvková organizace	130,86	108 231	108 322	91	4 062	
Domov pro seniory Třebíč, Koutkova-Kubešova, příspěvková organizace	112,14	95 129	95 315	186	3 873	
Domov pro seniory Velké Meziříčí, příspěvková organizace	86,35	72 999	73 251	252	4 017	
Domov ve Věži, příspěvková organizace	70,00	65 476	65 595	119	3 257	1 425
Domov ve Zboží, příspěvková organizace	67,52			0	3 353	
Sociální centrum Kraje Vysočina, příspěvková organizace	151,88	139 251	140 872	1 621	8 842	
Psychocentrum – manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, příspěvková organizace	23,35	25 183	25 458	275	8 898	
Celkem za sociální oblast	1 743,38	1 352 512	1 357 279	4 767	83 713	3 448

POPIS NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH INVESTIC

V roce 2023 byla dokončena realizace projektu Transformace Domova Háj IV., jehož cílem byla výstavba zázemí pro ambulantní sociální službu denní stacionář a prostor pro denní aktivity pobytových komunitních služeb, které byly v Golčově Jeníkově vybudovány v rámci procesu transformace a provozuje je Domov Háj, příspěvková organizace. V prosinci 2023 tak došlo ke spuštění provozu služby denní stacionář a denní aktivity služby domov pro osoby se zdravotním postižením v nově vybudovaném objektu v Golčově Jeníkově.

V březnu 2023 byl zahájen provoz nového pobytového zařízení pro cílovou skupinu seniorů v areálu Nemocnice Jihlava. Nové zařízení, Sociální centrum Kraje Vysočina, nabízí služby domov pro seniory, domov se zvláštním režimem a odlehčovací službu o celkové kapacitě 136 lůžek. V průběhu roku 2023 tak probíhal intenzivní nábor nových zaměstnanců a následně i příjem klientů. Koncem roku 2023 bylo zařízení z více jak 2/3 obsazeno, přičemž nastavený harmonogram počítal s plnou obsazeností klientů a plným stavem zaměstnanců do konce března 2024, tedy do jednoho roku od zahájení provozu.

V rámci výzvy č. 101 IROP, prioritní osa REACT-EU realizoval kraj projekt spočívající v nákupu sedmi vícemístných elektromobilů se speciální úpravou pro dopravu imobilních klientů a jednoho osobního plug-in automobilu pro zajištění terénní služby podpora samostatného bydlení. Všechny uvedené automobily byly dodány do konce roku 2023.

Dále pokračovala příprava projektové dokumentace nového objektu v areálu Domova ve Věži, který bude sloužit k poskytování služby domov se zvláštním režimem osobám s chronickým duševním onemocněním se střední a vyšší mírou podpory. Kapacita objektu bude 18 lůžek.

POPIS NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH INVESTIC

V roce 2022 byla dokončena výstavba nového pobytového zařízení pro cílovou skupinu seniorů v areálu Nemocnice Jihlava. Nové zařízení v roce 2023 nabídlo služby domov pro seniory, domov se zvláštním režimem a odlehčovací službu o celkové kapacitě 136 lůžek. V prostorách zařízení jsou klientům současně poskytovány i ambulantní služby – odborné sociální poradenství a denní stacionář. V roce 2022 bylo zahájeno vybavování objektu movitým zařízením, poskytování služeb začalo v roce 2023. Celkové náklady jsou odhadovány na více než 400 mil. Kč. Kraji Vysočina byla na realizaci akce schválena dotace ve výši 50,7 mil. Kč z prostředků státního rozpočtu a z dotačního programu MPSV Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb pro období 2016–2022.

V uplynulém roce byla také zahájena příprava projektů pro podání žádosti o dotaci z Národního plánu obnovy. Započala příprava projektové dokumentace pro rekonstrukci objektu denních aktivit a terapií na objekt se zázemím pro pobytové sociální služby pro osoby s mentálním postižením a poruchou autistického spektra se střední a vyšší mírou podpory v Počátkách. Vzniknou zde celkem čtyři lůžka pobytové sociální služby. Dále pokračovala příprava projektové dokumentace nového objektu v areálu Domova ve Věži, který bude sloužit k poskytování služby domov se zvláštním režimem osobám s chronickým duševním onemocněním se střední a vyšší mírou podpory. Kapacita objektu bude 18 lůžek.

TRANSFORMACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

V roce 2023 pokračovaly přípravy projektů pro nové programové období 2021–2027 na vybudování komunitních domácností pro klienty příspěvkových organizací Domova Černovice–Lidmaň a Domova ve Zboží. Příprava investičních záměrů, případně projektových dokumentací, probíhala u projektů týkajících se lokalit pro výstavbu komunitních domácností v Brtnici, Polné, Kamenici nad Lipou, Telči, Polici a Přibyslavi. Současně probíhají další jednání o možných lokalitách pro výstavbu komunitních domácností v lokalitách Humpolec, Větrný Jeníkov a Želiv. Pokračují práce na projektové dokumentaci pro výstavbu nového zázemí pro management Domova Kamélie Křižanov.

FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Kraj se kromě vlastní zřizovatelské působnosti významně podílí na financování sociálních služeb, které provozují nestátní neziskové organizace, podnikající subjekty nebo obce. V roce 2023 kraj podobně jako v předchozích letech tyto poskytovatele spolufinancoval ze svého rozpočtu. Od roku 2015 kraj poskytovatelům sociálních služeb nově v samostatné působnosti přerozděluje prostředky ze souhrnné dotace, kterou krajům přiděluje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV). Tato agenda, s níž je spojeno zajištění služeb, které přímo nebo nepřímo pozitivně ovlivňují řádově desítky tisíc občanů, je spojena s distribucí a kontrolou použití těchto financí. Pro rok 2023 bylo nutné reagovat zejména na inflaci. U některých poskytovatelů se projevil i růst nákladů na energie, který se u každého vyvíjel individuálně. Díky zvýšení regulovaných úhrad za poskytované sociální služby (zejména za bydlení a stravu) v souběhu s navýšením důchodů měla část poskytovatelů vyšší příjmy z plateb klientů. U pobytových služeb rostly i příjmy od zdravotních pojišťoven.

V roce 2023 byly z projektu, který od 1. 7. 2022 do 30. 6. 2025 z prostředků Evropského sociálního fondu financuje určité druhy sociálních služeb, částkou 153 037 262 Kč podpořeny tyto sociální služby: sedm azylových domů, jeden dům na půl cesty, osm sociálně terapeutických dílen, patnáct sociálních rehabilitací, jedno intervenční centrum, osm osobních asistencí a dvě podpory samostatného bydlení.

10. SOCIÁLNÍ VĚCI

Díky zlepšení finančních zdrojů pro financování provozu sociálních služeb bylo možné zachovat síť sociálních služeb v plném rozsahu a naplnit i rozvojové záměry.

Vývoj prostředků na sociální služby v letech 2016–2023 (v Kč)

	Celkem	MPSV	Kraj Vysočina
2016	596 800 000	471 500 000	125 300 000
2017	696 300 000	576 300 000	120 000 000
2018	896 100 000	759 300 000	136 800 000
2019	940 100 000	801 600 000	138 500 000
2020	1 110 437 956	938 270 121	172 167 835
2021	1 365 819 465	1 217 132 665	148 686 800
2022	1 312 433 373	1 173 829 873	138 603 500
2023	1 454 506 077	1 316 123 377	138 382 700

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Důvody postupného narůstání výdajů z veřejných zdrojů na sociální služby jsou zřejmé z níže uvedeného vývoje nákladů a mezd. Další příčinou je i postupné navyšování kapacit sociálních služeb z důvodu stárnutí populace a nákladnější péče o některé skupiny klientů, pro které byla dříve péče špatně dostupná. Tento trend je dlouhodobě zřejmý ve vývoji průměrných nákladů na lůžkoden nebo na úvazek a měsíc. Mezi roky 2022 a 2023 byl tento vývoj poměrně dobře finančně zabezpečen zvýšením úhrad za poskytovanou péči a dotací, kterou kraj obdržel z MPSV.

Vývoj průměrných nákladů u vybraných druhů sociálních služeb na lůžkoden (v Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Domovy pro seniory	814	901	1 029	1 190	1 250	1 406	1 436	1 632
Domovy se zvláštním režimem	1 011	1 091	1 270	1 533	1 516	1 700	1 935	2 058
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1 068	1 144	1 330	1 395	1 680	2 090	2 244	2 344

Průměrné celkové náklady na úvazek a měsíc (v Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pečovatelská služba	30 000	32 000	38 000	40 000	46 592	51 000	48 688	51 400
Centra denních služeb, denní stacionáře	34 000	36 000	40 000	40 000	47 679	52 000	53 888	57 600

Průměrné celkové měsíční náklady na úvazek pracovníka (jedná se o celkové náklady na provoz – na mzdy, odvody, budovu, autoprovaz apod.). Hladina nákladů v roce 2023 byla ovlivněna především vysokou mírou inflace.

Vývoj počtu úvazků pracovníků vykonávajících činnost v sociálních službách

	Celkem	Z toho v přímé péči
2016	3 450	2 500
2017	3 600	2 600
2018	3 650	2 650
2019	3 900	2 800
2020	4 070	2 990
2021	4 165	3 100
2022	4 330	3 300
2023	4 500	3 400

Jedná se o celkové počty úvazků pracovníků vykonávajících činnost v sociálních službách působících na území Kraje Vysočina, které jsou financované z rozpočtu kraje. Rostoucí poptávka i nároky na kvalitu poskytovaných služeb vedou k průběžnému růstu počtu zaměstnanců v této oblasti. Důvodem je především proces stárnutí populace, na který musíme reagovat zvyšováním kapacit sociálních služeb.

10. SOCIÁLNÍ VĚCI

Vývoj průměrných mzdových nákladů (hrubých mezd) pracovníků vykonávajících činnost v sociálních službách (v Kč)

Rok	Průměrná mzda v Kč
2016	21 000
2017	23 000
2018	26 000
2019	28 000
2020	29 200
2021	31 600
2022	33 500
2023	35 900

Jedná se o průměrnou hodnotu za všechny profese – pracovníky vykonávající přímou péči o klienty (sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách, zdravotničtí pracovníci, pedagogičtí pracovníci, další odborní pracovníci) a pracovníky vykonávající péči nepřímou (vedoucí pracovníci, administrativní pracovníci a obslužný personál). Díky zlepšení finančních zdrojů pro financování provozu sociálních služeb bylo možné zlepšit i odměňování zaměstnanců v oblasti sociálních služeb.

Oblasti podpory v roce 2023

Oblast	Výše podpory (v Kč)
Podpora projektů a služeb zajišťovaných subjekty zřízovanými Krajem Vysočina	83 787 700
Podpora projektů a služeb zajišťovaných subjekty nezřízovanými Krajem Vysočina	54 595 000
Dotace na hospicovou péči	28 000 000
Dotace na porodinnou politiku (mateřská centra, Senior Pointy, Family Pointy)	3 021 730
Dotace na dobrovolnictví a neformální výpomoc	2 710 000
Přerozdělená dotace z prostředků Ministerstva práce a sociálních věcí ČR	1 316 123 377
Dotace na financování svazu do denních stacionářů a center denních služeb	3 097 000
Dotace na investice pro subjekty nezřízované Krajem Vysočina (Investujeme v soc. službách)	4 200 000
Individuální projekt	153 037 262
Celkem	1 648 572 069

STŘEDNĚDOBÉ PLÁNOVÁNÍ

V rámci procesu střednědobého plánování byly v roce 2023 zásadní realizace a naplňování procesu střednědobého plánování sociálních služeb a intenzivní spolupráce s obcemi s rozšířenou působností v této oblasti. Naplňovala se tak jednotlivá opatření strategického dokumentu Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Kraje Vysočina na roky 2023–2025.

Při schvalování změn v krajské síti se postupuje podle zásad pro vstup do Krajské sítě sociálních služeb tak, aby se poskytovatelé mohli o financování nových služeb ucházet podle jednoznačných pravidel. Podle těchto pravidel orgány kraje rozhodovaly o žádostech o zařazení nových služeb do krajské sítě a o rozšíření již zařazených kapacit. V roce 2023 došlo k navýšení kapacit stávajících sociálních služeb nebo i zařazení nových poskytovatelů sociálních služeb. Jednalo se o sociální služby, které umožňují setrvání klientů v přirozeném domácím prostředí nebo služby preventivního charakteru, jako např. pečovatelská služba, denní stacionář, odlehčovací služba, raná péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi apod.

Na procesu plánování sociálních služeb se v kraji podílí celkem devět pracovních skupin, které se dělí podle cílových skupin klientů. Členy pracovních skupin jsou poskytovatelé sociálních služeb a zastoupeny jsou organizace, jež zřizuje kraj, obce, nestátní neziskové organizace i církevní organizace. V roce 2023 se pracovní skupiny scházely pravidelně a jejich činnost směřovala především k naplňování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb.

Významnou součástí plánování sociálních služeb je rozšiřování kapacit terénních služeb, které umožňují klientům setrvání v přirozeném domácím prostředí. Cílovým stavem je, aby pečovatelská služba byla dostupná po celém území kraje, včetně malých obcí, v čase, kdy ji klient potřebuje, tj. až do večerních hodin i o víkendech, a reálně zajišťovala plnou škálu úkonů pečovatelské služby. V roce 2023 proběhla jednání s vedením všech obcí s rozšířenou působností, dále bylo téma pokrytí kraje pečovatelskou službou představováno zástupcům ostatních obcí, a to v rámci jednání mikroregionů, případně podobných setkání obcí. V oblasti mikroregionu Velkomeziříčsko–Bítešsko byl spuštěn pilotní projekt participativního financování pečovatelské služby. Ve spolupráci Kraje Vysočina, města Velké Meziříčí a mikroregionu Velkomeziříčsko–Bítešsko bylo uzavřeno Memorandum o financování terénní pečovatelské služby, které je účinné od 1. 1. 2024. Principem je, že obce z tohoto území přispívají dle počtu svých obyvatel paušální částku na financování a zajištění dostupnosti pečovatelské služby. Cílem je podobný systém rozšířit ideálně do všech ORP kraje.

DOTAČNÍ TITULY V SOCIÁLNÍ OBLASTI:

DOTAČNÍ PROGRAM INVESTUJME V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH 2023

Odbor sociálních věcí také v rámci investic do sociálních služeb vyhláší každoročně dotační program v rámci Fondu Vysočiny, a to Investujme v sociálních službách. Tímto programem kraj pomáhá poskytovatelům sociálních služeb, které nezřizuje, financovat drobné investice, jež jsou nezbytné pro zajištění dostupnosti, zlepšení prostorových podmínek či vybavení při poskytování sociálních služeb. Pro tyto poskytovatele je získávání finančních prostředků na investice problematické. Finanční podpora byla v roce 2023 schválena patnácti projektům v celkové alokované částce 4,2 mil. Kč.

DOMÁCÍ PALIATIVNÍ PÉČE 2023

Kraj Vysočina přibližně 16 let spolufinancuje domácí hospicovou (paliativní) péči, a umožnil tak její dlouhodobý rozvoj. Od roku 2015 se kraj podílí na spolufinancování pilotního projektu Mobilní specializovaná paliativní péče. V roce 2018 v podmínkách pilotního projektu fungovaly dvě organizace, od roku 2019 se podařilo tento model aplikovat na celé území Kraje Vysočina. V roce 2022 se dotace na podporu domácí hospicové péče orientovaly na pacienty zařazené a vykazované v odbornosti 926 – Domácí specializovaná paliativní péče s časovou dostupností 24 hodin denně, sedm dnů v týdnu. Celkem byla na projekt schválena dotace ve výši 28 mil. Kč. Z této dotace bylo v roce 2023 podpořeno sedm poskytovatelů domácí paliativní péče, kteří zajistili potřebnou podporu a péči 982 pacientům zařazených a vykazovaných v odbornosti 926.

FAMILY A SENIOR POINTY

Činnost Family a Senior Pointů, které máme ve všech okresních městech (celkem deset poboček), se v roce 2023 vrátila do normálu a všechny pobočky byly otevřené veřejnosti po celý rok. Kontaktní pracovnice FP i SP poskytovaly především informační servis, realizovaly preventivní a vzdělávací akce zaměřené na rozvoj rodičovských a seniorských kompetencí a volnočasové aktivity. Umožňovaly setkávání rodičů na mateřské a rodičovské dovolené a seniorů, a předcházely tak jejich sociálnímu vyloučení. Kraj v roce 2023 podpořil jejich provoz celkovou částkou 1 620 tis. Kč. Částka na jednu pobočku se pohybovala v rozmezí 180 až 240 tis. Kč. V případě financování přesahujícího 180 tis. Kč byla požadována spoluúčast obce ve stejné výši. Kraj se podílel i na metodickém vedení a vzdělávání kontaktních pracovnic a pracovníků Family a Senior Pointů, kteří odpovídají za jejich provoz. Za kalendářní rok 2023 využilo služeb FP a SP celkem 10 089 rodičů a 10 991 seniorů.

RODINNÁ A SENIORSKÁ POLITIKA 2023

V rámci Fondu Vysočiny byl v roce 2023 vyhlášen dotační titul Rodinná a seniorská politika 2023, který zahrnoval dva podprogramy: A Mateřská a rodinná centra a B Seniorská politika obcí. Podprogram Seniorská politika obcí se zaměřoval na realizaci seniorských aktivit v obcích do jednoho tisíce obyvatel. Alokace programu byla 1 600 tis. Kč. Celkem bylo podpořeno 25 center a 32 obcí.

DOBROVOLNICTVÍ 2023

Oblast dobrovolnictví kraj podporuje dlouhodobě již od roku 2006, a to díky dotačnímu programu určenému pro dobrovolnická centra. Cílem programu Dobrovolnictví financovaného z Fondu Vysočiny je podpora projektů v oblasti dobrovolnictví a neformální pomoci osobám závislým na pomoci jiné osoby v Kraji Vysočina. Tento program je určen pro realizátory projektů dobrovolnických center, popřípadě dobrovolnických center rozšířených o neformální pomoc osobám závislým na pomoci jiné osoby. Podporována je dobrovolnická pomoc v sociálních službách, popřípadě ve zdravotnických zařízeních. Z dotací bývají financovány především náklady na koordinátora dobrovolníků. V roce 2023 byla na území kraje podpořena síť deseti dobrovolnických center, která se zabývala dobrovolnictvím a neformální pomocí, a to částkou 2 710 tis. Kč. V roce 2023 odpracovalo 1 269 dobrovolníků 47 313 dobrovolnických hodin (v tomto souhrnu nejsou uvedeny počty dobrovolníků ani dobrovolnických hodin jednorázové pomoci při organizaci sbírek). V roce 2022 odpracovalo 1 045 dobrovolníků 41 253 dobrovolnických hodin. Patrný je jak nárůst počtu dobrovolníků, tak nárůst počtu dobrovolnických hodin.

POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ NA FINANCOVÁNÍ SVOZU DO DENNÍCH STACIONÁŘŮ A CENTER DENNÍCH SLUŽEB 2023

Svoz klientů do ambulantního zařízení je fakultativní činností při poskytování sociálních služeb v denních stacionářích a centrech denních služeb. Představuje nezanedbatelnou část nákladů spojených s touto službou, na které nelze na základě stanovených pravidel MPSV využít příspěvek na vyrovnávací platbu. Samotný pobyt ve stacionáři je hrazen ze strany klientů a vyšší úhrady za svoz by vedly k omezení návštěvnosti stacionářů a k problémům se zabezpečením péče o klienty na straně rodin. Kraj Vysočina i v roce 2023 realizoval dotační titul na tuto činnost a podpořil patnáct ambulantních zařízení v celkové částce 3 097 tis. Kč. V roce 2023 bylo podpořeno celkem 172 opakovaně svážených klientů do uvedených zařízení. Kraj tímto spolufinancováním pomáhá rodinám, které pečují o své členy tím, že umožňuje kombinovat jejich vlastní péči se sociální službou.

PROTIDROGOVÁ POLITIKA

Politika Kraje Vysočina v oblasti závislosti usiluje o to, aby byla komplexním souborem preventivních, vzdělávacích, léčebných a sociálních opatření, jejichž cílem je systematickým a kontinuálním přístupem předcházet negativním důsledkům závislostního chování, a snížit tak škody (zdravotní, sociální, ekonomické) jak pro jedince, tak pro společnost. Vychází ze dvou základních konceptů, kterými jsou podpora jednotlivců a ochrana zdraví společnosti. Kromě negativních zdravotních důsledků je závislostní chování spojeno s rozsáhlými sociálními dopady v oblasti bydlení, zaměstnání, dluhů včetně exekucí a vlivu na rodiny a komunitu. Pracovní skupina zabývající se oblastí závislosti v Kraji Vysočina pokračuje v koordinaci organizací, které se věnují prevenci a léčbě závislosti, a informováním veřejnosti o problematice a možnostech pomoci. Situace užívání návykových látek je v Kraji Vysočina dlouhodobě podchycena stabilní sítí adiktologických služeb. Pracovní skupina pro tuto oblast v roce 2023 mimo jiné reagovala na rychle se měnící společenskou situaci a potřeby, které generují aktuální sociální trendy, jako jsou například nové psychoaktivní látky na trhu nebo rozšíření služeb harm reduction (snížování rizik u osob aktivně užívajících návykové látky) pro osoby závislé na alkoholu.

10. SOCIÁLNÍ VĚCI

RODINNÁ A SENIORSKÁ POLITIKA

Pro roky 2024 a 2025 byla prodloužena platnost Koncepce rodinné a seniorské politiky Kraje Vysočina a byla realizována její jednotlivá opatření zaměřená především na vytváření vhodných podmínek pro fungování rodin, na podporu žádoucích funkcí rodiny, ochranu práv ohrožených dětí, podporu pozitivního stárnutí a mezigenerační solidarity.

Pokračovaly projekty Rodinných a Senior pasů, které jejich držitelům nabízejí slevy na služby a produkty u zapojených poskytovatelů v Kraji Vysočina i po celé ČR. Držitelé pasů jsou prostřednictvím newsletterů pravidelně informováni o všech rodinných a seniorských aktivitách v kraji.

I v tomto roce jsme pokračovali s vysíláním Rodinářů Kraje Vysočina, které umožňují široké veřejnosti z pohodlí domova setkání se špičkovými rodinnými lektory. Bylo odvysíláno šest Rodinářů věnovaných rodinným a partnerským vztahům, výchově a vzdělávání dětí a dalším oblastem rodinného života.

V podzimním období proběhla celkem tři odpolední roadshow zaměřená na seniory a jejich bezpečnost v kyberprostoru. Součástí vzdělávací akce byly divadelní scénky, jejichž scénář byl sestaven ve spolupráci s Policií ČR. Každá ze situací pak byla zástupcem Policie ČR probírána, včetně doporučení jak se v dané chvíli zachovat.

UNIVERZITA TŘETÍHO VĚKU (U3V)

V roce 2023 pokračovala výuka seniorů v rámci Univerzity třetího věku, kterou s Krajem Vysočina pořádá Vysoká škola polytechnická Jihlava. V průběhu roku došlo k aktualizaci podmínek spolupráce na zajištění U3V. Výuka nadále probíhala v Domově pro seniory Třebíč, Koutkova-Kubešova, Domově pro seniory Velké Meziříčí a ve střední škole ve Žďáře nad Sázavou. Přednášky se opět těšily velkému zájmu seniorů.

PROJEKTY V SOCIÁLNÍ OBLASTI

POTRAVINOVÁ POMOC DĚTEM V SOCIÁLNÍ NOUZI V KRAJI VYSOČINA

Kraj Vysočina se jako jeden z prvních krajů zapojil do projektu Potravinová pomoc dětem v Kraji Vysočina. Záměrem je především snížit potravinovou deprivaci dětí navštěvujících MŠ a ZŠ formou bezplatného stravování ve školních jídelnách. Jedná se o děti ze sociálně slabých rodin ve věku 3–15 let, které se jako společně posuzované osoby z hlediska nároku na příspěvek na živobytí nacházely ve hmotné nouzi. Tento projekt je realizován od roku 2016 pod operačním programem Potravinové a materiální pomoci. Ve školním roce 2020/2021 se do projektu zapojilo celkem 67 partnerů a podpořeno bylo 514 dětí. Ve školním roce 2021/2022 je zapojeno 60 partnerů a doposud bylo podpořeno 431 dětí. Pro školní rok 2022/2023 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR nevyhlášovalo novou výzvu, namísto toho kraje mohou zajistit dětem z cílové skupiny stravu prodloužením realizace stávajícího projektu. Pro školní rok 2022/2023 je zapojeno 65 partnerů a podpořeno 587 dětí. Pro školní rok 2023/2025 byla vyhlášena Výzva pod novým operačním programem OPZ plus. Cílové skupiny podpořených dětí jsou tak jako v předchozích letech v kategorii 3–15 let a jejich rodiče se nacházejí na dávkách hmotné nouze, jsou v tíživé sociální situaci (exekuce, insolvence) nebo pobírají humanitární dávky. Prozatím je zapojeno 31 škol / školských zařízení a je podpořeno 218 dětí.

Dle pozitivních vazeb od partnerů i samotných rodičů podpořených dětí shledáváme projekt velmi přínosným.

Potravinová pomoc

Školní rok	Počet zapojených partnerů	Skutečný počet zapojených dětí	Odhadované čerpání (v Kč)	Skutečné čerpání (v Kč)	Vratka (v Kč)
2016/2017	40	324	4 404 091,65	1 354 536,75	4 404 091,65
2017/2018	50	466	5 945 744,70	1 860 979,05	2 598 329,48
2018/2019	63	529	6 031 030,95	2 109 955,05	3 921 075,95
2019/2020	70	462	6 300 972,30	1 386 123,90	4 914 848,40
2020/2021	67	513	6 025 553,10	1 461 457,20	4 564 095,90
2021/2023	65	602	4 899 225,80	4 016 804,40	882 421,40
2023/2025	31	218	6 255 786,20	prozatím nerelevantní	prozatím nerelevantní

ROZVOJ A PODPORA PROCESŮ PRO ZKVALITNĚNÍ POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍHO POMEZÍ V KRAJI VYSOČINA

S realizací projektu Rozvoj a podpora procesů pro zkvalitnění poskytování služeb sociálně zdravotního pomezí v Kraji Vysočina, reg. č. CZ.03.02.02/00/22_006/0000953, Kraj Vysočina započal 1. 4. 2023, plánované ukončení projektu je 31. 3. 2026. Celkové způsobilé náklady projektu činí 57 056 903,85 Kč a jsou hrazeny z 90 % z evropských fondů a státního rozpočtu, spoluúcast kraje je ve výši 10 % celkových nákladů projektu.

Cílem projektu je napomoci systémové změně v obsahu a distribuci služeb sociálně zdravotního pomezí v Kraji Vysočina. V rámci projektu dochází k nastavení procesů, systému spolupráce a metodiky pro poskytování sociálních služeb pro cílové skupiny, u nichž je v současné době nalezeno řešení většinou na individuální bázi. Dále je pak součástí pilotní nastavení sítě krizových lůžek včetně jejich kategorizace a přesného popisu, za jakých životních

situací lze krizové lůžko přidělit. Byla vytvářena metodika (pravidla) provozování krizových lůžek, kde jsou konkretizovány podmínky provozování a poskytnutí těchto lůžek, včetně časových omezení atd.

Součástí projektu je podpora sociální práce pro pacienty lůžkových poskytovatelů zdravotních služeb v Kraji Vysočina prostřednictvím pozic odborného garanta a koordinátorů u lůžkových poskytovatelů. Pro ně a další zdravotně sociální pracovníky nemocnic bude vytvořena metodika poskytování sociální práce u lůžkových poskytovatelů zdravotnických služeb a je poskytována pilotní metodická podpora koordinátorů. Dalším cílem je posílit/ustanovit zodpovědnost obcí vůči jejich občanům v dlouhodobé péči, tedy osobám s omezenou soběstačností ohroženým institucionalizací, zanedbáním nebo nevhodným zacházením, a díky této zodpovědnosti spolupracovat pro tuto zodpovědnost na legislativních a finančních předpokladech formou odpilování case managerů na obcích.

Byla připravována veřejná zakázka na vzdělávání pro sociální pracovníky, pracovníky v sociálních službách, zaměstnance kraje a zaměstnance obcí. Vzdělávání bude zaměřeno na průběžné proškolení v oblasti legislativních změn, aktuálních potřeb typu oblasti krizové intervence a na poskytování základního poradenství v sociálních službách. Dále díky dalším připraveným veřejným zakázkám dojde k vytvoření analýzy poskytování domácí zdravotní péče v kraji, návrhu optimální sítě domácí zdravotní péče a návrhu systému užší spolupráce sociálních a zdravotních služeb.

Dalším cílem, který je ve spolupráci kraje, obcí (územních celků) a poskytovatelů sociálních služeb vytyčen, je systémové řešení pečovatelské služby (případně dalších souvisejících služeb) na území Kraje Vysočina.

Prostřednictvím metodického vedení v poskytování a vykazování poskytované ošetrovatelské zdravotní péče vůči zdravotním pojišťovnám a dále pak návazné průběžné kontroly vykazování je podporován rostoucí trend efektivního vykazování a kvality péče. Jde o poskytování a vykazování ze strany pobytových zařízení sociálních služeb, která jsou příspěvkovými organizacemi kraje, služby typu domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, domov pro osoby se zdravotním postižením, dle § 36 zákona o sociálních službách.

KOMPLEXNÍ PODPORA V OBLASTI SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍHO POMEZÍ

Realizace projektu Komplexní podpora v oblasti sociálně zdravotního pomezí, registrační číslo CZ.03.02.02/00/22_006/0001133, započala 1. 9. 2023 a ukončení je plánováno k 31. 8. 2026. Projekt na systémové úrovni řeší podporu neformálně pečujících v oblasti sociálních a zdravotních služeb, komunitní péče a dlouhodobé pomoci v péči o blízké osoby. Celkové způsobilé náklady projektu činí 19 068 912 Kč a jsou hrazeny z 90 % z evropských fondů a státního rozpočtu, spoluúčast kraje je ve výši 10 % celkových nákladů projektu.

Projekt je sestaven ze šesti klíčových aktivit, kdy se v roce 2023 vesměs jednalo o přípravné realizační práce. Realizace první klíčové aktivity spočívá ve vzniku poradny pro pečující, druhá aktivita zahrnuje strategii systémové podpory neformálních pečujících včetně zmapování jejich potřeb. Třetí klíčová aktivita se zaměřuje na oblast vzdělávání pro neformálně pečující společně s výběrem specifických kurzů a míst pro realizaci tak, aby byl pokryt celý region Kraje Vysočina. Čtvrtá klíčová aktivita směřuje k vytvoření svépomocných skupin pro neformálně pečující v pěti okresních městech. Pátá klíčová aktivita cílí na integraci uprchlíků z Ukrajiny jako pracovníků v sociálních službách.

V rámci poslední klíčové aktivity probíhala jednání ohledně možností realizace komunitního centra pro seniory v Sociálním centru Kraje Vysočina, které se bude soustředit na aktivizační činnosti pro klienty centra i širokou veřejnost ve věku nad 55 let (přednášky, sportovní aktivity atd.). Postupně vzniká návrh kompetenčního modelu spolupráce Kraje Vysočina a Sociálního centra Kraje Vysočina.

Jednotlivé činnosti v rámci projektu byly mediálně komunikovány, aby se informace o plánovaných aktivitách dostaly k cílové skupině neformálně pečujících. Ve spolupráci s mediálními konzultanty se připravovaly a distribuovaly komunikační materiály prostřednictvím poskytovatelů sociálních služeb Kraje Vysočina, ORP, case managerů na obcích a s využitím maxima kanálů, které vedou informace k cílové skupině.

PODPORA TRANSFORMACE SE ZOHLEDNĚNÍM PROBLEMATIKY OSOB S PORUCHAMI AUTISTICKÉHO SPEKTRA V KRAJI VYSOČINA

Realizace projektu Podpora transformace se zohledněním problematiky osob s poruchami autistického spektra v Kraji Vysočina, registrační číslo CZ.03.02.02/00/22_006/0000533, byla zahájena 1. 3. 2023. Cílem projektu je poskytnout pomoc a metodickou podporu poskytovatelům sociálních služeb ve všech fázích procesu transformace. Přínosem je poskytování kvalitní pobytové sociální služby a předcházení umístování osob s mentálním a kombinovaným postižením a osob s PAS do ústavních zařízení. V rámci projektu bude podpořeno šest příspěvkových organizací Kraje Vysočina, které buď prošly, nebo procházejí procesem transformace a zároveň pečují o osoby s PAS a PAS+.

Ze vstupních analýz řízení procesu transformace realizovaných v roce 2023 vyplývají potřeby zapojených příspěvkových organizací, na které projekt reaguje podporou vybraných externích odborníků. Probíhá metodická podpora procesu transformace v Domově Černovice–Lidmaň, setkávají se pracovní skupiny, které řeší konkrétní témata týkající se rozvoje kvality služeb.

10. SOCIÁLNÍ VĚCI

Důležitou částí projektu je zaměření se na zvýšení odbornosti zaměstnanců poskytovatelů procházejících transformací, a to pomocí vzdělávání šitého na míru. Jeho realizace začala na podzim 2023 a dále se plní dle daného harmonogramu. V přípravné fázi je zmapování ekonomických dopadů procesu transformace a vytvoření nástroje finančního řízení tohoto procesu, analýza potřebnosti podpory samostatného bydlení a metodika ambulantních a terénních sociálních služeb.

Mezi další významné aktivity v oblasti péče o osoby s poruchami autistického spektra patří víkendové pobyty pro rodiny pečující o osoby s PAS za přítomnosti odborných asistentů. První pobyt se konal na podzim 2023 s velmi dobrou zpětnou vazbou. V projektu jsou plánovány čtyři pobyty a dále šest odpoledních setkání neformálních pečujících v Pávově. Tato setkání jsou důležitým vodítkem pro mapování a zjištění potřeb osob s PAS i osob o ně pečujících.

Vzdělávání formálních a neformálních pečujících o osoby s PAS je také nedílnou součástí projektu, realizuje se formou kulatých stolů a vzdělávacích kurzů v zapojených organizacích.

V transformovaných domácnostech projekt pomůže nastavit takovou praxi, která skutečně povede k poskytování individuální podpory a péče o osoby sociálně vyloučené.

ROZVOJ INOVATIVNÍCH POSTUPŮ V OBLASTI SOCIÁLNÍ OCHRANY A PREVENCE V KRAJI VYSOČINA

Od roku 2023 realizuje oddělení projekt pod názvem Rozvoj inovativních postupů v rámci sociální ochrany a prevence v Kraji Vysočina, jehož cílem je posílení podpory v oblasti náhradní rodinné péče a rozvoj sociální práce a dobrovolnictví v kraji. V daném roce byly díky realizaci projektu uspořádány dvě skupinová setkání zařazených žadatelů o osvojení a pěstounskou péči, čtyři kluby pro osvojitele, tři kluby pro pěstouny na přechodnou dobu, jeden víkendový workshop, v rámci kterého proběhl klub pěstounů na přechodnou dobu, a jedna skupinová supervize taktéž pro pěstouny na přechodnou dobu. Pro mladé dospělé byly zrealizovány celkem dva víkendové pobyty se záměrem prevence nebo zmírnění rizik v procesu osamostatňování se. Tradičně pak oddělení organizuje putovní výstavu pěstounských rodin, která má za cíl seznámit širokou veřejnost s životem reálných pěstounských rodin v našem kraji. Výstava byla umístěna v krajských nemocnicích, Krajské knihovně Vysočiny v Havlíčkově Brodě, v Městském úřadu Světlá nad Sázavou, v KC Moravia Třebíč a nákupním centru Citypark v Jihlavě. Zástupci oddělení se také účastní různých propagačních setkání a dnů sociálních služeb pořádaných obcemi v kraji, aby přispěli k osvětě v daném tématu.

V roce 2023 bylo díky tomuto projektu podporováno firemní dobrovolnictví a zaměstnanci krajského úřadu se zapojovali do dobrovolnictví ve volném čase. Cílenou propagační směřující k veřejnosti byla šířena myšlenka dobrovolnictví a podporována motivace k posílení společenské angažovanosti občanů našeho kraje.

PŘENESENÁ PŮSOBNOST

Jedná se o zajištění výkonu státní správy, který odbor sociálních věcí realizuje především v rámci činnosti oddělení sociální správy a oddělení sociální ochrany a prevence.

ODDĚLENÍ SOCIÁLNÍ SPRÁVY

V roce 2023 bylo na úseku registrací poskytovatelů sociálních služeb vydáno 69 rozhodnutí. Žádné ze správních rozhodnutí na tomto úseku nebylo napadeno opravným prostředkem (řádným nebo mimořádným). Celkově bylo ke dni 31. 12. 2023 krajským úřadem registrováno 102 poskytovatelů sociálních služeb, zaregistrováno měli 232 služeb. U poskytovatelů bylo realizováno celkem třináct kontrol zaměřených na plnění podmínek registrace. Odbor jako registrující orgán zajišťoval agendu kontroly výkaznictví – tedy kontrolu správnosti a úplnosti údajů vykázaných jednotlivými poskytovateli sociálních služeb. Povinnost stávajících poskytovatelů sociálních služeb sdělit data o poskytovaných sociálních službách za rok 2022 byla v uplynulém roce splněna. Krajský úřad prostřednictvím elektronického systému obdržel celkem 103 výkazů.

Koordinátor pro romské záležitosti Kraje Vysočina vypracoval v roce 2023 Zprávu o stavu romské menšiny v kraji za rok 2022. Zpráva obsahuje zaktualizované základní údaje o situaci romské menšiny v kraji a zhodnocení politiky romské integrace na úrovni kraje a obcí. Zpráva také popisuje situaci Romů v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, sociálních služeb, zdraví a bezpečnosti. Koordinátor se ve zprávě zabýval i rozvojem romské kultury a jazyka. Dále vypracoval Zprávu o situaci národnostních menšin za rok 2022.

V roce 2023 koordinátor působil v pracovní skupině prevence kriminality Kraje Vysočina, v pracovní skupině poskytovatelů služeb pro národnostní a etnické menšiny, osoby bez příštěší a oběti trestné činnosti a pracovní skupině v oblasti závislostí. Byl členem regionální platformy Centra na podporu integrace cizinců pro Kraj Vysočina, pracovní skupiny pro rovné příležitosti, členem Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR a členem hodnotící komise Ministerstva pro místní rozvoj ČR pro Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení. Zároveň byl členem hod-

notící komise Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro výzvu na podporu integrace romské menšiny a rovněž působil jako odborný poradce v rámci spolupráce Agentury pro sociální začleňování (ASZ) s městy Jihlava (dvě setkání) a Žďár nad Sázavou (dvě setkání). Tato činnost byla stejně jako v roce 2022 ovlivněna výměnou styčných pracovníků ASZ.

Během roku provedl koordinátor sedm kontrol výkonu přenesené působnosti ve vztahu k dodržování ust. § 6 odst. 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.

Koordinátor pro romské záležitosti v průběhu roku 2023 prováděl průběžný monitoring a aktualizaci sociálně vyloučených lokalit, kdy bylo k 5. 12. 2023 v Kraji Vysočina evidováno těchto lokalit celkem devět. Dále prováděl monitoring nájemních domů a ubytoven v Kraji Vysočina, přičemž spolupracoval s romskými poradci ORP Kraje Vysočina a NNO zaměřenými na práci s romskou menšinou.

ODDĚLENÍ SOCIÁLNÍ OCHRANY A PREVENCE

Koordinuje, odborně a metodicky podporuje a kontroluje výkon přenesené působnosti u výkonu agendy sociálně-právní ochrany dětí, sociální práce a výkonu veřejného opatrovnictví.

V roce 2023 byly v rámci podpory zmiňovaných agend uspořádány dvě metodické porady pro sociální pracovníky obcí II. a III. typu a jeden dvoudenní metodický workshop pro sociální kurátory III. obcí, sociální pracovníky Vězeňské služby ČR a Probační a mediační služby ČR, dále pak jedna porada pro vedoucí sociálních odborů obecních úřadů obce s rozšířenou působností, dvě porady pro pracovníky sociálně-právní ochrany dětí a mládeže a jedna porada k tématu veřejného opatrovnictví. Zároveň bylo pro sociální pracovníky obcí realizováno jedno kazuistické setkání a jeden odborný seminář. V rámci kontrolní činnosti pak bylo provedeno devět kontrol výkonu přenesené působnosti na obecních úřadech v agendě sociální práce, deset na úseku veřejného opatrovnictví a také pět kontrol na úseku sociálně-právní ochrany dětí a mládeže. Oddělení sociální ochrany a prevence též dlouhodobě organizuje setkání zaměstnanců krajských úřadů z celé ČR, kteří se zabývají výkonem přenesené působnosti na úseku sociální práce a sociální prevence. V roce 2023 se jednalo již o jedenáctý workshop tohoto druhu. Cílem setkání je sjednocování názorů při výkonu dané agendy a přenosu dobré praxe. Na základě dobrých zkušeností s tímto formátem setkávání přistoupilo oddělení k organizování obdobného setkávání i pro oblast sociálně-právní ochrany dětí, v roce 2023 se jednalo o třetí workshop.

11

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Kraj Vysočina se díky morfologii terénu, geologickému podloží a rozdílné nadmořské výšce může chlubit výskytem velkého množství druhů živočichů a rostlin na poměrně malém území. Proto považujeme za naši důležitou povinnost zachování a zlepšování kvalitního životního prostředí. Pro plnění těchto povinností jsou vyčleněny finanční prostředky z rozpočtu Kraje Vysočina, ale v maximální míře také využíváme dotací z národních i evropských zdrojů – Norských fondů. Jde nám o čistotu ovzduší, čistotu vody, ochranu půdy, zachování krajinného rázu, ochranu rostlin a živočichů s prioritou zachování zvláště chráněných a vzácných druhů i o vhodné nastavení odpadového hospodářství. Kraj Vysočina se pyšní čistým ovzduším, a to potvrzují i výstupy z pětiletého projektu nazvaného Informační systém kvality ovzduší v Kraji Vysočina pro roky 2018–2023. Nicméně výsledky monitoringu jednoznačně ukazují, že i na Vysočině se máme v čem zlepšovat. Znečišťujícími látkami, které nás trápí především v lokalitách bez plynofikace nebo centrálního vytápění, jsou suspendované částice PM_{10} a $PM_{2,5}$ a polycyklické aromatické uhlovodíky, zejména benzo(a)pyren. Tyto látky vznikají při spalování v malých spalovacích zdrojích (kotle na pevná paliva v domácnostech) a nesou s sebou prokázaná zdravotní rizika, proto věnujeme problematice ochrany ovzduší velkou pozornost. V roce 2022 byl zahájen

projekt „Detailní monitoring polycyklických aromatických uhlovodíků v návaznosti na zpřesnění Plánu zlepšení kvality ovzduší zóny Jihovýchod CZ06Z 2020+“ (PAUPZKO) podporovaný z výzvy 2A Tromso z programu Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu financovaného z Norských fondů. Tento projekt je zaměřený na měření jedné z nejproblematictějších látek v našem ovzduší, prokázaného lidského karcinogenu, kterým je benzo(a)pyren. Výsledky měření koncentrací polycyklických aromatických uhlovodíků v zimních a letních měsících během let 2022–2023 v 60 lokalitách Kraje Vysočina ukázaly významný negativní vliv lokálních topenišť na kvalitu ovzduší a zvýšené koncentrace benzo(a)pyrenu nad přípustnou hodnotou imisního limitu. Výstupem projektu je akční plán a návrhy opatření vedoucí ke snížení množství této škodliviny v ovzduší. Veškeré informace o projektu naleznete na www.monitoringpau.cz. Projekt Měření kvality ovzduší ve vybraných lokalitách Kraje Vysočina zaměřené na vliv lokálních topenišť byl podán v rámci výzvy č. SGS-2 Svalbard z programu Životní prostředí, ekosystémy a změna klimatu financovaného z Norských fondů 2014–2021. Měření probíhá v pěti lokalitách v obcích, které byly z dlouhodobých měření vybrány jako nejproblematictější, přičemž jedna obec je jako pozadová. Odběry vzorků a on-line monitoring probíhá od 15. 7. 2023 – 31. 3. 2024. V roce 2023 byla uspořádána mezikrajská konference příkladů dobré praxe zaměřená na ochranu ovzduší, dále výstava s názvem Ochrana ovzduší a změny klimatu a také vzdělávací akce pro veřejnost i úředníky s názvem Smokeman show.

V oblasti odpadového hospodářství v Kraji Vysočina klademe důraz především na komplexnost a správnou hierarchii řešení, zejména na předcházení vzniku odpadů a jejich materiálové využití, a tím snížení podílu odpadů ukládaných na skládky. Našimi hlavními nástroji je metodická pomoc obcím a finanční pomoc prostřednictvím dotačního titulu s názvem Odpady – oběhové hospodářství se dvěma podprogramy. Pokračuje spolupráce s komunálními svozovými firmami, řešíme problémy s odvozem komunálních odpadů na SAKO Brno, a. s., a bylo podepsáno další memorandum s C-Energy Planá s. r. o., především pro jižní a západní část Kraje Vysočina. Pokračuje spolupráce s kolektivními systémy ASEKOL a. s., ECOBAT s. r. o., EKO-KOM, a. s., a ELEKTROWIN a. s., se kterými spolupracujeme na dílčím plnění Akčního plánu pro realizaci opatření k plnění cílů Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina. Cílem akčního plánu je zajištění společného plnění povinností pro zpětný odběr, oddělený sběr, zpracování, využití a odstranění elektrozařízení a elektroodpadu. Byla zpracována a schválena aktualizace Plánu odpadového hospodářství Kraje Vysočina pro období 2016–2025 s výhledem do roku 2035.

V roce 2023 jsme věnovali velkou pozornost ochraně přírody a krajiny a vyhledávali jsme nová zvláště chráněná území (přírodní památky a přírodní rezervace) a zpracovali nové plány péče a průzkumy. Hmatatelných výsledků v ochraně přírody a krajiny v oblasti zadržování vody v krajině dosahujeme také díky projektům za finanční podpory z Operačního programu Životní prostředí. Dále udržujeme revitalizované parky v zařízeních zřizovaných Krajem Vysočina a připravujeme nové projekty k revitalizaci zeleně a k adaptaci krajiny na klimatickou změnu. Kraj Vysočina se v roce 2021 zapojil do společného projektu Akademie věd ČR a České zemědělské univerzity v Praze na podporu druhu karase obecného, který u nás kdysi patřil k nejběžnějším. Dnes je však tento druh na pokraji vyhynutí z důvodu degradace jeho původních stanovišť a výskytu invazních druhů, především karase stříbřitého. V roce 2023 v rámci projektu Zachraň karase obecného došlo k nastolení managementu ochrany genetické diverzity pro mizející vlajkový druh tůň a malých vodních nádrží.

Během celého roku 2023 byla prováděna aktualizace Strategie ochrany krajinného rázu, která poskytne kvalitní a ucelený podklad pro posuzování stavebních a jiných záměrů, které by mohly krajinný ráz Vysočiny významně poškodit. Osvětovou a vzdělávací činnost na úseku ochrany přírody a krajiny řešíme pomocí médií, pravidelnými výstavami na krajském úřadě, projekty k usměrnění návštěvníků ve zvláště chráněných územích s názvem Návštěvnícká infrastruktura a dotačním titulem Ekologická výchova a příroda Vysočiny. Byl zahájen program skautského institutu s názvem Patronáty s cílem prohloubit znalost a podpořit dlouhodobou péči skautů o přírodně cennou lokalitu. Chceme informovat o tom, co krásného, vzácného a inspirovatelného může Kraj Vysočina nabídnout.

Ing. Pavel Hájek,
radní pro oblast lesního a vodního hospodářství,
zemědělství a životního prostředí

OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

K 31. 12. 2023 se na území Kraje Vysočina nacházela tato zvláště chráněná území:

- dvě velkoplošná chráněná území (CHKO Žďárské vrchy a CHKO Železné hory),
- 204 maloplošných chráněných území (tj. sedm národních přírodních rezervací, tři národní přírodní památky, 77 přírodních rezervací a 117 přírodních památek),
- devět přírodních parků,
- 85 evropsky významných lokalit soustavy Natura 2000,
- dvě smluvně chráněná území (Fickův rybník a Jeřišno-Heřmaň).

V roce 2023 byl vydán následující předpis o vyhlášení (nebo přehlášení) zvláště chráněných území:

- Nařízení Kraje Vysočina č. 1/2023, o zřízení přírodní rezervace Ochoza a jejího ochranného pásma (ze dne 22. 3. 2023).

Péče o přírodu a krajinu z rozpočtu Kraje Vysočina

Kraj Vysočina v roce 2023 vynaložil přes 15,5 mil. Kč z vlastního rozpočtu na péči o zvláště chráněná území a zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů ve své působnosti. Péče zahrnuje zejména pravidelné sečení (ruční sečení, sečení ručně nesenou nebo vedenou mechanizací, malou mechanizací) bylinných porostů na velmi těžko přístupných místech, zejména na rašeliništích nebo silně podmáčených loukách, údržbu luk pastvou, odstraňování stařiny, odstraňování náletů dřevin, označování zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit v terénu, průzkumy a následné zpracovávání plánů péče a přípravu podkladů pro vyhlášení. Pozornost zaměřujeme i na speciální opatření na podporu druhů in situ – například na péči o hořeček český, lýkovec vonný, koniklece nebo o obojživelníky.

Kraj ze svého rozpočtu také podpořil částkou 1,5 mil. Kč činnost Stanice Pavlov, o. p. s., čímž napomáhá péči o handicapované živočichy (zejména zraněné vzácné druhy ptáků aj.), realizaci záchranných programů pro vzácné druhy živočichů a v neposlední řadě tak podporuje environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu.

Péče o přírodu a krajinu – projekty Kraje Vysočina za podpory strukturálních fondů EU

V roce 2023 byla ve spolupráci OŽPZ a ORR dokončena realizace projektů podpořených z Operačního programu Životní prostředí (dále jen OPŽP) s názvy (pozn. zkratky jsou součástí názvů):

- EVL Havranka – asanační opatření,
- PR Havranka – asanační opatření,
- EVL V Lisovech – II. fáze revitalizačních opatření,
- Revitalizace zeleně v areálu SUPŠ Jihlava-Helenín,
- Revitalizace parků a zahrad Kraje Vysočina – Havlíčkův Brod, Rovečné, Světlá nad Sázavou.

V roce 2023 byla řešena administrace dokončení nebo proplácení dotací projektů podpořených z OPŽP:

- Revitalizační zásahy nad rybníkem U Polánek v PR Prameniště Jankovského potoka,
- Návštěvnická infrastruktura v Kraji Vysočina – informační panely v PR a PP,
- Značení evropsky významných lokalit v Kraji Vysočina,
- Návštěvnická infrastruktura v Kraji Vysočina – umístění interaktivních prvků a lávky na území vybraných PP,
- Ptačí pozorovatelná v PP Starý Přísecký rybník,
- Návštěvnická infrastruktura v Kraji Vysočina – lávka a chodníky na území PR Údolí Chlébského potoka.

V roce 2023 byla zpracovávána předprojektová a projektová příprava projektů do OPŽP:

- Návštěvnická infrastruktura (umístění lávek a chodníků) v přírodní rezervaci Velká a Malá olšina,
- Vybudování lávek a chodníků včetně interaktivních prvků (naučná stezka) na území evropsky významné lokality Šlapanka a Zlatý potok,
- Obnova vodních nádrží Lovětínský rybník a Okrouhlice v EVL a PP Rybníky v Pouštích,
- Revitalizace rybníku Žofka v PP Dobrá Voda,
- Obnova vodních poměrů v EVL a PP Koupaliště u Bohuslavic,
- Revitalizační zásahy v EVL a PR Doupský a Bažantka,
- PR Rašeliniště Kaliště – revitalizace části koryta Hamerského potoka,
- Revitalizace koryta Pstružného potoka,
- Proseč-Obořiště – revitalizace soustavy vodních ploch v parku,
- Mitrov – zlepšení retence vody v parku Domova pro seniory Mitrov,
- Nové Syrovice – rybník Zámecký s ostrůvkem.

11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V roce 2023 byly podány žádosti o podporu z OPŽP pro projekty:

- Zábrany pro obožitelnyky na rybníce Kacíř (v roce 2023 probíhalo hodnocení AOPK ČR a SFŽP),
- Podklady pro nové vyhlášení vybraných MZCHÚ v péči Kraje Vysočina (v roce 2023 probíhalo hodnocení AOPK ČR a SFŽP),
- Zpracování průzkumů a plánů péče přírodních památek a rezervací Kraje Vysočina (v roce 2023 probíhalo hodnocení AOPK ČR a SFŽP),
- Zpracování průzkumů a plánů péče přírodních památek a rezervací Kraje Vysočina, lokality Natury 2000 (vydáno rozhodnutí o podpoře).

ZAJIŠTĚNÍ UDRŽITELNOSTI PROJEKTŮ PODPOŘENÝCH Z OPŽP

Kraj pomáhal příspěvkovým organizacím (v areálech příspěvkových organizací zřizovaných krajem, například v sociální oblasti, školství, zdravotnictví a kultuře) zajišťovat péči o významnější dřeviny ve vlastnictví Kraje Vysočina v areálech revitalizovaných zahrad a parků, a to zajištěním některých opatření potřebných z pohledu udržitelnosti revitalizačních projektů. Například se jednalo o zakládací, udržovací a stabilizační řezy vzrostlých stromů (odborné arboristické zásahy řešené většinou s pomocí lezecké techniky), bezpečnostní vazby na významných stromech, opatření po gradaci kůrovce, doplnění výsadeb dřevin apod.

NÁHRADA ŠKOD ZPŮSOBENÝCH CHRÁNĚNÝMI ŽIVOČICHY

Zákon o náhradách škod umožňuje od státu nárokovat náhradu hmotné škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy – bobrem evropským, vydrou říční, losem evropským, medvědem hnědým, rysem ostrovidem a vlkem obecným. Na území Kraje Vysočina byly řešeny pouze škody způsobené vydrou říční, bobrem evropským nebo kormoránem velkým, nově pak škoda způsobená vlkem obecným. Finanční náhradu škody vyplácí od roku 2003 kraj. V roce 2023 vyplatil přes 4 mil. Kč (4,2 mil. Kč, z toho za škody vydrou 2,951 mil. Kč, kormoránem 1,229 tis. Kč a bobrem 42 tis. Kč). Krajský úřad Kraje Vysočina přijal v roce 2023 celkem 116 žádostí o náhradu škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů. Mezi žadateli byly fyzické osoby i rybářské společnosti a všem uplatňovaným žádostem bylo vyhověno.

Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta (EVVO)

V souvislosti s naplňováním Krajské koncepce ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (též jen EVVO) Kraj Vysočina spolufinancoval v rámci spolupráce s provozovateli kolektivních systémů EKO-KOM, a. s., ASEKOL, a. s., ELEKTROWIN, a. s., a ECOBAT, s. r. o., informační kampaň Recyklace v praxi v hodnotě jeden milion korun; tematické infomateriály do opětovně použitelných batůžků pro prvňáčky, dále realizoval krajská kola soutěží obcí My třídíme nejlépe a sborů dobrovolných hasičů ve sběru elektrospotřebičů. Pro zástupce obcí, pracovníky v odpadovém hospodářství a zástupce regionálních svazových společností byly uspořádány konference příkladů dobré praxe v předcházení vzniku odpadů a seminář Dáváme odpadům druhou šanci. Z §EVVO a §Kvalita ovzduší byly pro zástupce obcí, školy, zástupce NNO uspořádány krajská konference EVVO, tematická výstava Kvalita ovzduší a změny klimatu a mezikrajská konference ke kvalitě a ochraně ovzduší.

INTEGROVANÁ PREVENCE

Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC, anglicky Integrated Pollution Prevention and Control) je forma regulace vybraných průmyslových a zemědělských činností pro dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku (voda, půda, ovzduší, odpady) a zabezpečení takových provozních podmínek, které neumožní přenos znečištění mezi jednotlivými složkami životního prostředí. Hlavním cílem IPPC je předcházení a omezování znečištění pomocí výběru vhodných, k životnímu prostředí šetrných výrobních postupů a technologií, tzv. nejlepších dostupných technik (BAT anglicky Best Available Techniques). Integrovaným povolením je rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení a které se vydává namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí, ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství.

V Kraji Vysočina bylo v roce 2023 evidováno 90 zařízení v režimu integrované prevence (dále též IPPC), z toho 84 je v provozu a šest z nich provoz přerušilo nebo ukončilo, ale musí zůstat v přehledu zařízení. Viz informační systém integrované prevence IPPC: Domovská stránka (mzp.cz). Zařízení se dělí dle přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci do příslušných kategorií činností v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU, o průmyslových emisích: 1. Energetika, 2. Výroba a zpracování kovů, 3. Nerosty, 4. Chemický průmysl, 5. Nakládání s odpady a 6. Ostatní průmyslové činnosti, kam spadají i potravinářské provozy a zemědělství.

11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Nakládání s odpady je pojem definovaný zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen zákon o odpadech), a zahrnuje soustředování odpadu, shromažďování odpadu, skladování odpadu, sběr odpadu, úpravu odpadu, využití odpadu, odstranění odpadu, obchodování s odpadem nebo přepravu odpadu – tedy veškeré činnosti, které s odpady souvisejí.

PRODUKCE ODPADŮ

Údaje o produkci odpadů byly čerpány z informačního systému odpadového hospodářství. Pro Kraj Vysočina lze aktuálně uvést údaje do roku 2021 včetně, údaje za rok 2022 jsou k dispozici zatím pouze na celorepublikové úrovni a údaje za rok 2023 budou dostupné až po jejich zpracování, tedy ve druhém pololetí roku 2024.

Celková produkce odpadů na území Kraje Vysočina je závislá na objemu jednotlivých druhů odpadů vyprodukovaných jejich původci. Původcem odpadu se rozumí každý, při jehož činnosti vzniká odpad, dále právnická nebo fyzická osoba, která provádí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadu, nebo obec od okamžiku, kdy osoba odloží odpad na místo obcí k tomuto účelu určenému. Různá zastoupení jednotlivých druhů odpadů v celkové produkci jsou pak výsledkem zaměření podnikatelských činností a odrazem životní úrovně obyvatel kraje. Řádné nakládání s odpady lze zcela jistě považovat za velmi zodpovědnou činnost, která má přímý dopad na stav životního prostředí, estetickou úroveň krajinného rázu, kvalitu zdraví i úroveň života lidí. Z těchto důvodů je velice žádoucí v první řadě předcházet vzniku odpadů a po vzniku odpadů následně respektovat legislativně danou hierarchii způsobů nakládání s odpady, která primárně spočívá v různých způsobech využití odpadů (materiálové, energetické), až po odstraňování odpadů, a to nejčastěji jejich uložením na skládkách.

Celková produkce odpadů v Kraji Vysočina v roce 2021 vzrostla na hodnotu 1 861 168,52 tun odpadu, což ve srovnání s rokem 2020 představuje zvýšení o 8,15 %.

Celková produkce odpadů v letech 2017–2021 v Kraji Vysočina

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Množství [t]	1 519 018,74	1 667 593,93	1 526 530,00	1 720 895,17	1 861 168,52

Celková produkce odpadů v letech 2017–2021 ve správních obvodech jednotlivých obcí s rozšířenou působností

Název obce s rozšířenou působností	Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021	
	Množství [t]	Podíl [%]	Množství [t]	Podíl [%]	Množství [t]	Podíl [%]	Množství [t]	Podíl [%]	Množství [t]	Podíl [%]
Bystřice nad Pernštejnem	60 219,31	3,96	29 758,54	1,78	44 655,11	2,93	44 036,94	2,56	28 595,32	1,54
Havlíčkův Brod	179 232,66	11,80	192 054,61	11,52	178 356,78	11,68	158 642,52	9,22	598 707,64	32,17
Humpolec	47 471,90	3,13	37 274,77	2,24	46 947,81	3,08	63 581,10	3,69	70 177,26	3,77
Chotěboř	34 178,81	2,25	37 997,86	2,28	45 896,84	3,01	47 834,74	2,78	57 502,47	3,09
Jihlava	377 128,86	24,83	349 519,22	20,96	336 897,62	22,07	345 364,68	20,07	345 859,86	18,58
Moravské Budějovice	32 385,54	2,13	46 971,02	2,82	77 237,24	5,06	75 301,69	4,38	50 105,58	2,69
Náměšť nad Oslavou	166 069,22	10,93	121 102,69	7,26	53 608,35	3,51	26 339,33	1,53	25 073,11	1,35
Nové Město na Moravě	27 012,72	1,78	33 848,82	2,03	23 205,72	1,52	24 179,98	1,41	27 298,21	1,47
Pacov	18 140,18	1,19	56 947,34	3,41	23 324,23	1,53	38 417,07	2,23	25 178,72	1,35
Pelhřimov	86 819,50	5,72	98 405,11	5,90	103 486,08	6,78	90 102,43	5,24	104 208,86	5,60
Světlá nad Sázavou	31 974,82	2,10	35 078,39	2,10	51 947,33	3,40	45 739,94	2,66	49 084,70	2,64
Telč	13 296,35	0,88	19 685,27	1,18	39 784,52	2,61	43 709,81	2,54	45 684,15	2,45
Třebíč	222 089,04	14,62	215 170,67	12,90	197 917,02	12,97	216 058,77	12,56	213 137,31	11,45
Velké Meziříčí	137 910,40	9,08	305 743,53	18,33	129 337,72	8,47	357 220,86	20,76	138 734,03	7,45
Žďár nad Sázavou	85 089,43	5,60	88 036,08	5,28	173 927,63	11,39	144 365,33	8,39	81 821,28	4,40

Celková produkce ostatních odpadů v Kraji Vysočina v roce 2021 vzrostla, a to na hodnotu 1 794 500,36 tun. Ve srovnání s rokem 2020 se jedná o zvýšení produkce této kategorie odpadu o 9,74 %. Naopak u produkce nebezpečných odpadů (odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze přímo použitelného předpisu Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů) došlo ve srovnání s rokem 2020 ke snížení o 22,16 %. V roce 2021 se v Kraji Vysočina vyprodukovalo 66 668,15 tun nebezpečných odpadů.

11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Celková produkce komunálního odpadu v Kraji Vysočina ve srovnání s předchozím rokem v roce 2021 vzrostla o 1,82 % a dostala se tak na hodnotu 288 296,67 tun. Pro Kraj Vysočina je, stejně jako pro ostatní kraje s nízkou produkcí odpadů, typické, že oproti krajům s vyšší produkcí má větší podíl komunálního odpadu, ale méně průmyslových odpadů. Vzhledem k tomu, že se jedná o zemědělský region, je kraj charakteristický svou vysokou produkcí odpadu ze zemědělství, rybářství a zahradnictví. Značné množství odpadů vzniká při stavební činnosti.

Zařízení pro nakládání s odpady na území Kraje Vysočina

Zařízení pro nakládání s odpady rozlišujeme na stacionární a mobilní. Na území Kraje Vysočina je v provozu 424 stacionárních zařízení. Stacionární zařízení je možné dále rozdělit na další skupiny. První skupinou jsou zařízení provozovaná na základě povolení vydaného zdejší krajským úřadem (zařízení ke sběru, úpravě, využívání, odstraňování a skladování odpadů, například sběrný odpadů, skládky a sklady odpadů, kompostárny, bioplynové stanice, spalovny odpadů, zařízení k nakládání s autovraky a elektroodpady apod.). Celkem je v Kraji Vysočina v provozu 302 těchto zařízení. Další skupinou stacionárních zařízení jsou tzv. malá zařízení, která zpracovávají využitelné biologicky rozložitelné odpady pro jednu zakladku v množství nepřekračujícím dvacet tun těchto odpadů za rok – roční množství biologicky rozložitelného odpadu zpracované malým zařízením nesmí přesáhnout 150 tun. Poslední skupinou jsou vybraná zařízení k využití nebo skladování odpadu, která smí být za splnění podmínek stanovených zákonem o odpadech provozována bez povolení provozu zařízení (papírny, železárny, bioplynové stanice apod.). Do této skupiny patří i používání upravených kalů na zemědělské půdě. V Kraji Vysočina je v provozu 75 zařízení tohoto typu.

Mobilní zařízení jsou povolována celorepublikově, a to vždy pouze krajským úřadem příslušným podle sídla provozovatele. Zdejší krajský úřad vydal povolení 51 provozovatelům.

Informace o všech zařízeních je možné najít v informačním systému odpadového hospodářství – VISOH2. Registr je dostupný v sekci odpadového hospodářství a na následujících internetových stránkách: <https://visoh2.mzp.cz>. Údaje do registru zařízení na území Kraje Vysočina vkládá a aktualizuje krajský úřad na základě povinností vycházejících z právní úpravy na úseku odpadového hospodářství.

OCHRANA OVZDUŠÍ

EMISNÍ SITUACE

Z hlediska znečišťování ovzduší lze celý Kraj Vysočina nadále hodnotit velmi pozitivně. Absence výraznějšího průmyslu znamená, že kvalita ovzduší je na většině míst kraje velmi příznivá. Nejvýznamnější zdroje znečišťování ovzduší v kraji představují provozy vypouštějící do vnějšího ovzduší, mimo jiných znečišťujících látek, (např. VOC, NO_x, CO), zejména prašné částice (tuhé znečišťující látky – TZL a jejich nejméně frakce PM₁₀, PM_{2,5}) a emise benzo(a)pyrenu, které jsou tvořeny v cca 97 % z vytápění domácností pevnými palivy.

Vyhodnocení emisí za rok 2021 (za rok 2022 ani 2023 ještě není zveřejněna emisní bilance za Kraj Vysočina) ukazuje na snížení emisí u znečišťujících látek u vyjmenovaných zdrojů REZZO 1–2 tj. TZL, CO a NMVOC, naopak došlo k mírnému nárůstu emisí SO₂ a NO_x. U hromadně sledovaných stacionárních zdrojů REZZO 3 se na poklesu emisí TZL a jejich nejméně frakcí PM₁₀, PM_{2,5} podílí především realizovaná opatření ke zlepšení kvality ovzduší na všech typech zdrojů, zejména ovšem obnova kotlů v domácnostech a přechod domácností na vytápění alternativními způsoby.

Emisní databáze (Registr emisí a stacionárních zdrojů – REZZO) slouží k archivaci a prezentaci údajů o stacionárních a mobilních zdrojích znečišťování ovzduší a je součástí Informačního systému kvality ovzduší (ISKO). Zdroje znečišťování ovzduší jsou z hlediska způsobu sledování emisí rozděleny na zdroje sledované jednotlivě a zdroje sledované hromadně a od roku 2013 platí v souvislosti se změnami kategorizace zdrojů podle přílohy č. 2, zákona o ochraně ovzduší, nové členění REZZO:

Jednotlivě jsou sledovány emise ze zdrojů uvedených v příloze č. 2, zákona o ochraně ovzduší, označené jako kategorie REZZO 1, REZZO 2 – vyjmenované stacionární zdroje – zařízení ke spalování paliv o celkovém tepelném příkonu vyšším než 0,3 MW, spalovny odpadů, jiné zdroje (technologické spalovací a výrobní procesy, průmyslové výroby apod.).

Hromadně sledované emise ze zdrojů jsou označené jako kategorie REZZO 3 a zahrnují emise ze zařízení z lokálního vytápění domácností, fugitivní emise TZL ze stavební a zemědělské činnosti, emise amoniaku z chovů hospodářských zvířat a aplikace minerálních dusíkatých hnojiv a emise VOC z plošného použití organických rozpouštědel a emise TZL a VOC z uhelných dolů a skládek odpadu. A dále označené jako kategorie REZZO 4 zahrnují emise ze silniční, železniční, vodní a letecké dopravy a nesilničních strojů a mechanismů (zemědělské, lesní a stavební stroje, vozidla armády apod.). Součástí této databáze jsou také emise z otěrů pneumatik, brzdového obložení a abraze vozovek vypočítávané z dopravních výkonů.

11. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

IMISNÍ SITUACE

(aktuálně jsou k dispozici údaje do roku 2022)

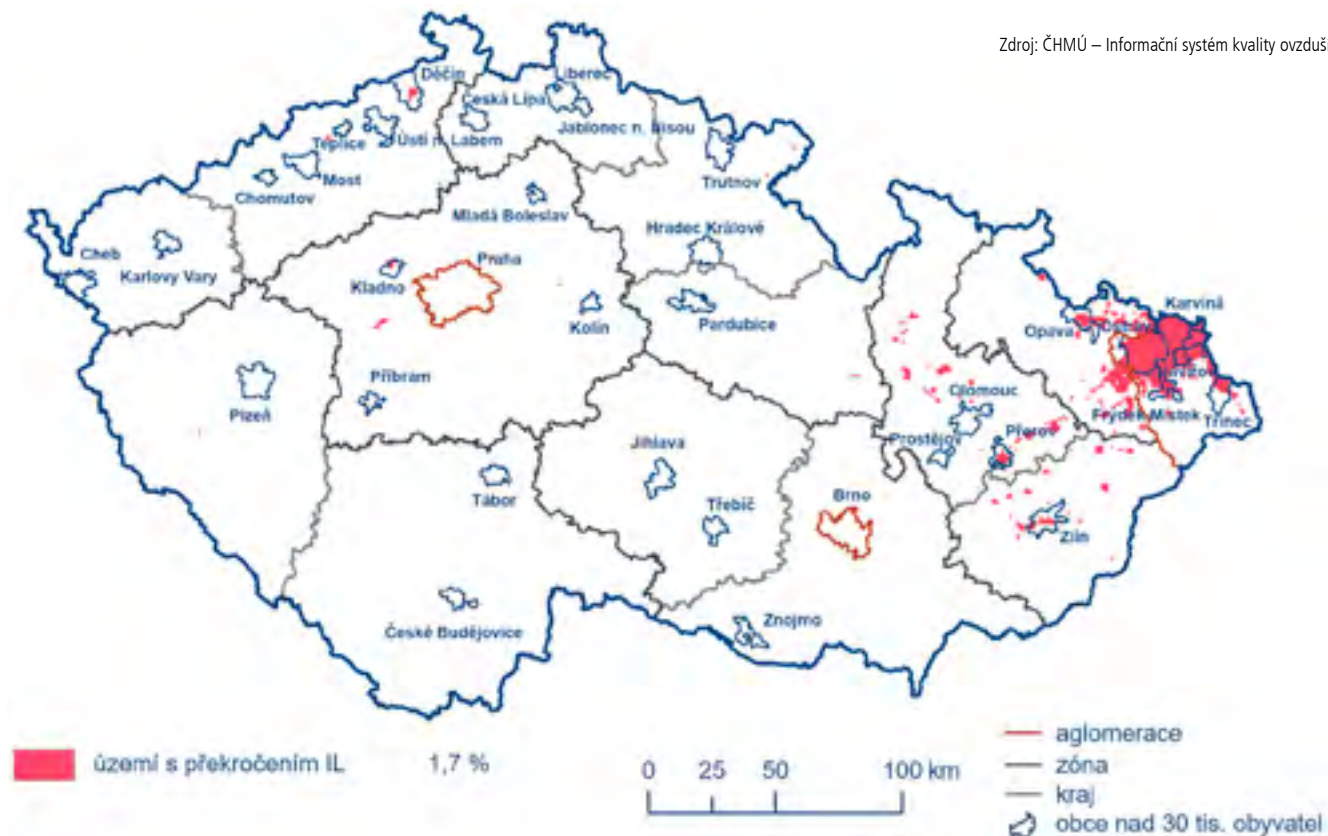
Kraj Vysočina se v rámci ČR dlouhodobě řadí mezi kraje s vysoce nadprůměrnou dobrou kvalitou ovzduší, což je dáno zejména zemědělským charakterem kraje, absencí těžkého průmyslu a geografickými podmínkami. Ucelenou nejnovější informaci o kvalitě ovzduší v kraji udává mapa oblastí s překročením imisních limitů pro ochranu zdraví včetně přízemního ozonu, a podle tohoto vymezení v roce 2022 na území Kraje Vysočina (součást zóny Jihovýchod CZ06 – Kraj Vysočina CZ063) nedošlo ani v jednom případě k překročení imisního limitu pro znečišťující látku PM_{10} , $PM_{2,5}$, benzo(a)pyren a O_3 (ozon).

Základní právní normou upravující hodnocení kvality ovzduší v České republice je zákon o ochraně ovzduší, v platném znění, který vymezil zóny a aglomerace pro hodnocení kvality ovzduší.

Oblasti s překročením imisních limitů z hlediska ochrany lidského zdraví

V roce 2022 bylo jako oblast s překročením imisních limitů hromadně pro všechny znečišťující látky, které jsou sledovány z hlediska ochrany lidského zdraví, vymezeno 1,7 % území ČR, kde žije přibližně 12 % obyvatel. Zařazení zón a aglomerací do těchto oblastí je v naprosté většině zapříčiněno překročením ročního imisního limitu benzo(a)pyrenu. Hlavní podíl emisí benzo(a)pyrenu v ČR, stejně tak i v Kraji Vysočina za rok 2022, tvoří v cca 97 % vytápění domácností, v cca 1,7 % je ze spalování rostlinného materiálu. V meziročním porovnání 2021/2022 se plocha oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu bez zahrnutí ozonu rapidně snížila (cca o 5 %). Vymezená plocha s překročením alespoň jednoho imisního limitu bez zahrnutí ozonu v roce 2022 je nejmenší za hodnocené období 2012–2022. K relativně dobré kvalitě ovzduší v ČR v roce 2022 přispěl především méně častý výskyt nepříznivých podmínek zejména v lednu a v únoru v porovnání s desetiletými hodnotami, dále dlouhodobě realizovaná opatření – zejména výměna kotlů, také postupující obnova vozového parku a opatření na velkých zdrojích. V roce 2022 nebyla na území Kraje Vysočina vyhlášena žádná smogová situace.

Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity (LV) pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu v rámci zón/aglomerací, krajů a obcí s rozšířenou působností České republiky, % plochy územního celku, rok 2022:

Program zlepšování kvality ovzduší – zóna Jihovýchod (PZKO 2020+)

MŽP vyhlásilo dne 27. 1. 2021 aktualizovaný Program zlepšování kvality ovzduší Zóna Jihovýchod – CZ06Z (dále jen PZKO 2020+), a to formou sdělení – program byl vyhlášen ve Věstníku MŽP 2021, částka 1. Kraj Vysočina je spolu s Jihomoravským krajem zařazen podle přílohy č. 3, zákona o ochraně ovzduší, do Zóny Jihovýchod, a program je vydáván na dobu neurčitou, s povinností aktualizace 1× za čtyři roky. PZKO 2020+ identifikoval, že na území Kraje Vysočina dochází k překračování imisního limitu pro benzo(a)pyren, a proto je třeba realizovat další opatření ke snížení znečištění ovzduší. V návaznosti na vyhlášení PZKO Kraj Vysočina vypracoval svůj Časový plán Kraje Vysočina k provádění opatření Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Jihovýchod CZ 06Z, aktualizace 2020+. Obsah PZKO a Časového plánu je elektronicky zveřejněn na webových stránkách krajského úřadu www.kr-vysocina.cz/ochrana-ovzdusi.

Měření kvality ovzduší v průmyslové zóně města Jihlavy

Měření kvality ovzduší je prováděno od roku 2010 v průmyslové zóně města Jihlavy na základě společného projektu Kraje Vysočina a Statutárního města Jihlavy. Měřicí stanice je umístěna v areálu společnosti Marelli Automotive Lighting Jihlava (Czech Republic), s. r. o., která od začátku projekt podporuje poskytnutím vhodného místa pro stanici a elektrické přípojky pro provoz měřících přístrojů. Probíhá zde měření prашného aerosolu rozděleného na velikostní frakce (prachové částice velikosti PM_{10} a $PM_{2,5}$) a oxidů dusíku (vyjádřených jako NO , NO_2 a NO_x). Pro účely vyhodnocení měření kvality ovzduší byla data srovnána s výsledky automatických stanic imisního monitoringu (AIM) v Jihlavě a v Košetících. V případě stanice AIM Jihlava se jedná o městskou pozadovou stanici reprezentující pozadí města Jihlavy. Regionální pozadová stanice v Košetících měří pozadí Kraje Vysočina s minimálním ovlivněním antropogenními zdroji.

Od roku 2011 nebyl na měřicí stanici v lokalitě Automotive Lighting překročen imisní limit prachových částic (za překročení limitu se považuje 35× překročení průměrné denní koncentrace v daném kalendářním roce). Nejnižší počet dní s překročenou hodnotou tohoto limitu byl naměřen v teplém a příznivém roce 2015 a v roce 2018. V roce 2023 došlo k překročení této hodnoty pouze 1×. I v roce 2023 je patrné, že nejvyšší počet dní s vysokou denní koncentrací prachových částic se vyskytuje v topné sezóně ve večerních a nočních hodinách po zatopení. Důležitým faktorem je rovněž rychlost větru – pokud je bezvětří, nedochází k rozptylu škodlivin, ale naopak k jejich kumulaci a koncentrace rostou. I z hlediska koncentrací oxidů dusíku byla situace v jihlavské průmyslové zóně velmi dobrá a k překročení imisních limitů v roce 2023 také nedošlo. Koncentrace oxidů dusíku souvisí především se zatížením dopravou. Zvýšené koncentrace v rámci denního chodu tak byly pozorovány během ranní a večerní dopravní špičky. Kompletní výsledky celé historie ročních měření včetně závěrečných zpráv jsou zveřejněny na webových stránkách Sledování kvality ovzduší | Kraj Vysočina (kr-vysocina.cz).

Detailní monitoring polycyklických aromatických uhlovodíků v návaznosti na zpřesnění Plánu zlepšení kvality ovzduší zóny Jihovýchod CZ06Z 2020+ (PAUPZKO) podporovaného z výzvy 2A Tromso

Kvalitu ovzduší a její sledování považuje Kraj Vysočina dlouhodobě za jednu ze svých priorit. Aktivně se tak účastní i dalšího projektu věnovanému monitoringu kvality ovzduší, ve kterém je Kraj Vysočina partnerem a uživatelem výsledků měření. Řešitelem projektu PAUPZKO je společnost Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. Cílem výzkumu je sledování jedné z nejproblematičtějších škodlivin – karcinogenního benzo(a)pyrenu v 60 lokalitách Kraje Vysočina a v 60 lokalitách Jihomoravského kraje. Tato látka je monitorována v návaznosti na PZKO, kterým byla identifikována jako látka, u které dochází na Vysočině k překračování imisního limitu. Výsledky monitoringu byly použity jako podklad pro vznik akčních plánů pro oba kraje. Obsahem akčních plánů jsou návrhy vhodných opatření pro snížení koncentrací benzo(a)pyrenu v ovzduší. Veškeré informace o tomto projektu, který se nyní chýlí ke svému konci, naleznete na webové stránce www.monitoringpau.cz.

Měření kvality ovzduší ve vybraných lokalitách Kraje Vysočina zaměřené na vliv lokálních topenišť

Kraj Vysočina se zapojil jako partner také do projektu s názvem Měření kvality ovzduší ve vybraných lokalitách Kraje Vysočina zaměřené na vliv lokálních topenišť. Tento projekt navazuje na dříve realizovaná měření a klade si za úkol proměřit vlivu lokálních topenišť na znečištění ovzduší v obcích, které byly z dlouhodobých měření vybrány jako nejproblematičtější, a jejich srovnání s pozadovými oblastmi v rámci Kraje Vysočina. Do projektu je zapojeno pět obcí Kraje Vysočina – Jaroměřice nad Rokytnou, Otín, Žirovnice, Ledec nad Sázavou a Fryšava pod Žakovou horou. V každé z lokalit dochází v rámci projektu (od 1. 6. 2023 do 31. 3. 2024) k odběru 40 vzorků pro analýzu PAU (polycyklických aromatických uhlovodíků) a ke kontinuálnímu monitoringu koncentrací aerosolových částic frakcí PM_{10} a $PM_{2,5}$. Ambicí projektu je také vyhodnocení účinnosti kotlíkových dotací. Informace o projektu naleznete na www.mereniovdusi.cz/vysocina.

12

ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Kraj Vysočina se rozkládá na ploše 6 796 km², přičemž cca 30 % území zaujímají lesy a 60 % zemědělská půda. Právem se tedy pyšní označením, že je zemědělský kraj a kraj lesů. Zemědělská výroba společně s navazující potravinářskou výrobou patří mezi tradiční odvětví Kraje Vysočina. Zemědělství způsobem hospodaření (agrotechnickými postupy) významně ovlivňuje nejen tvář krajiny, ale i zadržování vody v krajině a život volně žijící zvěře. Zemědělci jsou bezesporu nezastupitelnými producenty potravinářských surovin a spolupodílejí se na udržení života a komunit na venkově. Jsou součástí krátkých dodavatelských řetězců a přirozeným způsobem zajišťují prodej lokálních potravin, čímž snižují uhlíkovou stopu. Na pozemcích, které zemědělci obhospodařují, se mimo jiné nacházejí prameniště vodních toků nebo ochranná pásma vodních zdrojů – nádrží s pitnou vodou.

Kraj Vysočina dlouhodobě spolupracuje se zemědělskými subjekty, zástupci Agrární komory ČR, Asociace soukromého zemědělství ČR a Zemědělského svazu ČR, s výzkumnými ústavy, Celostátní sítí pro venkov a v posledních letech i s podniky Povodí Vltavy, s. p., a Povodí Moravy, s. p. Vysočina je bramborářský kraj a celá třetina domácí produkce brambor České republiky je vyprodukována v našem kraji, právě proto věnujeme této

komoditě významnou pozornost a podílíme se na pořádání Polních dnů s ukázkami odrůd brambor, na Bramborářských dnech v Havlíčkově Brodě a soutěže zemědělských škol s názvem o Bramborový květ Vysočiny.

V roce 2023 se Kraj Vysočina prezentoval na výstavě Země životelka v Českých Budějovicích, připravil skládací leták Chutě Vysočiny s podtitulem Maso, dále se účastnil Mlékárenských dnů v Přibyslavi, propagace a vyhlášení Regionální potraviny 2023, v Jihlavě Dne potravinářů a zemědělců a dále se společně s Výzkumným ústavem bramborářským Havlíčkův Brod, s. r. o., podílel na prezentaci 100letého výročí vzniku ústavu. V roce 2021 Kraj Vysočina připravil nový projekt s Výzkumným ústavem bramborářským Havlíčkův Brod, s. r. o., s názvem Monitoring přípravků na ochranu rostlin v 6 lokalitách v ochranném pásmu vodního díla Švihov u plodiny řepky olejky, který byl dokončen v roce 2023. Cíle projektu – ověření dopadu omezení používání přípravků na ochranu rostlin na výnosy řepky olejky – byly prezentovány zástupcům agrárního sektoru.

V souladu s programovým prohlášením Rady Kraje Vysočina podporujeme přirozenou obnovu a skladbu lesa prostřednictvím opatření zvyšujících odolnost lesních společenstev vůči hmyzím škůdcům a dalším případným negativním vlivům. Došlo k meziročnímu snížení intenzity kůrovcové kalamity poklesem kůrovcových těžeb o 75 % oproti roku 2022. Krajský úřad Kraje Vysočina v roce 2023 administroval 5 866 žádostí v celkové výši 823 mil. Kč v dotačním titulu na podporu lesního hospodářství podle Nařízení vlády č. 30/2014 Sb. Byla zahájena spolupráce se Správou městských lesů Jihlava, s. r. o., a Mendelovou univerzitou v Brně, Lesnickou a dřevařskou fakultou na projektu s názvem Ověření hospodářského využití vybraných dřevin v podmínkách Kraje Vysočina. Kraj výše uvedenými činnostmi operativně reaguje na naléhavou potřebu obnovy lesa v situaci velkoplošné kůrovcové kalamity plynoucí z dlouhotrvajícího teplotně nadnormálního a srážkově podlimitního průběhu počasí posledních let. Prioritou přitom nadále zůstává podpora zakládání kvalitního druhově smíšeného lesa, který bude odolnější vůči všem škodlivým činitelům.

V oblasti myslivosti si je Kraj Vysočina vědom nutnosti snížení vysokých početních stavů spárkaté zvěře a úpravy věkové struktury prasete divokého ve volné přírodě z důvodu zvýšeného výskytu afrického moru v okolních státech i v České republice. Nadále podporuje lov právě jeho nejmladší věkové kategorie a byla upravena metodika – navýšení finančních sazeb. V souvislosti s tím byla v roce 2023 vyplacena uživatelům honiteb finanční částka 1 042 350 Kč. Výsledkem jsou nižší škody způsobené touto zvěří zejména na zemědělských plodinách a snižování veterinárního nebezpečí. Zvěř může být také nebezpečím pro motoristy. Aby se snižoval počet srážek vozidel se zvěří, Kraj Vysočina podporuje umístování pachových ohradníků v celkové délce cca 112 km. Ty jsou situovány do nejkritičtějších úseků silnic, jízda přes Vysočinu je tak bezpečnější. Na podporu mysliveckých aktivit krajský úřad administroval příspěvky Ministerstva zemědělství ČR na vybrané myslivecké činnosti, a to v počtu 159 žádostí v celkovém objemu 6,5 mil. Kč.

Ing. Pavel Hájek,
radní pro oblast lesního a vodního hospodářství,
zemědělství a životního prostředí

ZEMĚDĚLSTVÍ

Nejtradičnějším a nejtypičtějším odvětvím Vysočiny je zemědělská výroba. Celková rozloha kraje činí 679 603 hektarů. Přičemž zemědělská půda tvoří 407 330 hektarů, což představuje téměř 60 %.

V Kraji Vysočina hospodařilo v zemědělství téměř 3 728 subjektů, které měly různou velikost. Nejvíce subjektů hospodaří na výměře zemědělské půdy do pěti hektarů. V kategorii nad 500 hektarů hospodaří 178 zemědělských subjektů.

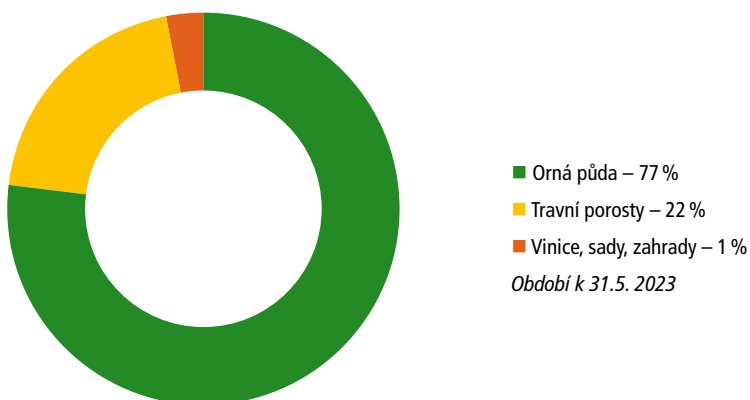
Zemědělské podniky podle rozlohy zemědělské půdy v roce 2022*

ČR, kraje	Zemědělské podniky	v tom s rozlohou zemědělské půdy (ha)						
		žádná	0–4,99	5–9,99	10–49,99	50–99,99	100–499,99	500 a více
Vysočina	3 728	159	1 263	435	1 013	375	305	178
Středočeský	4 970	283	1 491	616	1 303	470	533	274
Jihočeský	4 541	245	1 537	482	1 219	419	441	198
Plzeňský	2 842	164	815	320	787	277	341	138
Karlovarský	697	43	159	83	174	56	129	53
Ústecký	2 023	154	604	222	495	165	282	101
Liberecký	1 874	96	789	238	452	118	140	41
Královéhradecký	2 837	173	1 172	301	678	193	212	108
Pardubický	2 397	161	929	280	529	183	203	112
Jihomoravský	6 816	194	4 626	488	801	240	292	175
Olomoucký	2 155	133	777	275	510	147	188	125
Zlínský	3 374	129	1 979	396	561	120	123	66
Moravskoslezský	3 681	185	1 788	443	746	204	209	106
Hl. m. Praha	825	45	295	112	187	55	100	31
Česká republika	42 760	2 164	18 224	4 691	9 455	3 022	3 498	1 706

*Údaje za rok 2023 nejsou známy

Zdroj: ČSÚ

Struktura zemědělské půdy v Kraji Vysočina v roce 2022

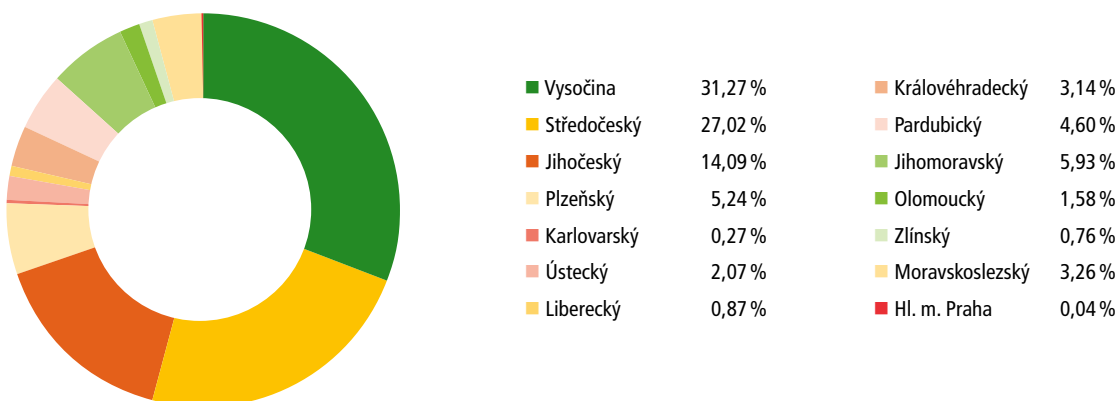
Převážná část kraje leží v mírně teplé oblasti s průměrnou roční teplotou 6–8 °C a se srážkami kolem 600 milimetrů ročně. Tomu odpovídá dominantní postavení Vysočiny v oblasti pěstování brambor, jež jsou důležitou potravinářskou komoditou. Téměř třetina českých brambor byla sklizena v Kraji Vysočina.

Sklizeň brambor mimo raných a sadbových v roce 2023 podle krajů

Území, kraj	Plocha v hektarech	Výnos v t/ha	Sklizeň v tunách
Vysočina	5 341	29,24	156 171
Středočeský	4 713	28,62	134 922
Jihočeský	2 421	29,07	70 385
Plzeňský	916	28,58	26 179
Karlovarský	46	29,37	1 349
Ústecký	379	27,27	10 349
Liberecký	118	28,76	3 392
Královéhradecký	561	27,99	15 699
Pardubický	793	28,96	22 972
Jihomoravský	1 101	26,92	29 653
Olomoucký	286	27,58	7 898
Zlínský	139	27,44	3 815
Moravskoslezský	604	27,02	16 321
Hl. m. Praha	8	26,79	206
Česká republika	17 428	28,65	499 311

Zdroj: ČSÚ

Sklizeň brambor mimo raných a sadbových v roce 2023 podle krajů v %

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

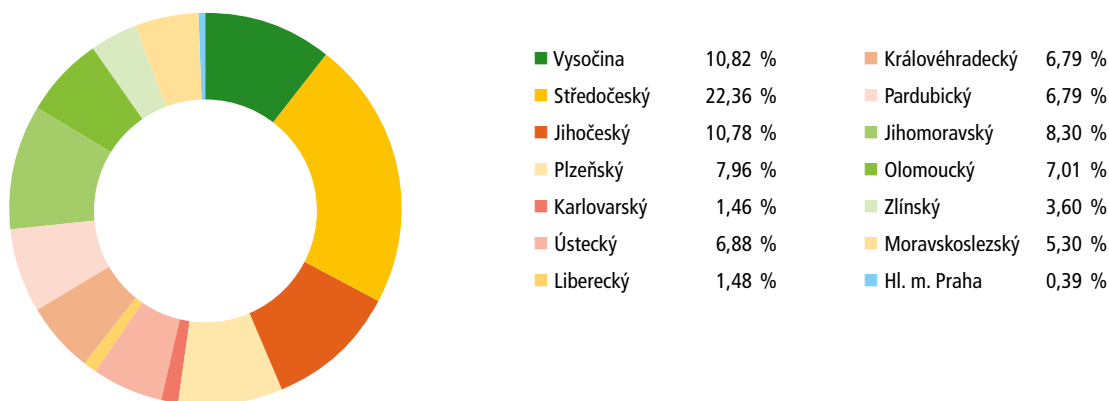
V Kraji Vysočina jsme i v roce 2023 mohli v jarním období spatřit velké množství žluté barvy, kterou vytvářely plochy kvetoucí řepky. Ty v roce 2023 zaujímaly třetí místo v rámci republiky.

Sklizeň řepky v roce 2023 podle krajů

Území, kraj	Plocha v hektarech	Výnos v t/ha	Sklizeň v tunách
Vysočina	41 160	3,44	141 743
Středočeský	84 605	3,46	292 899
Jihočeský	41 310	3,42	141 194
Plzeňský	30 841	3,38	104 271
Karlovarský	5 595	3,43	19 200
Ústecký	26 100	3,46	90 197
Liberecký	5 729	3,40	19 502
Královéhradecký	25 719	3,46	89 004
Pardubický	25 794	3,45	88 980
Jihomoravský	31 759	3,42	108 701
Olomoucký	25 916	3,54	91 854
Zlínský	13 539	3,49	47 249
Moravskoslezský	20 440	3,40	69 509
Hl. m. Praha	1 436	3,62	5 193
Česká republika	379 944	3,45	1 309 496

Zdroj: ČSÚ

Sklizeň řepky v roce 2023 podle krajů v %

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

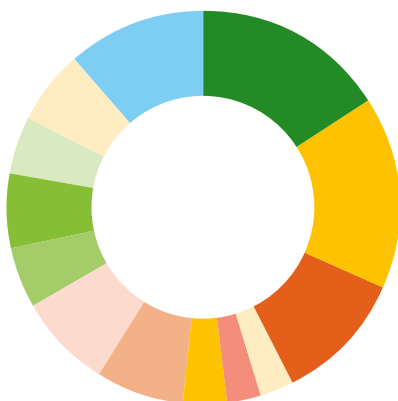
Živočišná výroba má podobně jako bramborářství na Vysočině dlouhodobou tradici. K 31. 12. 2023 činil stav skotu na Vysočině 218 932 kusů. Chov skotu v Kraji Vysočina se tímto číslem dostal na první příčku v chovu skotu v rámci celé republiky.

Počet hospodářských zvířat k 31. 12. 2023 podle krajů

Území, kraj	Skot	z toho krávy	Prasata	z toho prasnice	Ovce	Drůbež	z toho slepice
Vysočina	218 932	89 365	295 214	16 281	12 803	.	77 585
Jihočeský	215 263	89 013	82 031	5 333	25 091	.	309 864
Plzeňský	150 326	64 454	94 459	5 872	14 647	.	881 725
Karlovarský	35 948	16 103	13 714	38	8 615	.	131 058
Ústecký	39 900	16 468	98 708	5 549	12 800	.	10 688
Liberecký	47 627	19 461	17 644	1 215	11 393	.	4 438
Královéhradecký	101 597	40 514	58 039	3 569	15 768	.	1 591 143
Pardubický	106 896	45 118	156 940	9 663	9 302	.	1 321 896
Jihomoravský	65 687	26 016	115 408	5 088	8 452	.	305 049
Olomoucký	85 366	35 242	49 291	3 468	5 942	.	155 465
Zlínský	62 763	27 392	41 261	3 069	18 189	.	155 849
Moravskoslezský	85 645	38 868	26 009	1 697	14 588	.	455 583
Hl. m. Praha a Středočeský	153 643	60 458	313 557	18 255	21 568	.	1 689 905
Česká republika	1 369 593	568 472	1 362 275	79 097	179 158	.	7 090 248

Zdroj: ČSÚ

Stavy skotu podle krajů k 31. 12. 2023 v %

■ Vysočina	15,98 %	■ Olomoucký	6,23 %
■ Jihočeský	15,71 %	■ Zlínský	4,58 %
■ Plzeňský	10,97 %	■ Moravskoslezský	6,25 %
■ Karlovarský	2,62 %	■ Hl. m. Praha + Středočeský	11,21 %
■ Ústecký	2,91 %		
■ Liberecký	3,47 %		
■ Královéhradecký	7,41 %		
■ Pardubický	7,80 %		
■ Jihomoravský	4,79 %		

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Hospodařením šetrným k přírodě, bez umělých hnojiv a pesticidů, tedy ekologickým zemědělstvím, se v Kraji Vysočina zabývá 377 ekofarem na téměř 21 900 hektarech zemědělské půdy – 40 % z této výměry představuje orná půda, 60 % je trvalých travních porostů.

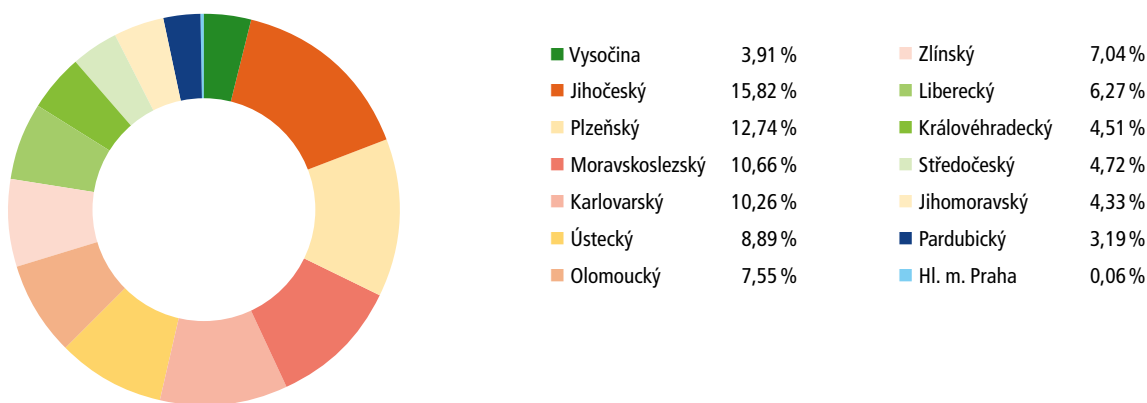
Struktura užití půdy v ekologickém zemědělství (EZ) v krajích v roce 2021*

Území, kraj	Počet ekofarem	Výměra celkové plochy v EZ (ha)	Orná půda (ha)	Trvalé travní porosty (ha)
Vysočina	377	21 877	8 928	12 790
Jihočeský	695	88 322	10 500	77 595
Plzeňský	584	71 157	18 852	52 056
Moravskoslezský	432	59 503	6 153	52 811
Karlovarský	257	57 279	6 280	50 927
Ústecký	314	49 626	5 330	43 515
Olomoucký	293	42 149	4 265	37 638
Zlínský	395	39 300	6 407	31 988
Liberecký	288	35 010	2 519	32 028
Královéhradecký	255	25 182	2 837	22 104
Středočeský	370	26 349	9 359	16 282
Jihomoravský	341	24 221	17 032	5 280
Pardubický	186	17 812	4 033	13 670
Hl. m. Praha	7	335	305	18
Celkem	4 794	558 124	102 800	448 703

*Údaje za rok 2022 nejsou známy

Zdroj: Ročenka EZ za rok 2021

Výměra celkové plochy EZ v roce 2021 podle krajů v %

12. ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Včelaření je další tradiční obor, který má v zemědělském spektru Vysočiny své místo. Počet včelařů je v kraji poměrně rovnoměrně rozprostřen, přičemž nejvyšší počet včelstev je v teplejší klimatické oblasti Třebíčska.

Včelařství na Vysočině

Okres	Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		Rok 2023	
	Chovatelé	Včelstva	Chovatelé	Včelstva	Chovatelé	Včelstva	Chovatelé	Včelstva	Chovatelé	Včelstva
Jihlava	776	9 300	754	8 953	738	8 314	725	8 233	725	7 790
Třebíč	1 048	15 263	1 019	14 876	1 024	15 091	1 038	15 261	1 021	13 771
Žďár nad Sázavou	1 321	14 541	1 294	14 535	1 307	13 891	1 301	14 258	1 273	12 609
Havlíčkův Brod	982	12 786	996	12 430	991	11 808	994	12 191	990	11 417
Pelhřimov	899	10 886	909	10 847	910	10 610	881	10 486	864	9 719
Celkem	5 026	62 776	4 972	61 641	4 970	59 714	4 939	60 429	4 873	55 306

Zdroj: Český svaz včelařů

LESNICTVÍ

Vysočina patří mezi kraje s vysokou lesnatostí (30,66 %). Celková výměra pozemků určených k plnění funkcí lesa činí v Kraji Vysočina 208 353 hektarů, výměra porostní půdy (půda porostlá lesními porosty) pak 203 423 hektarů. Tyto lesy jsou ve vlastnictví přibližně 48 tisíc právnických nebo fyzických osob.

Přestože se teplotní a srážková bilance v roce 2023 vrátila k normálu, smrkové lesní porosty na Vysočině včetně těch nejmladších nadále významně odumírají. Lesní hospodáři proto stále vynakládali velké úsilí na zpracování kůrovcové kalamity. Většina vlastníků kalamitních holin dává přednost výhodám co nejvčasnější obnovy lesa – ještě před vypršením zákonné pětileté lhůty. V nebývalé míře se na těchto plochách uplatňuje ponechávání zbylé biomasy ve formě dřevní štěpky. Zárukou budoucích zdravějších a stabilnějších lesů je pestrý výběr dřevin, zejména dřevin listnatých a jedle.

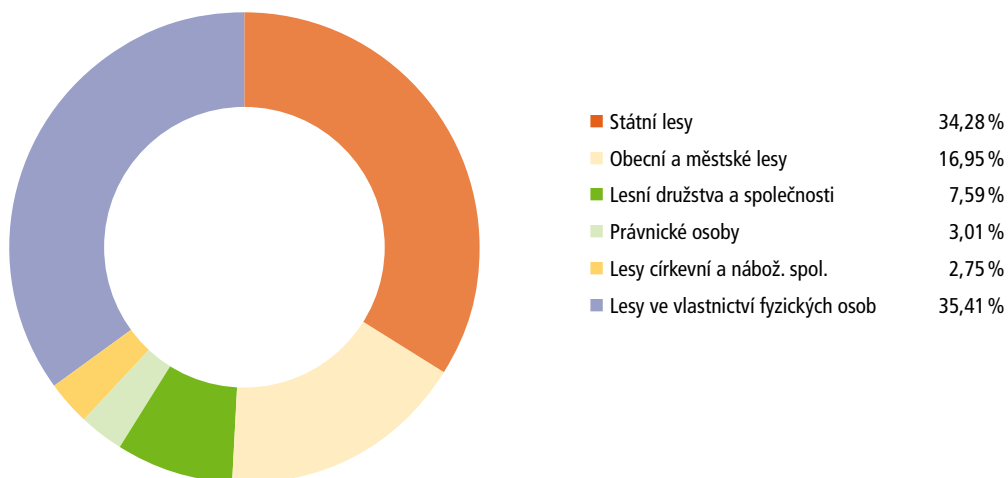
Z hlediska srážek náležel rok 2023 v Kraji Vysočina k mírně nadprůměrným rokům. Spadlo o 16 mm více srážek oproti dlouhodobému normálu, který má pro náš kraj hodnotu 675 mm. Přesto však musíme hodnotit rok 2023 spíše jako sušší. Průměrná roční teplota byla totiž výrazně vyšší, a to o 1,4 °C. Společně s rokem 2018 se tak jedná o nejteplejší rok za několik posledních let. Podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu se dokonce jedná o nejteplejší rok zaznamenaný v řadě od roku 1961. Nadále tak pokračuje trend vyšších průměrných teplot. V důsledku to znamená vyšší výpar vody z půdy, vegetace i vodní hladiny, což přispívá k negativní hydrologické bilanci v území.

Téměř třetinu území Kraje Vysočina tvoří rozsáhlé lesy. Jejich výměra dlouhodobě stoupá a zvyšuje se také různorodost dřevinné skladby. Nově zakládané lesní porosty se vyznačují stále pestřejší směsí dřevin, čímž vznikají stabilnější porosty, odolnější například vůči bořivým větrům, suchu, ale i škodlivému hmyzu (kůrovec apod.). Tento dlouhodobý trend se pojí se značným úsilím vlastníků lesů a také odborných lesních hospodářů.

Podpora hospodaření v lesích Vysočiny se projevila také v roce 2023. Souběžně s podporou hospodaření v lesích prostřednictvím osvěty byly na některé činnosti v lesích poskytovány příspěvky ze státního rozpočtu, a to v doposud nevídaném rozsahu.

Lesní porosty jsou zdrojem kvalitní dřevní hmoty. Díky své vysoké lesnatosti se na Vysočině rozvinul dřevozpracující průmysl, který poskytuje zaměstnání obyvatelům regionu. Malé provozovny i provozy nadregionálního významu jsou zdrojem nezbytného zhodnocení této obnovitelné suroviny.

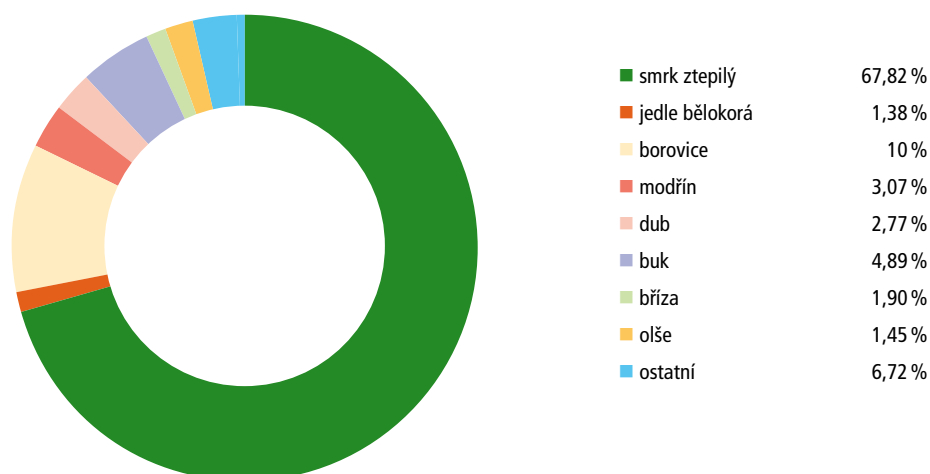
Struktura vlastníků lesů Vysočiny v roce 2023

Druhovú skladbu lesa v Kraji Vysočina

Druh dřeviny	Plocha v hektarech	%
smrk	137 964	67,82
jedle	2 817	1,38
borovice	20 348	10,00
modřín	6 236	3,07
dub	5 628	2,77
buk	9 948	4,89
olše	3 863	1,90
bříza	2 951	1,45
ostatní	13 668	6,72

Druhovú skladbu lesa v Kraji Vysočina

MYSLIVOST

Na Vysočině bylo v roce 2023 celkem 617 753 hektarů honební plochy. Myslivci užívají 525 uznaných honiteb, z nich je 16 obor a 27 bažantnic. V práci jim pomáhá 2 784 loveckých psů.

Intenzivní péčí o zvěř je zvyšována kvalita populace spárkaté zvěře, zároveň však trvá tlak na to, aby se udržovaly stavy této zvěře na potřebné výši.

Stavy prasete divokého jako nejvýznamnějšího původce škod na zemědělských plodinách se ani přes intenzivní lov nedařilo dostatečně snižovat.

V souvislosti s nárůstem automobilismu stoupá počet střetů vozidel se zvěří. Nebezpečí spočívající v materiálních škodách, či dokonce poškození zdraví nebo ohrožení života účastníků autonehod je evidentní. Právě proto jsou nejrizikovější úseky silnic v délce cca 112 kilometrů ošetřeny pachovými ohradníky.

Od roku 2009, kdy byl tento postup ochrany silnic zaveden, došlo ke snížení četnosti srážek o 43 %.

Stav zvěře na Vysočině

	Sčítání k 31. 3. 2018	Sčítání k 31. 3. 2019	Sčítání k 31. 3. 2020	Sčítání k 31. 3. 2021	Sčítání k 31. 3. 2022	Sčítání k 31. 3. 2023
Jelen evropský	516	574	584	555	676	634
Daněk skvrnitý	2 067	1 601	2 336	2 631	2 869	3 111
Muflon evropský	1 942	776	1 614	1 642	1 601	1 546
Srnec obecný	28 193	28 603	28 649	28 458	28 750	30 444
Prase divoké	2 854	3 091	3 505	3 546	3 718	3 943
Zajíc polní	25 326	26 609	27 302	25 182	26 208	26 325
Bažant obecný	6 413	5 843	5 740	4 963	4 783	4 971
Kachna divoká	11 042	11 237	12 036	10 704	9 485	10 604

13

VODNÍ
HOSPODÁŘSTVÍ
A RYBÁŘSTVÍ

Česká republika je střechem Evropy a území Kraje Vysočina je hřebenem této střechy. Srážkové vody, které spadnou na zemský povrch a nejsou zadrženy v krajině, odtékají jako povrchové vody mimo území kraje. Žádný významný vodní tok na území kraje nepřitéká. Velkou část území okresu Žďár nad Sázavou a část okresu Havlíčkův Brod zaujímá Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy, která je zároveň chráněnou oblastí přirozené akumulace vod. Na území kraje se nachází velké nadregionální zdroje povrchových vod (vodárenské nádrže Švihov a Vír) včetně značné části jejich povodí. I z těchto důvodů je oblast týkající se povrchových i podzemních vod, zadržování povrchové vody v krajině a obecně ochrany vod jednou z priorit Kraje Vysočina.

V roce 2023 byly odběry vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou ze skupinových vodovodů, jejichž zdrojem vody jsou převážně vodárenské nádrže, plně zabezpečeny. Z hlediska srážek byl rok 2023 v Kraji Vysočina v celkovém úhrnu rokem mírně nadprůměrným. Spadlo o 16 mm více srážek oproti dlouhodobému normálu. Ten má pro náš kraj hodnotu 675 mm. Srážky však byly velice nerovnoměrné. Ve vegetačním období od května do července nedosahovaly ani poloviny obvyklého průměru, v září spadlo pouze 8 mm

srážek, jedna z nejnižších hodnot od začátku sledování. Nejvyšší srážky byly v srpnu a v prosinci. Průměrná roční teplota byla výrazně vyšší, a to o 1,4 °C. Společně s rokem 2018 se tak jedná o nejteplejší rok za několik posledních let. Průtoky ve vodních tocích na Vysočině lze vyhodnotit jako mírně podnormální. Nejnižších hodnot dosáhly v letních měsících, zejména z důvodu méně vydatných srážek. Na mnoha profilech byl dosažen tzv. ukazatel sucha.

V programovém prohlášení Rady Kraje Vysočina pro období 2020–2024 jsou v oblasti životního prostředí uvedeny mimo jiné i cíle pro oblast vodního hospodářství – „Zachováme vysokou jakost pitné vody pro obyvatele kraje, zajistíme ochranu vody a jejího zadržování v krajině, včetně efektivního čištění odpadních vod.“ (...) „Budeme podporovat výstavbu vodohospodářské infrastruktury a společně projekty kraje a obcí pro hospodaření s dešťovou vodou.“

Dosažení těchto cílů zajišťuje Kraj Vysočina zejména poskytováním podpory obcím a jejich svazkům dotacemi z rozpočtu kraje prostřednictvím dvou programů Fondu Vysočiny. Jedná se o programy s názvem Projektová příprava ve vodním hospodářství a Stavby ve vodním hospodářství, kdy každý má celkem tři podprogramy pro oblast zásobování pitnou vodou, oblast odkanalizování a čištění odpadních vod a oblast ochrany před povodněmi a suchem, zadržováním vody v krajině. Z názvů obou dotačních titulů je zřejmé, že první slouží na podporu zpracování projektových dokumentací a druhý na podporu vlastní realizace staveb vodních děl. V roce 2023 byly formálně způsobilé žádosti v těchto programech v porovnání se schválenou alokací finančních prostředků (celkem 88 mil. Kč) o více než 20 mil. Kč vyšší. Od roku 2021 je prioritně podporováno spolufinancování akcí již podpořených z národních či evropských dotačních zdrojů až do výše 85 %. Jen v roce 2023 se jednalo o projekty v celkové hodnotě převyšující 600 mil. Kč.

V září 2021 uzavřely Kraj Vysočina a Jihomoravský kraj Memorandum o společném zájmu a postupu ve věci propojování vodárenských soustav a spolupráci při přípravě opatření ke zvýšení zabezpečení dodávky pitné vody na území obou krajů. V roce 2022 byla uzavřena smlouva se zpracovatelem Studie proveditelnosti Propojování vodárenských soustav Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina se společností Vodohospodářský rozvoj a výstavba a. s. a AQUA PROCON s. r. o. Na základě této studie bude mít každá obec v Kraji Vysočina možnost napojení na robustní systém zásobování pitnou vodou zásobovaný ze stabilních zdrojů, které by i s ohledem na předpokládaný klimatický vývoj měly být dostatečné na několik desítek let dopředu. Studie bude po projednání s obcemi a vodárenskými společnostmi dokončena do června 2024.

Osvěta a propagace u veřejnosti a její odborné části jsou v oblasti vodního hospodářství prováděny zejména pořádáním pravidelně každoroční výstavy na krajském úřadě k oslavám Světového dne vody, semináři určenými pro obce a povodňové orgány, metodickými poradami pro pracovníky vodoprávních úřadů a prostřednictvím dalších médií.

Ing. Pavel Hájek,
radní pro oblast lesního a vodního hospodářství,
zemědělství a životního prostředí

Území Kraje Vysočina je pramennou oblastí některých našich významných řek a prochází jím hlavní evropské rozvodí dělíci kraj na dvě téměř stejné části. Do Severního moře odvádějí povrchovou vodu řeky Doubrava, Sázava a Želivka, na opačnou stranu do Černého moře odvádějí povrchovou vodu řeky Svratka, Oslava, Jihlava, Rokytá a Moravská Dyje. Na řadě vodních toků na území kraje byly vybudovány vodní nádrže, z nichž některé jsou významnými zdroji pitné vody nejen z hlediska krajského, ale i celorepublikového. Vodárenská nádrž Švihov na řece Želivce zásobuje pitnou vodou hlavní město Prahu, část Středočeského kraje a západní část Kraje Vysočina; vodárenská nádrž Vír na řece Svratce zásobuje pitnou vodou brněnskou aglomeraci a část Kraje Vysočina. Vodárenská nádrž Švihov je největší vodárenskou nádrží v ČR i ve střední Evropě a do Prahy přivádí vodu z nádrže štolou dlouhá 51 km. Dalšími regionálně významnými vodárenskými nádržemi jsou Mostiště na řece Oslavě, ze které je dodávána pitná voda do východní části Kraje Vysočina (okresy Třebíč a Žďár nad Sázavou), a Hubenov a Nová Říše, jež jsou zdrojem pitné vody pro velkou část okresu Jihlava. Značná část území okresu Třebíč je zásobována vodou z vodní nádrže Vranov na řece Dyji v Jihomoravském kraji. Na řece Jihlavě se nachází vodní dílo Dalešice, tvořené nádržemi Kramolín a Mohelno, které je zdrojem technologické vody pro Jadernou elektrárnu Dukovany a jednou ze tří přečerpávacích vodních elektráren v ČR. Nádrž Kramolín má nejvyšší sypanou hráz v České republice vysokou 100 metrů, jež je druhou nejvyšší sypanou hrází v Evropě. Na území Kraje Vysočina se nachází velký počet rybníků a ostatních vodních ploch, celkem jich je téměř devět tisíc. Největší z nich Velké Dářko s rozlohou 206 hektarů slouží především k rekreačním a rybochovným účelům.

Kraj Vysočina má oproti některým jiným krajům určitou výhodu v možnosti propojení některých skupinových vodovodů, což umožňuje z velké části operativní, i když pouze částečné nahrazení vodních zdrojů, u kterých by byly zjištěny problémy s vydatností či kvalitou vody. Vodovodní systémy jsou propojeny vodárenské nádrže Vír, Mostiště a nádrž Vranov, dále vodárenské nádrže Hubenov a Nová Říše a propojeny jsou také vodovodní soustavy v okresech Pelhřimov a Havlíčkův Brod s vodárenskou nádrží Švihov. Výhledově se připravuje propojení dalších skupinových vodovodů, a to nejen v rámci Kraje Vysočina, ale i mezi naším a Jihomoravským krajem. V září 2021 bylo hejtmany obou krajů podepsáno memorandum o společném zájmu a postupu v této oblasti. Na podzim roku 2022 byly zahájeny práce na zpracování studie proveditelnosti Propojování vodárenských soustav Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina. Objednatelem studie jsou společně Kraj Vysočina a Jihomoravský kraj. Hlavním cílem studie je posoudit pro území obou sousedních krajů možnosti propojování vodárenských soustav a skupinových vodovodů včetně napojení na úpravy vody a zřízení nového objektu k odběru vody z vodní nádrže Vranov. Studie bude výhledově sloužit jako jeden z prvních podkladů k vytvoření robustního systému k zásobování obyvatelstva pitnou vodou v nadregionálním a regionálním měřítku. Realizace studie bude ukončena do poloviny roku 2024.

Kromě velkých vodovodních soustav vázaných především na zdroje povrchových vod existují na území kraje i méně rozsáhlé lokální systémy, které využívají místní zdroje zejména podzemních vod. K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou jsou stanovena ochranná pásma. Z hlediska vydatnějších zdrojů podzemních vod patří území Kraje Vysočina mezi chudší kraje. Nejvýznamnějšími zdroji kvalitní podzemní vody jsou Podmoklany u Chotěboře, prameniště Heraldice u Třebíče a Sázava pod Křemešníkem. Některé lokální zdroje podzemních vod pro individuální potřebu vykazují nedostatečnou vydatnost nebo hygienickou závadnost, například nadlimitní hodnoty radonu, dusičnanů, železa, manganu nebo pesticidů. Také některé vodárenské nádrže mají hlavně v letních měsících problémy s kvalitou surové vody, což je způsobené především eutrofizací. Kvalita vody ve vodovodních sítích pro veřejnou potřebu po úpravě vody v převážné většině případů odpovídá požadavkům na pitnou vodu.

V oblasti dalšího rozvoje infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu je značným problémem kraje velká sídelní roztržitost s vysokým počtem malých obcí nebo jejich místních částí. To zvyšuje investiční a následně i provozní náklady. Přesto patří Kraj Vysočina v rámci České republiky ke krajům s mírně nadprůměrným podílem obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu (94,3 %). Podíl obyvatel napojených na kanalizaci ukončenou čistírnou odpadních vod (dále jen ČOV) je naopak mírně podprůměrný (79,0 %). Z celkem 704 obcí na území kraje mají kanalizaci ukončenou ČOV o něco více než dvě pětiny (cca 40 %). Kanalizační systém s ČOV chybí zejména v menších obcích nebo místních částech obcí.

Předpokládaná změna klimatu představuje jedno z klíčových témat současné světové environmentální politiky, a proto Kraj Vysočina připravuje environmentální standardy u vlastních projektů a záměrů realizovaných jím zřizovanými organizacemi. Povodně nebo sucho jako extrémní projevy srážko-odtokového procesu v souvislosti s možnými změnami klimatu způsobují rozsáhlé materiální škody a devastaci kulturní krajiny včetně ekologických škod. Je důležité podporovat investiční opatření jak technická, tak přírodě blízká. Mezi technická opatření patří výstavba poldrů, hrází, zvýšení kapacit vodních toků v intravilánech obcí nebo zvýšení bezpečnosti vodních nádrží. Mezi přírodě blízká opatření můžeme zahrnout například revitalizace říčních systémů a krajiny nebo budování mokřadů za účelem zvýšení retenční schopnosti krajiny. Podpora se týká také zlepšení systému povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany – budování hlásných a předpovědních povodňových systémů, varovných a výstražných systémů ochrany před povodněmi a zpracování digitálních povodňových plánů.

V některých oblastech kraje obce ohrožují dopady sucha. Dochází ke snižování vydatnosti zdrojů vody, snižování hladiny podzemních vod i hladiny povrchové vody ve vodárenských nádržích, nižším průtokům ve vodních tocích, a v důsledku toho regionálně k přechodnému nedostatku pitné vody. Na území Kraje Vysočina mívá v posledních letech každoročně větší či menší problém s množstvím nebo kvalitou dodávané pitné vody několik obcí. Jedná se o obce, které nejsou napojeny na skupinové vodovody, a tedy na vodárenské nádrže, ale které se spoléhají pouze na lokální zdroje podzemní vody s omezenou vydatností a proměnlivou kvalitou. Podpora přípravy a rovněž realizace možných opatření k ochraně před suchem byla zohledněna v dotačních programech Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství. Jedná se o grantové programy Projektová příprava ve vodním hospodářství a Stavby ve vodním hospodářství.

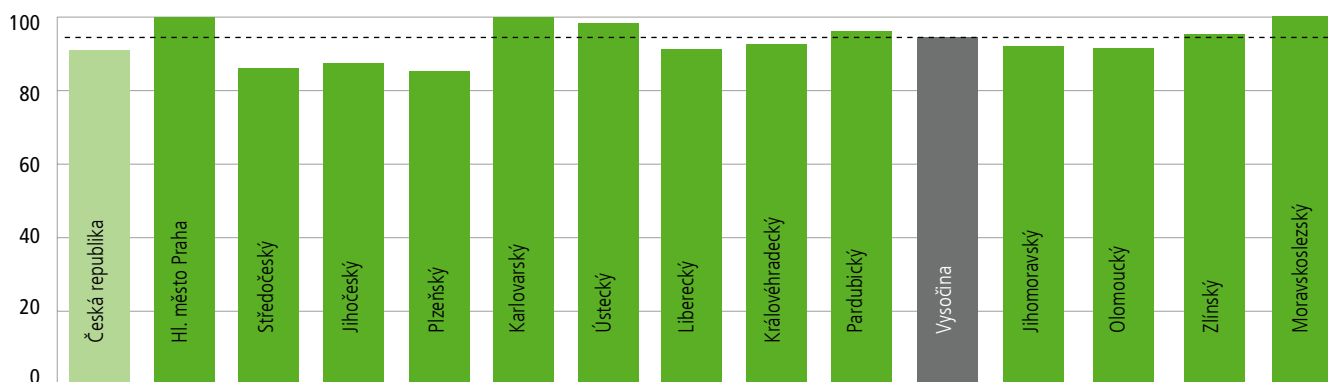
Konec roku 2023 se na Vysočině, stejně jako na značném území České republiky, nesl ve znamení povodní. Den před Štědrým dnem napadlo značné

13. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A RYBÁŘSTVÍ

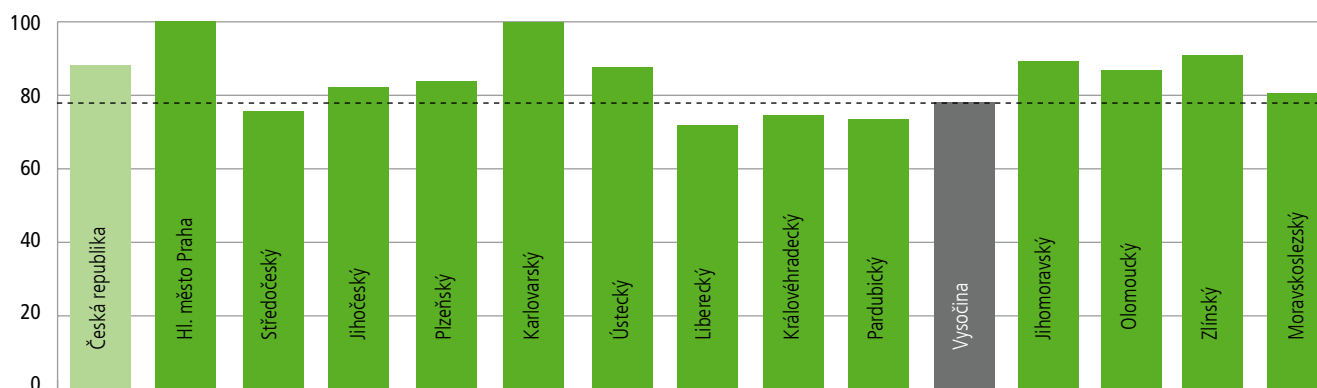
množství sněhu, následující den se výrazně oteplilo, sněhovou kalamitu vystřídala velká voda a došlo k dosažení stupňů povodňové aktivity. Třetí stupeň (stav ohrožení) byl překročen na několika místech a prakticky na všech významných vodních tocích – na řece Jihlavě, Svratce, Sázavě a dalších. Lokálně došlo k zatopení sklepů, vývrátům podmáčených stromů, někde bylo třeba přistoupit k urychlené manipulaci s vodou v naplněných rybnících, popř. rozmístit pytle s pískem či osadit protipovodňové zábrany. V zúženém složení zasedala krajská povodňová komise, a tam, kde to bylo třeba i povodňové komise obcí s rozšířenou působností. Nejvýznamnějším řešeným problémem bylo narušení vzdušní strany hráze rybníka Řibřid v Mrákotíně. Bylo nutné přechodně evakuovat asi 50 obyvatel z nemovitostí pod rybníkem. Porucha hráze byla bezodkladně provizorně sanována 300 tunami lomového kamene.

Z hlediska srážek byl rok 2023 v Kraji Vysočina rokem mírně nadprůměrným. Spadlo o 16 mm více srážek oproti dlouhodobému normálu. Ten má pro náš kraj hodnotu 675 mm. Značně nadprůměrným měsícem byl listopad, kdy srážky dosáhly 200 % oproti průměru, resp. prosinec se svými 240 %. Velká nasycenost půdy vodou pak přispěla k vánočním povodním. Přesto však musíme hodnotit loňský rok spíše jako sušší. Průměrná roční teplota byla totiž výrazně vyšší, a to o 1,4 °C. Společně s rokem 2018 se tak jedná o nejteplejší rok za poslední roky. Podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu se dokonce jedná o nejteplejší rok zaznamenaný v řadě od roku 1961. Nadále tak pokračuje trend vyšších průměrných teplot. V důsledku to znamená vyšší výpar vody z půdy, vegetace i vodní hladiny, což přispívá k negativní hydrologické bilanci v území.

Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu v roce 2023

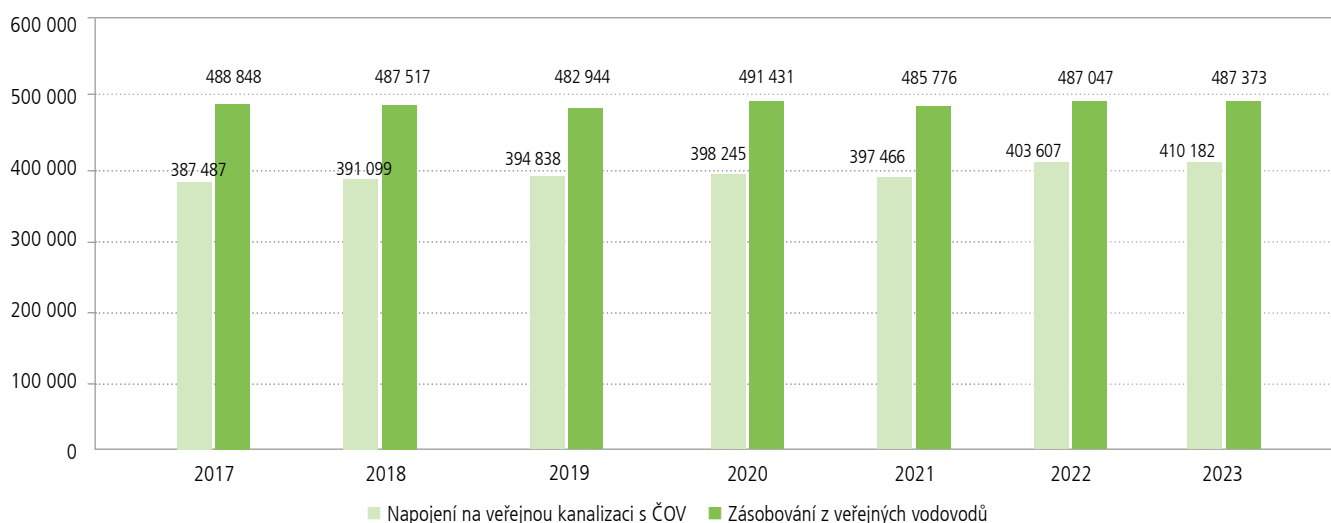

Podíl obyvatel napojených na kanalizaci s ČOV v roce 2023

13. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A RYBÁŘSTVÍ

Vývoj počtu obyvatel Kraje Vysočina zásobovaných z veřejných vodovodů a napojených na veřejnou kanalizaci ukončenou ČOV od roku 2017 do roku 2023

DOTACE KRAJE VYSOČINA V OBLASTI VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Dotace Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství byly poskytovány z Fondu Vysočiny podle následujících programů:

Stavby ve vodním hospodářství 2023 – dotace na výstavbu infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, včetně souvisejících objektů typu ČOV, vodojemů, úpraven vody a dále staveb na ochranu před povodněmi a suchem. Díky těmto dotacím byly v Kraji Vysočina realizovány již desítky staveb těchto vodních děl, a to zejména v menších obcích.

Přehled dotací z programu Stavby ve vodním hospodářství

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poskytnutá podpora (mil. Kč)	49,0	49,0	49,0	49,0	48,7	61,4	60,0	70,0	70,0	76,0	76	76
Požadovaná podpora (mil. Kč)	66,2	54,1	69,4	69,3	61,5	71,0	63,2	89,9	155,8	109,0	88,8	116,5
Počet přijatých žádostí (ks)	19	12	32	32	35	33	22	23	37	41	37	39
Počet podpořených žádostí (ks)	13	10	20	27	31	30	21	18	24	30	30	24

Projektová příprava ve vodním hospodářství 2023 – dotace na spolufinancování projektových dokumentací v oblasti zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod a ochrany před povodněmi nebo suchem. Tyto projekty slouží k územnímu řízení, stavebnímu řízení nebo jsou povinnou součástí žádostí o finanční prostředky na realizaci jednotlivých akcí. Díky těmto dotacím bylo v Kraji Vysočina připraveno mnoho projektů, jejichž následná realizace byla podpořena ze státního rozpočtu nebo evropských fondů, případně z rozpočtu kraje.

Přehled dotací z programu Projektová příprava ve vodním hospodářství

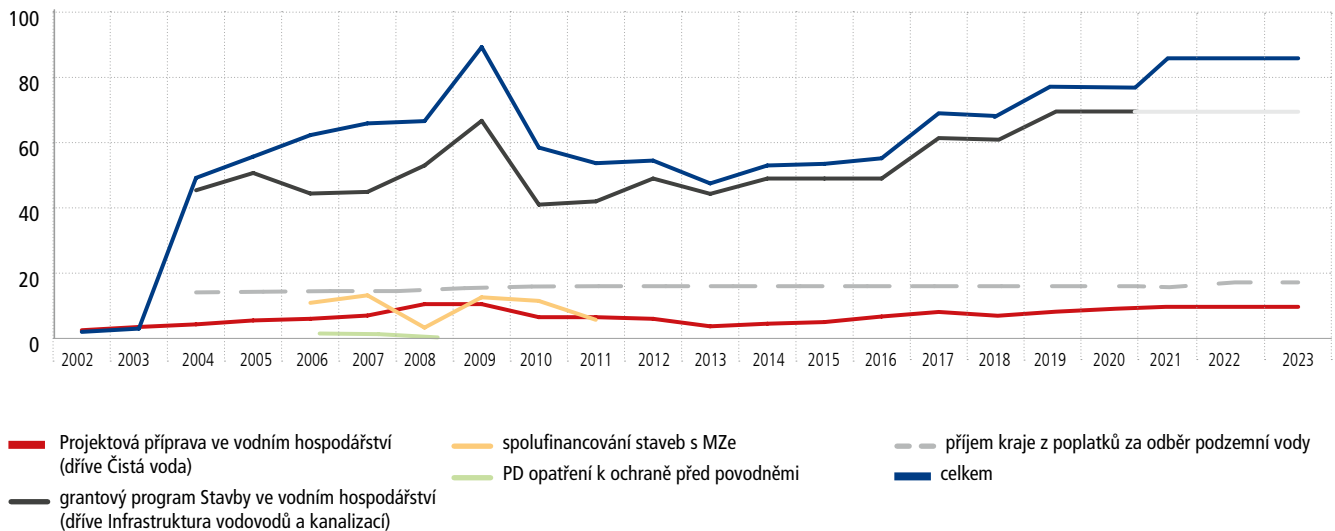
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poskytnutá podpora (mil. Kč)	4,6	3,2	4,0	4,5	6,2	7,6	7,0	7,0	7,0	12,0	12	12
Požadovaná podpora (mil. Kč)	5,2	5,0	9,7	12,3	12,1	8,3	8,8	10,5	16,7	14,1	15,2	16,9
Počet přijatých žádostí (ks)	50	43	63	77	108	67	73	65	87	65	59	63
Počet podpořených žádostí (ks)	42	27	30	29	54	57	46	47	35	53	48	46

13. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A RYBÁŘSTVÍ

Kraj Vysočina poskytl ze svého rozpočtu od roku 2002 do oblasti vodního hospodářství obcí více než jednu a čtvrt miliardy Kč (dotace v celkové výši 1 324 mil. Kč). Realizací uvedených vodních děl je postupně zajišťována základní technická vybavenost v obcích na území kraje. Současně realizací staveb určených k odvádění a čištění odpadních vod dochází k postupnému zlepšování životního prostředí, zejména pak kvality povrchových i podzemních vod.

Vzhledem k tomu, že jsou finanční možnosti kraje na podporu vodního hospodářství omezené, využívali žadatelé, kterými jsou zejména obce nebo jejich dobrovolné svazky, fondy Evropské unie (Operační program Životní prostředí) nebo programy státního rozpočtu v gesci Ministerstva zemědělství ČR nebo Ministerstva životního prostředí ČR.

Historie poskytnutých dotací Krajem Vysočina v oblasti vodního hospodářství v letech 2002–2023

Koncepční a strategické materiály

Základními koncepčními materiály v oblasti vodního hospodářství jsou plány dílčích povodí (Dolní Vltavy, Dyje, Horní Vltavy, Horního a středního Labe), které pro území Kraje Vysočina schválilo v květnu 2016 zastupitelstvo kraje. Plány dílčích povodí doplňují národní plány povodí o podrobné údaje a návrhy opatření, která jsou nutná k dosažení cílů pro dané dílčí povodí na základě zjištěného stavu povrchových a podzemních vod, hodnocení povodňových rizik, potřeb užívání vodních zdrojů a časový plán jejich uskutečnění. Pořizovateli plánů jsou státní podniky Povodí ve spolupráci s krajskými a ústředními úřady. Platnost plánů je šest let, a nové plány dílčích povodí v roce 2022 schválilo zastupitelstvo kraje.

Dalším významným koncepčním materiálem v oblasti infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu je Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (dále jen PRVKUK). Jeho zpracování a schválení podle zákona o vodovodech a kanalizacích zajišťuje kraj v samostatné působnosti pro své území. Obsahuje koncepci řešení zásobování pitnou vodou, včetně vymezení zdrojů povrchových a podzemních vod uvažovaných pro účely úpravy na pitnou vodu, a koncepci odkanalizování a čištění odpadních vod pro každou obec a její místní část. PRVKUK musí být hospodárný a musí obsahovat technicky nevhodnější řešení. Je podkladem pro zpracování politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace, plán dílčího povodí podle zákona o vodách, pro činnost vodoprávního úřadu, stavebního úřadu, obcí i kraje. Každoročně schvaluje zastupitelstvo kraje dílčí aktualizace PRVKUK, zejména u jednotlivých obcí.

Strategickými materiály v oblasti vodního hospodářství jsou Povodňový plán Kraje Vysočina a Plán pro zvládání sucha a stavu nedostatku vody Kraje Vysočina. Povodňový plán byl zpracován v roce 2004, jeho webová verze v roce 2007. Obsahuje způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací, způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlášené a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravu a organizaci záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity. Plán pro sucho byl zpracován v roce 2022 a obsahuje údaje potřebné pro zvládání sucha, popis vodních zdrojů včetně záložních a jejich případné zastupitelnosti, popis úpravy, dopravy vody a zásobování vodou, seznam technických zařízení využitelných k řešení stavu nedostatku vody, seznam uživatelů vody významných pro dané území, seznam významných povolení nakládání s vodami, popis rizik sucha a místní směrodatné limity a kritéria pro svolání komise pro sucho a vyhlášení stavu nedostatku vody.

RYBÁŘSTVÍ

Kraj Vysočina se vyznačuje velkým množstvím řek, potoků a rybníků využívaných k chovu a lovu ryb. Zatímco na tekoucích vodách provádějí výkon rybářského práva uživatelé rybářských revírů, na vodách stojatých hospodaří kromě těchto uživatelů i další subjekty, a to rybníkářským způsobem. Zejména na základě skladby rybí obsádky a biologické charakteristiky rybářského revíru dělíme revíry na pstruhové a mimopstruhové. Rozmanitost rybářských revírů v našem kraji znamená, že si každý rybník může najít místo, které mu k lovu nejvíce vyhovuje.

Na Vysočině se nachází více než 160 rybářských revírů. Asi jedna třetina z nich je pstruhových, ostatní revíry jsou mimopstruhové. Celková výměra revírů v Kraji Vysočina dosahuje více než 2 000 hektarů. Největším rybářským revírem v kraji je s téměř 400 hektary Jihlava 7–8, revír tvořený vodní nádrží Dalešice. V rozloze následuje revír Jihlava 6 s 90 hektary tvořený vodní nádrží Mohelno a revír Trnava s 83 hektary, jehož součástí je vodní nádrž Trnávka. Naprostá většina rybářských revírů v našem kraji však svou rozlohou nedosahuje ani 20 hektarů.

Největším uživatelem rybářských revírů v našem kraji je Moravský rybářský svaz, z. s., který hospodaří na téměř dvou třetinách revírů. Tento rybářský svaz působí hlavně na územích okresů Jihlava, Žďár nad Sázavou a Třebíč. Druhým největším uživatelem rybářských revírů je Český rybářský svaz, z. s., se svými územními svazy. Jihočeský územní svaz hospodaří zejména na území okresu Pelhřimov, Východočeský územní svaz na území okresu Havlíčkův Brod a Územní svaz města Prahy v okolí Světlé nad Sázavou. Okrajově u nás působí i Středočeský územní svaz, Rada Českého rybářského svazu, z. s., a Rybníkářský spolek Polensko.

V Kraji Vysočina působí i několik významných rybníkářsky hospodařících subjektů. Tyto rybářské společnosti kromě takzvaných tržních ryb produkují i ryby, jejichž chov slouží k zarybnování rybářských revírů. Nejčastěji chovaným druhem ryby je s téměř 90 % kapr, následovaný lososovitými druhy ryb – línem, amurem, štikou a candátem.

Hospodaření na rybnících je významnou specifickou formou akvakultury a základem českého produkčního rybářství. Mimo produkci ryb však rybníkářství sehrává i celospolečenskou roli – vodohospodářskou, krajinnou, kulturní a rovněž protipovodňovou. Rybníkářství patří k národní tradici a jedná se o historický odkaz zanechaný našimi předky.

14

KULTURA,
PAMÁTKOVÁ PÉČE
A CESTOVNÍ RUCH

Rekapitulace roku 2023 z pohledu kultury, památkové péče a cestovního ruchu ukazuje, jak důležité je pečlivě pracovat na rozvojových aktivitách i v ekonomicky složitějších dobách tak, abychom v příznivějším období byli připraveni využít každé nové příležitosti.

Všechny příspěvkové organizace zřizované krajem na úseku kultury po celý rok dostaly svému poslání – pečovaly a odborně zpracovávaly sbírky, byly otevřené veřejnosti, nabývaly podněty pro vzdělávání, potěšení, reflexi a sdílení vědomostí. Svědčí o tom i získaná ocenění, která jsou známkou erudice, profesního postupu a zvyšujícího se renomé organizací – Horácké divadlo Jihlava si připsalo dvě nominace na Cenu Thálie 2023 v kategorii činohra – ženský herecký výkon a jednu nominaci mezi tři nejlepší činoherní inscenace na Cenu Divadelních novin sezóny 2022/2023, Horácká galerie v Novém Městě na Moravě uspěla v národní soutěži muzeí Gloria musaealis a obdržela v květnu 2023 zvláštní cenu v kategorii Muzejní výstava roku 2022, Muzeum Vysočiny Jihlava získalo třetí místo v soutěži o Zlatého mamuta – Ceny Karla Absolona za popularizaci archeologie.

Uznání a ocenění přicházela nejen z odborných kruhů, ale i od široké veřejnosti. Muzeu Vysočiny Jihlava se dostalo uznání hned několikrát: za mimořádně zdařilou instalaci expozic, za rekonstrukci fasád muzejní budovy na Masarykově náměstí a stejně tak za vytvoření nového zázemí pro Muzeum Telč, pobočku Muzea Vysočiny Jihlava, v adaptovaných prostorách bývalého špitálu v Telči. Nadregionální pozornosti se těšilo i Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, které si u příležitosti 100. výročí úmrtí připomínalo osobnost spisovatele Jaroslava Haška.

Všechny krajské příspěvkové organizace na úseku kultury se podílely na přípravě či realizaci četných národních i evropských projektů. Ty nejsou jen důležitým zdrojem externích financí ve smyslu investic do obnovy kulturních památek, ale znamenají i rozvoj odborné činnosti, zkvalitnění zázemí nebo profesní růst odborných pracovníků. Rok 2023 byl mimořádně úspěšný – obdrželi jsme kladné posouzení všech pěti předložených žádostí do IROP – výzvy Muzea. Obnovou, modernizací a zkvalitněním tak budou za přispění prostředků EU následující roky procházet Hrad Kámen, Muzeum Vysočiny Jihlava, kde vznikne Edukační centrum, i Horácká galerie v Novém Městě na Moravě, která získá depozitář k uložení sbírky plastik a skla. Dotační podpora IROP v integrované výzvě na obnovu a zefektivnění expozičních a výstavních prostor obou galerijních budov byla příznána Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě a další dotační podpora bude směřovat do Muzea Vysočiny Třebíč na optimalizaci evidence, digitalizaci a ochranu sbírek. Celková dotační částka může být až 217 mil. Kč.

Proběhlo též zahájení stavebních prací Návštěvnického centra Hradu Kámen a do rozpočtu Kraje Vysočina 2023 se v průběhu roku podařilo zařadit vybudování Společného depozitáře v Pelhřimově určeného krajským sbírkotvorným organizacím.

Pokračovala každoroční podpora mimořádné akviziční činnosti sbírkotvorných organizací zřizovaných Krajem Vysočina. Péči o památkový fond deklaruje Kraj Vysočina dlouhodobou podporou obnovy památek, v roce 2023 podpořil obnovu kulturních památek a obnovu nemovitostí v památkově chráněných územích 17 mil. Kč. Finanční prostředky směřovaly rovněž do měst s památkami UNESCO.

Krajská samospráva podpořila zahájení spolupráce na tvorbě zcela mimořádné publikace Dějiny Vysočiny. Koordinátorem bylo pověřeno Muzeum Vysočiny Jihlava.

Prezentace Vysočiny jako atraktivní turistické destinace vycházela z jejího potenciálu v oblasti venkovského cestovního ruchu. Téma Venkov zvolila Vysočina Tourism pro marketingovou komunikaci s cílem dlouhodobě zvyšovat povědomí návštěvníků a turistů o široké nabídce zážitků na farmách a statcích, regionálních produktech a lokální gastronomii s důrazem na udržitelnost. Významná byla i podpora aktivit cykloturistiky a cyklopropravy prostřednictvím Fondu Vysočiny. Kraj Vysočina se historicky poprvé stal absolutním vítězem v prestižní anketě Kraj mého srdce za rok 2023, která mapuje míru popularity domácích turistických destinací.

Rád bych zdůraznil i význam přeshraniční a zahraniční spolupráce. Po celý rok 2023 se Muzeum Vysočiny Třebíč podílelo na přípravě přeshraničního projektu, který v případě kladného hodnocení v první polovině roku 2024 umožní mimo jiné modernizaci pobočky trebíčského muzea v Jemnici, která by měla přinést nové impulsy pro rozvoj místní, regionální i přeshraniční kultury v této části regionu. Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě uspěla na mezinárodní scéně v podobě spolupráce s francouzskou galerií Centre Pompidou-Metz, pokračovala s rezidencemi francouzských umělců v Telči a kulturní scéně přispěla mimo jiné i dalším sborníkem (z) Vysočiny umění.

Prostřednictvím dotačních programů Kraje Vysočina se podařilo podpořit řadu kvalitních regionálních i nadregionálních kulturních aktivit, počínů a projektů v oblasti péče o památku, jejichž nositeli byly fyzické i právnické osoby, města či obce. Rozšířen byl Seznam nemateriálních statků tradiční

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

lidové kultury Kraje Vysočina a Seznam Mistrů tradiční rukodělné výroby Kraje Vysočina. Proběhl další ročník veřejné ankety Zlatá jeřabina nebo Dny otevřených ateliérů, Krajská knihovna Vysočiny byla opět významným partnerem Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě.

Za rokem 2023 se ohlížím s vědomím, že to byl rok, který umožnil předložit, prosadit či významně posunout kvalitní a dobře připravené záměry, podílet se, podpořit, realizovat nebo zhlédnout zajímavé počiny a aktivity. Děkuji všem, kteří se ke kulturnímu životu, péči o kulturní dědictví a cestovnímu ruchu na Vysočině hlásí a k nim přispívají.

Mgr. Roman Fabeš,
náměstek hejtmána pro oblast kultury,
památkové péče, cestovního ruchu a mezinárodních vztahů

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

V rozpočtu Kraje Vysočina 2023 bylo v kapitole Kultura vyčerpáno celkem 314 mil. Kč.

Největší část, cca 260 mil. Kč, tvořil příspěvek na provoz deseti zřizovaným příspěvkovým organizacím na úseku kultury a cestovního ruchu. Mimořádné investiční příspěvky a prostředky určené na předfinancování evropských projektů představovaly 51 mil. Kč.

Prostřednictvím dotačních titulů Fondu Vysočiny, směřujících do živé kultury, památek, cestovního ruchu a cyklo, které byly administrovány odborem kultury, památkové péče a cestovního ruchu, bylo podpořeno 292 projektů za více než 45,5 mil. Kč.

Památková péče

Kraj Vysočina má na svém území tři památky zařazené na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Jedná se o historické jádro města Telč, poutní kostel svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou a židovskou čtvrť a baziliku svatého Prokopa v Třebíči.

K nejvýznamnější součásti kulturního bohatství našeho regionu nesporně patří patnáct nemovitých a tři movité národní kulturní památky.

Nemovité národní kulturní památky v Kraji Vysočina

- Rodný dům Karla Havlíčka Borovského
- Zámek Telč
- Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře
- Zřícenina hradu Lipnice nad Sázavou
- Zámek Jaroměřice nad Rokytou
- Zámek Náměšť nad Oslavou
- Klášter s kostelem svatého Prokopa v Třebíči
- Židovský hřbitov v Třebíči
- Kostel svatého Jakuba Většího v Jihlavě
- Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Polné
- Štáflova chalupa v Havlíčkově Brodě
- Klášter premonstrátů v Želivě
- Zámek Červená Řečice
- Sklárna v Tasicích
- Michalův statek v Pohledí

Movité národní kulturní památky v Kraji Vysočina

- Socha svaté Kateřiny z Jihlavy
- Jihlavská Pieta (kamenné sousoší Panny Marie s mrtvým tělem Ježíše Krista)
- Přemyslovský kříž z Jihlavy

Na území kraje se v současnosti nacházejí také tři městské památkové rezervace a 22 městských památkových zón. Soubory lidové architektury jsou chráněné na území tří vesnických památkových rezervací a pěti vesnických památkových zón.

Národní kulturní památky a památkově chráněná území v Kraji Vysočina

KULTURNÍ PAMÁTKY V KRAJI VYSOČINA

V Ústředním seznamu kulturních památek ČR je za Kraj Vysočina evidováno cca 2 400 movitých kulturních památek a téměř 3 000 nemovitých kulturních památek.

Na území kraje byla v průběhu roku 2023 s kladným výsledkem ukončena tři řízení Ministerstva kultury ČR o prohlášení věci za kulturní památku. Kulturními památkami se stala vila Dr. Inderky (ul. Fibichova 940/2) v Jihlavě, dům v Klatovci č. p. 26 (venkovský ateliér umělecké a manželské dvojice Míly Doleželové a Jiřího Mareše) a soubor dvou zvodnic z kostela sv. Vavřince v Bystřici nad Pernštejnem.

Prioritou odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu (dále jen OKPPCR) je v oblasti památkové péče poskytovat kvalitní výkon státní správy na úseku památkové péče. K primárním úkolům krajského úřadu v oblasti památkové péče patří povinnost vykonávat stavební dozor při obnovách národních kulturních památek. Na území kraje se nachází patnáct nemovitých a tři movité národní kulturní památky. Ve většině případů se jedná o velké areály hradů, zámků nebo klášterů. Výkon státní správy na zmíněném úseku pak dále zahrnuje zejména odvolací a přezkumná řízení vedená proti rozhodnutím / závazným stanoviskům městských úřadů obcí s rozšířenou působností, dále rozhodnutí o přemístění kulturních památek, vyjadřování krajského úřadu k prohlášení a k rušení prohlášení věci za kulturní památku, řízení o odměně za archeologické nálezy, prodlužování lhůt a další úkony.

Nemalou část agendy oddělení památkové péče tvoří metodická a kontrolní činnost vůči obcím s rozšířenou působností (dále ORP). Kontrolní činnost výkonu státní správy ORP na úseku památkové péče probíhá v průběhu celého roku. Kontroly jsou časově a obsahově náročné, a to i z toho důvodu, že vedle kontroly správních řízení a vydaných správních aktů z hlediska dodržování zákona probíhá také kontrola jejich samotného aplikování v terénu. V roce 2023 proběhla kontrola výkonu přenesené působnosti na úseku památkové péče na městských úřadech Světlá nad Sázavou, Pacov, Jihlava a zahájeny byly kontroly na městských úřadech Třebíč a Humpolec.

Krajský úřad pořádá pro pracovníky památkové péče v kraji každoročně metodický odborný seminář směřující k zajištění jednotného přístupu v rozhodovacích procesech na úseku památkové péče a zaměřený na vhodné postupy při obnově kulturních památek (přednášky renomovaných odborníků).

Výzvou pro památkovou péči v 21. století je stupňující se tlak na využívání obnovitelných zdrojů energie v památkově chráněném prostředí, proto byly v roce 2023 semináře pro pracovníky památkové péče zaměřené na problematiku fotovoltaických elektráren (dále jen FVE) a tepelných čerpadel.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

Seminář na téma FVE proběhl v dubnu v prostorách krajského úřadu. Téma z technického hlediska představil Ing. Pavel Hrzina, Ph.D., z akreditované Laboratoře diagnostiky fotovoltaických systémů ČVUT FEL Praha, do právního rámce téma zasadil JUDr. Martin Zídek, ředitel odboru památkové inspekce, Ministerstvo kultury ČR, a závěrem se představila náměstkyně pro památkovou péči z Generálního ředitelství Národního památkového ústavu (dále NPÚ) Dott. Jana Michalčáková, Ph.D. et Ph.D., prezentovala metodiku NPÚ zaměřenou na FVE.

Tepelným čerpadlům a jejich dopadům na historické památky se věnoval listopadový seminář konaný ve spolupráci s NPÚ – Územním odborným pracovištěm v Telči. Problematiku představil Mgr. Michal Havlík, ředitel projekce a geologie Stavební geologie – Geosan, s. r. o.

Pracovníci Památkové inspekce Ministerstva kultury ČR prezentovali účastníkům nový stavební zákon s jeho dopady na výkon státní památkové péče od 1. 1. 2024. Seminář ukončila komentovaná prohlídka zrekonstruovaných prostor zámku Telč.

Oddělení památkové péče v roce 2023 spolupracovalo na tvorbě Konceptu památkové péče v České republice 2023–2028+, kterou připravuje Ministerstvo kultury ČR a jejímž cílem je na celorepublikové úrovni řádně a efektivně realizovat ochranu památkového fondu.

Zároveň se aktivně podílelo na připomínkovém řízení k Návrhu Vlády ČR k prohlášení nových národních kulturních památek. Nařízením Vlády ČR č. 372/2023 Sb., o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, byla na území Kraje Vysočina prohlášena nová národní kulturní památka Radnice královského města Havlíčkův Brod (s účinností od 1. července 2024).

V průběhu roku pokračovaly ve spolupráci s městem Kralice nad Oslavou, který zastupuje všechny obce nacházející se na území krajinné památkové zóny (dále KPZ), práce na pořízení Plánu ochrany zmíněné KPZ. Započalo projednávání Plánu ochrany Krajinné památkové zóny Náměštsko s Ministerstvem kultury ČR a dotčenými orgány.

Kraj Vysočina je rovněž sám vlastníkem několika desítek významných památkově chráněných objektů, v nichž dnes sídlí příspěvkové organizace kraje na úseku školství, sociálních služeb a kultury. Údržba a citlivá obnova památkově chráněných budov vyžaduje ze strany vlastníka nemalé finanční prostředky, které pocházejí zejména z rozpočtu kraje.

Jedním z důležitých nástrojů podpory kulturního dědictví a jeho vlastníků na území kraje je ucelený systém poskytování finančních příspěvků z rozpočtu Kraje Vysočina.

V roce 2023 byly v rámci Fondu Vysočiny vyhlášeny programy:

- Památky 2023
- Památkově chráněná území 2023
- UNESCO 2023

V programu Památky 2023 byla podpořena v rámci podprogramu A – obnova památek – obnova 72 památkově chráněných objektů v celkovém objemu prací v hodnotě přes 46 mil. Kč. Kraj přispěl částkou 15 mil. Kč a vlastníci vložili do obnovy svých památek přes 31 mil. Kč.

V rámci podprogramu B – předprojektová dokumentace – byly realizovány projekty zaměřené na podporu zpracování předprojektové dokumentace obnovy kulturních památek (zejména je možné pořídit statické posudky, restaurátorské, stavebně historické, dendrochronologické, mykologické, archeologické a další průzkumy) nezbytné pro přípravu řádné projektové dokumentace. Bylo podpořeno 16 žádostí v celkové výši 500 tis. Kč.

Číslo programu	Název programu	Vyhlášený objem v Kč	Počet žádostí	Úspěšné žádosti	Schválená výše podpory v Kč
FV 02789	Památky 2023	15 500 000	139	88	15 500 000
	Podprogram A Obnova památek	15 000 000	119	72	15 000 000
	Podprogram B Předprojektová dokumentace	500 000	20	16	500 000

V rámci programu FV Památkově chráněná území 2023 bylo z 21 hodnocených projektů podpořeno 14 projektů v celkovém objemu finančních prostředků 1 600 tis. Kč.

V programu UNESCO 2023 byl každému z měst, na jehož území se nachází památka UNESCO, poskytnut finanční příspěvek ve výši 350 000 Kč.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

KULTURA

Kultura v Kraji Vysočina procházela v roce 2023 změnami a výzvami, ale nadále zůstala důležitou součástí naší společnosti. Po období covidu se podařilo oživit kulturní scénu, která je klíčovým prvkem pro rozvoj společnosti a lidského pokroku.

Příspěvkové organizace v oblasti kultury

Název organizace	Počet zam.	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospod. výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě	9	7 572	7 611	39	6 796	500
Horácká galerie v Novém Městě na Moravě	20	15 924	15 927	2	14 815	0
Horácké divadlo Jihlava, příspěvková organizace	73,8	70 250	70 250	0	58 189	4500
Krajská knihovna Vysočiny	41	50 737	50 736	1	46 872	0
Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	10,6	9 097	9 274	177	8 270	177
Muzeum Vysočiny Jihlava, příspěvková organizace	39,5	50 433	51 720	1287	30 132	0
Muzeum Vysočiny Pelhřimov, příspěvková organizace	14,4	13 305	13 305	0	11 231	220
Muzeum Vysočiny Třebíč, příspěvková organizace	37,5	36 691	37 126	435	31 425	1 290
Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě	14	12 995	13 060	65	11 304	1 010
Celkem kultura	259,8	267 003	269 009	2 006	219 034	7 697

Rok 2023 přinesl z pohledu krajských kulturních příspěvkových organizací opět několik personálních změn. Novou ředitelkou Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod byla jmenována Mgr. Alena Jindrová a novým ředitelem Muzea Vysočiny Třebíč se stal Ing. Michal Zábrš. Z výběrového řízení na pozici ředitele Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě nevyšel žádný vhodný uchazeč a toto výběrové řízení bylo rozhodnutím rady kraje zrušeno. Od 1. 7. 2023 vykonával funkci statutárního orgánu zástupce ředitele Mgr. Aleš Veselý.

Po letech v provizoriu získalo stabilní zázemí v areálu bývalého špitálu na Starém Městě v Telči také Muzeum Telč, pobočka Muzea Vysočiny Jihlava. Rekonstrukce objektu (vlastník město Telč) i příprava expozice přírodovědného zaměření s názvem Křehká krása rašelinišť, zpřístupněná veřejnosti od dubna 2023, byly součástí aktivit přeshraničního projektu s názvem Přírodní dědictví rašeliništních krajin regionu Mühlviertel a Geoparku Vysočina jako chráněný přírodní prostor, místo zážitků a vzdělávání (program Interreg Rakousko – Česká republika 2014–2020) zaměřeného na zatraktivnění přírodního dědictví, zejména oblastí rašelinišť a mokřadů. Muzeum Vysočiny Jihlava bylo jedním ze tří projektových partnerů z Kraje Vysočina, vedoucím partnerem projektu byl hornorakouský Verband Mühlviertler Alm.

Horácké divadlo Jihlava se úspěšně prosazovalo na české divadelní scéně. Vedle širší a užší nominace na Cenu Thálie 2023 v kategorii činohra za ženský herecký výkon (užší nominaci obdržela Lenka Schreiberová za roli Anny, širší nominaci Barbora Bezáková za roli Karin, obě v inscenaci Šepoty a výkřiky) to byla i nominace na Cenu Divadelních novin mezi tři nejlepší činoherní inscenace sezóny 2022/2023 za inscenaci Šepoty a výkřiky režiséra Jakuba Čermáka. Kraj Vysočina poskytl divadlu mimořádný finanční příspěvek ve výši 4,5 mil. Kč na pořízení nového autobusu pro svoz diváků. Pokračovalo naplňování Memoranda o spolupráci mezi Krajem Vysočina a Statutárním městem Jihlava. Pro divadlo to znamenalo 500 tis. Kč na úhradu nákladů spojených s přípravou zázemí pro nově vznikající druhý herecký soubor divadla určený pro děti a mládež.

Horácká galerie v Novém Městě na Moravě si v květnu 2023 převzala v rámci Národní soutěže muzeí Gloria musaealis zvláštní ocenění za výstavu s názvem Hluboká voda, nejhlubší les: Strašidla podle zkušenosti a tradice v kategorii Muzejní výstava roku 2022.

Krajské galerie se prezentovaly i v zahraničí. Na výstavu do prestižní galerie Centre Pompidou-Metz (Francie) byl zapůjčen obraz Vojtěcha Hynaise ze sbírek Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě.

Pod koordinací Muzea Vysočiny Havlíčkův Brod proběhl v prvním říjnovém víkendu již 13. ročník Dnů otevřených ateliérů na Vysočině. Otevřeno bylo více než 110 ateliérů a akci navštívilo téměř devět tisíc návštěvníků.

Kraj Vysočina pokračoval v každoroční podpoře mimořádné akviziční činnosti sbírkotvorných organizací zřizovaných Krajem Vysočina, která výrazně přispívá k naplňování hlavního poslání muzeí i galerií definovaného v jejich zřizovacích listinách, jímž je získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy. V roce 2023 byla částka ve výši 1,28 mil. Kč rozdělena mezi čtyři organizace, které rozšířily spravované sbírky o díla umělecká i tradiční řemeslná a nechyběla ani technická zajímavost. Tu představoval historický motocykl určený pro švédskou armádu Jawa Monark, který obohatil kolekci raritních jednostopých vozidel Muzea Vysočiny Pelhřimov, s níž se počítá v nově připravovaných expozicích Hradu Kámen. Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě pořídila unikátní tavenou plastiku Ledová planeta od renomovaného sklářského výtvarníka Jana Exnara,

rodáka z Havlíčkova Brodu, jehož práce jsou zastoupeny v předních světových institucích s programem sklářských děl přesahujících hranice užitého umění. Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě zaměřila svoji pozornost na doplnění reprezentativní řady stálé expozice o tvorbu tří výrazných uměleckých osobností působících na Jihlavsku – Jakuba Tomáše, Jaroslava Grodla a Petra Vlacha. Možnost zakoupit tradiční třebičský malovaný papírový betlém využilo díky mimořádné podpoře i Muzeum Vysočiny Třebíč a získalo tak ucelené řemeslné dílo z první poloviny 20. století dokládající kvalitu místního lidového betlémářství.

Úspěšného posunu dosáhly projekty Kraje Vysočina a příspěvkových organizací v programovém období EU 2021–2027. Dotační podporu z Integrovaného regionálního operačního programu v rámci výzvy Muzea získalo všech pět předložených akcí. Tyto projekty umožní zkvalitnění a rozšíření nabídky pro veřejnost. Největšími krajskými projekty jsou Hrad Kámen – nové expozice a revitalizace objektu a Edukační centrum a zázemí Muzea Vysočiny Jihlava. Oba tyto projekty získaly maximální možnou dotaci ve výši 68 mil. Kč. Projekt Hrad Kámen řeší částečnou stavební obnovu kulturní památky (vnější plášť, elektroinstalace, vnitřní stavební úpravy) a kompletní modernizaci expozičních tras včetně restaurování sbírkových předmětů. V případě Edukačního centra je cílem vytvořit kvalitní edukační a návštěvnické zázemí a zlepšit odborné zázemí díky rekonstrukci a částečné přístavbě stávajících budov muzea na Masarykově náměstí v Jihlavě, sídle Muzea Vysočiny Jihlava. Na Hradě Kámen byla zahájena fyzická realizace, Edukační centrum realizačně započne v roce 2024. To stejné platí i pro rekonstrukci jednoho z hospodářských objektů zámku v Novém Městě na Moravě, který je sídlem Horácké galerie. V rekonstruovaném objektu bude zřízen depozitář plastik a skla. Získána dotace byla ve výši 27,6 mil. Kč. Ze strany Muzea Vysočiny Třebíč byl do muzejní výzvy předložen projekt s názvem Optimalizace evidence, digitalizace a ochrany sbírek Muzea Vysočiny Třebíč, který získal dotační podporu ve výši 22,6 mil. Kč. Projekt řeší zlepšení systému správy a ochrany sbírkového fondu.

Dotační podporu v IROP v integrované výzvě získala rovněž Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě. Cílem předloženého projektu s finanční spoluúčastí 30,7 mil. Kč je obnova expozičních a výstavních prostor galerie v budovách na Masarykově náměstí i v Komenského ulici a zefektivnění prezentace sbírek. Součástí projektového záměru jsou také drobné stavební zásahy v interiérech obou objektů.

Muzeum Vysočiny Jihlava ještě v rámci dobíhajícího programového období 2014–2020 (faktický konec období v roce 2023) dokončilo realizaci projektu Modernizace expozice, který kromě realizace nových expozic v muzeu řešil také obnovu fasád na budovách na Masarykově náměstí. Projekt byl dotačně podpořen 28 mil. Kč.

Mimo dotační spolufinancování pokračovala a byla dokončena projektová příprava Návštěvnického centra Hradu Kámen. Staveniště bylo předáno na konci kalendářního roku 2023, fyzická realizace bude pokračovat do 2025. Nový objekt bude otevřen veřejnosti společně s rekonstruovaným hradem a novými expozicemi. Návštěvníkům památky zajistí standardní zázemí a komfort v podobě moderní pokladny, sociálního zázemí a kavárny. Výchozí myšlenkou revitalizace je obnova zaniklé hmoty bývalého pivovaru z 19. století.

Připravený projekt s názvem Společný depozitář v Pelhřimově, jakožto hlavní depozitář veškeré krajské archeologie, hlavní depozitář Muzea Vysočiny Pelhřimov a depozitář i pro další krajská muzea, byl v roce 2023 zařazen do rozpočtu kraje. Realizace spolufinancováním z muzejní výzvy nebyla vzhledem k ostatním předloženým a podpořeným projektům možná. Realizace této akce se předpokládá od roku 2024.

Nadále probíhala osvědčená spolupráce s příspěvkovými organizacemi na úseku kultury formou cenově zvýhodněné Společné vstupenky muzeí a galerií zřizovaných Krajem Vysočina, která umožňuje dvanáct vstupů do krajem zřizovaných sbírkotvorných organizací. V průběhu roku oddělení kultury shromáždilo aktualizované informace včetně nových fotografií od zapojených příspěvkových organizací a nechalo graficky zpracovat inovované letáky a vstupenky. Ty byly ke konci roku distribuovány do všech dotčených organizací, aby byly připraveny k prodeji od Nového roku. V roce 2023 na tuto vstupenku do krajských sbírkotvorných organizací zavítalo 4 322 návštěvníků, přičemž nejvyšší počty byly evidovány u Muzea Vysočiny Třebíč a Muzea Vysočiny Pelhřimov.

Zastupitelstvo Kraje Vysočina udělilo na základě doporučení Regionálního pracoviště pro tradiční lidovou kulturu Muzea Vysočiny Třebíč dva tituly Mistr tradiční rukodělné výroby Kraje Vysočina. Titul získali Josef Filip, obor: truhlářské řemeslo a umělecké zpracování dřeva, a Jaroslav Těsnohlídek, obor: knihařství, popularizace knihvazačství. Zdokumentován a v samém závěru roku 2023 byl zapsán na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Kraje Vysočina i nový nemateriální statek Tradiční herálecká maškará pod Žakovou horou, jehož nositelem se stala obec Herálec.

Zahájena byla spolupráce na tvorbě publikace Dějiny Vysočiny, která se bude zabývat historií, vývojem veřejné správy, hospodářskými, dopravními, kulturními a společenskými vazbami na území dnešního Kraje Vysočina. Zaměřena přitom bude na kraj jako na celek v jeho nynější podobě (bez ohledu na někdejší zemské hranice), což je pojetí, jemuž se dosud žádný z autorských týmů nevěnoval a což samo o sobě činí tuto práci ojedinělou i v rámci České republiky. Kniha by měla osvětlit, co jednotlivé regiony Kraje Vysočina spojovalo a spojuje, popř. poukázat na jevy, které působí spíše opačně. Základní premisou práce je poznání minulosti jako základu pro vytváření společné budoucnosti. Koordinátorem odborné činnosti i související administrativy bylo pověřeno Muzeum Vysočiny Jihlava. Dokončení je plánováno na září 2028. Financování bude probíhat každoročním mimořádným příspěvkem na provoz jihlavského muzea z rozpočtu Kraje Vysočina v letech 2024 až 2028. Autorský tým bude metodicky a odborně veden prof. Mgr. Lukášem Fasorou, Ph.D. (Historický ústav FF MU Brno) a za technické podpory PhDr. Renaty Piskové (Státní okresní archiv Jihlava). Ve spolupráci s nimi se pak vypracování jednotlivých kapitol i pramenné práci budou věnovat další autoři z akademické sféry, stejně jako odborní pracovníci z institucí z Vysočiny (z krajských příspěvkových organizací zřizovaných na úseku kultury, státních archivů).

V roce 2023 se uskutečnil 19. ročník veřejné ankety Zlatá jeřabina – Cena Kraje Vysočina za kulturní počin roku 2022, jejímž cílem je prezentace rozmanitosti kultury a kulturního dědictví na Vysočině. V kategorii Kulturní aktivita veřejnost nejvíce ocenila Nové koncertní křídlo Steinway & Sons v ZUŠ Jihlava / Jihlava. Koncertní křídlo Steinway & Sons bylo zakoupeno ZUŠ Jihlava. Na nástroj budou moci hrát jak žáci, tak i umělci, a to nejen v rámci festivalu Gustav Mahler Hudba tisíců. Na druhém místě se umístila Noc na Karlštejně / Libice nad Doubravou. Divadelní představení v podání dětí ze Základní školy Libice nad Doubravou. Třetí místo obsadila hraná prohlídka Santiniho zázrak / Želiv. Příběh prohlídky byl zaměřený na postavu geniálního architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela. V kategorii Péče o kulturní dědictví zvítězil projekt Dokončení obnovy kostela sv. Markéty včetně instalace nového liturgického vybavení / Jaroměřice nad Rokytnou. Dokončení oprav kostela svaté Markéty vyvrcholilo instalováním souboru liturgického vybavení z dílny akad. sochaře Mistra Otmara Olivy z Velehradu. Jedná se o unikátní bronzové a mramorové artefakty nového oltáře, ambonu, křtitelnice a věčného světla. Na dalších místech se umístilo Restaurování varhan v bazilice Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše / Žďár nad Sázavou a Revitalizace Karlova náměstí / Třebíč. I v roce 2023 bylo uděleno čestné uznání náměstka hejtmána pro oblast kultury, památkové péče, cestovního ruchu a mezinárodních vztahů za významný přínos v oblasti hmotného kulturního dědictví. Ocenění získal projekt Celková obnova hornické kaple Nejsvětější Trojice / Koroužné (Švařec).

Jako tradiční součást doprovodného programu Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě byla pod záštitou hejtmána Kraje Vysočina Vítězslava Schreka Krajskou knihovnou Vysočiny vyhlášena soutěž O nejkrásnější knihy 33. Podzimního knižního veletrhu, ve které odborná porota ocenila Cenou Kraje Vysočina za nejkrásnější knihu Vysočiny knihu s názvem Spory o Jana Žižku 1424–2024 Petra Čorneje vydanou spolkem Za záchranu rodného domu Jana Zrzavého v Okrouhlici.

Vedle systémové podpory byla ve výjimečných případech žadatelům poskytována individuální finanční podpora, a to například Horáckému folklornímu sdružení na podporu a udržení folklorních tradic v regionu, DOC.DREAM services, s. r. o. – Centru dokumentárního filmu v Jihlavě na podporu audiovizuální výchovy v Kraji Vysočina, dále spolku Zámek Žďár, z. s., na provoz expozice Baroko NGP v Muzeu nové generace, České komoře architektů na soutěžní přehlídku Česká cena za architekturu nebo společnosti Czech Architecture Week, s. r. o., na vydání publikace Česká a slovenská architektura.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

CESTOVNÍ RUCH

Kraj Vysočina dlouhodobě podporuje rozšiřování a zkvalitňování infrastruktury a služeb v oblasti cestovního ruchu na svém území. V roce 2007 byla za účelem propagace turistické destinace Vysočina a koordinace aktivit v oblasti cestovního ruchu ve spolupráci s partnery z veřejného a soukromého sektoru zřízena příspěvková organizace Vysočina Tourism.

Příspěvkové organizace v oblasti cestovního ruchu

Název organizace	Počet zaměstnanců	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Vysočina Tourism, příspěvková organizace	7,0	16 313	15 792	521	14 420	0
Celkem cestovní ruch	7,0	16 313	15 792	521	14 420	0

Kraj Vysočina pravidelně přispívá na obnovu a údržbu značených pěších, lyžařských a cyklistických turistických tras na svém území. Individuální dotace Klubu českých turistů, oblasti Vysočina, za rok 2023 činila 450 tis. Kč. Taktéž pravidelně vyhláší dotační programy Fondu Vysočiny v oblasti Cestovního ruchu. V roce 2023 byl vyhlášen dotační program s názvem Infrastruktura cestovního ruchu 2023 na podporu zkvalitnění a rozšíření infrastruktury cestovního ruchu a dotační program nazvaný Turistická informační centra 2023 na podporu činnosti turistických informačních center. Krajský úřad uspořádal ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Chaloupky školení včetně terénní exkurze na téma Interpretace místního dědictví pro potenciální žadatele o poskytnutí dotace z programu Infrastruktura cestovního ruchu 2024.

Číslo programu	Název programu	Vyhlášený objem v Kč	Počet žádostí	Úspěšné žádosti	Schválená výše podpory v Kč
FV02856	Infrastruktura cestovního ruchu 2023	1 500 000	28	26	1 500 000
FV02857	Turistická informační centra 2023	2 000 000	38	34	1 985 140

Mezi další aktivity kraje patří prohlubování spolupráce s majiteli a správci hradů a zámků na Vysočině, které působí v oblasti cestovního ruchu, a to bez ohledu na jejich vlastnictví. Čtvrtý ročník setkání s podtitulem Filmový průmysl jako příležitost pro cestovní ruch se uskutečnil 18. května 2023 v prostorách zámku v Úsobí na Havlíčkovobrodsku. Partnerství udržuje kraj také s pracovníky turistických informačních center, pro které pořádá pravidelná setkání s cílem sdílet informace o novinkách v území a o možnostech čerpání dotací z Fondu Vysočiny, aktuality z Asociace turistických informačních center České republiky a přiblížit aktivity Vysočina Tourism, oblastních a lokálních organizací destinačního managementu – Koruny Vysočiny, Destinace Třebíčsko, Vysočiny West, Kraje pod Javořicí a Brány Jihlavy.

Pokračuje realizace Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kraji Vysočina na období 2017–2025, která identifikuje priority, opatření a aktivity vedoucí k efektivnímu rozvoji cestovního ruchu v kraji v oblastech týkajících se infrastruktury, marketingu i řízení cestovního ruchu. Jako součást implementace Strategie CR se pravidelně schází Rada pro Strategii cestovního ruchu jako funkční, řídicí a organizační struktura, která spolupracuje na naplňování cílů i s dalšími klíčovými aktéry z oblasti cestovního ruchu.

V roce 2023 směřovala podpora také do oblasti rozvoje cyklo dopravy a cykloturistiky v návaznosti na schválenou Koncepti podpory rozvoje cyklistiky na území Kraje Vysočina na období 2022–2025. Kraj Vysočina je členem spolku Partnerství pro městskou mobilitu, který má za cíl spolupráci a rozvoj v oblasti zlepšování podmínek pro udržitelnou a aktivní mobilitu. Již poděváté kraj podpořil realizaci celorepublikové cyklo dopravní kampaně a soutěže Do práce na kole, do které se zapojilo více než 1 400 účastníků. Kraj Vysočina také systematicky realizuje cyklo mobiliář u svých organizací, konkrétně středních škol. Celkem 994 tis. Kč směřovalo na vybavení Gymnázia a Obchodní akademie Pelhřimov. Kontinuálně od roku 2016 probíhá monitoring na cykloturistických trasách, automatickými sčítači je osazeno celkem dvanáct lokalit. Prostřednictvím již tradičního grantového programu v rámci Fondu Vysočiny, který je vyhlášen od roku 2015, byla realizována systémově nastavená podpora rozvoje základní infrastruktury pro cykloturistiku a cyklo dopravy. Podpora prostřednictvím soutěžního programu směřuje především k obcím, a to do projektové přípravy cyklostezek, dále do investic a oprav cyklostezek a komunikací v rámci sítě cyklo tras a také do podpory specifické infrastruktury pro terénní cyklistiku, jako jsou singletraily nebo pumptracky. Za účelem propagace nabídky v oblasti cykloturistiky vznikl magazín s názvem Cyklo dovolená na Vysočině, který byl distribuován v rámci kontaktních kampaní Kraje Vysočina a Vysočina Tourism.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

Číslo programu	Název programu	Vyhlášený objem v Kč	Počet žádostí	Úspěšné žádosti	Schválená výše podpory v Kč
FV02895	Cyklodoprava a cykloturistika 2023	20 000 000	46	28	20 000 000

Vysočina Tourism plní roli krajské organizace destinačního managementu. Na národní úrovni spolupracuje s českou centrálou cestovního ruchu – Czech-Tourism a na oblastní úrovni s již existujícími oblastními a lokálními organizacemi destinačního managementu – Korunou Vysočiny, Destinací Třebíčsko, Vysočinou West, Krajem pod Javořicí a Bránou Jihlavy. V roce 2022 získala Vysočina Tourism recertifikaci dle národního systému Kategorizace organizací destinačního managementu s platností na tři roky. Nadále je členem Asociace organizací cestovního ruchu.

Vysočina Tourism využila v propagaci turistické destinace Vysočina potenciálu čistého a bezpečného kraje, v němž návštěvníci a turisté naleznou klid a pohodu, a vytvořila nový claim Vychutnej si přítomnost na Vysočině, který přizpůsobuje aktuálnímu tématu (Vychutnej si přítomnost na lyžích, Vychutnej si přítomnost na kole, Vychutnej si přítomnost na koni, ...) a který bude používat i v následujících letech.

V roce 2023 Vysočina Tourism komunikovala především on-line formou, zejména na sociálních sítích Facebook a Instagram, marketingová témata zaměřená na venkov, gastronomii, regionální produkty a potraviny, výlety s dětmi, školní výlety, svatby, cyklo a pěší výlety, památky nebo netradiční ubytování.

Kampaň týkající se svateb byla doplněna o microsite na webu Vysočina Convention Bureau, trip a seminář pro svatební koordinátory.

Vysočina Tourism se partnersky připojila k projektu Hitrádia Vysočina, 10denní výzvy Na vlastní nohy Vysočinou, během níž jeden z moderátorů prošel kraj pěšky a navštívil některé turistické cíle.

Destinační web www.vysocinatourism.cz informuje nejen veřejnost o činnostech příspěvkové organizace. Mezi další oblast aktivit Vysočina Tourism patřil destinační FB a destinační profil na LinkedIn, které dávají veřejnosti možnost seznámit se s aktuálními aktivitami Vysočina Tourism, organizaci zase informovat o příležitostech ke spolupráci a navazovat nové kontakty. Pro budování a udržování vztahu s potenciálními a stávajícími partnery Vysočina Tourism využívá organizace nově také nástroj v podobě destinačního newsletteru.

K propagaci turistické destinace Vysočina sloužily webové stránky www.vysocina.eu, facebookový profil Dovolena na Vysočině, instagramový profil Vysočina Region a videokanal Vysočina Tourism na serveru YouTube.

Jelikož příspěvková organizace zajišťuje chod regionální filmové kanceláře Vysočina Film Office a regionální kanceláře na podporu kongresové a incentivní turistiky Vysočina Convention Bureau, nabízela jejich služby přes webové stránky www.filmvysocina.cz a www.vysocina-konference.cz. Web Vysočina Convention Bureau prošel vizuálním a technologickým upgradem.

V roce 2023 se změnil vizuální styl marketingové značky – pointu, který turistickou destinaci Vysočina symbolicky vymezuje jako turistický cíl a pomyslně zve k návštěvě Vysočiny. Základní barevná varianta pointu v zelené a modré barvě, která vychází z vizuálního stylu Kraje Vysočina, zůstala zachována.

Tipy na výlety a akce na Vysočině byly inzerovány například v periodících MF DNES, Forbes, Marianne, Vlasta, Men and Women, Chvilka pro tebe nebo Blesk pro ženy.

V roce 2023 organizace připravila press tripy pro slovenské, italské a taiwanské novináře a ředitele zahraničních zastoupení CzechTourism. V rámci kampaně Vysočina dětem Vysočina Tourism spolupracovala s influencerkou Kamilou Lindou Sedlákovou. Ve spolupráci s oblastními organizacemi destinačního managementu oslovila influencers, jako například Davida Vančíšinu, Lukáše Doležala, Michala Petrů nebo Lucii Svobodovu. V rámci spolupráce s Českou televizí se objevily turistické cíle v televizních pořadech Toulavá kamera nebo Příběhy starých hospod, s TA3 v pořadu Chutné Česko a s TV Prima v Prima Česko, ale také například na webech www.aktualne.cz, www.novinky.cz, www.idnes.cz nebo www.czechcrunch.cz a dalších.

V roce 2023 se Vysočina Tourism spolu se zástupci oblastních destinačních organizací zúčastnila veletrhu For Bikes nebo Země živitelka a představila turistickou nabídku destinace Vysočina například na Světovém poháru v biatlonu v Novém Městě na Moravě, na Bavorské zemské zahradní výstavě ve Freyungu, historických slavnostech Barchan v Jemnici, na hudebním festivalu Prázdniny v Telči nebo na závodech koní Velká pardubická v Pardubicích. Příspěvková organizace zajišťovala doprovodný program pro účastníky mezinárodní konference Aktuální problémy cestovního ruchu, jejíž 17. ročník, tentokrát na téma Historie jako součást produktů cestovního ruchu, pořádala Vysoká škola polytechnická Jihlava.

V průběhu roku 2023 se v rámci 3K platformy, která slouží ke kooperaci, koordinaci a komunikaci subjektů v oblasti cestovního ruchu za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu v regionu, Vysočina Tourism setkávala s podnikatelskými subjekty a neziskovými organizacemi navázanými na cestovní ruch, zástupci certifikovaných i necertifikovaných oblastních a lokálních organizací destinačního managementu a pracovníky turistických informačních center. Na začátku roku 2023 v prostorách Měšťanského pivovaru Polná Vysočina Tourism představila partnerům v cestovním ruchu Marketingový a komunikační plán turistické destinace Vysočina pro rok 2023.

14. KULTURA, PAMÁTKOVÁ PÉČE A CESTOVNÍ RUCH

Ve spolupráci s výše zmíněnými oblastními a lokálními organizacemi destinačního managementu Vysočina Tourism realizovala sběr dat, sestavila profil návštěvníka a uspořádala terénní exkurze pro pracovníky turistických informačních center.

Dále realizovala projekt s názvem Marketingové aktivity a zefektivnění propagace destinace Vysočina v roce 2023 v rámci programu Národní program podpory cestovního ruchu v regionech, podprogram Marketingové aktivity v cestovním ruchu. Podpořena byla změna vizuálního stylu marketingové značky, tisk a grafické zpracování nových a aktualizace stávajících propagačních materiálů (Vysočinou s dětmi, Vysočinou na koni, To nejlepší z památek Vysočiny a Putování barokní Vysočinou) a služby PR agentury.

Projekt	Dotační program	Harmonogram	Celkové náklady	Požadovaná, resp. poskytnutá dotace
Marketingové aktivity a zefektivnění propagace destinace Vysočina v roce 2023	Národní program podpory cestovního ruchu v regionech	16. 1. 2023 – 30. 11. 2023	1 001 864	500 932

V roce 2023 Vysočina Tourism ukončila provoz e-shopu s propagačními předměty a materiály na webových stránkách <https://eshop.vysocina.eu>. Nabízené zboží, jako je například tričko, nákrčník, hrnek, tužka, sešit, zápisník, pexeso Vysočina dětem, kreslená mapa Vysočina dětem, Igráček (figurky turistky a turisty), desková hra Vysočina a propagační materiály Vysočinou s dětmi, Vysočina sklářská, Vysočinou na koni, Vysočina příběhů a osobností, Průvodce Vysočinou si mohli zájemci koupit v sídle organizace.

Kraj Vysočina se stal absolutním vítězem XII. ročníku ankety Kraj mého srdce. V kategoriích Kam na letní dovolenou, pěší a cyklo, Kam za folklorem a tradicemi získal 3. místo a v kategoriích Kam na zimní dovolenou, Kam na koně a koňské stezky, Kam na výlety s dětmi a Kam za zážitkem a adrenalinem 1. místo.

MAPA oblastních destinačních společností k 31. 12. 2023

15

ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽ A SPORT

Rok 2023 přinesl v oblasti školství opět řadu výzev. Mediálně nejvíce rezonovalo téma kapacit na středních školách. V některých větších městech, především Praze a Brně, či regionech, jako jsou oblasti Praha-východ a Praha-západ ve Středočeském kraji, nebyly střední školy schopny přijmout zájemce o studium v dostatečném počtu. Problému by se dalo předcházet, pokud by jednotlivé kraje dostatečně v předstihu plánovaly oborovou skladbu škol tak, aby odpovídala poptávce uchazečů, potřebě společnosti či trhu práce. V Kraji Vysočina musím poděkovat ředitelům středních škol i zaměstnancům Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Kraje Vysočina, kteří velmi aktivně pracovali na zápisu nových oborů středních škol či navýšení kapacit těch stávajících. Nejviditelnějšími změnami bylo navýšení kapacit gymnázií v Jihlavě, Novém Městě na Moravě či Moravských Budějovicích. Nově byl otevřen obor Předškolní a mimoškolní pedagogika u Gymnázia Otokara Březiny a Střední odborné školy Telč či posílen obor Energetik u Střední školy průmyslové Třebíč.

Poděkování si zaslouží ale také učitelé a ostatní pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci v regionu. Ocenění Učitel Vysočiny 2023, které má za cíl vyzdvihnout kvalitní práci učitelů, přineslo několik novinek. Především jsem rád, že se zvyšuje zájem učitelů na základních školách o nominaci na udělení ceny Učitel Vysočiny. Ze základních škol tak byli oceněni Jana Hanáková (ZŠ TGM, Moravské Budějovice), Veronika Rédlová (ZŠ TGM, Jihlava) a Miroslav Sláma (ZŠ NMNM). Vůbec prvním oceněným učitelem ze základní umělecké školy byl Štěpán Husák (ZUŠ Bystřice nad Pernštejnem). Ze středních škol získali ocenění Květa Bretšnajdrová (Gymnázium a SOŠ, Moravské Budějovice), Jana Flekalová (Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou), Milan Pilař (SPŠ stavební akademika Stanislava Bechyně, Havlíčkův Brod), Vlastimil Šenkýř (Akademie Světla nad Sázavou), Jan Turín (Střední škola stavební Jihlava) a Václav Vydálák (Gymnázium Havlíčkův Brod). Ještě jednou gratuluji všem oceněným a děkuji, že jdou žákům i jiným učitelům sami příkladem.

Ve většině průmyslových škol v regionu se ujali funkcí noví ředitelé. Nejprve, od 1. ledna 2023, nastoupil do funkce ředitele Střední školy průmyslové, technické a automobilní Jihlava Lukáš Venkrbec, který nahradil svého předchůdce Miroslava Vítů. Pelhřimovskou průmyslovku nově vede Lukáš Tříška a žďárskou Jiří Straka. Oba předtím působili jako zástupci předchozích ředitelů, Pavla Hlaváčka a Jaroslava Kletečky. Změna nastala také ve vedení havlíčkobrodské zdravotní školy, kde Radka Bouchalová nahradila paní Naděždu Vrbatovou. Poslední změnou bylo vystřídání Iva Teplého Janem Petrem v čele Střední odborné školy v Novém Městě na Moravě. Končícím ředitelům je nutné poděkovat za jejich dlouhodobou práci pro krajské střední školy a jejich nástupcům popřát hodně štěstí při zvládání nových výzev.

V oblasti sportu jsme zaznamenali počátkem roku 2023 úspěchy na zimní olympiádě dětí a mládeže, která probíhala v Královéhradeckém kraji. Potvrdilo se, že Kraj Vysočina je velmi úspěšný v biatlonu a běžeckém lyžování. O měsíc později jsme hostili ve Vysočina Areně světový pohár v biatlonu a na podzim mistrovství Evropy v baseballu, které spolupořádal klub Třebíč Nuclears. Za účasti hejtmana Kraje Vysočina Vítězslava Schreka jsme i na krajské úrovni vůbec poprvé přijali naše reprezentanty v Emil OPEN, hrách pro handicapované.

Další výzvy nás určitě čekají v roce 2024. Společně je zvládneme!

RNDr. Jan Břížd'ala,
radní pro oblast školství, mládeže a sportu,
informatiky a komunikačních technologií

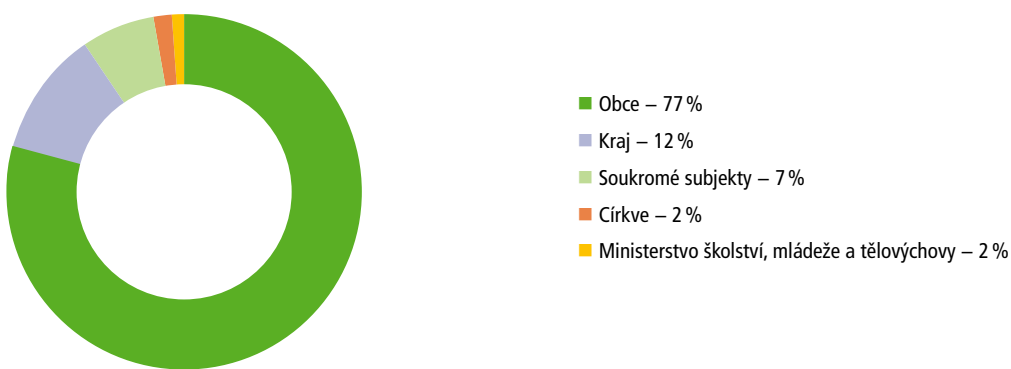
SÍŤ ŠKOLSKÝCH ORGANIZACÍ

V roce 2023 působilo v Kraji Vysočina celkem 515 právních subjektů, které vykonávaly činnost škol a školských zařízení.

Z nich 406 zřizovaly obce, 55 kraj, 41 soukromé organizace, osm církve a náboženská společenství a pět Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Na území kraje působilo 295 mateřských škol, 275 základních škol, 65 středních škol a 12 vyšších odborných škol. Na zajištění praktické výuky se dále podílely jedno středisko praktického vyučování zřizované soukromým subjektem a jeden školní statek zřizovaný krajem. Umělecké a zájmové vzdělávání probíhalo v 25 základních uměleckých školách a ve 22 střediscích volného času (domech dětí a mládeže). Při školách dále působilo 722 oddělení školních družin a 38 školních klubů, které nabízely 298 zájmových útvarů. Stravování žáků zajišťovalo 484 školních jídelen (včetně samostatných vývařoven a výdejen). Ubytování poskytovalo 25 domovů mládeže a internátů.

V kraji je zřízeno 13 zařízení ústavní a ochranné výchovy s celodenní péčí. V kraji působí také jedna vysoká škola.

Struktura škol a školských zařízení v Kraji Vysočina podle zřizovatelů

Ve školách se vzdělávalo 89 200 dětí, žáků a studentů, základní umělecké školy navštěvovalo 12 498 žáků, do pravidelných zájmových útvarů domů dětí a mládeže se zapojovalo 14 350 účastníků, služby školních jídelen využívalo 77 393 strávníků, v domovech mládeže a internátech bylo ubytováno 2 679 žáků a studentů a v dětských domovech bylo umístěno 240 dětí. Vzdělávací a výchovné služby zajišťovalo v souladu se školským zákonem 13 792,3 přepočtených pracovníků, z toho 9 926,4 pedagogických pracovníků.

Vývoj sítě krajských škol a školských zařízení

Nepravidelnost demografického vývoje ČR se odráží v počtu žáků a studentů na jednotlivých vzdělávacích stupních. Nejcitlivější na výkyvy v počtu žáků je síť středních škol. Nejméně žáků v denním studiu v Kraji Vysočina bylo ve středních školách ve školním roce 2017/2018, kdy došlo k ukončení dlouhodobého poklesu počtu žáků. V následujících školních letech už počty žáků ve středních školách každoročně stoupaly až k letošním 19 946. V dalších dvou letech, s tím, jak budou do SŠ přicházet nejpočetnější ročníky, se dá předpokládat další navýšení. Přestože v roce 2014 Kraj Vysočina kvůli úbytku žáků realizoval svoji koncepci slučování škol, jsou nynější kapacity středních škol dostačující, maturitní obory však nejsou dosažitelné pro všechny zájemce, což se projevilo na dvojnásobném počtu odvolání proti nepřijetí ke studiu v roce 2023. Kraj na tuto situaci reagoval podporou rozšíření oborů středního vzdělávání.

ROZVOJOVÉ AKTIVITY

Badatelské sady pro žáky 3. ročníků

Kraj Vysočina v roce 2022 poprvé pořídil pro všechny žáky 3. tříd základních škol v Kraji Vysočina badatelské sady, které vznikly ve spolupráci se školským zařízením pro zájmové a další vzdělávání Chaloupky o. p. s. a lesní mateřská škola. Jde o batůžek s badatelským vybavením, které umožňuje bádání v okolí školy v rámci vyučování i volnočasových aktivit. Pro usnadnění práce s badatelskou sadou obsahuje batůžek také metodiku, která je návodem hlavně pro vyučující nebo rodiče, jak sadu ve škole a přírodě používat. Dále každá sada obsahuje Turistický atlas Vysočiny. Pro sdílení návodů a zkušeností s prací s badatelskými sadami se připravují webové stránky badame.kr-vysocina.cz. Náklady na pořízení šesti tisíc kompletních badatelských batůžků a jejich distribuci vyšly kraj v roce 2023 na 2,3 mil. Kč.

Motivační opatření na podporu žáků

V roce 2023 byly střední školy podporovány dvěma vedle sebe fungujícími systémy stipendií a motivačních opatření. Cílem realizace motivačních opatření bylo zvýšit motivaci žáků ke vzdělávání se ve vybrané škole, dosahovat studijních i nestudijních úspěchů a zlepšovat podmínky pro vzdělávání s důrazem na individuální rozhodování školy o využití finančních prostředků. V roce 2023 došlo k aktualizaci Pravidel Rady Kraje Vysočina pro poskytování prostředků na realizaci motivačních opatření pro žáky středních škol v Kraji Vysočina. Aktualizace se týkala upřesnění pojmu žadatele a změny termínů pro podávání žádostí.

Současně byla v roce 2023 poskytována tzv. motivační stipendia. Motivační stipendium mohli získat pouze ti žáci, kteří měli uzavřenou darovací smlouvu s Krajem Vysočina do 31. 12. 2022. V omezené míře mohla být také čerpána odměna za prokazatelně dobré výsledky ve studiu. Tito žáci zároveň nesmí být příjemci motivačních opatření.

V roce 2023 byly poskytnuty finanční prostředky na realizaci motivačních opatření a motivačního stipendia v celkové výši 2 606 300 Kč.

Stipendia pro studium v zahraničních středních školách v partnerských regionech

Kraj Vysočina poskytuje stipendia pro studium v zahraničních středních školách v partnerských regionech. Účelem je podpořit a motivovat žáky středních škol se sídlem v Kraji Vysočina k získávání zahraničních zkušeností ve svém oboru, rozšiřování jazykových kompetencí a seznámení se se způsobem vzdělávání v partnerských a spolupracujících regionech Kraje Vysočina. Ve školním roce 2022/2023 absolvovaly studium na zahraničních středních školách dvě žákyně, a to ve francouzském regionu Grand Est. Na podporu jejich studia kraj vyplatil celkem 100 000 Kč. V září 2023 zahájily svá studia ve Francii další čtyři žákyně.

Gastroakademie

Jedná se o projekt, který byl zahájen v roce 2015 a jeho cílem je kromě zvýšení kvality odborného vzdělávání v gastro oborech a využití potenciálu kvality poskytovaných služeb vybraných restaurací zejména prohloubení spolupráce škol, zřizovatele a firem/restaurací. Též si klade za cíl zvýšit motivaci žáků k učení v odborných předmětech a praktickém vyučování a motivaci pracovat ve zvolené profesi. Do projektu jsou zapojeny čtyři školy poskytující odborné vzdělávání ve skupině oborů gastro a šest restaurací z Kraje Vysočina, kde probíhá v reálném prostředí praktické vyučování vybraných žáků druhých a třetích ročníků. Školy zapojené do projektu se rovněž aktivně zapojují do celé řady dalších aktivit. Žákům je každoročně pořizováno oblečení, kuchařské náčiní, dále Kraj Vysočina přispívá na ubytování a cestovné v případě, že místo praxe je odlišné od místa bydliště. Dalšími aktivitami projektu je pak vzdělávání pedagogických pracovníků, společné vzdělávání žáků, pedagogů a kuchařů z restaurací, opět s cílem společně se dozvědět a v praxi si vyzkoušet například nové techniky vaření.

Vysočina Education festival

V roce 2023 se konal třetí ročník veletrhu vzdělávání, jehož cílem bylo představit nejnovější trendy ve vzdělávání ve středních školách, a to nejen zřizovaných Krajem Vysočina. Na celkově devíti tzv. pointech se návštěvníkům představily konkrétní ukázky aktivit středních škol v rámci oborových pointů, příklady inovací ve vzdělávání či ukázky prací žáků.

Spolupráce s firmami

Společným zájmem firem/zaměstnavatelů, zřizovatelů a škol je kvalitní absolvent, který bude připraven v souladu s aktuálními potřebami zaměstnavatelů.

Na straně škol či zřizovatelů je pak ochota přizpůsobit v rámci možností vzdělávací obsah, organizaci výuky, usilovat o zvýšení kvality vzdělávání či uvažovat o něm v širším kontextu.

Na úrovni spolupráce kraje a firem lze uvést tyto aktéry kooperace a jejich formy v těchto projektech:

1) Projekt Implementace krajského akčního plánu II – v rámci aktivity Podpora škol a školských poradenských zařízení formou jednotkových nákladů jsou realizovány tyto podaktivity:

- zapojení odborníka z praxe do výuky na SŠ/VOŠ,
- stáže pedagogů SŠ/VOŠ u zaměstnavatelů,
- personální podpora – koordinátor spolupráce školy a zaměstnavatele.

2) Projekt Energetik – elektrotechnický obor zaměřený na vzdělávání v silnoproudu a strojírenství na SPŠ Třebíč; obsah vzdělávání přizpůsoben požadavkům zaměstnavatele. Využití spolupráce s Jadernou elektrárnou Dukovany a Školícím a výcvikovým střediskem v Brně. Přímo v jaderné elektrárně probíhá část odborných praxí a odborné exkurze.

15. ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽ A SPORT

3) Program P-TECH: Projekt P-Tech (z angl. Pathways in Technology Early College High Schools) – zapojení firmy IBM; program propojuje středoškolské, vysokoškolské a firemní prostředí a dává mladým lidem možnost rozvíjet své schopnosti a dovednosti, které uplatní při výběru dalšího povolání. Zapojené školy: SŠ PTA Jihlava, VŠPJ Jihlava, Gymnázium Žďár n. Sáz., Gymnázium Třebíč, VOŠ a SPŠ Žďár n. Sáz. a SPŠ Třebíč. Partneri: BOSCH Diesel Jihlava, I&C Energo, DEL, MANN+HUMMEL Service a ICE Industrial Services.

4) Soutěže, volnočasové a další aktivity:

- Ideathon (Microsoft CZ, Skupina ČEZ IP a POLNÁ jako vyhlášovatelé výzev, PKS Stavby, DEL),
- Rada dětí a mládeže kraje Vysočina,
- Post Bellum – příběhy našich sousedů,
- Program DofE – The Duke of Edinburgh's International Awards.

Evropské vzdělávací projekty

Kraj Vysočina se podílí na informační kampani k evropským vzdělávacím programům jako Erasmus+, Evropský sbor solidarity nebo eTwinning. Kampaň je cílena nejen na mateřské, základní a střední školy, ale také na neziskový sektor nebo příspěvkové organizace obcí a kraje. V roce 2023 se uskutečnilo několik on-line webinářů k programovému období 2021–2027, které pořádal Dům zahraniční spolupráce, česká národní agentura pro mezinárodní vzdělávání a výzkum. Kraj Vysočina zajistil dva pravidelné metodické semináře eTwinning, a to v březnu a listopadu 2023. Kraj Vysočina uspořádal v prosinci 2023 hybridní seminář, tj. on-line a prezenční zároveň, s názvem Mezinárodní spolupráce: rozšiřte si své portfolio příležitostí. Seminář se zaměřil na střední školy a možnosti čerpání finančních prostředků, na neformální vzdělávání ve školách a dále na sdílení příkladů dobré praxe v rámci nefinančního typu projektů eTwinning.

Kraj spolupracuje se střešními organizacemi sdružujícími nestátní neziskové organizace pracující s dětmi a mládeží (KOUS Vysočina, z. s., nebo Rada dětí a mládeže kraje Vysočina) a dále s Hodinou H, která na Vysočině působí jako hostitelská a vysílající organizace dobrovolnických projektů Evropského sboru solidarity. Cílem všech těchto aktivit je podpora mezinárodních a interkulturních výměn a podpora výuky cizích jazyků.

SPOLUPRÁCE S NEZISKOVÝM SEKTOREM

Neziskové organizace dětí a mládeže nebo organizace pracující s dětmi a mládeží byly Krajem Vysočina v roce 2023 opět podporovány prostřednictvím grantových programů Fondu Vysočiny nebo přímo z rozpočtu kraje. V následující tabulce jsou vypsány programy Fondu Vysočiny, které byly vyhlášeny pro rok 2023 a souvisí se vzděláváním, školstvím, volnočasovými aktivitami a sportem.

Název programu (podprogramu)	Počet žádostí	Počet schválených žádostí	Částka v Kč	Účel podpory
Podpora okresních a krajských kol soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání	19	19	4 160 466	Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání zveřejněných v Informativním seznamu soutěží a přehlídek MŠMT pro školní rok 2021/2022.
Rozvoj mládežnického sportu 2023	29	26	9 900 000	Provoz a fungování KCTM, která zajišťují dlouhodobé sportovní aktivity talentované mládeže v regionu.
Sportoviště, klubovny a táborové základny 2023 (Sportoviště)	57	22	3 950 007	Údržba, výstavba a modernizace sportovišť, táborových základen a kluboven.
Sportoviště, klubovny a táborové základny 2023 (Klubovny)	9	6	356 600	
Sportoviště, klubovny a táborové základny 2023 (Táborové základny)	14	7	437 108	
Postupové soutěže a přehlídky pro děti a mládež 2023	17	16	342 075	Podpora rozvoje mimoškolních a volnočasových aktivit dětí a mládeže ve formě postupových soutěží a přehlídek.
Celoroční aktivity handicapovaných 2023	17	17	600 000	Podpora sportovních a volnočasových aktivit handicapovaných dětí, mládeže a dospělých.
Celoroční aktivity mládeže 2023 (Volný čas)	52	45	2 551 751	Zajištění dlouhodobých sportovních a volnočasových aktivit dětí a mládeže.
Celoroční aktivity mládeže 2023 (Sportujeme)	109	92	5 448 249	
Účast na mistrovství a pořádání mistrovství 2023	38	33	805 400	Podpora sportovců na významných mezinárodních akcích ve sportovních disciplínách a podpora pořádání oficiálních sportovních mistrovství na území Kraje Vysočina.

Podpora Rady dětí a mládeže kraje Vysočina

Rada dětí a mládeže kraje Vysočina je zastřešující organizací, která vznikla za účelem koordinace činnosti neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží v Kraji Vysočina. Zprostředkovává komunikaci mezi nimi a orgány státní správy a zajišťuje přísun informací všem členům. V současnosti sdružuje 35 organizací. Díky finančním prostředkům z kraje v celkové výši 400 tis. Kč zajistila celoroční činnost a realizovala např. katalog letních táborů, vzdělávání dobrovolných vedoucích, webové stránky volnocasuj.cz, mediální kampaň Volný čas není nuda, Mládež kraje a Regionální velkou výměnu zkušeností.

SOUTĚŽE

Na území Kraje Vysočina se v roce 2023 uskutečnilo více než 120 soutěží a přehlídek vyhlašovaných a podporovaných MŠMT. Jednalo se o umělecké, vědomostní a sportovní soutěže. Okresních a krajských kol sportovních i nespportovních soutěží se zúčastnilo téměř 25 000 žáků a studentů.

Celkové náklady na zabezpečení soutěží proplacené organizátorům z kraje činily 3 116 150 Kč, z toho z rozpočtu MŠMT 721 700 Kč a z rozpočtu kraje 2 394 450 Kč.

Ocenění Talent Vysočiny a Cena hejtmana Vysočiny

Talent Vysočiny je vyjádřením zájmu kraje o talentované žáky základních a středních škol v Kraji Vysočina, kteří dlouhodobě dosahují v určitém oboru mimořádných výsledků a svůj talent a nadání cílevědomě rozvíjí. Ocenění Talent Vysočiny bylo uděleno v následujících oborech: humanitním, uměleckém, přírodovědném, technickém a sportovním.

Z celkového počtu 164 zaslaných návrhů na ocenění Talent Vysočiny 2023 komise nominovala celkem 63 žáků, z toho 53 žáků dostalo jednorázový finanční dar (celková částka 166 tis. Kč) a sedm získalo ocenění Talent Vysočiny (celková částka 140 tis. Kč). Zároveň bylo uděleno ocenění Cena hejtmana Vysočiny třem žákům za mimořádné výsledky (celková částka 90 tis. Kč). Celková částka přidělená všem žákům činila 396 tis. Kč.

Učitel Vysočiny 2023

Anketu vyhlašuje krajská příspěvková organizace Vysočina Education ve spolupráci s Krajem Vysočina. Odborná komise složená z vedoucích pracovníků škol a odborníků z řad Národního pedagogického institutu nebo České školní inspekce navrhla v roce 2023 k ocenění deset kandidátů. Nominace jednotlivých učitelů zasílá do ankety Učitel Vysočiny vždy vedení školy na základě návrhu pedagogické nebo školské rady, samotnou přihlášku pak vyplňuje nominovaná učitelka nebo učitel. Nový koncept ankety, který se osvědčil už v roce 2022, přibližuje regionální ocenění k soutěži Global Teacher Prize CZ a hledá vhodné kandidáty z Kraje Vysočina pro toto ocenění.

SOUTĚŽE ZAMĚŘENÉ NA MLÁDEŽ A SPOLUORGANIZOVANÉ KRAJEM

S Vysočinou do Evropy

Prioritním cílem soutěže je posílit vztah mladých lidí k Vysočině jako k rodnému kraji a ke kraji jejich studií. V upraveném formátu proběhl 12. dubna 2023 14. ročník soutěže. Zapojené školy vyšlou dva zástupce, kteří musí nejprve v anglickém písemném testu prokázat svůj přehled v oblasti geografie, historie, umění nebo znalosti významných osobností a událostí, které jsou spjaté s Vysočinou. Po úspěšném absolvování rozřazovacího testu se postupující dozví téma, na jehož základě musí během tří hodin zpracovat projekt, jenž následně prezentují před porotou.

Trophée Mille

Trophée Mille je soutěž žáků středních gastronomických škol, která probíhá ve Francii pod záštitou významného představitele francouzské gastronomie pana Philippa Milla, šéfkuchaře hotelu Domaine Les Crayères v Remeši, který získal v letech 2011 a 2012 dvě michelinské hvězdy. Na podzim 2023 se konal již 4. ročník této soutěže v České republice. Osm dvoučlenných týmů z gastronomicky zaměřených škol, které se nominovaly do národního kola z korespondenčního kola soutěže, připravovalo před zraky odborné poroty i veřejnosti v prostorách jihlavského Cityparku dvanáct porcí pokrmu. Vítězný dvoučlenný tým postoupil do mezinárodní soutěže, která se konala 25. 3. 2024 ve francouzské Remeši.

3Děčkuj

Prioritním cílem soutěže je podpora výuky informačních technologií a polytechnické výchovy a tvořivosti v základních a středních školách. Žáci základní a střední školy v rámci soutěže pracují s tiskem na 3D tiskárně a zpracovávají o svém modelu a jeho realizaci krátké video. První ročník se konal v roce 2021. Kraj Vysočina opět vyhlásil soutěž 3Děčkuj, která se uskutečnila 26. dubna 2023 v Gymnáziu Žďár nad Sázavou.

PRIMÁRNÍ PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VE ŠKOLÁCH

Podpora preventivních aktivit škol a školských zařízení byla zajišťována v roce 2023 především prostřednictvím podpory z krajského rozpočtu na podporu organizací neziskového sektoru, který působí v této oblasti, a také menší podpory ze strany MŠMT. Jde především o projekty, které mají napomoci zejména výchově dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti, k výchově ke zdravému způsobu života ve školách a školských zařízeních (měly by kontinuálně zkvalitňovat obsah a realizaci minimálních preventivních programů), v rodinách a jiných společenstvích na regionální úrovni.

Preventivní programy pro rok 2023 byly vyhlášeny na základě metodických pokynů MŠMT ohledně naplňování cílů dokumentu s názvem Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na příslušná období a na základě kritérií byly NNO z krajského rozpočtu podpořeny ve výši 3 mil. Kč.

Primární prevence byla v Kraji Vysočina také realizována pomocí projektu, který podal Kraj Vysočina prostřednictvím Vysočina Education na MŠMT, kde získal podporu ve výši 305 tis. Kč. Z této částky se realizovaly semináře v okresech kraje určené školním metodikům prevence, zorganizovala se konference, která měla velkou odezvu u odborné veřejnosti, uskutečnilo se dvoudenní celorepublikové setkání KŠKP a MŠMT v Telči atd. Cílovou skupinou byli především školní metodici prevence a okresní metodici prevence. Aktivity se těšily velkému zájmu a projekt byl vyhodnocen jako velice úspěšný.

SPORT

Mladí talentovaní sportovci jsou soustřeďováni a podporováni v krajských centrech talentované mládeže (dále též KCTM). Sportovní odvětví, která působí v Kraji Vysočina a mají zde podmínky pro vznik a fungování těchto center, si mohou zažádat o finanční podporu v programu Fondu Vysočiny. Mezi 26 KCTM z Kraje Vysočina bylo pro rok 2023 rozděleno z Fondu Vysočiny 9,9 mil. Kč.

Na sportovní činnost mládeže byly v roce 2023 rozděleny finanční prostředky ve výši 2 869 629 Kč členům Všesportovního kolegia Kraje Vysočina, určené na zajištění celoročních sportovních aktivit.

V roce 2023 se uskutečnily Hry X. zimní olympiády dětí a mládeže ČR v Královéhradeckém kraji a výprava Kraje Vysočina se těchto her také zúčastnila.

Kraj Vysočina dále podporuje sportovce vyhlášením ankety Sportovec Kraje Vysočina. Jedná se o anketu o nejlepšího sportovce Kraje Vysočina v těchto kategoriích: Junior (chlapci, dívky), Zdravotně postižený sportovec, Trenér, Dospělí (muži, ženy), Kolektiv, Sportovní výkon roku, Cena za přínos pro sport.

Přehled hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina

Název příspěvkové organizace zřizované krajem	Počet zam.	Průměrný plat (Kč)	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Akademie Světla nad Sázavou, střední škola a vyšší odborná škola	105,1	41 909	105 782	106 010	228	22 587	199
Česká zemědělská akademie v Humpolci, střední škola	98,5	44 506	110 616	112 291	1 675	23 575	0
Dětský domov Klubičko	20,5	46 075	20 277	20 292	15	4 440	632
Dětský domov, Humpolec, Libická 928	23,0	39 721	20 938	20 964	26	5 490	0
Dětský domov, Jemnice, Třešňová 748	38,6	43 500	36 696	36 698	3	10 178	350
Dětský domov, Nová Ves u Chotěboře 1	35,0	37 384	28 826	28 834	8	8 833	0
Dětský domov, Rovečné 40	17,5	39 366	14 982	15 316	334	4 240	0
Dětský domov, Senožaty 199	21,5	41 948	21 305	21 323	18	6 108	0
Dětský domov, Telč, Štěpnická 111	17,1	41 170	15 044	15 188	144	3 942	0
Gymnázium a Obchodní akademie Pelhřimov	64,2	53 257	70 380	70 664	284	8 134	1 094
Gymnázium a Střední odborná škola Moravské Budějovice	32,1	46 353	33 242	33 317	75	7 602	2 150
Gymnázium Bystřice nad Pernštejnem	33,2	48 824	34 507	35 002	496	7 047	0
Gymnázium dr. A. Hrdličky Humpolec	34,8	50 869	35 463	35 481	18	4 638	80
Gymnázium Havlíčkův Brod	46,9	53 184	51 148	51 161	14	7 808	2 497
Gymnázium Chotěboř	34,3	56 939	40 094	40 337	243	6 921	0
Gymnázium Jihlava	83,7	52 392	87 425	87 996	571	9 589	996
Gymnázium Otokara Březiny a Střední odborná škola Telč	53,5	45 768	53 639	54 458	819	8 316	0
Gymnázium Třebíč	56,1	52 714	61 976	62 035	59	8 193	189
Gymnázium Velké Meziříčí	36,8	49 779	35 905	36 636	732	6 104	0
Gymnázium Vincence Makovského Nové Město na Moravě	46,4	47 580	48 468	48 551	84	9 049	90
Gymnázium Žďár nad Sázavou	49,8	51 322	51 703	52 512	809	6 874	0
Gymnázium, Střední odborná škola a Vyšší odborná škola Ledec nad Sázavou	58,3	46 550	64 262	64 305	43	12 440	0
Hotelová škola Světla a Střední odborná škola řemesel Velké Meziříčí	43,5	45 311	50 174	52 854	2 680	17 259	91
Obchodní akademie a Hotelová škola Havlíčkův Brod	88,2	41 017	83 823	89 054	5 230	13 445	100
Obchodní akademie Dr. Albína Bráfa, Hotelová škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Třebíč	120,4	45 295	119 997	120 924	927	20 541	0
Obchodní akademie, Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola, Střední odborná škola služeb a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava	179,3	42 176	188 972	181 929	-7 043	26 434	2 145
Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum Vysočina	57,6	51 479	60 362	60 380	19	10 700	0
Střední odborná škola Nové Město na Moravě	70,1	43 999	70 927	70 985	59	12 807	0
Střední odborná škola, Střední odborné učiliště a Základní škola Třešť	105,6	41 251	98 787	99 300	513	25 780	0
Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Pelhřimov	119,3	40 932	126 189	128 232	2 043	31 631	194
Střední průmyslová škola stavební akademika Stanislava Bechyně Havlíčkův Brod	49,7	49 273	53 502	53 711	208	6 700	100
Střední průmyslová škola Třebíč	175,5	47 771	195 394	196 121	727	30 658	200
Střední škola průmyslová, technická a automobilní Jihlava	156,6	49 566	183 001	177 455	-5 546	32 648	320
Střední škola řemesel a služeb Moravské Budějovice	69,2	40 806	67 488	68 566	1 078	16 242	0

15. ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽ A SPORT

Přehled hospodaření příspěvkových organizací zřizovaných Krajem Vysočina

Název příspěvkové organizace zřizované krajem	Počet zam.	Průměrný plat (Kč)	Celkové náklady (tis. Kč)	Celkové výnosy (tis. Kč)	Hospodářský výsledek (tis. Kč)	Příspěvek na provoz kraje (tis. Kč)	Dotace na investice od kraje (tis. Kč)
Střední škola stavební Jihlava	105,5	41 929	111 559	109 473	-2 086	21 567	0
Střední škola stavební Třebíč	89,1	42 830	91 608	92 330	722	13 321	90
Střední škola technicko-ekonomická Chotěboř	59,3	43 419	62 329	62 749	420	13 548	0
Střední uměleckoprůmyslová škola Jihlava-Helenín	59,7	47 295	66 124	63 297	-2 827	15 184	0
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Havlíčkův Brod	37,1	60 132	43 983	45 171	1 188	6 713	0
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou	33,1	61 137	40 064	40 681	617	4 294	0
Školní statek, Humpolec, Dusilov 384	50,0	35 518	120 083	121 410	1 326	3 241	0
Vysočina Education, školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, příspěvková organizace	9,8	47 478	18 139	13 967	-4 172	8 888	0
Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola Žďár nad Sázavou	139,2	48 091	158 974	160 681	1 707	24 168	1 229
Vyšší odborná škola a Střední škola veterinární, zemědělská a zdravotnická Třebíč	68,0	44 731	72 323	72 785	462	11 047	2 096
Základní škola a Mateřská škola při zdravotnických zařízeních Kraje Vysočina	14,6	44 885	12 109	12 141	32	3 497	0
Základní škola a Praktická škola Chotěboř	40,4	39 302	30 495	30 527	33	3 769	0
Základní škola a Praktická škola Moravské Budějovice, Dobrovského 11	32,1	45 060	26 982	26 982	0	3 667	0
Základní škola a Praktická škola Nové Město na Moravě, Malá 154	11,7	43 014	9 953	9 953	0	1 590	0
Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí	17,3	45 523	13 943	14 022	79	994	0
Základní škola a Praktická škola, U Trojice 2104, Havlíčkův Brod	46,7	41 827	35 262	35 291	28	2 657	0
Základní škola Bystřice nad Pernštejnem, Tyršova 106	11,7	46 773	10 212	10 266	54	1 054	0
Základní škola Pelhřimov, Komenského 1326	20,5	42 649	17 517	17 538	21	3 415	0
Základní škola při dětské psychiatrické nemocnici Velká Bíteš	8,9	52 478	8 557	8 562	5	903	0
Základní škola Třebíč, Cyrilometodějská 22	43,6	42 044	33 811	33 957	146	4 141	0
Celkem Školství	3 197,6	45 643	3 383 928	3 393 492	9 565	601 957	16 803

16

EVROPSKÁ UNIE A ZAHRANIČNÍ VZTAHY

Aktuální a detailní informace o přeshraniční spolupráci jsou zveřejněny na webových stránkách: www.kr-vysocina.cz/zahranicni-vztahy. Na tomto místě jsou také zveřejňovány pravidelné roční zprávy o spolupráci Kraje Vysočina se zahraničními partnery.

Vysočina má čtyři partnerské regiony:

Platná oficiální partnerská smlouva je podepsána se třemi regiony v Evropské unii, a jsou jimi spolková země Dolní Rakousko (od roku 2002), region Grand Est ve Francii (dříve region Champagne Ardenne, od roku 2006) a Nitrianský samosprávný kraj na Slovensku (od roku 2006). A jeden partnerský region se nachází mimo rámec EU a je jím Zakarpatská oblast Ukrajiny (od roku 2008). Do prosince 2023 byla partnerským regionem i Minská oblast Běloruska (od roku 2014), s níž byly aktivity v roce 2021 rozhodnutím Zastupitelstva Kraje Vysočina pozastaveny a 12. prosince 2023 zastupitelstvo kraje rozhodlo usnesením č. 0503/07/2023/ZK vypovědět Memorandum o spolupráci s Běloruskem.

▪ Dolní Rakousko (od roku 2002)

Dolní Rakousko je jednou z devíti spolkových zemí Rakouska. Svou severní hranicí sousedí s Českou republikou a na severovýchodě se Slovenskou republikou. Celková rozloha kraje činí 19 174 km², počet obyvatel je přibližně 1,55 milionu. Sídelním městem je Sankt Pölten s 53 tisíci obyvateli.

▪ Nitrianský samosprávný kraj, Slovensko (od roku 2006)

Nitrianský samosprávný kraj leží na jihu Slovenské republiky na hranicích s Maďarskou republikou. Celková rozloha kraje činí 6 343 km², počet obyvatel kraje dosahuje 710 tisíc. Hlavním městem kraje je Nitra s 80 tisíci obyvateli.

▪ Grand Est, Francie (od roku 2006 / změna právní formy v roce 2016)

Spolupráce Kraje Vysočina s regionem Grand Est navazuje na spolupráci s regionem Champagne-Ardenne, která trvá od roku 2006 a projevuje se řadou společných aktivit, zejména v oblastech školství a kultury. Region Grand Est, jenž je právním nástupcem Champagne-Ardenne, vznikl 1. 1. 2016 sloučením dosavadních regionů Alsaska, Champagne-Ardenne a Lotrinska. Celková rozloha kraje činí 57 433 km², počet obyvatel 5,5 milionu. Hlavním městem kraje je Štrasburk s 270 tisíci obyvateli, druhým největším městem je Remesš.

▪ Zakarpatská oblast Ukrajiny (od roku 2008)

Zakarpatská oblast Ukrajiny leží těsně za hranicí Slovenska a její hranice prakticky kopíruje někdejší Podkarpatskou Rus, historické československé území. Rozloha regionu je 12 800 km², žije v něm 1,24 milionu obyvatel. Hlavním městem je Užhorod se 116 tisíci obyvateli.

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ UDÁLOSTI V OBLASTI PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE V ROCE 2023

V roce 2023 se podařilo zahraniční spolupráci oživit po doznívajících opatřeních z předchozích let souvisejících s pandemií Covid-19, ale mnohem více se v oblasti zahraničních vztahů projevila válka na Ukrajině. V roce 2023 Kraj Vysočina zorganizoval a realizoval devět dodávek humanitární pomoci pro Ukrajinu, především pro partnerský region Zakarpatská oblast Ukrajiny. Dále se Kraj Vysočina a Dobročinný fond ViZa spolupodílely na dodání a zprostředkování pomoci mezi Ukrajinou a dalšími městy a organizacemi Kraje Vysočina i ostatních krajů. Kraj Vysočina spolu se Zakarpatskou oblastí i ve válečné době realizoval v roce 2023 některé měkké projekty: stáže (odbornou praxi) pro studenty bohemistiky, odborné stáže pro sociální pracovníky, výměnu zkušeností v oblasti lesního hospodaření, vydání knihy pro ukrajinské děti, aby se mohly rychleji naučit česky a další.

V oblasti spolupráce 3 + 1 (tj. Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina na české straně a země Dolní Rakousko na rakouské straně), se uskutečnily aktivity v rámci Pracovního programu spolupráce 3 + 1 pro období 2022 až 2025. Pracovní program definuje zájmy spolupráce ve 13 tematických oblastech.

Strategie rozvoje zahraniční spolupráce Kraje Vysočina je realizována v souladu s materiálem, jež rozpracovává možnosti navázání spolupráce s dalšími zahraničními partnery (regiony), které mají potenciál jednoznačných oboustranných přínosů pro spolupracující regiony. V průběhu roku 2023 jsme znovu navázali komunikaci s bývalým partnerským regionem Friuli Venezia Giulia (česky též: Furlansko-Julské Benátsko), resp. přímo s prezidentem regionu panem Massimilianem Fedrigou.

Kraj Vysočina dlouhodobě rozvíjí aktivity s Taiwanem a v posledních letech také s Estonskem. S těmito zahraničními partnery však nemá uzavřené oficiální memorandum o spolupráci, protože v těchto oblastech neexistuje pro Kraj Vysočina hierarchicky vhodný protějšek. Kooperace ovšem aktivně probíhá a rozvíjí se, a to v konkrétních oblastech, jako je digitalizace, kybernetická bezpečnost, zdravotnictví a školství. U obou protějšků tak platí to, že mezi nimi a Krajem Vysočina dochází k přímému propojování kontaktů a vzájemnému prospěchu. Pro rozvoj aktivit s těmito partnery byl v souladu se směrnicí č. 5/19 Krajského úřadu Kraje Vysočina o činnosti týmů pro řešení pracovních úkolů jmenován pracovní tým pro rozvoj aktivit s Taiwanem a pracovní tým pro rozvoj aktivit s Estonskem (viz mat. RK-36-2023-12, př. 3, a mat. RK-36-2023-12, př. 4). Formální zakotvení těchto aktivit v rámci vnitřních systémů Kraje Vysočina formou pracovních týmů tak stanovuje cíle a vymezuje kompetenční rámec spolupráce.

Z dlouhodobého hlediska se oddělení vnějších vztahů snaží navazovat nová partnerství primárně s evropskými zeměmi. Cílem však není pouze navázání formálního partnerství a podpis partnerské smlouvy, ale klíčový je především rozvoj konkrétních aktivit, které mají přímý dopad v Kraji Vysočina (u jeho občanů, institucí, příspěvkových organizací a dalších subjektů).

Při navazování nových kontaktů a vyhledávání partnerství se ukazuje, že to nejdůležitější na spolupráci není oficiální partnerství dvou (či více) regionů

na úrovni samospráv, ale právě konkrétní věcná spolupráce na nižších úrovních, která by však bez činnosti a podpory Kraje Vysočina (ač bez oficiálních memorand) nemohla fungovat.

Oddělení vnějších vztahů aktivně zprostředkovává partnerství na další úrovni, snaží se motivovat subjekty s potenciálem praktické spolupráce k navazování přímých vazeb a činností. Chtěli bychom se proto v budoucnu ještě více věnovat právě rozvoji partnerství na konkrétních nižších úrovních spolupráce, např. na úrovni organizací zřizovaných krajem, ale i dalších subjektů a institucí působících v Kraji Vysočina.

Stále je aktuální hledání cest, jak zajistit všeobecně vyšší povědomí o mezinárodní spolupráci Kraje Vysočina. Velmi efektivní jsou akce pro širokou veřejnost přímo pořádané krajem, jako je např. celostátní soutěž středních gastronomických škol Trophée Mille nebo Mladá univerzita Waldviertel–Vysočina. Jedná se o aktivity, kde jsou občané Kraje Vysočina součástí těchto akcí, a to buď jako přímí účastníci, nebo jako diváci a hosté.

DOLNÍ RAKOUSKO

Spolupráce s Dolním Rakouskem je formálně upravena společnou smlouvou – pracovním programem, a to i se sousedními regiony Kraje Vysočina, a tedy s Jihočeským a Jihomoravským krajem. Na základě této širší dohody všechny zúčastněné kraje naplňují cíle společného Pracovního programu, který blíže definuje a rozvíjí spolupráci v následujících 13 odborných tématech: Vodní hospodářství, Zemědělství a lesnictví, Ochrana přírody a životního prostředí, Alternativní energie, Ochrana čistoty ovzduší, Odpadové hospodářství, Hospodářství, Věda a výzkum, Turistický ruch, Zdravotní a sociální péče, Ochrana před katastrofami, Doprava, Územní plánování a rozvoj regionů, regionální management, obnova vesnic a měst, Regionální politika EU, evropská územní spolupráce, euroregiony, Kultura, Vzdělávání, výchova, mládež, sport.

Důležitá je na české straně hranice i podpora výuky německého jazyka v základních a středních školách. Kraj Vysočina bude i nadále s Dolním Rakouskem pokračovat ve společných projektech v oblasti dopravní infrastruktury, kultury, regionálního rozvoje, vzdělávání, cestovního ruchu nebo životního prostředí, to vše s možným využitím evropských fondů. Dle Dohody o spolupráci mezi zemí Dolní Rakousko a Krajem Vysočina (dále jen dohoda) jsou ředitel Zemského úřadu země Dolní Rakousko a ředitelé jednotlivých krajských úřadů v čele koordinačního grémia. Koordinační grémium má dle dohody jednou ročně kontrolovat realizaci dohody a PP. Poslední setkání koordinačního grémia se uskutečnilo 31. srpna – 1. září 2023 v Tullnu, v Dolním Rakousku. Proběhlo vyhodnocení činnosti všech třinácti pracovních skupin v uplynulém roce a byla nastíněna jejich činnost na následující rok.

Další koordinační grémium by se mělo uskutečnit v roce 2024 v Kraji Vysočina.

V rámci Pracovního programu fungují také interní česko-německé stránky. Tento interní pracovní web slouží především pro potřebu jednotlivých koordinátorů pracovních skupin a jako zdroj aktuálních informací a dokumentů pro vedení krajů a země Dolní Rakousko (aktuální kontakty na koordinátory a členy jednotlivých pracovních skupin, zápisy z jednání, pozvánky apod.).

Činnosti jednotlivých výše uvedených pracovních skupin v rámci pracovního programu a také společné projekty Kraje Vysočina s dolnorakouskými partnery v rámci Programu spolupráce INTERREG VI-A Rakousko – Česká republika jsou detailně popsány ve Zprávě o spolupráci Kraje Vysočina se zahraničními partnery v roce 2023.

Vybrané podrobnější informace o spolupráci s partnery z Dolního Rakouska:

- **Vystoupení Musikmittelschule Freistadt na koncertu Děti dětem** – 4. června 2023 se na zámku v Náměšti nad Oslavou konal 19. ročník benefičního koncertu Děti dětem. Účinkovali zde žáci náměštské ZUŠ a jako hosté vystoupili žáci třebské ZUŠ a rakouské hudební školy ve Freistadtu v souboru Ensemble FREIKLANG. ZUŠ v Náměšti nad Oslavou by měla zájem o uzavření partnerství se školou obdobného zaměření v Rakousku. Vedení souboru přislíbilo účast na tomto benefičním koncertu také v roce 2024.
- **EUROPAFORUM WACHAU** – ve dnech 22.–24. června 2023 se v klášteře Göttweig a kampusu Krems konalo diskusní setkání Europa-Forum Wachau. Jde o setkání hostů z oblasti politiky, obchodu, kultury, médií a diplomacie, kde se diskutuje o důležitých událostech v EU a nad relevantními evropskými tématy z různých úhlů pohledu. V roce 2023 bylo hlavním tématem Budování odolné, zelené a konkurenceschopné Evropy. Setkání se za Kraj Vysočina zúčastnili vedoucí odboru regionálního rozvoje Iveta Fryšová a vedoucí oddělení regionálního rozvoje Petr Holý.
- **Přednáška o projektu Afrika Africe s účastí rakouského přednášejícího Rainera Mikscheho** – 23. června 2023 se v prostorách krajského úřadu konala přednáška o projektu, jehož hlavním cílem je založit a na dobročinné bázi provozovat centrum, které by se zaměřilo na znevýhodněnou mládež ze slumů v Nairobi, hlavním městě Keni. Jedná se o zajímavý příklad dobrovolnictví. Přednáškou provázel sponzor projektu Jiří Kovář a také Rainer Miksche, který se aktivně podílí na různých dobrovolnických projektech.
- **Účast zástupců Kraje Vysočina na Eljub E-Book Woche** – v červenci 2023 vyslal Kraj Vysočina čtyři účastníky krajských kol olympiády v německém jazyce na mezinárodní pobyt do Kremže. Českou skupinu reprezentovala Petra Dětská a Daniel Wiesner, společně s kolegy a kolegyněmi z Jihočeského a Jihomoravského kraje. Téměř šedesát účastníků z devíti evropských zemí v průběhu projektového týdne hravou formou napsalo elektronickou knihu zabývající se tématy, jako jsou modernizace škol, technologie a umělá inteligence, etická práva zvířat a lidí. Součástí projektu byly také různé výlety, jako například návštěva tepelné elektrárny Theiß nebo městečka Dürnstein ležícího přímo na Dunaji.

Nechybělo ani promítání filmů nebo oblíbený kulinářský večer – naši účastníci pekli pro ostatní staročeský perník. Poslední večer se konala plavba po Dunaji do Spitz an der Donau a závěrečná prezentace s klavírním doprovodem eljub kapely.

Evropská setkání mládeže pořádá sdružení Pilger&Surfen Melk ve spolupráci s Dolnorakouským zemským úřadem pro mládež. Kraj Vysočina je do projektu zapojen v rámci spolupráce 3 + 1 (Dolní Rakousko, Kraj Vysočina, Jihomoravský a Jihočeský kraj). Projekt je financován v rámci programu EU Erasmus+: Mládež v akci.

- **14. ročník Mladé univerzity Waldviertel–Vysočina** – v termínu 6.–11. srpna 2023 se uskutečnil už 14. ročník týdenního pobytu pro české a rakouské děti ve věku 11–14 let, tentokrát na téma: Buď tvůrcem své budoucnosti – Gestalte Deine Zukunft. Účastníci opět čtyři dny strávili v rakouském Raabsu an der Thaya a jeden den v Kraji Vysočina, v Jihlavě a v Telči. Celkem se Mladé univerzity v tomto roce zúčastnilo 82 dětí, z toho 45 českých a 37 rakouských. Opět byly připraveny zajímavé přednášky, kreativní workshopy, sportovní olympiáda a další sportovní aktivity i hry a zábava. Na závěrečnou slavnost do Rakouska přijel účastníky za českou stranu pozdravit náměstek hejtmana Roman Fabeš. Rakouskou stranu zastupovala Viktoria Hutter, poslankyně Rakouského parlamentu.
- **Koordinační grémium ředitelů krajských úřadů a země Dolní Rakousko** – od 31. srpna – 1. září 2023 se v rakouském Tullnu uskutečnilo koordinační grémium ředitelů, které každoročně vyhodnocuje činnost koordinátorů třinácti pracovních skupin, které fungují v rámci Dohody o spolupráci mezi spolkovou zemí Dolní Rakousko a kraji Jihočeským, Jihomoravským a Krajem Vysočina. Spolupráce odborně zaměřených koordinátorů spočívá ve výměně zkušeností v dané tematické oblasti, odborných exkurzích nebo společně realizovaných projektech.
- **Prohlídka Dolnorakouského hasičského a bezpečnostního výcvikového centra v Tullnu** – vedoucí krizového řízení Kraje Vysočina Jaroslav Nulíček s kolegy Gabriélou Hájkovou a Hanou Dočkalovou ze sekretariátu hejtmana absolvovali 7. listopadu prohlídku dolnorakouského hasičského a bezpečnostního výcvikového centra v Tullnu, které slouží k výcviku hasičů a zdravotníků z celého Rakouska. Prohlídka byla součástí setkání pracovní skupiny Ochrana před katastrofami v rámci spolupráce Dohody o spolupráci mezi kraji Jihomoravským, Jihočeským, Vysočinou a Dolním Rakouskem, tzv. Spolupráce 3 + 1.
- **Příprava česko-rakouského projektového záměru Sala Cultura CZonA (původní název Stopy/Spuren)** do programu přeshraniční spolupráce INTERREG VI-A Rakousko–Česko 2021–2027. Cílem projektu je představit společný přírodní, hospodářský a kulturní prostor a atraktivní nabídku kulturní turistiky. Investice do infrastruktury přispějí k ochraně, rozvoji a prezentaci kulturního dědictví příhraničních regionů a k podpoře spolupráce mezi klíčovými aktéry v regionech. Pro společný kulturní prostor má být navržena a definována společná identita značky, jejímž cílem bude vytvořit jednotný přístupový systém za účelem společné prezentace nabídky muzeí i center a sdílení návštěvníků. Za účelem oživení nových expozic bude realizována řada přeshraničních akcí (putovní výstavy, konference, workshopy, přednášky, kurzy atd.), které povedou ke zvýšení povědomí a zájmu o nemateriální kulturní bohatství zapojených regionů.
- **Příprava projektu MED NET – Gesundheitspartnerschaft CZ-AT (zkratka Healthacross MED NET)** Na konci roku 2023 byl v programu INTERREG VI-A Rakousko–Česko 2021–2027 schválen projekt, jehož cílem je vytvořit efektivní zdravotnickou síť a úzké partnerství mezi regiony v konkrétních oblastech za účelem poskytování optimální přeshraniční zdravotní a sociální péče. S ohledem na přeshraniční propojení (spolupráci) v oblasti paliativní péče mají být společně rozvíjeny koncepce ke zlepšení paliativní péče, aby byla nabízena kvalitní péče všem lidem, kteří ji potřebují, zejména v příhraničním regionu. Rozvojem společných vzdělávacích programů, především v digitální podobě, a společných přeshraničních vzdělávacích projektů bude podpořena spolupráce mezi nemocnicemi a dalšími subjekty. V rámci projektu bude také rozvíjena společná přeshraniční spolupráce na téma Invazivní kardiologie. Partneři v rámci aktivit projektu společně zrealizují přeshraniční konference, odborné exkurze, workshopy i vzdělávací kurzy.

NITRANSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Vybrané konkrétní výsledky spolupráce mezi Krajem Vysočina a Nitranským samosprávným krajem:

- **Představení Horáckého divadla Jihlava s názvem Je naprosto nezbytné... v Nitře** – v termínu 24.–25. května 2023 v rámci divadelního festivalu Made in Czechoslovakia odehrálo Horácké divadlo Jihlava dvě představení s názvem Je naprosto nezbytné... v divadle Andreje Bagára. Toto představení je vzpomínkou na populární zpěvačku Hanu Zagorovou.
- **Navázání spolupráce mezi SPŠS Havlíčkův Brod a Striednou priemyslovou školou stavebnou, Nitra** – 15. června se setkali zástupci obou škol, aby se dohodli na základních bodech spolupráce pro rok 2024. Uvítání zástupců školy se zúčastnil i radní pro školství, mládež a tělovýchovu Jan Břížďala.

- **Prezentační výstava Mladý tvorca** – ve dnech 21.–23. června se na výstavišti Agrokomplex v Nitře konala výstava středních odborných škol a středisek praktického vyučování, které se zúčastnilo 80 SOŠ ze Slovenska a pět škol z Kraje Vysočina. Ty se zde prezentovaly společně se svými partnerskými školami. Konkrétně se zúčastnily tyto školy:
 - Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Pelhřimov,
 - SZŠ a VOŠZ Havlíčkův Brod,
 - Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec nad Sázavou,
 - Střední škola průmyslová, technická a automobilní Jihlava,
 - Střední uměleckoprůmyslová škola Jihlava-Helenín.

Výstavy se za Kraj Vysočina zúčastnil radní pro školství Jan Břížďala.

Součástí prvního dne cesty byla také návštěva Střední průmyslové školy stavební v Nitře a setkání radního s vedením této školy. SPŠ stavební má zájem o spolupráci se Střední školou stavební v Havlíčkově Brodě. Kvalita vzdělávání na této nitranské škole je nadprůměrná, téměř 95 % jejích absolventů dále pokračuje ve studiu na vysoké škole.

- **Setkání radního pro školství, mládež a tělovýchovu s podpředsedkyní Nitranského samosprávného kraje** – v rámci cesty na výstavu Mladý tvorca se radní Jan Břížďala setkal s podpředsedkyní Nitranského samosprávného kraje Martinou Holečkovou. Diskutovalo se o slučování škol, které Nitranský samosprávný kraj teprve čeká, problematice rekonstrukcí škol, které sídlí v historických budovách, a naplněnosti jednotlivých studijních oborů a výběrových řízeních na ředitele škol. Společně s podpředsedkyní navštívili Střední odbornou školu techniky a služeb Nitra a Střední odbornou školu dopravy a služeb v Nových Zámčích. Zdejší SOŠ dopravy a služeb spolupracuje s firmou Volvo a v místním Truck Centru studenti získávají praktické zkušenosti z oboru.
- **Náměstek hejtmána navštívil město Šaľa a Šalianský jarmok** – v pátek 23. června 2023 náměstek hejtmána Roman Fabeš navštívil město Šaľa, setkal se s vedením města a zavítal na tradiční Šalianský jarmok, kde vystupoval jako host také taneční soubor z Jemnice. Roman Fabeš spolupracoval s vedením města již jako starosta partnerského města Telč.
- **Účast čtyř studentů z NSK na Letní žurnalistické škole v Havlíčkově Brodě** – v termínu 14.–18. srpna 2023 se 3 konala tradiční LŽŠ, která je určena zájemcům o žurnalistiku, média, politiku, kulturu a historii střední Evropy. Kraj čtyřem zájemcům z partnerského regionu uhradil ubytování, stravování a školné. Jedním z hostů 19. ročníku školy v roce 2023 byl ve čtvrtek 17. srpna slovenský herec a politik Milan Kňažko, který vystoupil jako jeden z účastníků diskuse s názvem Česko–Slovensko–Polsko – shody a rozdíly.
- **Premiéra koprodukční autorské inscenace POMLČKA ve Studiu Divadla Andreja Bagára** – 20. října 2023 se konala premiéra inscenace POMLČKA, která vznikla v koprodukci Divadla Andreja Bagára a Horáckého divadla Jihlava. Představení, jehož hlavním tématem je 30. výročí česko-slovenského rozdělení, se zúčastnili ve Studiu DAB v Nitře také náměstek hejtmána Roman Fabeš a vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu Ladislav Seidl.
- **Účast dvou studentů z Nitranského samosprávného kraje na Podzimní škole Josefa Kalvody** – v termínu 25.–29. října 2023 se v Chotěboři konalo setkání zájemců o historii a politologii z ČR a Slovenské republiky, kterého se zúčastnili i dva studenti z NSK. Náplň setkání obsahovala historickou a politologickou práci, exkurze, práci v terénu a diskuze. Účastníkům Kraj Vysočina uhradil školné a ubytování. Josef Kalvoda je významným rodákem Kraje Vysočina, působil jako politik, účastnil se protikomunistického odboje v zahraničí, působil také jako česko-americký univerzitní profesor soudobých dějin a mezinárodních vztahů.
- **Účast pedagogů ze Spojené školy Slančíkovéj 2 Nitra na soutěži Trophée Mille v Jihlavě** – ve dnech 3. a 4. listopadu se jako hosté zúčastnili soutěže kuchařských týmů Trophée Mille pod vedením michelinského kuchaře Philippa Milla pedagogové ze Spojené školy Slančíkovéj 2 Nitra. Konkrétně ředitelka školy Bibiana Fitalová, zástupkyně ředitelky Lubica Bubáková (pravidelně se účastní mezinárodního kola Trophée Mille ve francouzské Remeši) a Viola Martonová, učitelka francouzštiny na Spojené škole. Soutěž byla zahájena v pátek slavnostním večerem, hlavní soutěžní klání proběhlo v sobotu a bylo zakončeno slavnostním vyhlášením výsledků.
- **Navázání partnerství a prohlídka škol ve Vráblích (NSK)** – Ve dnech 14.–15. listopadu 2023 navštívili zástupci města Velké Meziříčí a radní pro oblast školství Jan Břížďala město Vráble, které leží v Nitranském samosprávném kraji. Město má zájem o spolupráci s městem v ČR. Obě města spojují podobné priority, a to koncepce rozvoje města, péče o veřejný prostor, realizace staveb, kultura a sport. Po přijetí primátorem na městském úřadě navštívila delegace místní gymnázium, střední odbornou školu technickou a také speciální základní internátní školu (reedukační centrum). Druhý den se opět jednalo na městském úřadě a diskutovalo se o správě města s vedoucími jednotlivých sekcí městského úřadu ve Vráblích. Vedení města Velké Meziříčí pozvalo zástupce města na reciproční návštěvu Velkého Meziříčí na jaro roku 2024.

GRAND EST

Konkrétní výsledky spolupráce v roce 2023:

Humanitární dar od regionu Grand Est pro ukrajinské uprchlíky

Na základě korespondence mezi tehdejšími prezidentem regionu Jeanem Rottnerem a hejtmánem Vítězslavem Schrekem došlo na konci roku 2022 k rozhodnutí plenárního shromáždění Regionální rady Grand Est o poskytnutí dotace 50 000 eur Kraji Vysočina jako výraz solidarity mezi partnerskými regiony v době válečného konfliktu v Evropě. Region Grand Est poskytl tyto prostředky, aby byly použity pro zajištění humanitární pomoci pro uprchlíky buď v Kraji Vysočina, nebo pro vnitřně přesídlené obyvatele Ukrajiny z válečných zón na západ Ukrajiny. Kraj Vysočina tyto prostředky využil pro nákup trvanlivých potravin pro vnitřně vysídlené občany v rámci Ukrajiny a vypravil v únoru 2023 tuto humanitární pomoc směřující do partnerské Zakarpatské oblasti.

Jednání s prezidentem regionu Grand Est Franckem Leroyem

Hejtmán Vítězslav Schrek se při cestě do Francie ve dnech 20. až 22. března 2023 setkal s nově zvoleným prezidentem regionu Grand Est Franckem Leroyem a s viceprezidentkou regionu Grand Est pro přeshraniční a mezinárodní spolupráci Brigitte Torloting, a to v jednom z úřadů regionu, v Châlons-en-Champagne. Jednání byl přítomen také radní Jan Břížďala. Podpořili partnerství obou regionů a probrali spolu aktuální situaci, zejména týkající se změn v energetice, nutnost budování IT infrastruktury a také hovořili o pomoci Ukrajině, ale i o aktuálním tématu důchodové reformy ve Francii.

Účast týmu OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava na mezinárodním finále Trophée Mille v Remeši

Vítězové českého kola soutěže mladých kuchařů a cukrářů Trophée Mille, které uspořádal Kraj Vysočina v listopadu 2022 v Jihlavě, Tereza Urbánková a David Lukačko, reprezentovali dne 20. března 2023 Česko na Trophée Mille International. Díky profesionálnímu výkonu obsadili mezi 11 účastníky z evropských i mimoevropských zemí celkové 5. místo. V soutěži v servisu a someliérství jihlavskou školu i Českou republiku reprezentoval tým ve složení Kristýna Kratzmannová a Erik Mareš, kteří získali cenu místních producentů. Celé společenské události, která mezinárodní soutěž doprovází, se zúčastnili hejtmán Vítězslav Schrek a radní Jan Břížďala. Účast na Trophée Mille International byla také příležitostí pro zástupce Kraje Vysočina k navázání nových kontaktů s místními odbornými školami a k jednání se školským úřadem v Remeši. Zástupci OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava se mohli setkat se svými partnerskými školami v regionu Grand Est, konkrétně v Châlons-en-Champagne a v Gionges.

Přijetí delegace starostů z oblasti Meuse/Haute-Marne ve Francii k tématu lokalit potenciálního úložiště jaderného odpadu

V návaznosti na návštěvu představitelů Kraje Vysočina ve francouzské laboratoři Meuse/Haute-Marne v červnu 2022 došlo dne 24. dubna 2023 k reciproční návštěvě starostů z tamní oblasti v Kraji Vysočina. Cestu delegace organizovala agentura ANDRA (Správa úložišť radioaktivních odpadů ve Francii). Jejich cílem bylo sdílet své zkušenosti a načerpat naše znalosti z projektu hlubinného úložiště. Byli přijati hejtmánem Vítězslavem Schrekem a náměstkyní hejtmána Hanou Hajnovou v sídle kraje a následně se setkali v Dolní Cerekvi se starosty z okolí tzv. lokality Hrádek.

Jednání se zástupci muzea výtvarného umění Centre Pompidou Metz

Náměstek hejtmána Roman Fabeš navštívil dne 1. června 2023 Centre Pompidou Metz, jednu z nejvýznamnějších kulturních institucí v regionu Grand Est. S jeho zástupci diskutoval o způsobu vedení a financování této i dalších kulturních institucí ve Francii. Zhlédl také výstavu Suzanne Valadon: Un monde à soi, na niž zapůjčila jeden z obrazů i Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě, konkrétně obraz Varianta „Pravdy“ Vojtěcha Hynaise. Při své návštěvě se Roman Fabeš setkal také s viceprezidentkou regionu Grand Est Brigitte Torloting.

Dvojice Francouzů na umělecké rezidenci v Telči

Kraj Vysočina ve spolupráci s městem Telč, Oblastní galerií Vysočiny v Jihlavě a výtvarníkem Janem Vičarem zorganizoval v srpnu a září 2023 dvouměsíční rezidenční pobyt dvou výtvarníků z regionu Grand Est, Ivana Polliarta a Valéry Pelletier. Jednalo se o čtvrtý ročník této výtvarné rezidence v Telči, v roce 2023 však z organizačních důvodů neproběhl v termínu souvisejícím s Music Academy Telč. Rezidence probíhala v historickém objektu telčské radnice, kde měli umělci k dispozici ateliér i výstavní prostor. Recipročně v průběhu listopadu 2023 odjel do Remeše na rezidenci výtvarník Pavel Kytner.

Gurmet den s Krajem Vysočina a české národní kolo soutěže Trophée Mille

Ve spolupráci s asociací Mille et Un, reprezentovanou významným francouzským šéfkuchařem Philippem Millem a dalšími partnery, zejména jihlavským šéfkuchařem Pavlem Marešem a OA, VOŠZ a SZŠ, SOŠS Jihlava, se v Cityparku Jihlava dne 4. listopadu 2023 uskutečnil čtvrtý ročník soutěže Trophée Mille Česká republika pro žáky kuchařských a cukrářských oborů středních škol, v níž soutěžilo šest dvoučlenných týmů o pohár Trophée Mille a další ceny, které udílela porota složená z renomovaných kuchařů a cukrářů. Soutěž je postupová a vítěz má právo reprezentovat Českou republiku v mezinárodním kole Trophée Mille v Remeši v březnu 2024. Zvítězila dvojice ze Střední gastronomické školy Adolpha Kolpinga Žďár nad Sázavou. Celodenní program nesl opět název Gurmet den s Krajem Vysočina.

Stredoškolské studium ve Francii v programu Rok ve Francii (Kraj Vysočina – Grand Est)

Tři studentky z Kraje Vysočina úspěšně absolvovaly Rok ve Francii (Kraj Vysočina – Grand Est) ve školním roce 2022/2023. V březnu 2023 pak proběhly rozhovory s uchazeči studia v programu Rok ve Francii pro další školní rok 2023/2024. Doporučené uchazečky požádaly v květnu 2023 o stipendium dle Pravidel Rady Kraje Vysočina pro poskytování stipendia pro studium v zahraničních středních školách v partnerských regionech a tato stipendia byla Radou Kraje Vysočina schválena. Jedná se o dvě studentky Gymnázia Žďár nad Sázavou, studentku Gymnázia dr. A. Hrdličky Humpolec a studentku Soukromého gymnázia AD FONTES v Jihlavě. Kraj Vysočina ve spolupráci s Francouzským institutem v Praze vyhledal střední školy a hostitelské rodiny čtyřem studentkám, pomohl jim připravit dokumenty pro zahájení školního roku v září 2023 ve Francii a poskytuje další podporu i v průběhu školního roku.

SPOLUPRÁCE KRAJE VYSOČINA SE ZAKARPATSKOU OBLASTÍ UKRAJINY

Orgán zřizovaný za účelem spolupráce je Stálá konference. Ta určuje hlavní směry spolupráce mezi oběma regiony a dává jí impulzy. Schvaluje konkrétní aktivity, realizuje a kontroluje projekty na daný kalendářní rok.

Ve Stálé konferenci jsou zastoupeny všechny politické kluby zastupitelstva kraje, ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina a externí spolupracovník. Konference zasedá pod záštitou hejtmána Kraje Vysočina, který jmenuje její členy. Pro volební období let 2020–2024 se jedná konkrétně o tyto osoby:

- Vítězslav Schrek, hejtman Kraje Vysočina,
- Zdeněk Kadlec, ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina,
- Josef Nedvěd, externí spolupracovník,
- Bohumila Kobrlová, nominovaná za politický klub ANO,
- Jiří Běhounek, nominovaný za politický klub ČSSD,
- Václav Kodet, nominovaný za politický klub KDU-ČSL,
- Martina Bártová, nominovaná za politický klub ODS,
- Roman Pašek, nominovaný za politický klub Piráti,
- Kamil Vejvoda, nominovaný za politický klub KSČM,
- Roman Fabeš, nominovaný za politický klub STAN.

Koordinátorkou činnosti Stálé konference je Kateřina Svobodová, vedoucí oddělení kanceláře hejtmána, tel.: 564 602 152, mobil: 724 650 156, e-mail: svobodova.k@kr-vysocina.cz.

Kraj Vysočina spolupracuje a finančně podporuje publikační činnost Klubu T. G. Masaryka v Užhorodě. Tento spolek se zabývá obnovou a udržením českého jazyka a kulturních tradic, udržením historické vazby, organizací studia českého jazyka, organizací výměnných pobytů dětí, organizací akcí folk-lorních festivalů a plesů, tvorbou, vydáváním a půjčováním českých knih, vydáváním kalendářů, spoluprací s českými městy a kraji. Nyní se nově zaměřil i na vydávání limitovaných edic poštovních známek významných a slavných architektů z dob první ČSR, kteří pomáhali budovat Podkarpatskou Rus.

Více informací o spolicích naleznete na www.klubtgm.cz.

Konkrétní projekty spolupráce za rok 2023:

V roce 2023 uplynulo 16. výročí od vzniku spolupráce obou partnerských regionů Zakarpatská oblast Ukrajiny a Kraj Vysočina (rok 2007).

Od začátku války 24. února 2022 Kraj Vysočina zorganizoval a realizoval již 19 dodávek humanitární pomoci pro Ukrajinu, především pro partnerský region Zakarpatská oblast Ukrajiny.

Dále se Kraj Vysočina a Dobročinný fond ViZa spolupodílely na dodání a zprostředkování pomoci mezi Ukrajinou a dalšími městy a organizacemi Kraje Vysočina i ostatních krajů. Hejtman kraje společně s ředitelem krajského úřadu členům zastupitelstva kraje podávají pravidelně informace o darech a jiné nezištné pomoci, kterou poskytují firmy a organizace (podnikající fyzické osoby a také právnické osoby) jako příspěvek k řešení humanitární krize vyvolané válečným konfliktem na Ukrajině, a to ve formě peněžní i věcné humanitární pomoci. Na každém zasedání tak mají zastupitelé kraje k dispozici písemné informace o významných humanitárních darech poskytovaných prostřednictvím Kraje Vysočina nebo Dobročinného fondu ViZa, popř. podobných krajem zprostředkovaných aktivitách.

Všem dárcům patří velké a srdečné poděkování.

V roce 2023 se uskutečnilo pracovní setkání předsedy Zakarpatské oblastní rady s ministrem zahraničí Janem Lipavským, kde byla prezentována spolupráce partnerských regionů.

Předseda Zakarpatské oblastní rady se se svými zástupci ve dnech 14.–16. května 2023 zúčastnil konference Internet ve státní správě a samosprávě (ISSS) a řady souvisejících jednání a aktivit (setkání s předsedou Senátu, s ministrem pro evropské záležitosti, s hejtmanem Královéhradeckého kraje, s kraji a dalšími).

V termínu 21.–23. srpna 2023 se uskutečnila pracovní cesta zastupitelů Kraje Vysočina a zastupitelů Statutárního města Jihlava do partnerského regionu Zakarpatská oblast Ukrajiny a partnerského města Užhorod.

Hejtman Vítězslav Schrek se na základě pozvání prezidenta Ukrajiny zúčastnil v termínu 19.–21. dubna 2023 mezinárodní konference v Kyjevě s názvem Summit partnerství pro vítězství.

Investiční projekty

O doporučení výběru konkrétních projektů na každý rok vždy rozhoduje Stálá konference, kde jsou zastoupeny všechny politické kluby Zastupitelstva Kraje Vysočina. Vzhledem k válečné situaci na Ukrajině a aktuálním problémům našeho partnerského regionu, stejně jako v roce 2022, také v roce 2023 bylo na základě žádosti ukrajinské strany ustoupeno od klasického výběru projektů a závazku ukrajinské strany zajistit spolufinancování ve výši 50 %. Prioritou v roce 2023 byla pro Zakarpatskou oblast Ukrajiny pomoc pro vnitřní přesídlenec, a to zejména zajištění ubytování. V roce 2023 navrhla ukrajinská strana realizaci projektu Rehabilitačního centra v Užhorodu, které bude sloužit zejména pro ukrajinské vojáky zraněné ve válce. Členové Stálé konference obdrželi podrobnou prezentaci a rozpočet tohoto projektu.

Objekt, ve kterém bude projekt realizován, je v majetku Zakarpatské oblasti.

Náklady na výstavbu a rekonstrukci jsou 236,932 mil. UAH (z toho 66,8 mil. UAH je nová stavba, 170,132 mil. UAH rekonstrukce stávajících budov). Zdravotnické vybavení vyjde na 81,5 mil. UAH.

Celkové kompletní finanční náklady jsou tedy 324,932 mil. UAH, z toho 204,932 mil. UAH je ze státního rozpočtu, 60 mil. UAH z rozpočtu Zakarpatské oblastní rady a 60 mil. UAH se předpokládá financování od ostatních partnerů.

Podíl Kraje Vysočina (prostřednictvím Dobročinného fondu ViZa): 5,5 mil. Kč. Protože se jedná o velký projekt nadregionálního významu, do jeho realizace se finančně zapojí i další české subjekty: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (10 mil. Kč), kraje Moravskoslezský (7 mil. Kč), Pardubický (5 mil. Kč), Ústecký a Královéhradecký.

Oblastní rada Zakarpatské oblasti Ukrajiny se zavázala poskytnout spolufinancování projektu. V případě, že rozpočet bude vyšší, budou výdaje dofinancovány ukrajinskou stranou (na úrovni kraje a státu).

S navrhovaným projektem se osobně seznámili všichni účastníci pracovní cesty do Zakarpatské oblasti Ukrajiny v termínu 21.–23. srpna 2023.

Kraj Vysočina spolu se Zakarpatskou oblastí i ve válečné době realizoval v roce 2023 některé měkké projekty: stáže (odbornou praxi) pro studenty bohemistiky, odborné stáže pro sociální pracovníky, výměnu zkušeností v oblasti lesního hospodaření, vydání knihy pro ukrajinské děti, aby se mohly rychleji naučit česky, a další.

Válečné hroby

Podpora obnovy a rekonstrukce válečných hrobů a památníků padlých (spolu s Ministerstvem obrany ČR a Československou obcí legionářskou).

Nyní jsou rozpracovány následující místa: Hřbitov Na Šachtě v Užhorodu, Toruňský průsmyk, Boratyn, Sokolovo, oprava některých poničených částí Zborova, dokončen byl památník ve Starém Martynivu.

Partnerská města

Funguje spolupráce a podpora dosavadních partnerských měst Jihlava–Užhorod, Pelhřimov–Mukačevo, Třebíč–Rachiv, Žďár nad Sázavou – Chust, Nové Město na Moravě – Mižhirje, Chotěboř–Tjačiv, Telč–Poljana. V době válečné situace se s podporou a humanitární pomocí ukrajinské straně zapojila další města a obce Kraje Vysočina: Vladislav, Nová Říše, Okříšky, Jámy a další.

KANCELÁŘ KRAJE VYSOČINA V BRUSELU

Forma zastoupení

Kancelář byla zřízena v lednu 2008 a od listopadu 2009 funguje jako tzv. nestálé zastoupení, tedy tak, že zástupce Kraje Vysočina tráví většinu času v ČR a do Bruselu pravidelně cestuje vyřizovat aktuální záležitosti či se zúčastňovat naplánovaných akcí a osobních jednání. Mnoho jednání v poslední době probíhá také on-line. Zástupcem Kraje Vysočina v Bruselu je Jan Skála, který současně pracuje na úseku zahraničních vztahů odboru sekretariátu hejtmána Krajského úřadu Kraje Vysočina. Od roku 2018 sídlí kancelář v prostorách v majetku Plzeňského kraje na adrese place de Jamblinne de Meux 31, 1030 Brusel. Sídlí zde také zastoupení Jihomoravského kraje a smluvně i Pardubického kraje. Mezi kraji probíhá dobrá spolupráce i vzájemná výpomoc.

Činnost

Činnost zastoupení je úzce provázaná s činností oddělení vnějších vztahů a s celou „regionální diplomacií“ Kraje Vysočina, která začíná u zahraniční spolupráce různých subjektů v kraji, pokračuje přes návštěvy diplomatů a představitelů zahraničních regionů v kraji a dále se realizuje v komplexní a každodenní spolupráci s partnerskými regiony kraje, které jsou dále přes kontakty v Bruselu navázány na větší síť evropských regionů. Významnou část spolupráce pak zahrnuje i kontakt s českou diplomacií (MZV a zastupitelské úřady) a jejími součástmi, které se týkají ekonomiky či kultury, jako jsou např. Česká centra.

Kraj Vysočina v Bruselu navázal řadu kontaktů v institucích EU i s dalšími regiony. Na základě získaných kontaktů se Kraj Vysočina pravidelně účastní mezinárodních projektů, výměn zkušeností či se připojuje k iniciativám pro zajištění krajských zájmů, například při vyjednávání rozpočtu EU.

Pozice regionů v EU má důležitý význam a tvoří zásadní složku procesu evropské integrace. Projevilo se to výrazně i v době covidové krize, v době probíhající digitalizace komerčního sektoru i veřejné správy nebo v řešení integrace uprchlíků a humanitární pomoci. Implementace opatření zdůraznila roli krajů a regionálních samospráv, a to včetně regionální mezinárodní spolupráce. Přínosy regionálních zastoupení jsou v síťování, zprostředkování informací a kontaktů a v propagaci krajů a organizací na jejich území.

Kraj Vysočina díky kanceláři získal řadu kontaktů i mimo EU, zejména v zemích tzv. Východního partnerství.

Témata

V posledních letech se kancelář nejvíce zaměřovala na témata regionální politiky (evropské fondy určené na regionální rozvoj), zdravotnictví, digitalizace, školství a kultury, tedy typicky na veřejné služby, které jsou v kompetenci krajů. Kulturní akce zahrnují dlouhodobou spolupráci s Mezinárodním festivalem dokumentárních filmů Ji.hlava a pořádání Ozvěň Ji.hlavu v Belgii a podíl na dalších českých kulturních akcích v Bruselu.

Pracovní stáže pro studenty vysokých škol

Kraj Vysočina nabízí studentům vysokých škol stáže v kanceláři kraje v Bruselu. Nabízené stáže pro studenty vysokých škol jsou hrazeny z evropského programu Erasmus+. Stážisté významně pomáhají s udržováním kontaktů a zajišťováním kontinuity přítomnosti Kraje Vysočina v Bruselu. Stážisté se i neformálně zapojují do života české komunity v Belgii. V roce 2023 proběhla tříměsíční stáž jedné absolventky Univerzity Karlovy z Kraje Vysočina.

Spoluorganizace akcí a účast na akcích

Ozvěny Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Ji.hlava v Belgii

Ve spolupráci Kraje Vysočina s MFDF Ji.hlava, Českým centrem Brusel a statutárním městem Jihlava se konal 11. ročník Ozvěň MFDF Ji.hlava v Belgii. Slavnostní zahájení proběhlo 7. února 2023 po čtyřech letech opět v Evropském parlamentu, a to za přítomnosti náměstka hejtmána Romana Fabeše, českého velvyslance v Belgii Pavla Kluckého, europoslanců Michaely Šojdrové, Radky Maxové a Marcela Kolaji, zástupců statutárního města Jihlavy a dalších hostů. Po projekci proběhla diskuse s protagonisty promítaného filmu Pongo Calling českého režiséra Tomáše Kratochvíla, tedy s rodinou Pongových, vedená ředitelem festivalu Markem Hovorkou. Na jednotlivé projekce Ozvěň, studentské workshopy s režiséry nebo doprovodný program mohli návštěvníci zavítat do filmové akademie RITCS Brusel nebo KASK v Gentu.

Café Hoffmann v Bruselu, prezentace při akci připomínající osobu a dílo významného vysočinského rodáka

Zastoupení Kraje Vysočina v Bruselu ve spolupráci s žáky a pedagogy SUPŠ Jihlava-Helenín připravilo ve dnech 4. a 5. října 2023 v Bruselu program k výstavě Café Hoffmann, která připomíná architekta a designéra Josefa Hoffmanna, rodáka z Brtnice, který se proslavil zejména díky působení ve Vídni, ale také realizací významné stavby paláce Stoclet v Bruselu (zapsaného na seznamu UNESCO). Žáci a pedagogové připravili dva půldenní čalounické a oděvní workshopy pro veřejnost, oba inspirované dílem Josefa Hoffmanna, a dále např. prezentovali originální design užitého skla nebo vlastní

videoinstalaci. Helenínská škola se reflexí Hoffmannovy tvorby dlouhodobě zabývá. Na tuto akci v listopadu 2023 navázala stejná výstava a dílna pro veřejnost v Jihlavě. Café Hoffmann je projekt Českého centra v Bruselu a dalších partnerů. Zástupci Kraje Vysočina se také zúčastnili vernisáže velké výstavy Josef Hoffmann – Falling for Beauty v Muzeu historie a umění v Bruselu.

Exkurze studentů a pedagogů do institucí EU v Bruselu

Ve dnech 6.–8. prosince 2023 připravilo zastoupení Kraje Vysočina v Bruselu exkurzi pro studenty, kteří jsou zástupci svých škol ve středoškolském studentském parlamentu Kraje Vysočina, a jejich pedagogy, učitele ZSV nebo zeměpisu. Na základě přihlášek byly vybrány trojčlenné týmy ze čtyř středních škol. Účastníky doprovázel radní Jan Břížďala a v rámci svého programu navštívili Evropský parlament, dvě sekce Evropské komise včetně kabinetu místopředsedkyně Věry Jourové, Výbor regionů a Stálé zastoupení ČR při EU. Ve všech institucích proběhla setkání a diskuse s Čechy, kteří zde pracují. Ti umožnili nahlédnout do zázemí své práce a sdíleli aktuální témata, kterým se právě při přípravě nebo vyjednávání legislativy věnují.

Spolupráce v rámci nadregionálních uskupení

Evropský region Dunaj-Vltava

V rámci rotujícího předsednictví sedmi partnerských regionů předsedalo v roce 2023 Evropskému regionu Dunaj-Vltava (ERDV) Dolní Bavorsko. To převzalo předsednictví od Dolního Rakouska a pokračovalo na základě politické shody všech partnerských regionů v aktivitách v rámci střednědobého tématu ERDV – Prostor pro Společnost 4.0, které spadají do třech hlavních podtémat: Průmysl 4.0, Zdravotnictví a Cestovní ruch. Stejně jako region Dolní Rakousko se i Dolní Bavorsko věnovalo především tématu Zdravotnictví a dále tématu Průmysl 4.0.

Kraj Vysočina se v roce 2023 podílel na realizaci následujících aktivit:

- Příprava a distribuce nové brožury s názvem 28 barokních pokladů ERDV – navázání na úspěšné brožury 28 NEJ... ERDV, v nichž Kraj Vysočina prezentuje tipy na výlety, recepty atd.,
- Aktualizace a distribuce obnovené cyklo-brožury s názvem 28 nejhezčích jednodenních výletů,
- Hornorakouské fórum budoucnosti – workshop ERDV Síť cirkulární ekonomiky, který poskytl přehled o taxonomii a regulacích EU týkajících se tématu udržitelnosti,
- Veletrh mezinárodních příležitostí 2023 pro středoškolské studující v Havlíčkově Brodě – seznámení s mezinárodními aktivitami prezentujícími se organizací (Krajský úřad Kraje Vysočina, Hodina H, ERDV, Erasmus +, instituce Eurocentrum Jihlava, Eures a Europe direct nebo Dům zahraniční spolupráce),
- Přednáška na Vysoké škole polytechnické Jihlava v rámci předmětu Komunální a regionální politika v cestovním ruchu – jak probíhá spolupráce v rámci ERDV, jakými tématy se ERDV zabývá a co znamená působit jako regionální kontaktní místo či tematická manažerka v praxi. Představení organizační struktury a jednotlivých funkcí krajských činitelů v ERDV, historie založení ERDV a realizované projekty k tématu Průmysl 4.0, digitalizace a cirkulární ekonomika,
- Týden Evropského regionu Dunaj-Vltava na Bavorské krajské zahradní výstavě ve Freyungu – prezentace ERDV vlastním stánkem a pestrými aktivitami. Po dobu jednoho nebo více dní měly všechny regiony možnost přiblížit svou kulturní rozmanitost návštěvníkům této akce,
- Série podcastů s názvem Zdravý život v ERDV – přiblížení a představení zajímavých projektů, iniciativ a organizací zabývajících se zdravotní péčí v regionech ERDV,
- Kuchařský večer ERDV – na osobní pozvání předsedy Dolnobavorského sněmu pana Olafa Heinricha odjelo reprezentovat Vysočinu deset studentů Střední gastronomické školy Adolfa Kolpinga ze Žďáru nad Sázavou. Studenti se představili v rámci Bavorsko-českého večera vaření, kdy ve spolupráci se studenty z Hotelové školy z Viechtachu (Dolní Bavorsko) zajišťovali catering a servis pro účastníky slavnostní recepce organizované u příležitosti předsednictví Dolního Bavorska v ERDV,
- 60 Minutes Circular – pod heslem cirkulární myšlení, cirkulární výzkum, cirkulární ekonomika se ERDV od roku 2023 stále více zabývá tématem cirkulární ekonomiky. S důrazem na výzkum byla na podzim 2023 zahájena nová série on-line setkání: 60 Minutes Circular,
- Výroční odborná konference s názvem Dolní Bavorsko jako nové centrum zdravotnictví budoucnosti Evropského regionu Dunaj-Vltava – výroční odborná konference v rámci předsednictví Dolního Bavorska v ERDV,
- Znalostní cesta signatářů Vodíkové Vysočiny do Dolního Bavorska – v rámci spolupráce obou regionů a při příležitosti předsednictví Dolního Bavorska v roce 2023 a Kraje Vysočina v roce 2024 v ERDV; příležitost získat hlubší vhled do oblasti praktického uplatnění vodíkových technologií a aktuálně vyvíjených inovací v Německu,
- Série rozhovorů k představení best practice projektů v ERDV – oblast Průmysl 4.0 – kvalifikace ve středních a vysokých školách a další.

V roce 2023 proběhla prezentace ERDV v Kraji Vysočina, např. na těchto akcích pro širokou a odbornou veřejnost:

- 17. ročník mezinárodní konference na VŠPJ s názvem Aktuální problémy cestovního ruchu,
- Konference k podpoře zdraví a udržitelného rozvoje ve školách s názvem Ve škole v pohodě v Jihlavě,
- Jubilejní 20. ročník konference s názvem Počítač ve škole na Gymnáziu Vincence Makovského v Novém Městě na Moravě,
- Krajský diabetologický den na Krajském úřadě Kraje Vysočina,
- Konference s názvem Digitalizace MSP 2023: Průmyslová automatizace v praxi na VŠPJ,

- Konference Den vodíku v Kraji Vysočina u příležitosti Evropského týdne mobility a Dne vodíku na VŠPJ,
- Evropský den jazyků – podpora jazykové ofenzívy v ZŠ O. Březiny v Jihlavě,
- Konference Kapacity a služby zkušebních laboratoří zdravotnických prostředků na VŠPJ organizovaná klastrem Czechimplant ve spolupráci s Krajem Vysočina.

Institut regionů Evropy (IRE)

Kraj Vysočina je od roku 2013 členem Institutu evropských regionů. IRE (www.ire-institut.eu) je neziskovou organizací, která se zabývá spoluprací mezi regiony, městy a korporacemi v Evropě na aktuálně řešená témata. V současné době je členem více než 160 regionálních a lokálních subjektů, ale i firem a neziskových organizací z 23 zemí Evropy. IRE je platformou, kde je možné navázat kontakty a získat informace o možnostech spolupráce mezi regiony a organizacemi. V rámci členství má kraj možnost využívat informační zdroje tohoto meziregionálního sdružení, účastnit se pravidelné konference evropských regionů a měst a dalších akcí.

INFORMACE O EVROPSKÉ UNII PRO VEŘEJNOST

Europe Direct Jihlava

Europe Direct Jihlava funguje při Eurocentru Jihlava Úřadu vlády ČR, které od roku 2006 poskytuje bezplatný informační servis o aktuálním dění v Evropské unii.

Občané se mohou obracet na informační středisko se svými dotazy o EU, mohou si domluvit bezplatnou konzultaci či požádat o informační materiály. ED Jihlava pořádá bezplatné odborné a informační akce pro širokou veřejnost, které zahrnují veřejné debaty, semináře, konference či tematicky zaměřené soutěže a přednášky v základních i středních školách. Služby střediska jsou pro veřejnost zdarma.

Europe Direct Jihlava sídlí na adrese: Fritzova 4260/4 (3. patro), 586 01, Jihlava.

Více informací získáte na: www.europedirect.cz/info-centra/detail/7-jihlava.

Eurocentrum Jihlava

Eurocentrum Jihlava je informační místo, kam se občané mohou obracet se svými dotazy týkajícími se Evropské unie a evropských fondů. Eurocentrum poskytuje informace o EU a evropských fondech pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání Evropské unie a aspektů členství České republiky v EU. Veškeré služby Eurocentra jsou zdarma.

Eurocentrum Jihlava sídlí na adrese: Fritzova 4260/4 (3. patro), 586 01, Jihlava.

Více informací získáte na: <https://eurocentra.cz/eurocentrum-jihlava/>.

17

VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Internetové stránky Kraje Vysočina www.kr-vysocina.cz

Jedním z nejdůležitějších nástrojů pro poskytování informací veřejnosti, propagaci kraje, řízení povinné publicity, představování projektů kraje a spolupráci nejen se sdělovacími prostředky jsou mimo jiné webové stránky kraje. Na adrese www.kr-vysocina.cz se průběžně shromažďuje obrovské množství informací. Kraj na nich zveřejňuje prakticky vše, co mu zákony dovolují. Stránky fungují nejen jako archiv Kraje Vysočina a Krajského úřadu Kraje Vysočina, ale i jako zdroj ověřených informací, jež se vztahují k regionu.

Na portálu internetové televize Kraje Vysočina (tv.kr-vysocina.cz) jsou uchovávány nejen videopřenosy ze zasedání Zastupitelstva Kraje Vysočina. Na YouTube kanále Kraje Vysočina (www.youtube.com/user/KrUVysocina) naleznete reportáže, záznamy seminářů, konferencí, soutěží a podobně. S ohledem na zásadní okolnosti související s pandemií, nabídkou dotačních titulů nebo rozvojem projektu Veřejná doprava Vysočiny byly zřízeny speciální [www](http://www.kr-vysocina.cz), kde veřejnost najde informace k vybraným tématům bez nutnosti jejich selekce.

Noviny Kraj Vysočina

Další tradiční zdroj informací o činnosti a aktivitách Kraje Vysočina pro veřejnost představuje od roku 2023 měsíčník Kraj Vysočina. Pravidelný měsíční náklad novin je 237 000 kusů a tiskovina je zdarma doručována do poštovních schránek všech domácností v kraji. Distribuce byla rozšířena také na specifické instituce, kde se očekává zájem o noviny a jejich další šíření – krajské nemocnice, domovy důchodců, divadlo, galerie a muzea. Periodikum bylo v minulosti několikrát oceněno odbornou komisí. Vedle osvědčené podoby klasických novin nabízí kraj také internetovou, respektive multimediální podobu novin na adrese www.novinykrajvysočina.cz. Noviny doznaly grafické změny, která přispěla k jejich přehlednosti.

Zveřejňování aktuálních informací – krajské zpravodajství

Pracovníci oddělení tiskového odboru sekretariátu hejtmána denně vydávají aktuální komentované tiskové zprávy a prohlášení. Ze statistik návštěvnosti krajských webových stránek lze usuzovat, že zprávy, které na nich odbor poskytuje, patří k důležitému zdroji ověřených informací. V roce 2023 zveřejnil kraj více než tisíc tiskových sdělení, která jsou součástí výše zmíněného archivu. Tiskové oddělení denně připraví a vyšle do světa přibližně dvě až tři nové aktuální zprávy. Podle vedené statistiky vykázaly vedle odboru sekretariátu hejtmána velký informační potenciál odbor dopravy a silničního hospodářství, odbor životního prostředí, odbor sociálních věcí a odbor regionálního rozvoje. Velký informační prostor byl v roce 2023 věnován kotlíkovým dotacím, hospodaření kraje, dopravě a zavádění nového systému organizace dopravy pod názvem Veřejná doprava Vysočiny, kúrovcové kalamitě a absenci vody i sociálním tématům. Speciálním tématem roku 2023 byla komunikace okolností kolem Sberbank CZ včetně dopadů její likvidace na rozpočty kraje a krajských institucí.

Facebook

V závěru roku 2014 obnovil Kraj Vysočina své aktivity na sociální síti Facebook. Byla přijata opatření a specifikovány povinnosti tiskového oddělení vedoucí k efektivní správě tohoto informačního kanálu. Po vzniku nové oficiální stránky www.facebook.com/krajvysocina se tato sociální síť stala plnohodnotným komunikačním kanálem. Během roku 2023 opět vzrostl počet sledujících, k 31. 12. 2023 sledovalo oficiální stránku Kraje Vysočina 9 240 sledujících, zhruba o tisíc sledujících více než před rokem. Tiskové oddělení správě sociálních sítí věnuje nadstandardní pozornost. Zveřejňováno je zhruba třikrát více příspěvků než v minulosti. Sociální sítě jsou aktuálně nejdůležitějším komunikačním nástrojem Kraje Vysočina.

Poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

V roce 2023 bylo prostřednictvím elektronické pošty či datové schránky podáno 108 žádostí o informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Z toho bylo rozhodnutím 31 žádostí zcela nebo částečně odmítnuto, přičemž se jedná i o opakovaná rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace. Další žádosti byly podávány telefonicky nebo ústně a byly zodpovězeny příslušnými zaměstnanci Kraje Vysočina zařazenými do Krajského úřadu Kraje Vysočina.

V roce 2023 bylo podáno 16 odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace.

Podpora významných akcí v Kraji Vysočina

Kraj Vysočina v roce 2023 finančně podpořil 43 významných sportovních, kulturních a společenských akcí celkovou částkou převyšující 13,6 mil. Kč. Jde o akce pro Vysočinu charakteristické nebo svým dopadem rámcem regionu přesahující.

Tradiční akce pro veřejnost a soutěže

Po dvou letech omezení kvůli pandemii Covid-19 se v roce 2023 podařilo vrátit k pořádání tradičních a veřejností velmi ceněných akcí, jako např. Sporovec Kraje Vysočina, Den s Krajem Vysočina, Gourmet den s Krajem Vysočina, Drakiáda, Barevné Vánoce a další.

Nejvyšší ocenění Kraje Vysočina

V roce 2008 rozhodlo Zastupitelstvo Kraje Vysočina o vytvoření systému, kterým Kraj Vysočina vyjadřuje uznání a respekt významným osobnostem. V dosavadních 16 ročnících bylo oceněno téměř 150 osobností, jejichž život je spojen s Krajem Vysočina. Udělování nejvyšších ocenění Kraje Vysočina se tak stalo součástí regionálních dějin. Nejvyšší ocenění mají kromě uznání a respektu k osobnostem kraje rovněž trvale a významně posilovat vědomí příslušnosti k území i lidem, kteří na Vysočině žijí. Zastupitelstvo kraje rozhodlo o udělení Nejvyšších ocenění Kraje Vysočina za rok 2023 následujícím osobnostem:

Kamenná medaile:

MUDr. Vladimír Leman – emeritní primář, uznávaný a respektovaný internista, propagátor nových metod gastroscopie a vyšetření tlustého střeva

Skleněná medaile:

Milan Dufek – zakladatel a ředitel Evropského festivalu filozofie a dlouholetý ředitel Jupiter clubu ve Velkém Meziříčí,

Jana Vejsadová – havlíčkobrodská knihovnice, která se zasloužila o zpřístupnění internetu pro nevidomé a slabozraké v knihovnách po celé České republice,

Jiří Zvolánek – nestor českého bramborařství, zakladatel jednoho z nejvyhledávanějších odborných bramborařských setkání, znalec a neúnavný propagátor novinek pěstování sadby brambor.

Dřevěná medaile:

Miroslava Časarová – operní pěvkyně, moderátorka a textařka,

Matěj Doležálek – mimořádně nadaný student, který vyniká v matematice a řadě přírodovědných oborů,

Víktor Stocker – talentovaný akordeonista, který se ve své věkové kategorii řadí mezi nejlepší hráče světa.

Záslužné medaile Kraje Vysočina

Zastupitelé Kraje Vysočina ocenili navržené členy složek Integrovaného záchranného systému Kraje Vysočina. Záslužnými medailemi kraj vyjadřuje uznání aktivní činnosti, která je zaměřena na ochranu životů, zdraví a majetku občanů. Za mimořádné pracovní výsledky, budování krajského integrovaného systému, a především za záchranu nebo pomoc při záchraně lidského života bylo od roku 2008 záslužnými medailemi oceněno celkem 478 osob.

Oddělení vnějších vztahů také vydalo několik publikací, které pojednávají o činnosti kraje, nebo se na nich přímo podílelo:

- výroční zpráva Kraje Vysočina 2022,
- velký nástěnný kalendář Kraje Vysočina.

Ocenění, která získal Kraj Vysočina v roce 2023:

- 3. místo v soutěži Místo pro život,
- Čestné uznání v soutěži Stavba Vysočiny 2023 – Lukavec obchvat,
- Stavba roku Kraje Vysočina 2022 – Stavba Vysočiny – oprava kaple Panny Marie Bolestné,
- Čestné uznání v soutěži Stavba Vysočiny 2023 – přístavba Nemocnice Třebíč,
- Certificate of participation Emil Open,
- Podnik podporující zdraví III. stupně,
- Šampion 2023 Zdravých měst, obcí a regionů,
- The Best 2023 – 3. místo za projekt Střední školy v Kraji Vysočina,
- The Best 2023 – 1. místo za projekt Hostingová infrastruktura Kraje Vysočina a Plzeňského kraje,
- The Best 2023 – 3. místo za projekt Národní kontaktní místo pro elektronické zdravotnictví.

SYMBOLY KRAJE

Znak a vlajka Kraje Vysočina

Znak Kraje Vysočina je představován čtverečným štítem, v jehož prvním modrém poli je stříbro-červeně šachovaná, zlatě korunovaná orlice se zlatou zbrojí. Druhé a třetí stříbrné pole je symbolizováno červeným ježkem a červenými jeřabinami na zelené větvi o dvou listech a čtvrté červené pole náleží stříbrnému, zlatě korunovanému lvu se zlatou zbrojí.

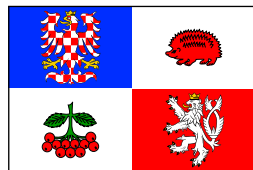
Symbolika

- 1. pole – moravská orlice – symbol historické moravské zemské příslušnosti k východní části kraje
- 2. pole – ježek – symbol sídelního města kraje (takzvaný klíčový derivát městského znaku hlavního města kraje – Jihlavy)
- 3. pole – jeřáb – symbol dílčí identity kraje; jako typický strom Vysočiny, vyjadřující nezdolnost a prostou krásu regionu
- 4. pole – český lev – symbol historické české zemské příslušnosti k západní části kraje

Znak kraje byl schválen dne 20. listopadu 2001 Zastupitelstvem Kraje Vysočina.

Logo Kraje Vysočina

Logo Kraje Vysočina vychází ze základních principů komunikace kraje, jako jsou aktivita, vstřícnost a respekt. Je tvořeno obrazovým znakem a textem. Obrazový znak, který zároveň plní funkci akcentu jednoho z písmen logotypu, vizuálně ztvárňuje charakter krajiny – Vysočinu. Barevnost loga – modrá a zelená – vyvolává asociace, jakými jsou čistota, voda, lesy, ovzduší a ekologie. Současně tato barevnost podporuje akčnost a celkově svěží vyznění loga kraje.

18

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST

18. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST

Hlavním a nejučinnějším nástrojem pro zvládnání mimořádných událostí a krizových situací na území kraje je Integrovaný záchranný systém (IZS), který zajišťuje koordinaci a provádění záchranných a likvidačních prací při haváriích a živelních pohromách. IZS není instituce; je to vytvořený systém spolupráce jednotlivých složek IZS, který představuje součást celku pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu. Na úrovni kraje IZS organizuje hejtman kraje, který zároveň koordinuje a kontroluje přípravu na mimořádné události i jejich řešení v případě, že nastanou.

Krizové řízení představuje souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešení a dále s ochranou kritické infrastruktury.

Integrovaný záchranný systém se skládá ze dvou částí – základních složek a ostatních složek.

Základní složky zabezpečují každodenní nepřetržitou pomoc při ohrožení života, zdraví či majetku osob.

Jsou to:

- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policie České republiky.

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání na základě uzavřených dohod. Jejich výčet vychází z poplachového plánu IZS kraje.

Jsou to:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

CVIČENÍ SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU

K zabezpečení výcviku, akceschopnosti a koordinace činnosti složek IZS jsou každoročně organizována taktická cvičení s různými náměty činností, které jsou předem projednány a s nimiž jsou cvičící seznámeni. Prověřovací cvičení nejsou předem ohlášena a jejich smyslem je, jak již sám název napovídá, prověřit reakci na vzniklou mimořádnou událost, aniž by to prověřovaná organizace dopředu věděla.

V kalendářním roce se vždy plánuje pět taktických cvičení IZS, z nichž jedno s názvem Horizont je na základě rozsahu a počtu zapojených záchranářů označováno jako cvičení krajské. Prověřovací cvičení si většinou plánují složky IZS samostatně k prověření vlastní akceschopnosti.

Taktická cvičení IZS v roce 2023

Okres	Téma cvičení	Termín
Jihlava	Nález nelegální drogové laboratoře	28. 3. 2023
Třebíč	Horizont 2023 – Pád vojenského vrtulníku do zabydlené oblasti, Kasárna AČR, Vícenice (zapojení nemocnice)	26. 4. 2023
Havlíčkův Brod	Požár v areálu věznice, ubytovna, Světlá nad Sázavou	9. 5. 2023
Pelhřimov	Amok – útok aktivního střelce (zapojení nemocnice)	3. 10. 2023
Žďár nad Sázavou	Výskyt vysoce nakažlivé nemoci v lékařském zařízení, Nové Město na Moravě (zapojení nemocnice)	16. 10. 2023

Cílem cvičení bylo:

- nacvičit a prohloubit postup a taktiku složek IZS během společného zásahu při provádění záchranných a likvidačních prací,
- nacvičit a prohloubit spolupráci a organizaci spojení mezi složkami IZS.

Výsledky cvičení prokázaly dobrou organizační i materiální připravenost IZS Kraje Vysočina při organizaci záchrany životů, zdraví, majetku i životního prostředí a samotné cvičení prohloubilo vzájemnou součinnost při provádění záchranných prací na taktické a operační úrovni.

Krizové situace

Vzhledem k pokračujícímu válečnému konfliktu na Ukrajině byl rok 2023, stejně jako rok 2022, obdobím, kdy bylo nutné věnovat značné úsilí řešení důsledků uprchlické vlny. Kraj v této souvislosti zajišťoval na svém území kapacity pro ubytování ukrajinských uprchlíků dle podmínek podle zákona č. 65/2022 Sb. Na přelomu roku byly uzavřeny nové dohody hejtmána o zajištění ubytování uprchlíků v dostupných ubytovacích kapacitách v kraji, které nahradily původní přistoupení k rámcovým smlouvám a jejichž platnost končila se závěrem roku 2022. Na základě legislativních změn účinných od 1. července musely být smluvní vztahy dále přehodnoceny a upraveny. Podobně jako při uzavírání přistoupení, probíhalo i uzavírání dohod hejtmána ve spolupráci s obcemi s rozšířenou působností tak, aby měly přehled o rozložení kapacit a především díky místní znalosti rozhodly o vhodnosti objektu pro zajištění ubytování.

Každý měsíc předkládá kraj MF ČR žádost o dotaci za zajištění ubytování ukrajinských válečných uprchlíků, a to dle zpracovaných přehledů poskytnutých kompenzačních příspěvků jednotlivým ubytovatelům. Tyto příspěvky jsou krajem ubytovatelům vypláceny na základě jejich výkazů z evidence ubytování MV ČR HUMPO.

Ještě do půlky dubna probíhala jednání krizového štábu kraje v souvislosti s uprchlickou migrační vlnou v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině. Celkem se v roce 2023 uskutečnilo šest jednání. Problematiku v této oblasti v kraji dále aktuálně řeší užší skupina vybraných zástupců zapojených institucí.

Krizové orgány kraje na řešení situace průběžně spolupracovaly jak s vládou a ústředními správními úřady, tak s příslušnými orgány státní správy s krajskou působností i orgány obcí. V součinnosti s obcemi s rozšířenou působností jsou v rámci kraje rovněž realizovány kontroly provozovatelů ubytovacích zařízení.

Kraj se ve spolupráci s HZS kraje, PČR, OAMP MV ČR, SUZ MV ČR, VZP ČR, Úřadem práce ČR, ČČK, Oblastní charitou a dobrovolníky podílel také na zajištění zázemí pro registraci ukrajinských válečných uprchlíků (KACPU – Krajské asistenční centrum pomoc Ukrajině). V průběhu roku přešlo řízení KACPU plně pod OAMP MV ČR.

Mimořádně náročné bylo kvůli rozmarům počasí období vánočních svátků. Těžký sníh, velké množství popadaných stromů, kolabující doprava a masivní výpadky elektřiny, extrémně rychlé tání sněhu, které rychle zvedalo hladinu toků. Díky obrovskému nasazení všech zúčastněných se podařilo tuto náročnou situaci zvládnout a Vánoce v kraji „zachránit“.

Vánoce v celé republice bohužel hluboce zastínila tragická událost na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Útok aktivního střelce, studenta fakulty, si vyžádal 14 obětí.

Kraj Vysočina i příslušné složky IZS se tak snaží přijímat maximální opatření, ať již preventivního charakteru, např. na úseku prevence kriminality, nebo v rámci financování, výcviku, akceschopnosti a koordinace činnosti složek IZS k eliminaci případných dopadů různých druhů negativních jevů a událostí.

FINANCOVÁNÍ SLOŽEK IZS Z ROZPOČTU KRAJE

Kraj je zřizovatelem Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina, která je jednou ze základních složek IZS. Kromě této složky kraj každoročně finančně přispívá i složkám, na jejichž provozu se běžně nepodílí. Cílem této finanční podpory je zajištění rozvoje akceschopnosti IZS a tím i udržení bezpečnosti obyvatel regionu na vysoké úrovni.

Velké podpory kraje se každým rokem dostává i dobrovolným hasičům. Kraj oceňuje nejen jejich práci, ale také společenský přínos pro život v obcích.

V roce 2023 získalo Krajské sdružení hasičů Kraje Vysočina na soutěže, činnost mládeže a prevenci 2,2 mil. Kč a jednotlivé obce pro své jednotky dobrovolných hasičů na jejich vybavení a činnost 4,125 mil. Kč.

Od roku 2016 poskytuje Kraj Vysočina dotaci obcím na nákup dopravních automobilů do vybavení jednotky požární ochrany a na stavbu, rekonstrukci nebo opravu požární zbrojnice. Příspěvek byl poskytován až do výše 300 tis. Kč na jeden automobil a v případě požární zbrojnice až do výše 3 mil. Kč. V roce 2023 schválil kraj obcím dotace na tyto účely ve výši 16,6 mil. Kč.

Kraj přispívá obcím i na nákup cisternových automobilových stříkaček. V roce 2023 kraj schválil dotace ve výši 500 tis. Kč.

18. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST

Financování složek IZS z rozpočtu kraje (v Kč)

Rok	HZS*	SDH*	Policie ČR
2015	4 500 000	6 000 000	2 500 000
2016	4 500 000	16 023 396	3 000 000
2017	4 500 000	22 100 000	3 000 000
2018	4 730 000	23 920 490	-
2019	8 700 000	19 672 352	4 668 127
2020	16 400 000	27 479 776	10 000 000
2021	6 000 000	30 265 406	10 000 000
2022	6 100 000	42 685 000	-
2023	6 000 000	24 540 000	601 000

*HZS – Hasičský záchranný sbor, SDH – Sbor dobrovolných hasičů

BEZPEČNOSTNÍ RADA KRAJE

Bezpečnostní rada kraje je poradním orgánem hejtmána kraje pro přípravu na krizové situace.

Jednání bezpečnostní rady kraje probíhá podle schváleného ročního plánu práce nebo může být svoláno na základě odůvodněné žádosti předsedy nebo některého z členů. V roce 2023 se konala tři řádná jednání Bezpečnostní rady Kraje Vysočina. Na setkáních rady se projednává a posuzuje stav zabezpečení a připravenosti na mimořádné události a krizové situace na území kraje. Pozvání na jednání bezpečnostní rady kraje mohou dostat i další osoby, pokud je jejich účast nezbytná k posouzení stavu zabezpečení a stavu připravenosti na mimořádné události a krizové situace.

Složení Bezpečnostní rady Kraje Vysočina k 31. prosinci 2023

Vítězslav Schrek	Předseda	Hejtmán Kraje Vysočina
Vladimír Novotný	Člen	Náměstek hejtmána Kraje Vysočina
Pavel Janoušek	Člen	Předseda Bezpečnostní komise Rady Kraje Vysočina
Zdeněk Kadlec	Člen	Ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina
Jiří Němec	Člen	Ředitel Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina
Miloš Trojánek	Člen	Ředitel Krajského ředitelství Policie kraje Vysočina
Vladislava Filová	Členka	Ředitelka Zdravotnické záchranné služby Kraje Vysočina
Soňa Měrtlová	Členka	Vedoucí odboru zdravotnictví Krajského úřadu Kraje Vysočina
Blahoslav Kopeček	Člen	Ředitel Krajského vojenského velitelství Jihlava
Roman Havlín	Člen	Ředitel Jaderné elektrárny Dukovany
Jaroslav Nulíček	Člen – tajemník	Vedoucí oddělení krizového řízení a bezpečnosti Krajského úřadu Kraje Vysočina

PREVENCE KRIMINALITY

Zastupitelstvo Kraje Vysočina schválilo Usnesením č. 0396/06/2022/ZK dokument Konceptce prevence kriminality Kraje Vysočina na léta 2023 až 2027 (dále jen konceptce). Nástrojem plnění opatření obsažených v konceptci jsou roční programy prevence kriminality, které vymezují hlavní bezpečnostní problémy, způsob jejich řešení a finanční zabezpečení.

Hlavní trvalé cíle prevence kriminality v kraji jsou:

- zvyšovat pocit bezpečí občanů a snižovat míru a závažnost trestné činnosti,
- omezovat příležitosti pro páchaní trestné činnosti,
- při práci s potenciálními pachateli trestných činů se zaměřit na narůstající problémy recidivy a na účinnější resocializaci pachatelů a prevenci kriminality mládeže,
- klást důraz na prevenci kriminality páchanou prostřednictvím informačních a komunikačních technologií,
- poskytovat pomoc obětem trestné činnosti se zvláštním zřetelem na skupiny zvláště zranitelných obětí,
- efektivně vynakládat finanční prostředky na projekty prevence kriminality.

18. KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A BEZPEČNOST

Kriminalita v krajích ČR

Kraj	2019		2020		2021		2022		2023	
	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy	Zjištěné tr. činy	Objasněné tr. činy
Hlavní město Praha	49 815	13 792	38 059	8 660	35 136	8 833	40 704	10 383	41 070	10 328
Jihočeský kraj	9 227	6 829	7 947	5 019	7 484	4 900	8 916	5 385	8 917	5 265
Jihomoravský kraj	19 746	9 835	16 985	6 903	15 544	6 351	18 579	6 987	17 970	7 535
Karlovarský kraj	5 714	3 734	4 422	2 758	3 754	2 162	4 939	2 650	5 041	2 603
Kraj Vysočina	5 531	3 872	4 835	3 103	4 374	2 697	5 240	2 925	5 605	3 286
Královéhradecký kraj	7 122	4 878	5 794	3 657	5 268	3 301	6 659	3 796	6 817	3 892
Liberecký kraj	8 566	5 579	7 290	4 028	6 586	3 695	8 399	4 076	7 705	3 699
Moravskoslezský kraj	23 872	13 904	19 635	10 719	17 865	9 808	21 884	11 390	21 564	11 704
Olomoucký kraj	9 827	6 410	8 369	4 906	7 802	4 601	9 114	4 916	9 224	5 171
Pardubický kraj	5 616	3 978	4 778	3 004	4 420	2 730	5 230	3 028	4 985	2 958
Plzeňský kraj	10 317	5 754	8 996	4 005	8 224	3 863	10 207	4 429	9 562	4 194
Středočeský kraj	20 394	10 849	18 091	8 107	17 625	7 649	19 775	8 112	20 594	8 880
Ústecký kraj	17 084	11 926	14 872	9 231	14 333	8 685	16 365	9 758	16 061	9 713
Zlínský kraj	6 185	4 506	5 452	3 686	4 818	3 218	5 980	3 639	6 302	3 764
Celkem	199 016	105 846	165 525	77 786	153 233	72 493	181 991	81 474	181 417	82 992

Trestné činy v Kraji Vysočina za roky 2021, 2022 a 2023

	2021	2022	2023	rozdíl 22–23	rozdíl %
Registrováno	3 411	4 090	5 605	365	6,9
Objasněno	1 940	2 039	3 286	361	12,3
Objasněno v %	56,8	49,9	58,6	2,8	
Objasněno dodatečně	303	483	458	47	11,4
Objasněno celkem	2 243	2 522	3 744	408	12,2

Výdaje na prevenci kriminality v roce 2023 (v Kč)

Název programu	Státní dotace	Dotace z rozpočtu kraje	Dotace z Fondu Vysočiny	Vlastní podíl	Dotace celkem
Program prevence kriminality ČR 2023	2 644 100	0	0	1 288 887	3 932 987
Program Prevence kriminality Kraj Vysočina 2023	0	0	4 387 321	700 133	5 078 454
Celkem	2 644 100	0	4 378 321	1 989 020	9 011 441

19

ROZVOJ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Rok 2023 se po třech letech, kdy všechny pracovní činnosti ovlivňovala koronavirová pandemie, stal návratem k „normálu“. Realizovány tak mohly být jak běžné provozní aktivity, tak i rozvojové projektové záměry i osobní setkávání ve formě konferencí, seminářů, soutěží i pracovních cest prakticky bez omezení.

Přehled dalších klíčových událostí a aktivit, které Kraj Vysočina realizoval v oblasti informačních a komunikačních technologií, následuje.

V první řadě je nutné uvést zejména pokračující přípravné práce pro nejvyšší krajské investice do ICT. Do oblastí kyberbezpečnosti, krajských sdílených elektronických služeb (např. sdílený e-mail, BIM/CDE, ekonomické systémy či ty sloužící pro vzdělávání), do krajské sítě ROWANet či služeb elektronického zdravotnictví má být s podporou evropských fondů (IROP) nainvestováno odhadem téměř 350 mil. Kč. V té souvislosti byly během roku úspěšně podány projekty a realizovány veřejné zakázky v oblastech kybernetické bezpečnosti a nových elektronických služeb, paralelně pak probíhala příprava podkladů pro projektové žádosti k budoucím výzvám, zejména v oblasti rozvoje krajské infrastruktury.

Dále též pokračoval nadregionální projekt NIX.ZD-CZ (<https://nixzd.cz>), který se věnuje rozvoji evropské infrastruktury MyHealth@EU ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví ČR a za finanční podpory Evropské komise od ledna 2021 plnohodnotně umožňuje výměnu (tuzemskou i přeshraniční) zdravotnických dat o pacientech mezi poskytovateli zdravotní péče. Díky této službě mohli v roce 2023 uplatnit čeští pacienti své elektronické recepty v Polsku, Chorvatsku a Španělsku. Další služby pro zdravotníky v roce 2023 byly zprovozněny s Estonskem, Maltou, Portugalskem, Francií, Lucemburskem a Holandskem.

Dalším zásadním projektem, který byl průběžně realizován v roce 2023, je tzv. Digitální technická mapa kraje (DTM). Díky ní bude možné dohledávat například vedení inženýrských sítí v území (vodovodu, kanalizace, plynu atd.), a to v rámci veřejně dostupné a neustále aktualizované databáze či mapy. Technická mapa bude nepostradatelným pomocníkem mapujícím skutečný stav dopravní a technické infrastruktury, umístění důležitých staveb, ale i dalších technických nebo přírodních objektů. Současně bude důležitým podkladem pro plánování investičních záměrů kraje, měst a obcí, ale poslouží i projektantům, investorům, firmám, správcům sítí, integrovanému záchrannému systému a stane se užitečným pomocníkem pro širokou veřejnost. V rámci dosud největšího ICT projektu kraje, podpořeného z fondů EU částkou přes 200 mil. Kč, byl pořízen veřejně dostupný Informační systém na <https://vys.krajdtm.cz>, potřebný HW a vybraná vstupní data.

Navíc se v prostorách sídla Kraje Vysočina v Jihlavě v březnu uskutečnila mezinárodní konference GIS setkání krajů a měst. O její pořádání se podělily GIS oddělení krajského úřadu a Magistrátu města Jihlavy. V roce 2023 se setkání zúčastnilo 130 zástupců z 12 krajských úřadů, 26 měst a čtyř organizací. Většina z nich pracuje na pozicích správců GIS (geografický informační systém). Na konferenci si vzájemně předávali pracovní zkušenosti, inspirovali se a diskutovali o využití GIS v rámci veřejné správy. Mezi zásadní témata patřil nový Geoportál Českého statistického úřadu, územní plánování, digitální technické mapy, 3D modely území nebo využití dronů.

Portál územního plánování pro obce (PUPO: <https://pupo.kr-vysočina.cz>) byl v roce 2023 doplněn o novou funkci Projednání ÚPD, která umožní veřejnosti vkládat do formuláře komentáře k územním plánům. Kraj Vysočina se stal prvním krajem, kde může veřejnost dokumentaci Zásad územního rozvoje Kraje Vysočina prohlížet a připomínkovat on-line. Novinkou je, že veřejnost může nahlédnout do dokumentace projednávané aktualizace zásad územního rozvoje prostřednictvím jednoduché webové aplikace. Prostřednictvím této aplikace má možnost vytvořit připomínku, ke které může připojit zakres dotčeného území přímo do jednotlivých projednávaných výkresů.

V rámci spolupráce se subjekty a podpory talentů v oblasti školství jsme připravili soutěže pro žáky a studenty škol. Šlo jednak o druhý ročník týmové soutěže Ideathon, kde studentské týmy řeší výzvy zadané zejména firemními partnery, tak i úspěšné pokračování mapové soutěže, kde studentky a studenti hledají kreativní využití mapových podkladů. V roce 2023 na téma skrytých turistických pokladů v kraji a možnostech, jak v těchto místech strávit volný čas svůj, přátel či rodiny.

Kraj Vysočina byl i v roce 2023 vedoucím krajem projektu Kraje pro bezpečný internet (www.kpbi.cz). Jedná se o projekt spolupráce krajů v oblasti elektronické bezpečnosti. Podrobnosti jsou uvedeny níže.

Po třech letech pandemických omezení proběhly v březnu 2023 dvě na sebe navazující pracovní a studijní cesty zástupců Kraje Vysočina na Tchaj-wan. Navázaly na partnerskou spolupráci z předchozích let.

Koncem března 2023 se uskutečnila Znalostní cesta Tchaj-wan 2023 pro vybraných osm nejlepších studujících v krajských středních školách. Kromě pěti středoškoláků a třech středoškolaček se cesty zúčastnili také dva pedagogové a všichni se během osmi dní seznámili s využitím nejmodernějších technologií v dopravě, zemědělství, výrobě mikročipů nebo robotice, stejně jako s asijskou kulturou.

19. ROZVOJ INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Na studijní cestu navázala oficiálním programem krajská delegace vedená 1. náměstkyní kraje Hanou Hajnovou, radním kraje Janem Břížďalou a pracovníky z odborů informatiky, analýz a regionálního rozvoje Krajského úřadu Kraje Vysočina. Mezi nimi byli specialisté z oblasti technologií, regionálního rozvoje a podpory inovací, technického vzdělávání a kybernetické bezpečnosti. Tato delegace začátkem dubna absolvovala program největší konference v jihovýchodní Asii na téma smart cities – Taiwan Smart Expo Summit 2023.

Díky dlouhodobé spolupráci s estonskou státní agenturou pro digitalizaci RIA i vazbám na Ministerstvo zahraničních věcí Estonska se mohl Kraj Vysočina v září 2023 zúčastnit velké mezinárodní konference zaměřené na IT a digitální technologie Tallinn Digital Summit. Tato konference se stala impulsem k rozvoji společných aktivit v dalších měsících. Intenzivní diskuse a návštěvy probíhají zejména v oblastech technického vzdělávání, eGovernmentu a kyberbezpečnosti.

Hostingové centrum Kraje Vysočina se stalo nejlepším projektem elektronizace veřejné správy roku 2023 v kategorii krajů. Hostingová nebo častěji technologická centra krajů slouží pro provoz informačních systémů krajského úřadu, služeb pro příspěvkové organizace, měst, obcí i státu. Třetí místo pak ve stejné soutěži eGovernment Best získal projekt služby „Střední školy v Kraji Vysočina – co se můžete dozvědět, když chcete u nás studovat“, který poskytuje komplexní informace o středních školách na Vysočině tak, aby byla zajištěna jejich správnost, validita, spolehlivost a aktuálnost.

RNDr. Jan Břížďala,
radní pro oblasti školství, mládeže a sportu,
informatiky a komunikačních technologií

ZLATÝ ERB 2023

Na slavnostním ceremoniálu byly dne 18. dubna 2023 v sídle Krajského úřadu Kraje Vysočina vyhlášeny výsledky krajského kola 25. ročníku soutěže Zlatý erb 2023 o nejlepší webové stránky měst a obcí. Ceny vítězům krajského kola soutěže Zlatý erb 2023 předal na slavnostním ceremoniálu hejtmán Kraje Vysočina Mgr. Vítězslav Schrek.

Výsledky krajského kola (podle vyhlášených kategorií):

Nejlepší webové stránky měst (postupová kategorie)

1. Jihlava (www.jihlava.cz)
2. Moravské Budějovice (www.mbudejovice.cz)
3. Velké Meziříčí (www.velkemezirici.cz)

Nejlepší webová stránka obce (postupová kategorie)

1. Velký Beranov (www.velkyberanov.cz)
2. Poděšín (www.podesin.cz)
3. Příbyslav (www.pribyslav.cz)

Do celostátního kola postoupily město Jihlava a obec Velký Beranov.

Nejlepší webová stránka dobrovolného hasičského sboru

1. Sbor dobrovolných hasičů Bohdalov (www.hasici-bohdalov.cz)
2. SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Libice nad Doubravou (www.sdhlibicend.cz)
3. SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Žďár nad Sázavou 2 – Zámek (www.sdhzdar2.cz)

V roce 2023 mohla veřejnost podpořit svého favorita jak v kategorii webových stránek pro obce s rozšířenou působností, tak pro obce I. a II. typu. Cenu veřejnosti získaly v krajském kole Město Chotěboř a Obec Jámy.

FOND VYSOČINY

Grantový program Informační a komunikační technologie 2023

V únoru 2023 byl zastupitelstvem kraje schválen Program na podporu rozvoje ICT a regionální ICT infrastruktury v Kraji Vysočina Informační a komunikační technologie 2023 s celkovou alokací 5 850 tis. Kč.

Program byl rozčleněn na čtyři podprogramy:

- Podprogram A: Elektronické služby veřejné správy 500 000 Kč
- Podprogram B: Kybernetická bezpečnost 900 000 Kč
- Podprogram C: Síťová infrastruktura 4 250 000 Kč
- Podprogram D: Digitální gramotnost 200 000 Kč

Účelem poskytovaných finančních prostředků bylo zvýšení úrovně využití ICT v Kraji Vysočina s důrazem na bezpečnost prostředků ICT, lepší využívání IT nástrojů při zvyšování informovanosti občanů a poskytování služeb veřejné správy elektronickou cestou. Dále zlepšit dostupnost internetu prostřednictvím podpory rozvoje a výstavby síťové infrastruktury a otevřených datových sítí v Kraji Vysočina s důrazem na rozvoj tzv. NGA sítí – otevřených vysokorychlostních sítí nové generace. A také rozšířit a zkvalitnit nabídku bezpečných elektronických služeb.

	Žádosti						Požadovaná výše podpory (Kč)	Rozdělená podpora z FV (Kč)	Vlastní podíl úspěšných žadatelů (Kč)	Celkový objem zrealizovaných projektů (Kč)
	Došlé	Uspokojené	% uspokoj.	Hodnocené	Vyřazené	% hodnocených z celk. počtu				
Podprogram A: Elektronické služby veřejné správy	30	12	40	30	0	100	1 951 471	541 044	-	-
Podprogram B: Kybernetická bezpečnost	11	8	73	11	0	100	1 276 921	945 716	-	-
Podprogram C: Síťová infrastruktura	24	18	75	23	1	96	4 890 350	4 201 500	-	-
Podprogram D: Digitální gramotnost	3	3	100	3	0	100	161 740	161 740	-	-
Celkem	68	41	-	67	1	-	8 280 482	5 850 000	16 244 654	22 094 654

ELEKTRONICKÁ BEZPEČNOST

Využívání a rychlý rozvoj informačních a komunikačních technologií přináší vedle řady výhod i jistá rizika pro uživatele počítačů a mobilních telefonů. Již od roku 2010 funguje na krajském úřadě pracovní skupina pro řešení problematiky elektronické bezpečnosti.

Kraj Vysočina upořádal v roce 2023 několik seminářů a školení zaměřených na problematiku elektronické bezpečnosti. Semináře byly určeny pro IT odborníky, pedagogy, sociální pracovníky, policisty, seniory i odbornou veřejnost. V listopadu 2023 pracovní skupina uspořádala Konferenci Kyberbezpečnost – prevence, osvěta a vzdělávání. Přes sto účastníků konference se seznámilo s aktualitami v rámci vzdělávání, prevence a osvěty v oblasti bezpečného chování v kyberprostoru. Detailní informace naleznete pod tímto odkazem.

V rámci pracovní skupiny také působí lektorská skupina, která se zaměřuje na vzdělávání rodičů, pedagogů a studentů v této oblasti. V roce 2023 lektorská skupina proškolila během 84 seminářů 1 083 žáků, rodičů a pedagogů z Kraje Vysočina.

Začátkem dubna byly zveřejněny výsledky 12. ročníku kreativní soutěže pro žáky a studenty. Tématem tohoto ročníku byla digitální stopa. Cílem této aktivity je zvýšit zájem studentů a žáků o problematiku IT bezpečnosti. Do soutěže se mohli zapojit jednotlivci i kolektivy ze základních a středních škol v Kraji Vysočina. Soutěžící mohli vytvářet videa, plakáty, komiksy, prezentace či deskové hry. Celkem porota složená ze členů pracovní skupiny hodnotila 155 soutěžních prací. Do soutěže se zapojilo 300 žáků a studentů.

Veškeré informace o aktivitách pracovní skupiny elektronické bezpečnosti jsou dostupné na www.kr-vysocina.cz/ebezpecnost.

KPBI – Kraje pro bezpečný internet

Kraj Vysočina byl i v roce 2023 vedoucím krajem projektu Kraje pro bezpečný internet. Jedná se o projekt spolupráce krajů v oblasti elektronické bezpečnosti. V prosinci 2023 se připojil i Olomoucký kraj. Do projektu jsou nyní zapojeny všechny kraje ČR. V rámci projektu byly vytvořeny e-learningové lekce a videospoty pro děti a studenty, rodiče, seniory, pedagogy a sociální pracovníky. K jednotlivým lekcím postupně vznikají i pracovní listy, které mohou pedagogové využít při výuce. V loňském roce byl představen seriál deseti podcastů KYBERGURU. Rozhovory s odborníky na kyberbezpečnost seznamují posluchače s problematikou kyberkriminality, etického hackingu nebo závislosti na hraní počítačových her, jsou dostupné pod tímto odkazem. V roce 2023 byl v rámci projektu KPBI spuštěn soutěžní kvíz, který byl ukončen v únoru 2024. Zapojilo se do něj přes 55 000 žáků a studentů z celé České republiky (více jak 4 000 žáků a studentů bylo z Kraje Vysočina). V rámci projektu také pravidelně vznikají články z oblasti kyberbezpečnosti.

V roce 2023 proběhl Výzkum vnímání kyberkriminality mezi žáky základních škol. Do výzkumu se zapojilo přes 50 000 žáků a studentů základních škol. Výzkum ukázal, že žáci stále nemají dostatečné povědomí o tom, co je to kyberkriminalita. Výzkumná zpráva je dostupná na www.kpbi.cz.

Projekt je také aktivní na sociálních sítích (Instagram, Facebook a Youtube), kde se snaží o osvětu v oblasti IT bezpečnosti především u dětí a studentů.

Krajská páteří síť ROWANet

Dlouhodobě budujeme a rozšiřujeme optickou síť v rámci celého kraje. Její současná délka je 400 km, 1 755 km vláken. Propojuje 16 měst a 10 obcí. Je do ní připojeno 195 připojených koncových lokalit a 15 MAN sítí.

20

KRAJSKÝ ÚŘAD

Vážené čtenářky, vážení čtenáři Výroční zprávy Kraje Vysočina,

rád bych i v letošním roce uvedl tu část výroční zprávy kraje, která se týká jednoho ze čtyř hlavních – a přímo zákonem ustanovených – orgánů kraje: krajského úřadu.

Vítám, že se zajímáte o správu veřejných věcí, v tomto konkrétním případě o její regionální úroveň. Vážím si toho. Ať je důvodem vašeho zájmu o výroční zprávu cokoliv, je dobře, že je to právě tento dokument, kde hledáte základní informace o našem kraji, o činnosti jeho orgánů a vazbách na veřejné služby poskytované příspěvkovými organizacemi, vůči nimž kraj vystupuje jako zřizovatel (a je tedy v podstatě v podobném postavení, jako je vlastník, akcionář, investor ve vztahu k obchodním společnostem). Váš zájem je jednak potvrzením smysluplnosti naší práce na výroční zprávě a jednak vaším osobním příspěvkem k fungování demokratického systému veřejné správy v regionu.

Výroční zpráva vám nabízí sice jen základní údaje a informace, jsou však skutečně validní (ověřené) a také komplexní. Doufám rovněž, že se nám podařilo je uspořádat do přehled-

né, snadno srozumitelné formy. Ze žádného jiného dokumentu kraje nemůžete získat tak ucelený přehled o hlavních aktivitách kraje včetně krajem poskytovaných a zajišťovaných veřejných služeb a včetně výkonné a správní činnosti krajského úřadu.

A nyní již k samotnému krajskému úřadu. Aktivity krajského úřadu je možné rozdělit do dvou hlavních oblastí:

V samostatné působnosti kraje úřad zajišťuje výkon usnesení samosprávných orgánů kraje (zastupitelstva, rady a hejtmána) a poskytuje servis pro jejich rozhodování (připravuje informace a vytváří podklady k jednání). Úřad je také nositelem návrhové kompetence, a tím i svého dílu související odpovědnosti za veřejné služby i celkový rozvoj regionu. V této části své činnosti se úřad řídí toliko zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy a samozřejmě také rozhodnutími zmíněných orgánů krajské samosprávy. Státní orgány nemají žádné právo nad rámec výslovného zákonného zmocnění do samostatné působnosti kraje zasahovat. V této souvislosti se úřad svým podílem účastní na zajišťování veřejných služeb a rovněž na řízení příspěvkových organizací, a to v rámci pověření od rady kraje.

Krajský úřad vykonává také státní správu, a to v takzvané přenesené působnosti kraje. Tyto činnosti provádíme za stát a jsme přitom státním orgánem podřízením. Proto v této činnosti musíme respektovat nejen zákony, ale také rozhodnutí a metodické pokyny nadřízených orgánů (zpravidla jde o vládu, ministerstva a jiné ústřední orgány).

Úřad je tu samozřejmě především pro vás – klienty, zákazníky. Pracujeme pro veřejnost, pro fyzické osoby (občany a také podnikatele) i organizace (právnícké osoby). Jsme připraveni pro vás pracovat a poskytovat vám plně profesionální službu. Prosím však o pochopení, pokud rozhodnutí, stanoviska, postupy a aktivity úřadu nejsou v konkrétním případě v souladu s vaším jednotlivým požadavkem, přáním nebo očekáváním. Kraje, a tedy i krajské úřady, jsou totiž mimo jiné také mocenské orgány, jež v mnohých případech rozhodují o právech a povinnostech jednotlivých osob nebo jejich skupin a řada jejich rozhodnutí a aktivit se týká zájmů konkrétních subjektů. Protože tyto zájmy jsou často protichůdné, nevyhne se situacím, kdy někomu nemůže být vyhověno, musí mu být něco příkázáno, nebo naopak zakázáno, nemůže dostat, co žádá, či nemůže být konáno, jak si přeje. Je to přirozené, i když často také konfliktní. Při své práci ctíme především právo, právní řád, a tedy ústavu, ústavní zákony, obyčejné zákony a k nim vydané prováděcí předpisy. Ctíme také obecný nebo (chcete-li) veřejný zájem. Při výkonu státní správy navíc musíme respektovat řídicí akty ústředních orgánů státní správy, jak již bylo zmíněno. V neposlední řadě pak při výkonu samostatné působnosti (samosprávy kraje) respektujeme rozhodnutí zastupitelstva, rady a případně hejtmána (podle kompetenčního vymezení vycházejícího ze zákona). Soukromé zájmy, jsou-li ve vzájemném rozporu, pak musíme v takovýchto mezích posuzovat a citlivě vyvažovat.

Krajský úřad má tedy pro svoji práci řadu omezení a podmínek. Přesto se pokoušíme být k vám vstřícní, otevření a přátelští, a právě o to budeme i nadále usilovat. Myslím, že se nám to společně docela daří. Nemusíme spolu vždy a ve všem souhlasit, ale důležité je, abychom se respektovali, byli k sobě korektní a aby úřad odváděl profesionální práci. A k takovému usilování se vůči veřejnosti sám za sebe i za celý krajský úřad zavazují.

Zdeněk Kadlec,
ředitel Krajského úřadu Kraje Vysočina

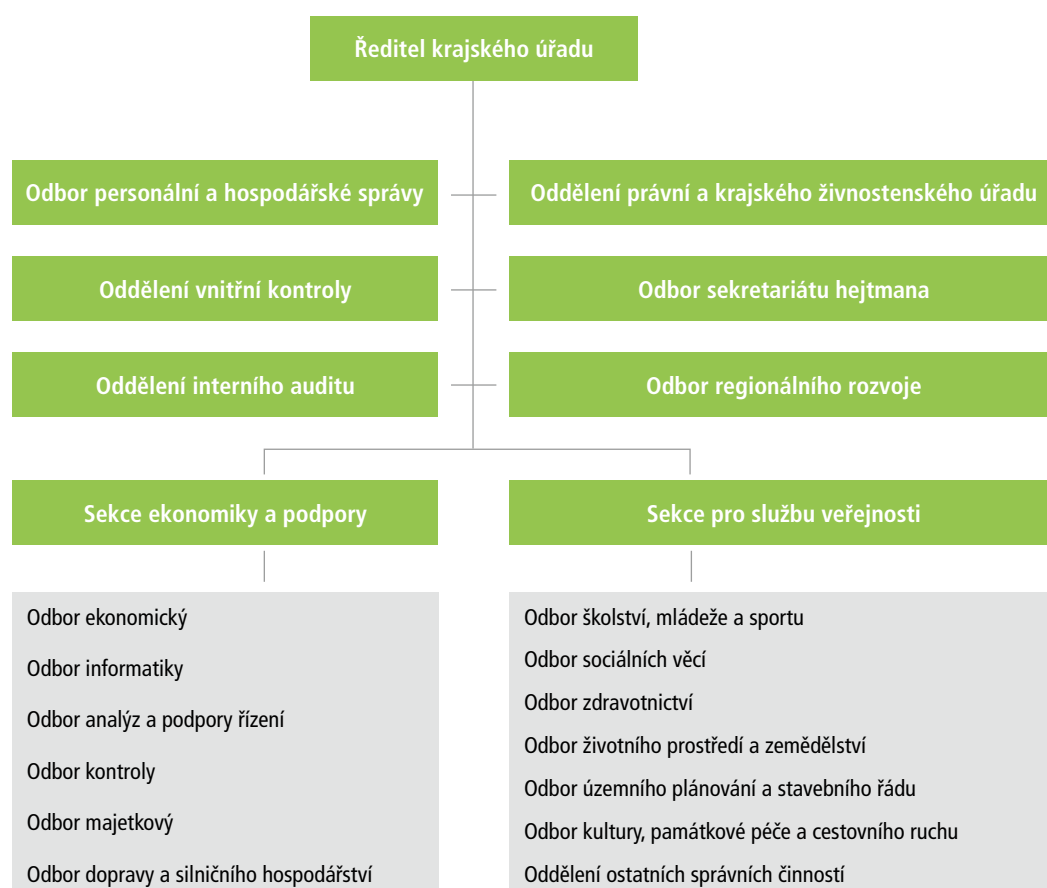
KRAJSKÝ ÚŘAD

Krajský úřad zaměstnává 486 lidí (stav k 31. prosinci 2023). Úřad je členěn na sekce (2), odbory do sekcí nezařazené (3) a oddělení nezařazená do sekcí ani odborů (3). V čele sekcí stojí zástupci ředitele – ředitelé sekcí, kteří jsou bezprostředně podřízeni řediteli. V čele odborů, jež nejsou zařazeny do sekcí, stojí vedoucí odborů, kteří jsou podřízeni přímo řediteli. V čele oddělení nezařazených do sekcí ani odborů stojí vedoucí oddělení, kteří jsou přímo podřízeni řediteli. Za plnění úkolů svěřených jednotlivým sekcím, odborům nezařazeným do sekcí a oddělením nezařazeným do sekcí ani odborů jsou odpovědní jejich vedoucí řediteli.

Jednotlivé sekce jsou členěny na odbory (12) a oddělení nezařazená do odborů (1). V čele odborů stojí vedoucí odborů, kteří jsou podřízeni příslušnému zástupci ředitele – řediteli sekce. V čele oddělení nezařazených do odborů stojí vedoucí oddělení, již jsou podřízeni příslušnému zástupci ředitele – řediteli sekce. Zástupci ředitele – ředitelé sekcí řídí a kontrolují činnost vedoucích odborů a vedoucích oddělení nezařazených do odborů, jež jsou zařazeny do příslušné sekce. Za plnění úkolů svěřených jednotlivým odborům jsou odpovědní jejich vedoucí příslušnému zástupci ředitele – řediteli sekce.

Jednotlivé odbory mohou být členěny na oddělení (45), v jejichž čele stojí a jejichž činnost řídí vedoucí oddělení bezprostředně podřízení vedoucímu odboru. Za plnění úkolů svěřených jednotlivým oddělením jsou jejich vedoucí odpovědní vedoucímu příslušného odboru.

Organizační struktura Krajského úřadu Kraje Vysočina

Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)
Sekce ředitele úřadu	Odbor sekretariátu hejtmána	Oddělení krizového řízení a bezpečnosti	Prevence kriminality, integrace cizinců, zajištění finanční podpory v oblasti požární ochrany a integrovaného záchranného systému.	Integrovaný záchranný systém, krizové řízení, hospodářská opatření pro krizové stavy, obranné plánování, ochrana utajovaných informací.
		Oddělení vnějších vztahů	Zahraniční spolupráce, garance dodržování jednotného vizuálního stylu, propagace, sponzoring a marketingové aktivity, vydávání neperiodických tiskovin.	
		Oddělení kanceláře hejtmána	Organizace zasedání rady a zastupitelstva, komisí a výborů, pracovní a společenské akce, informační, organizační a administrativní servis pro volené zástupce.	
		Oddělení tiskové	Aktualizace webových stránek kraje a administrace Facebooku, komunikace s tiskem a veřejností, organizace a moderování tiskových konferencí a vydávání pravidelných tiskovin.	
		Oddělení vnitřní kontroly	Kontrola činností odborů úřadu, návrhy opatření, vyhodnocení kontrolní činnosti úřadu, centrální evidence stížností a peticí, roční zpráva o stížnostech a peticích, koordinace protikorupčních opatření.	
	Odbor personální a hospodářské správy		Pracovněprávní vztahy, personální a sociální rozvoj, vzdělávání, hodnocení, platová agenda a agenda odměňování, poradenská a konzultační činnost v uvedených oblastech pro příspěvkové organizace zřizované Krajem Vysočina, zajišťování organizačního a administrativního servisu pro vedení krajského úřadu.	
		Oddělení provozně ekonomické a spisové služby	Provozně-ekonomické zabezpečení činností krajského úřadu, evidence majetku kraje, zajištění spisové služby, kontaktní místo veřejné správy Czech POINT.	Agenda pokutových bloků, vidimace a legalizace.
		Oddělení správy budov a autoprovozu	Technická a majetková správa a údržba budov krajského úřadu a v nich využívaných zařízení, autoprovoz a zajištění BOZP a PO.	
		Oddělení právní a krajského živnostenského úřadu	Právní služby pro všechny orgány kraje, stanoviska k návrhům zákonů a prováděcích předpisů, vymáhání pohledávek kraje, zastupování kraje před soudem, pracovněprávní vztahy, povinnosti vyplývající z GDPR.	Výkon státní správy na úseku živnostenského podnikání, výkon státní správy na úseku podnikání v zemědělství, dozor nad dodržováním zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy, válečné hroby a pohřebnictví.
		Oddělení interního auditu	Interní audity zaměřené na vyhodnocování účinnosti vnitřního kontrolního systému s doporučeními k přijetí nápravných opatření; konzultační a poradenské činnosti v rámci úřadu.	
	Odbor regionálního rozvoje	Oddělení strategického plánování	Tvorba Strategie rozvoje kraje, správa regionálních statistických databází, podpora rozvoje venkova, dohled nad Fondem Vysočiny, příprava podkladů ve vazbě na současné i přípravu nového plánovacího období Evropské unie.	Energetická koncepce
		Oddělení regionálního rozvoje	Podpora investic, spolupráce s podnikatelskými subjekty, podpora neziskového sektoru, příprava projektů s podporou Evropské unie, agenda MA21 a Zdravého kraje, krajská koordinace.	
		Oddělení ekonomicko právní pro čerpání prostředků EU	Veřejná podpora, veřejné zakázky, ekonomicko-právní zajištění čerpání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie, metodická podpora v rámci dotační politiky kraje, průběžná kontrola použití dotací poskytnutých z Fondu Vysočiny.	
		Oddělení grantových programů	Správa dotací poskytnutých kraji ze strukturálních fondů Evropské unie.	
		Oddělení energetiky	Zajištění energetického managementu kraje, společné nákupy energií pro kraj a jeho příspěvkové organizace, zajištění agendy související s ISO 50 001.	Územní energetická koncepce.

Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)	
Sekce ekonomiky a podpory	Odbor ekonomický		Organizační a administrativní záležitosti.	Veřejné sbírky, agenda výherních hracích přístrojů, přezkum správních rozhodnutí obcí ve věci poplatků a daní.	
		Oddělení rozpočtu a financování	Rozpočet kraje, střednědobý výhled rozpočtu, závěrečný účet, úvěry, dotace včetně dotací z Evropské unie.	Finanční vypořádání dotací, podklady pro státní závěrečný účet.	
		Oddělení financování a výkaznictví obcí	Analýzy dat obcí pro potřeby samosprávy.	Předávání účetních a finančních výkazů obcí do CSÚIS, zprostředkování dotací obcím, finanční vypořádání dotací obcí se SR.	
		Oddělení účetnictví	Účetnictví kraje, platební styk s peněžními ústavami.	Finanční, účetní a výkazy PAP kraje pro CSÚIS.	
	Odbor informatiky		Rozvoj informačních technologií, koncepce informatizace kraje, projektové řízení.		
		Oddělení správy databází a aplikací	Správa a úprava aplikací, tvorba a údržba databází, výměna dat, technická podpora uživatelů, technická správa webových stránek.		
		Oddělení správy GIS	Tvorba a aktualizace map, správa GIS, mapové služby, kartografické výstupy.		
		Oddělení správy sítě	Datové sítě, hlasové služby, technická správa a podpora HW.		
	Odbor analýz a podpory řízení		Datový sklad, analýzy pro samosprávu i úřad, Portál příspěvkových organizací, metodika veřejných zakázek, bezpečnost IT, procesy a kvalita.		
	Odbor kontroly	Oddělení veřejnosprávní kontroly	Kontrola hospodaření s veřejnými prostředky u krajských příspěvkových organizací a kontrola použití dotací z rozpočtu kraje u jejich příjemců.	Zpracování roční zprávy o finančních kontrolách pro Ministerstvo financí ČR.	
		Oddělení přezkoumání hospodaření obcí		Přezkoumání hospodaření obcí a svazků obcí.	
	Odbor dopravy a silničního hospodářství	Oddělení dopravy		Státní odborný dozor v dopravě, státní správa na úseku nákladní dopravy, výjimky ze zákazu jízdy, prevence bezpečnosti silničního provozu, státní správa ve věcech silnic I. třídy, stanovování místní a přechodné úpravy provozu na silnicích I. třídy. Licenční řízení ve veřejné linkové osobní dopravě, schvalování jízdních řádů, činnost STK.	
		Oddělení dopravní obslužnosti	Tvorba koncepce dopravní obslužnosti území Kraje Vysočina, koordinace výkonu činností na úseku zabezpečení základní dopravní obslužnosti, zabezpečení přípravy plánu dopravní obsluhy území kraje a jeho aktualizace v průběhu platnosti.		
		Oddělení projektového řízení	Pomoc při čerpání finančních prostředků v oblasti dopravy, zajišťování přípravy a finančního krytí jednotlivých projektů v oblasti silničního hospodářství, koncepční a strategické materiály.		
		Oddělení investiční a správy komunikací	Zabezpečení přípravy a realizace investičních akcí na pozemních komunikacích ve vlastnictví kraje včetně dozоровání a finančního zajišťování. Zřizování KSÚSV, správa, údržba a opravy silnic, koncepce rozvoje silniční sítě.		
	Odbor majetkový	Oddělení majetkoprávní	Majetková správa a hospodaření s nemovitým majetkem kraje, majetkoprávní příprava investiční výstavby.		
		Oddělení investiční a správy realit	Zabezpečení přípravy a realizace investiční výstavby, modernizací a rekonstrukcí objektů a budov v majetku kraje.		

Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)
Sekce pro službu veřejnosti		Oddělení ostatních správních činností	Nahlížení do sbírek zákonů, Sbírký mezinárodních smluv a Věstníku EU, plnění povinnosti registračního orgánu při vedení registru dle zákona o střetu zájmů, příprava podkladů pro jmenování tajemníka OÚ.	Státní občanství, volby, referenda, matriky, vidimace a legalizace, registrace DSO, metodická pomoc obcím, veřejnoprávní smlouvy, přezkoumávání rozhodnutí o přestupcích, dozor nad přenesenou působností obcí, metodický a odvolací orgán na úseku evidence obyvatel, občanských průkazů, cestovních dokladů, zastupování úřadu před soudem dle zákona č. 150/2002 Sb., o soudním řádu správním.
	Odbor školství, mládeže a sportu	Oddělení organizace školství	Činnosti spojené s organizací škol a školských zařízení vyplývající ze zákonné povinnosti kraje zajistit podmínky pro vzdělávání ve středním a vyšším odborném školství, vzdělávání dětí, dále jazykového, základního uměleckého a zájmového vzdělávání a pro výkon ústavní výchovy, periodické hodnocení ředitelů škol a školských zařízení kraje, podklady pro jmenování a odvolávání ředitelů škol a školských zařízení, konkursy na ředitele škol a školských zařízení zřizovaných krajem, metodická pomoc.	Nadřízený správní orgán škol a školských zařízení.
		Oddělení mládeže a sportu	Rozvoj a podpora sportovních, volnočasových aktivit, zájmového a neformálního vzdělávání, tvorba plánu rozvoje sportu, metodika řešení specifických společenských jevů, prevence sociálně patologických jevů, sport handicapovaných, spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi. Konzultační a metodická činnost v oblasti vzdělávacích programů EU a v oblasti mezinárodní spolupráce směrem ke školám, školským zařízením a NNO. Organizace informačních seminářů.	
		Oddělení financování školství	Rozpočet kapitoly Školství, mládeže a sportu, pozice správce rozpočtu kapitoly Školství, mládeže a sportu. Návrh rozpočtu pro školy a školská zařízení kraje. Sběr a schvalování účetních závěrek krajských škol a školských zařízení, zpráv o činnosti a hospodaření škol a školských zařízení kraje. Průběžná kontrola účetnictví školských příspěvkových organizací kraje. Odborná a metodická pomoc školským příspěvkovým organizacím kraje v oblasti čerpání neinvestičních a investičních prostředků.	Rozpočet přímých výdajů na vzdělávání pro obecní a krajské školství (krajské normativy, metodika, rozpis, dohodovací řízení, úpravy rozpočtu), dotace soukromým školám, další dotační programy státního rozpočtu. Finanční vypořádání poskytnutých dotací. Správa zvláštního účtu kraje pro školství. Sběr a předávání účetních výkazů obecního školství do CSÚIS. Sběr, kontrola a předávání výkazů PAM krajského, soukromého a církevního školství na MŠMT.
		Oddělení hospodaření krajského školství	Úkoly koncepčního charakteru související se zajištěním vzdělávací nabídky škol zřizovaných krajem, návrhy organizačních změn v síti krajem řízených škol, provádění analýz a statistických zjišťování v oblasti zaměstnanosti, trhu práce a rozvoje lidských zdrojů, projektová činnost.	Výroční zpráva a dlouhodobý záměr rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v kraji, výkon státní správy v činnostech spojených s vedením rejstříku škol a školských zařízení.
		Oddělení rozvoje vzdělávání	Úkoly koncepčního charakteru související se zajištěním vzdělávací nabídky škol zřizovaných krajem, návrhy organizačních změn v síti krajem řízených škol, provádění analýz a statistických zjišťování v oblasti zaměstnanosti, trhu práce a rozvoje lidských zdrojů. Realizace rozvojových aktivit včetně poskytování darů a dotací, projektová činnost.	Výroční zpráva a dlouhodobý záměr rozvoje výchovně vzdělávací soustavy v kraji, výkon státní správy v činnostech spojených s vedením rejstříku škol a školských zařízení.
	Odbor sociálních věcí	Oddělení sociální ochrany a prevence	Administrace projektu Rozvoj inovativních postupů v rámci sociální ochrany a prevence v Kraji Vysočina včetně aktivit podporujících činnost Dobrovolnických center v Kraji Vysočina.	Metodicky vede a kontroluje výkon státní správy na úseku sociální práce, sociálně-právní ochrany dětí a veřejné opatrovnictví včetně vyřizování stížností spojených s těmito agendami. V rámci náhradní rodinné péče pak vede evidenci, zajišťuje přípravu budoucích pěstounů a osvojitelů, vyhledává vhodné osvojitele nebo pěstouny pro děti a realizuje vlastní zprostředkování.
		Oddělení rodinné a seniorské politiky a rozvoje služeb	Tvorba a realizace rodinné a seniorské politiky, plnění funkce zřizovatele k příspěvkovým organizacím ve vztahu k investicím a zadáváním veřejných zakázek, příprava investičních plánů a realizace veřejných zakázek v rámci zákona 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, zajišťování propagace systému sociální péče v Kraji Vysočina, koordinace a řízení procesu transformace ústavů sociální péče v Kraji Vysočina.	

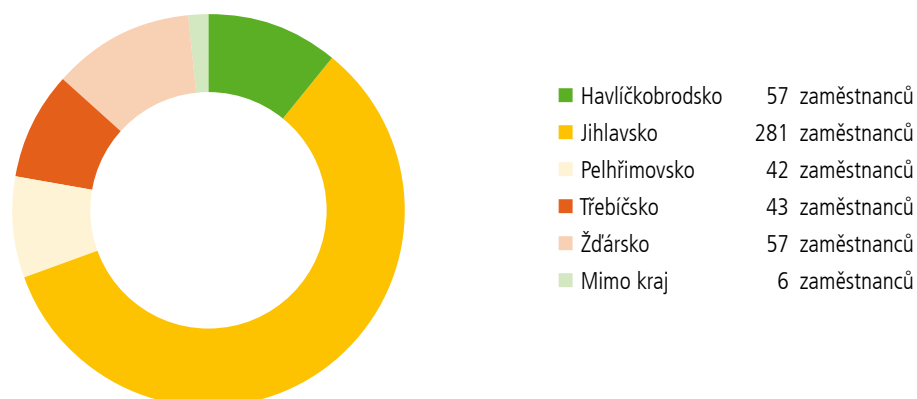
Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)
Sekce pro službu veřejnosti	Odbor sociálních věcí	Oddělení sociálních služeb	Výkon zřizovatelských funkcí k příspěvkovým organizacím v oblasti financování; střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb včetně jejich zařazování do krajské sítě, spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi a obcemi, včetně poskytování dotací na provoz sociálních služeb, financování sociálních služeb, dobrovolnických center, paliativní a hospicové péče a svozů do denních stacionářů a center denních služeb, realizace projektů z evropských strukturálních fondů, zajišťování realizace systému primární prevence rizikového chování ve školách v Kraji Vysočina, zajištění koordinace protidrogové politiky v regionu, spolupráce při řešení propojení péče na zdravotně sociálním pomezí, včetně reformy péče o duševně nemocné.	Zajišťování poskytování sociálních služeb osobám nacházejícím se v bezprostředním ohrožení jejich práv a zájmů, které nejsou schopny samy si služby zajistit, podílení se na poskytování dotací ze státního rozpočtu.
		Oddělení sociální správy	Výkon zřizovatelských funkcí k zařízením sociálních služeb (zřizovací listiny, zápisy do obchodního rejstříku, organizační řády a organizační struktury, stížnosti, metodika, vzdělávání), romská problematika, spolupráce na tvorbě koncepce rodinné a seniorské politiky kraje a na realizaci rozvojových projektů kraje na úseku sociálně zdravotního pomezí.	Výkon státní správy na úseku sociálních služeb – registrace a registr poskytovatelů sociálních služeb, kontrola poskytovatelů sociálních služeb, přestupky na úseku sociálních služeb, činnost koordinátora romských poradců.
	Odbor zdravotnictví	Oddělení zdravotní péče	Zřizovatelská funkce, metodická pomoc a kontrola hospodaření k poskytovatelům zdravotních služeb zřizovaných Krajem Vysočina, rozvoj zdravotnické sítě, tvorba zdravotního plánu a jiných koncepčních materiálů, připomínkování, kontrola veřejných zakázek a řízení nákupů u zdravotnických příspěvkových organizací, funkce centrálního zadavatele vybraných veřejných zakázek, naplňování strategického cíle eHealth, administrace projektů ze strukturálních fondů Evropské unie, správa a řízení jednotného ERP systému ve všech zdravotnických příspěvkových organizacích.	
		Oddělení zdravotní správy	Koncepční zdravotnické materiály, zajištění zdravotnických služeb ve veřejném zájmu, zajištění provozu protialkoholní záchytné stanice, zpracování stanovisek k návrhům zákonů a prováděcích předpisů, provádění předběžné, průběžné a následné finanční kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb.	Stížnosti, ustavení nezávislé odborné komise, přezkoumávání lékařských posudků o zdravotní způsobilosti, přezkoumávání lékařských posudků ve věcech pracovní neschopnosti, oprávnění k poskytování zdravotních služeb, nakládání s návykovými látkami, výběrová řízení na zařazení do sítě zdravotnických zařízení, kontrola zacházení s návykovými látkami, zajišťování zastoupení krajského úřadu při zneškodňování nepoužitelných návykových látek, zajišťování výkonu agendy na úseku správy lékařské dokumentace zaniklého poskytovatele zdravotních služeb, organizace a zajištění lékařské, lékárenské a zubní pohotovostní služby, prohlídky těl zemřelých mimo zdravotnická zařízení na svém území, kontrola poskytovatelů v souvislosti s poskytováním zdravotní péče dle zákona č. 372/2011 Sb.
	Odbor životního prostředí a zemědělství	Oddělení lesního hospodářství a myslivosti	Strategické materiály, kontrola příspěvků do lesního hospodářství, pachové ohradníky, shromažďování a hodnocení čelistí prasete divokého.	Státní správa lesů, myslivosti, státní správa v oblasti uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu, státní správa podle zákona č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh.
		Oddělení vodního hospodářství	Dotace ve vodním hospodářství, ochrana před povodněmi, strategické materiály – plány dílčích povodí, plán rozvoje vodovodů a kanalizací kraje.	Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, rybářství a rybníkářství, ochrana vod, agenda povodňového orgánu, agenda vodoprávního úřadu včetně speciálního stavebního úřadu pro vybraná vodní díla.
		Oddělení zemědělství	Strategické materiály, dotace v oblasti lesního hospodářství a zemědělství, propagace agrárního sektoru, spolupráce se subjekty z oblasti agrárního sektoru.	Finanční příspěvky na hospodaření v lesích, odvolací orgán – ochrana zvířat proti týrání, sdělování výše nedoplatku přídělové ceny.

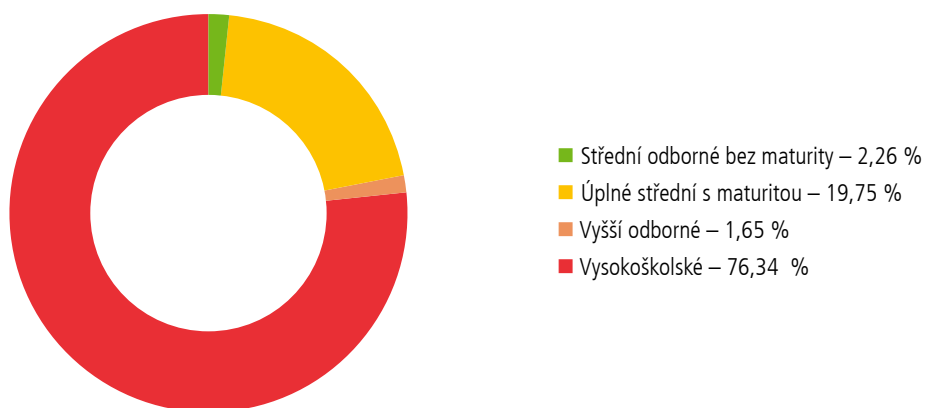
Odpovědnost jednotlivých odborů a oddělení krajského úřadu

Sekce	Odbor	Oddělení	Samostatná působnost (samospráva)	Přenesená působnost (státní správa)	
Sekce pro službu veřejnosti	Odbor životního prostředí a zemědělství	Oddělení ochrany přírodních zdrojů a EIA	EIA (zastupování kraje v procesech EIA)	Ochrana přírody a krajiny, škody způsobené chráněnými živočichy, CITES, ochrana zemědělské půdy, EIA, zřizování a péče o přírodní rezervace a památky, zřizování přírodních parků, koncepce, stavby v ložiskových územích, metodika kácení dřevin, posuzování vlivů na životní prostředí, strategie ochrany přírody a krajiny a financování péče o pozemky z důvodu péče o přírodu podle Pravidel RK.	
		Oddělení integrované prevence	Integrovaná povolení (zastupování kraje jako účastníka řízení); informační systém kvality ovzduší v Kraji Vysočina a Program zlepšování kvality ovzduší zóna Jihovýchod.	Integrovaná povolení, prevence závažných havárií, odpadové hospodářství, ochrana ovzduší, ISPOP, poplatky za znečišťování ovzduší.	
		Oddělení rozvoje a podpory životního prostředí	Příprava a řízení krajských projektů v oblasti životního prostředí, GIS, koncepční práce, plán odpadového hospodářství kraje – POH a propagace v oblastech životního prostředí, radonový program, ekologická výchova, spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi v oblasti životního prostředí, zastupování kraje v postupech podle zákona o ochraně přírody.		
	Odbor územního plánování a stavebního řádu	Oddělení územního plánování	Dotace na územní plány obcí.	Pořizování územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů kraje, funkce nadřízeného orgánu územního plánování pro obce a úřady územního plánování na ORP.	
		Oddělení stavebního řádu		Agenda stavebního úřadu ve správním obvodu, agenda odvolacího orgánu pro stavební úřady kraje, agenda odvolacího orgánu pro vyvlastňovací úřady v kraji.	
	Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu			Podpora rozvoje infrastruktury cestovního ruchu a marketingové propagace v cestovním ruchu, výkon zřizovatelských funkcí k organizaci v cestovním ruchu, systémová podpora rozvoje sítě cyklotras a městské mobility.	
		Oddělení kultury	Rozvoj kultury v regionu, uchovávání a prezentace movitého kulturního dědictví kraje, podpora knižní a divadelní kultury, výkon zřizovatelských funkcí k příspěvkovým organizacím na úseku kultury, dotace do oblasti neprofesionálního umění a významných výročí a oslav měst a obcí.	Kompetence v oblasti audiovizuálních děl, periodických a neperiodických publikací.	
		Oddělení památkové péče	Podpora zachování, obnovy, prezentace a poznání kulturního dědictví kraje, dotace na úseku památkové péče.	Výkon státní správy pro národní kulturní památky, odvolací a další správní řízení, metodická a kontrolní činnost.	

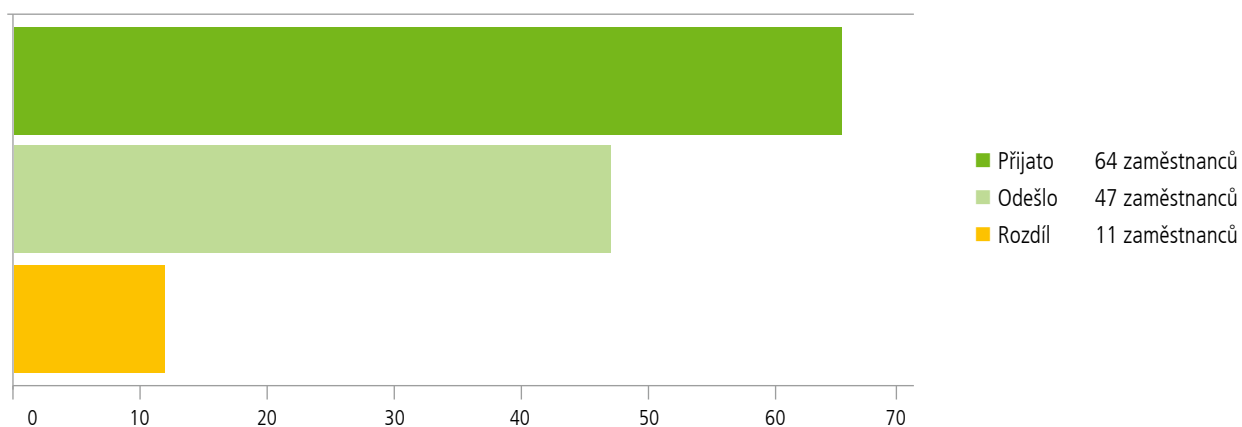
Bydliště zaměstnanců krajského úřadu k 31. 12. 2023

Vzdělání zaměstnanců krajského úřadu k 31. 12. 2023

Fluktuace zaměstnanců krajského úřadu v roce 2023

REJSTRÍK PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ ZŘÍZENÝCH KRAJEM VYSOČINA

Od roku 2010 mají všichni zájemci na internetu k dispozici Rejstřík příspěvkových organizací zřízených Krajem Vysočina, který umožňuje vyhledávat organizace podle oblasti působnosti. Naleznete zde základní informace o organizaci, kontakty, ale i zásadní dokumenty, jako jsou řízovací listiny a výroční zprávy krajem zřízených příspěvkových organizací.

www.kr-vysocina.cz/rejstrik-organizaci

Kraj Vysočina

Žižkova 1882/57, 586 01 Jihlava, Česká republika

Tel.: 564 602 111

E-mail: posta@kr-vysocina.cz

Web: www.kr-vysocina.cz

www.facebook.com/krajvysocina

Kraj Vysočina

Výroční zpráva 2023

Vydal: Kraj Vysočina, Žižkova 57, 586 01 Jihlava

Rok vydání: 2024

Foto: Vladimír Kunc, Luboš Pavlíček, Jaroslav Loskot, Jakub Mertl a archiv Kraje Vysočina

ISBN 978-80-87521-64-9